

**Bu kitaba sığmayan
daha neler var!**

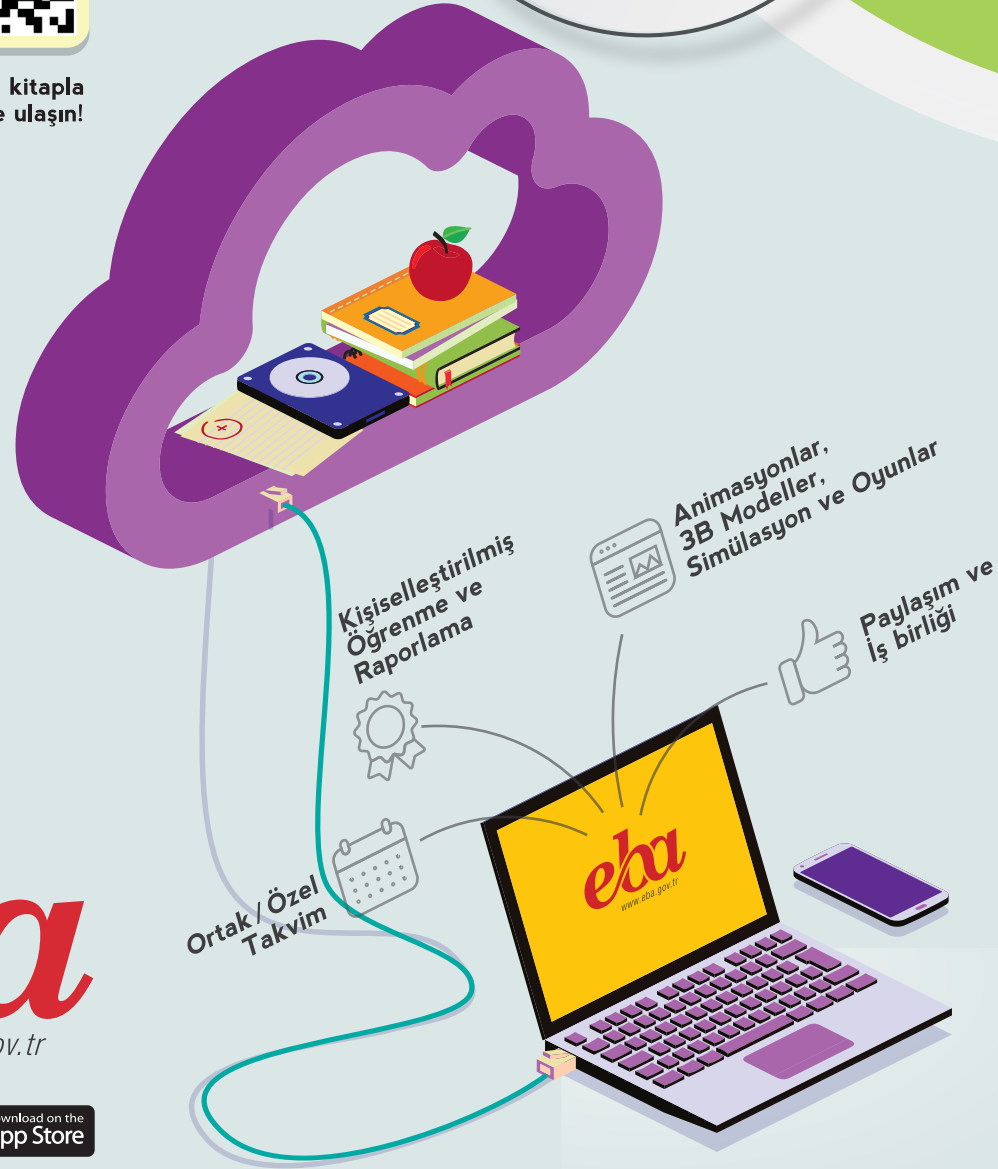
Karekodu okutun, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaşın!

ÖDS

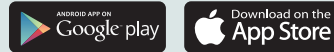
**ÖĞRENCİ/ÖĞRETMEN
DESTEK SİSTEMİ**

<https://ods.eba.gov.tr>

- Konu Anlatımlı Ders Videoları
- Soru Çözüm Videoları
- Ders Anlatım Videoları
- Çoktan Seçmeli Sorular

eBa
www.eba.gov.tr

**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

ISBN: 978-975-11-6380-6

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 5'inci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

**MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
GÜZELLİK HİZMETLERİ ALANI**

MESLEKİ RESİM

10 DERS MATERYALİ

GÜZELLİK HİZMETLERİ ALANI

MESLEKİ RESİM

10 DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ
GÜZELLİK HİZMETLERİ ALANI

MESLEKİ RESİM

10
DERS MATERYALİ

YAZARLAR

Ebru KAYHAN KINACI

Nurdan ERBAY KAYA

Sibel İNCİ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI:8007
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ:1935

“Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Ders materyalinin metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.”

HAZIRLAYANLAR

Dil Uzmanı

Fatma BENLİ

Rehberlik Uzmanı

Yeliz GENÇTAV

Grafik Tasarım Uzmanı

Gözde YILDIRIM EVCİ

ISBN: 978-975-11-6380-6

Millî Eğitim Bakanlığınının 24.12.2020 gün ve 18433886 sayılı oluru ile Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce ders materyali olarak hazırlanmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'm;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

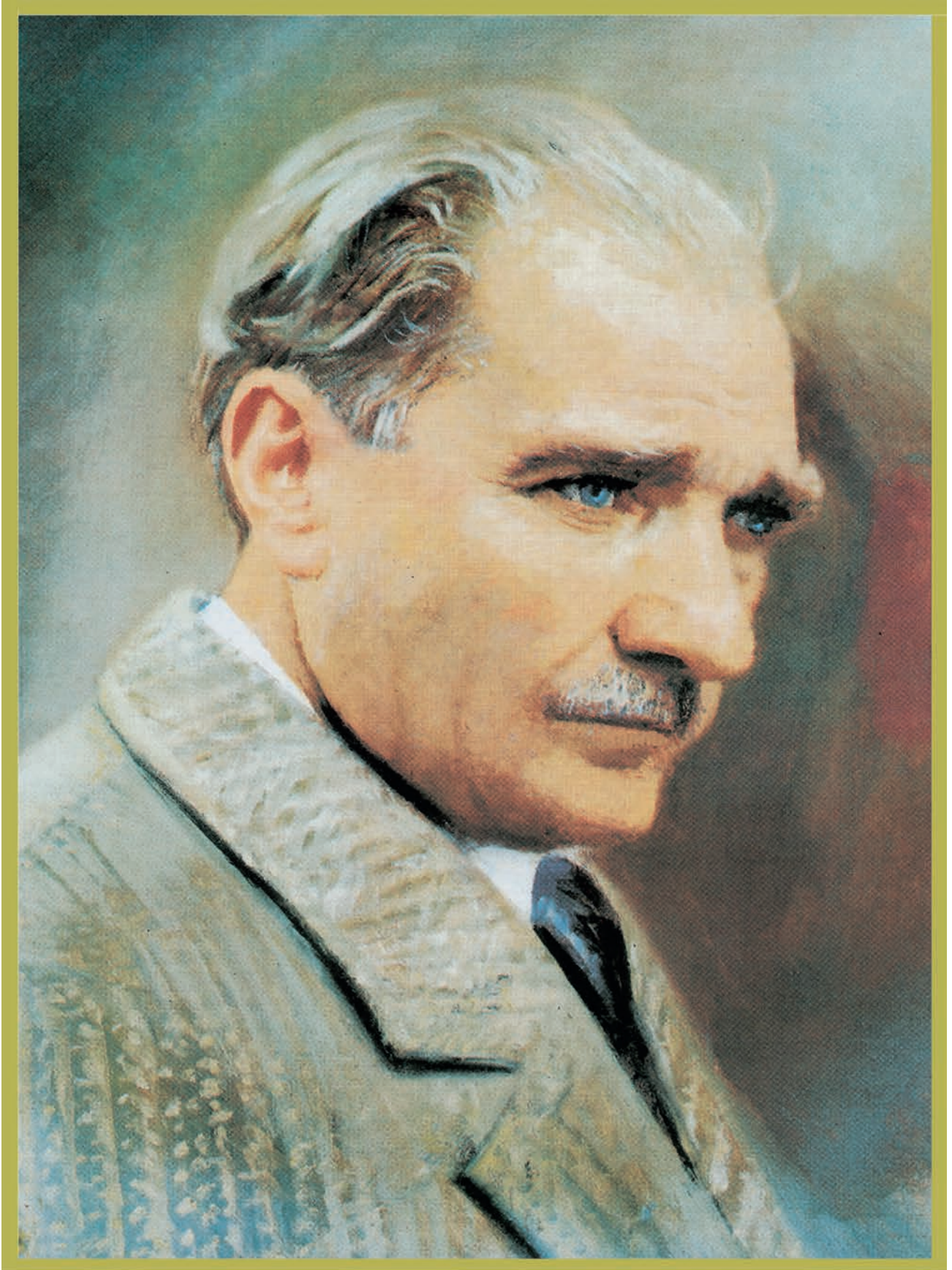
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

DERS MATERYALİNİN TANITIMI.....	12
1. ÖĞRENME BİRİMİ: TEMEL ÇİZİM VE RENKLENDİRME	13
1.1. TEMEL TASARIM ELEMANI OLARAK NOKTA.....	14
1.1.1. Noktanın Plastik Sanatlardaki Önemi	15
Uygulama Yaprağı	17
1.2. TEMEL TASARIM ELEMANI OLARAK ÇİZGİ	19
1.2.1. Çizginin Plastik Sanatlarda Önemi	20
1.2.2. Çizgi Çeşitleri	21
1.2.3. Çizginin Psikolojik ve Karakteristik Özelliği	24
Uygulama Yaprağı.....	26
1.3. NOKTA VE ÇİZGİ	28
Uygulama Yaprağı.....	31
1.4. AÇIK-KOYU İLE GEOMETRİK FORMLARI HACİMLENDİRME.....	33
1.4.1. Işık-Gölge	35
1.4.2. Ton	37
1.4.3. Ton Çubuğu	37
1.4.4. Form	37
1.4.5. Kompozisyon	39
Uygulama Yaprağı.....	41
Uygulama Yaprağı.....	43
1.5. AÇIK-KOYU İLE YÜZEY DÜZENLEMESİ	45
Uygulama Yaprağı.....	47
1.6. RENK İLE İLGİLİ KAVRAMLAR	49
1.6.1. Rengin Oluşumu.....	49
1.6.2. Renk Çemberi	50
1.6.3. Tayf.....	50
1.6.4. Armoni	51
1.6.5. Skala	51
1.6.6. Kontrast	51
1.6.7. Kromatik Kavramı.....	52
1.6.8. Işık Kavramı.....	52
1.6.9. Renk Perspektifi.....	52
1.6.10. Renk Grupları	55
1.6.10.1. Ana Renkler	55
1.6.10.2. Ara Renkler	55
1.6.10.3. Sıcak ve Soğuk Renkler.....	56
1.6.10.4. Nötr Renkler	56
1.6.11. Guaj Boya Tekniğinin Özellikleri	57
1.6.11.1. Guaj Boya Tekniğinde Kullanılan Araç Gereçler.....	57
1.6.11.2. Guaj Boya Tekniğini Uygulamada Dikkat Edilecek Hususlar.....	58
Uygulama Yaprağı.....	59
1.7. RENK KONTRASTLIKLARI	63
1.7.1. Yalın Renk Kontrastı	63
1.7.2. Açık-Koyu Kontrastı	63
1.7.3. Sıcak-Soğuk Kontrastı	64

1.7.4. Tamamlayıcı Kontrast.....	64
1.7.5. Yanıltıcı Kontrast	64
1.7.6. Kalite Kontrastı	65
1.7.7. Miktar Kontrastı	65
1.7.8. Renklerin Psikolojik Etkileri.....	67
Uygulama Yaprağı.....	68
Uygulama Yaprağı.....	71
1.8. KOLAJ TEKNİĞİ	73
1.8.1. Kolaj	73
Uygulama Yaprağı.....	78
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	81

2. ÖĞRENME BİRİMİ: YÜZ VE SAÇ ŞEKİLLERİ

2.1. YÜZ ŞEKİLLERİ	86
2.1.1. Temel Yüz Çizimi	89
Uygulama Yaprağı.....	95
Uygulama Yaprağı.....	96
Uygulama Yaprağı.....	97
Uygulama Yaprağı.....	98
Uygulama Yaprağı.....	99
Uygulama Yaprağı.....	100
2.1.2. Yüz Kusurlarını Düzeltme Teknikleri	102
2.1.2.1. Oval Yüzde Düzeltme Teknikleri	103
2.1.2.2. Yuvarlak Yüzde Düzeltme Teknikleri.....	103
2.1.2.3. Kalp Yüz Şeklinde Düzeltme Teknikleri	103
2.1.2.4. Elmas Yüz Şeklinde Düzeltme Teknikleri.....	103
2.1.2.5. Dikdörtgen Yüzde Düzeltme Teknikleri	104
2.1.2.6. Kare Yüzde Düzeltme Teknikleri.....	104
2.1.2.7. Üçgen Yüzde Düzeltme Teknikleri	104
2.1.2.8. Ters Üçgen Yüzde Düzeltme Teknikleri.....	104
Uygulama Yaprağı.....	105
Uygulama Yaprağı.....	106
Uygulama Yaprağı.....	107
Uygulama Yaprağı.....	108
Uygulama Yaprağı.....	109
Uygulama Yaprağı.....	110
Uygulama Yaprağı.....	111
Uygulama Yaprağı.....	113
2.2. GÖZ ŞEKİLLERİ	115
2.2.1. Göz Şekillerinde Renklendirme ile Düzeltme Teknikleri	117
2.2.1.1. Badem Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri	117
2.2.1.2. Dışarı Doğru Çıkık (Patlak) Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri	117
2.2.1.3. Yuvarlak Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri	117
2.2.1.4. Çekik Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri	117
2.2.1.5. Çukur (Derin) Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri.....	118
2.2.1.6. Düşük Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri.....	118
2.2.1.7. Uzak Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri	118
2.2.1.8. Yakın Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri	118

Uygulama Yapağı.....	119
Uygulama Yapağı.....	120
2.3. KAŞ ŞEKİLLERİ.....	122
Uygulama Yapağı.....	123
Uygulama Yapağı.....	124
Uygulama Yapağı.....	125
2.4. DUDAK ŞEKİLLERİ.....	126
2.4.1. Dudak Şekillerinde Renklendirme ile Düzeltme Teknikleri.....	127
2.4.1.1. İnce Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri.....	127
2.4.1.2. Kalın Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri.....	127
2.4.1.3. Üstü İnce Altı Kalın Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri.....	127
2.4.1.4. Kısa Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri.....	127
2.4.1.5. Geniş Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri.....	127
2.4.1.6. Düşük Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri.....	127
2.4.1.7. Dengesiz (Asimetrik) Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri.....	127
Uygulama Yapağı.....	128
2.5. BURUN ŞEKİLLERİ.....	129
2.5.1. Burun Şekilleri ve Düzeltme Teknikleri.....	130
2.5.1.1. Uzun Burun Yapısı.....	130
2.5.1.2. Geniş Burun Yapısı.....	130
2.5.1.3. Kemerli Burun Yapısı.....	130
2.5.1.4. Kısa ve Düz (Kalkık) Burun.....	130
2.5.1.5. Geniş ve Çıkık (Gaga) Burun.....	130
Uygulama Yapağı.....	131
2.6. ÇENE ŞEKİLLERİ.....	132
2.6.1. Çene Şekillerinde Düzeltme Teknikleri.....	132
2.6.1.1. Basık Çene.....	132
2.6.1.2. Uzun Çene.....	132
2.6.1.3. Çıkık Çene.....	132
2.6.1.4. Geniş Çene.....	132
2.6.1.5. Dar Çene.....	132
2.6.1.6. Çift Çene.....	132
Uygulama Yapağı.....	133
2.7. YÜZ ŞEKİLLERİNE UYGUN SAÇ MODELİ BELİRLEME.....	134
2.7.1. Oval Yüz Şekline Uygun Saç Modelleri.....	135
2.7.2. Kare Yüze Uygun Saç Şekilleri.....	136
2.7.3. Uzun ve Dikdörtgen Yüze Uygun Saç Şekilleri.....	137
2.7.4. Üçgen Yüze Uygun Saç Şekilleri.....	138
2.7.5. Ters Üçgen ve Kalp Şeklindeki Yüzlere Uygun Saç Şekilleri.....	139
2.7.6. Yuvarlak Yüze Uygun Saç Şekilleri.....	140
2.7.7. Elmas Yüze Uygun Saç Şekilleri.....	141
Uygulama Yapağı.....	142
Uygulama Yapağı.....	143
Uygulama Yapağı.....	144
Uygulama Yapağı.....	146
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	152
SÖZLÜK.....	156
KAYNAKÇA.....	158
CEVAP ANAHTARLARI.....	160

DERS MATERYALİNİN TANITIMI

Ünite adını gösterir.

Öğrenme birimi numarasını gösterir.

Derse başlamadan yapılacak olan hazırlıkları gösterir.

Konu başlığını gösterir.

1. ÖĞRENME BİRİMİ
TEMEL ÇİZİM VE RENKLENDİRME

NELER ÖĞRENECEKİNİZ?

- Nokta ve çizginin ne olduğu
- Açık ve koyu tonlarla geometrik formları nasıl hacimlendirildiği
- Renk bilgisi ve kolaj tekniği

NASIL ÖĞRENECEKİNİZ?

- Temel tasarımların elemanı olarak nokta ve çizginin kullanımı ve yüzey değerlendirilmesindeki önemini öğrenir ve uygular.
- Açık-koyu ile nasıl ton oluşturulacağını öğrenir.
- Ana ve ara renkleri renk çemberi üzerinde gösterir.
- Renklerin oluşturma, armoni, kontrast, ışık, sıcak-soğuk kavramlarını gösterir.
- Kolaj tekniğiyle yüzey düzenler.

1.1. TEMEL TASARIM ELEMANI OLARAK NOKTA

Hazırlık Çalışması

Doğadaki güzellikleriniz sonucunda noktaya nerelede rastladığınız söyleyebilir misiniz?

Çeşitli büyüklüklerde ipe boya ya da dolu yuvarlaklara nokta denir. Aynı zamanda iki çizginin birleştiği yer, odak olarak da tanımlanır. Tasarım elemanlarının önemli başlığı ve en basit unsuru olan nokta, küçük, plansız, dağınık, koyu-açık çekilde kullanılır. Düzlemsel bir sanat elemanı olan nokta, tek başına kullanıldığında duragan, dağınık olarak kullanıldığında ise açık ve orta tonlarda yüzey oluşturur. Noktalar büyüyük sıklıkla koyu tonlara geçişler sağlar. Böylece bir kompozisyonda belli bir ritim oluşturulmuş gibi kamaşık bir düzen de oluşturabilir. Sert ve soğuk beyaz biçimi oluşturabilen noktalar, yüzeyde yön değiştirerek hareket hissi yaratır. Noktalar, etrafındaki boşluğu işli kılar. Çizimden en önemli işlemler, noktaların ve çevresindeki boşluğun oran ve noktaların boşluk içindeki konumudur.

Konu anlatımını gösterir.

GÖRSEL KAYNAKÇA

<http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=1524>

Karekod okuyucu ile taratarak resim, video, animasyon, soru ve çözümleri vb. ilave kaynaklara ulaşabileceğiniz karekod. Detaylı bilgi için <http://kitap.eba.gov.tr/karekod>

Karekodu okutarak kitapta kullanılan görsel kaynakçaya ulaşabilirsiniz.

Etkinlik ve uygulama yapraklarına ait video, resim ve animasyonlara karekod okuyucu ile taratarak ya da <http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=26008> adresini yazarak ulaşabilirsiniz. Adres kısmının sonunda yazan (KOD=26008) numarayı izlemek istediğiniz sayfadaki kod numarasını girerek izleyebilirsiniz.

İşlem basamaklarını gösterir.

Uygulama Yaprakı

Öğrenme Birimi : Açık-Koyu ile Yüzey Hacimlendirme

Uygulama Adı : Objelerin Yüze Karakterini Yansıtacak Şekilde Etüt Etmek

Süre : 80 dk.

Amaç : Objelerin yüzey karakterleri, açık ve koyu değerlerini yansıtacak uygulamayı yapmak.

İşlem Basamakları:

1. Çizim yapacak için kullanılacak araç- gereçleri temin ediniz.
2. Objeyi bir zemin üzerine yerleştiriniz.
3. Kâğıdınızı yatay tutunuz. Objeyi dikkatle gözlemleyerek resim kaleminde kâğıdın paralı yüzüne dış hatlarını çiziniz (Görsel 1.61 a).
4. Kaleminizi biraz yan tutarak yumuşak gölgelene yapınız (Görsel 1.61 b).
5. Gölgelene yaparken çizginin yumuşak ve daireseel olmasına dikkat ediniz.
6. İşlemi geliştirebileceğiniz mümkün olduğunca açık bırakınız.
7. Açık ve koyu alanları belirleyiniz (Görsel 1.61 c).
8. Son olarak objenin en koyu kısmını, dış kenar çizimini koyulaştırınız (Görsel 1.61 d).

Araç- Gereç:

1. Bristol kâğıdı (25 x 35 cm)
2. Kurşun kalem (2B, 3B, 5B çizim kalemi)
3. Harcırtı silgi
4. Cetvel

Görsel 1.61: Açık-koyu yüzey hacimlendirme

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Gölgelene yaparken kaleminizi fazla basılmayı çizginin yumuşak ve daireseel olmasına dikkat ediniz.
2. İşlemi geliştirebileceğiniz mümkün olduğunca açık bırakınız.
3. Gölgeli olan yerleri de belirgin olmasına önem veriniz.

Mesleki Resim / 10. Sınıf

Yapılacak örnek uygulamaları gösterir.

Örnek uygulamalarda dikkat edilecek hususları gösterir.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU

OBJELERİN YÜZEY KARAKTERİNİ YANSITACAK ŞEKİLDE ETÜD ETMEK

Öğrencinin Adı-Soyadı: _____ **Tarih:** _____

Sınıf: _____ **No:** _____ **Öğretmenin Adı-Soyadı:** _____

Genel Değerlendirme Notu: _____ **İmza:** _____

Başlama Saati: _____ **Bitiş Saati:** _____ **Kullanılan Toplam Süre:** _____

Objelerin Yüze Karakterini Yansıtacak Şekilde Etüt Etmek etkinliği ile ilgili gözlemlenmiş beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlemlenmiş ölçütün karşısına beceriyi ilişkin ölçüm sonucunuza (X) işareti koyarak işaretleyiniz.

	1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK					
1. Matbeme temiz edild.					
2. Konuyu dış örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.					
3. Bir zemin üzerinde kompozisyon düzenlendi.					
4. Bristol kâğıdı, kaynaması için masaya köşelerinden bantla sabitlendi.					
B) UYGULAMA					
5. Kompozisyon dikkatle gözlemlenerek resim kalemi bastırılmadan dış hatlarıyla kâğıda aktarıldı (Görsel a.)					
6. Gölgelene yaparken çizginin yumuşak ve daireseel olmasına dikkat edildi.					
7. Kompozisyonda kullanılacağı objelerin yapısına uygun, hacim etkisi verecek yumuşak gölgelene yapıldı (Görsel b.)					
8. İşli-gölgeli, açık-koyu alanları belirleyildi (Görsel c.)					
9. Objelerin yüzey karakterini yansıtacak çekilde etüt edildi (Görsel d.)					
C) UYGULAMANIN SONLANDIRILMASI					
10. Çalışma bittikten sonra ortam temizliği yapıldı.					
11. Zaman verileri kullanıldı.					
TOPLAM PUAN					
GENEL DEĞERLENDİRME					
(70-100) YETERLİ İşlem basamaklarını sırasıyla doğru çekilde uyguladı.					
(50-70) GELİŞTİRİLMELİ İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.					
(0-50) UYGULAMA TEKRARI İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyeyi elde edemedi. Uygulama tekrar edilmelidir.					

Mesleki Resim / 10. Sınıf

Genel değerlendirmeyi gösterir.

1. ÖĞRENME BİRİMİ

TEMEL ÇİZİM VE RENKLENDİRME

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ?

- Nokta ve çizginin ne olduğu
- Açık ve koyu tonlarla geometrik formların nasıl hacimli hâle getirildiği
- Renk bilgisi ve kolaj tekniği

NASIL ÖĞRENECEKSİNİZ?

- Temel tasarım elemanı olarak nokta ve çizginin kullanımını ve yüzey değerlendirme-
sindeki önemini çizimle analiz ederek
- Açık-koyu ile nasıl ton oluşturulacağını görerek
- Ana ve ara renkleri renk çemberi üzerinde göstererek
- Renklerin oluşumu, armoni, kontrast ışık, sıcak-soğuk kavramlarını göstererek
- Kolaj tekniğiyle yüzey düzenleyerek

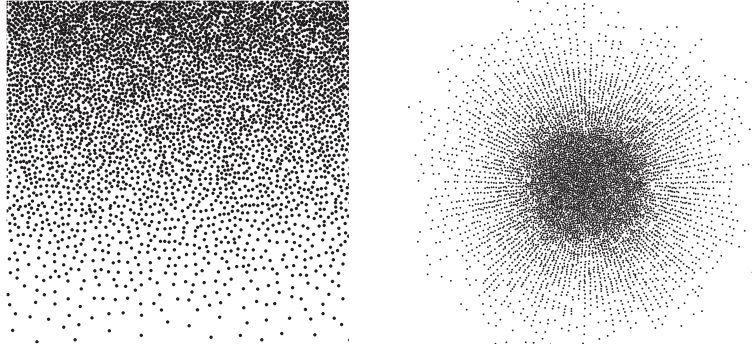
1.1. TEMEL TASARIM ELEMANI OLARAK NOKTA

Hazırlık Çalışması

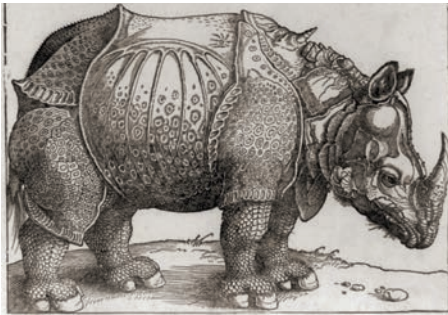
Doğadaki gözlemlerinizi sonucunda noktaya nerelerde rastladığınızı söyleyebilir misiniz?

İnsan zihninde yaratılan bir düşüncenin; düzen ve ritim duygusuyla betimlenerek somut hâle dönüştürülmesinde, oluşturulan kompozisyonlar temel tasarım elemanlarının önemini vurgular. Bu önem, eğitim aşamasında, bir nokta veya çizgiden çıkarak alınan yolda tasarım elemanlarının kullanımıyla sanatsal kompozisyonların nasıl oluştuğunu belirtmektedir. Çeşitli büyüklüklerde içi boş ya da dolu yuvarlaklara **nokta** denir. Aynı zamanda iki çizginin birleştiği yer, odak olarak da tanımlanır. Tasarım elemanlarının önemli başlangıcı ve en basit unsuru olan nokta; küçük, planlı, dağınık, koyu-açık şekilde kullanılır. Dinamik bir sanat elemanı olan nokta, tek başına kullanıldığında durağan, dağınık olarak kullanıldığında ise açık ve orta tonlarda yüzey oluşturur. Noktalar büyüyüp sıklaştıkça koyu tonlara geçişler başlar. Böylece bir kompozisyonda belli bir ritim oluşturdukları gibi karmaşık bir düzen de oluşturabilir. Somut ve soyut birçok biçimi oluşturabilen noktalar, yüzeyde yön değiştirerek hareket hissi yaratır. Noktalar, etrafındaki boşlukla ilişki kurar. Oluşturulan en önemli ilişkiler, noktanın ve çevresindeki boşluğun oranı ve noktanın o boşluk içindeki konumudur.

Görsel 1.1: Nokta

Görsel 1.1'de görülen noktalar yaklaşma ve uzaklaşma durumlarında yüzeyde bir boyut, biçim, açık, orta ve koyu tonlar oluşturmaktadır. Biçimi oluşturan ve temel tasarım elemanı olan nokta, kompozisyonda güçlü bir ritim oluşturur. Sayısal olarak çoğalan noktalar herhangi bir şekilde sıklaşıp seyredikçe ışık-gölge etkisi yaratır. Noktanın büyük ve küçük kullanılması da hareket etme hissini güçlendirir. Öyle ki noktaların yüzeyde sürekli hareket ettiği düşüncesi yaratılır. Dünya sanat tarihinde önemli yeri olan gravür sanatı bir noktalama tekniğidir. Albrecht Durer (Albert Dürer) bu teknikte çinko ve bakır üzerinde noktalama tekniği ile resimler oluşturmuştur (Görsel 1.2).

Görsel 1.2: Gergedan, Georges Seurat (1888)

Bunları Biliyor muydunuz?

Seurat, uyum ve denge kurallarına bağlı olarak renkleri ayrıştırma tekniğine dayalı yeni bir yöntem ortaya çıkarmıştır. Amacı ana renkleri palette veya tuvalde karıştırmadan bağımsız olarak resme yerleştirmekti. Böylece izleyici; optik yollarla renkleri birleştirecek, resmi daha yoğun daha parlak algılayacaktı. Bu yeni tekniğin ismine Seurat **pointilizm** adını vermiştir.

Böylece desen, yapılan noktalama ile daha iyi ortaya çıkmıştır. Biçimleri algılama ve aktarma da temel tasarım eğitiminin önemi burada görülmektedir. Aynı zamanda bir diğer örnekleme ise noktacılık akımı diye de bilinen pointilizmdir (puantilizm). Bu akımın temsilcileri kara kalem çalışırken koyu görünmesini istedikleri alanlarda yan yana sık noktalar kullanmışlar, açık ton oluşturmak istedikleri alanlarda da seyrek noktalar kullanmışlardır. Fırça ile resim yaptıklarında ise fırça darbelerinin yan yana gelmesine özen göstermişlerdir. Bu akımın en iyi uygulayıcısı Georges Seurat'dır (Corç Söra) (Görsel 1.3).

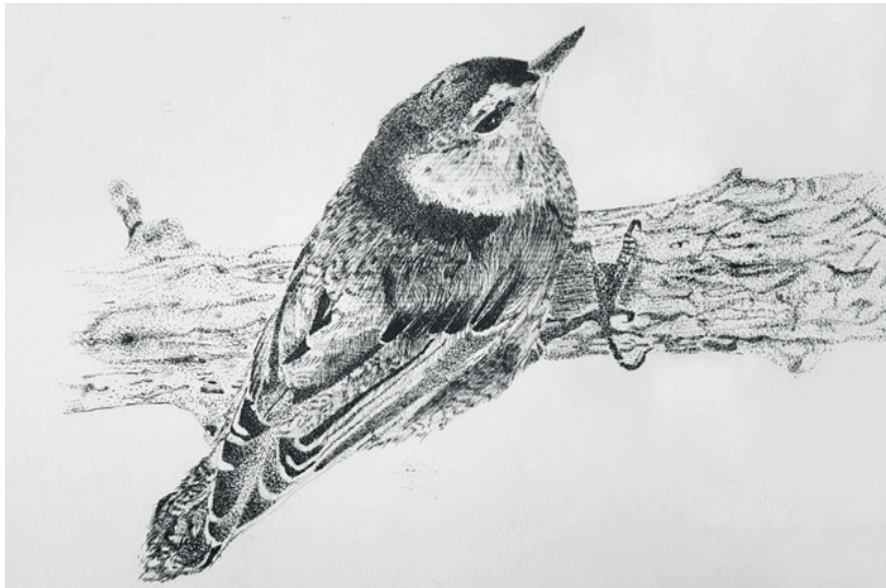

Görsel 1.3: Deniz manzarası, Albrecht Durer (1471-1528)

1.1.1. Noktanın Plastik Sanatlardaki Önemi

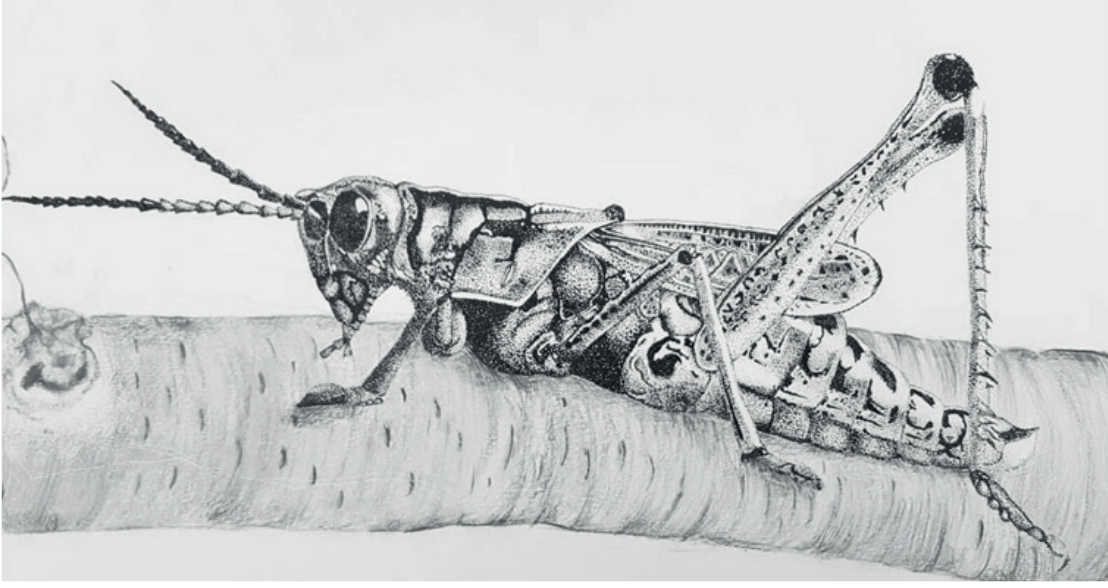
Plastik sanatlarda nokta; denge, hareket, odaklanma, plan yaratma, yüzeyleri benekler hâlinde zenginleştirme elemanı olarak kullanılır. Resim, heykel ve mimari alanlarında önemli yeri olan ve başlangıç sayılan noktasal değerler, plastik anlatımda sınırsız olanak verip zengin görsel bir şölen etkisi yaratır. Noktaların yan yana gelerek oluşturduğu bu şölende bazen çizgisel bazen de lekesele değerler oluşur. Bu değerler eserlerin plastik etkisini güçlendirir. Bir nokta ile başlayıp bütüne dönüşen sanat eserlerinin bu derece güçlü görünmesinin altında başlangıç olarak bir nokta yatar.

Görsel 1.4'te noktanın bir arada kullanımı ile figürün ortaya çıkışı görülmektedir.

Görsel 1.4: Nokta ile hayvan figürü

Bir nokta ile başlayan yüzey değerlendirmesinde yan yana gelen sayısızca noktanın güçlü kompozisyonlara nasıl dönüştüğü görülmektedir (Görsel 1.5 ve 1.6).

Görsel 1.5: Nokta ile çekirge figürü

Görsel 1.6: Nokta ile yüzey çalışması

Uygulama Yaprağı

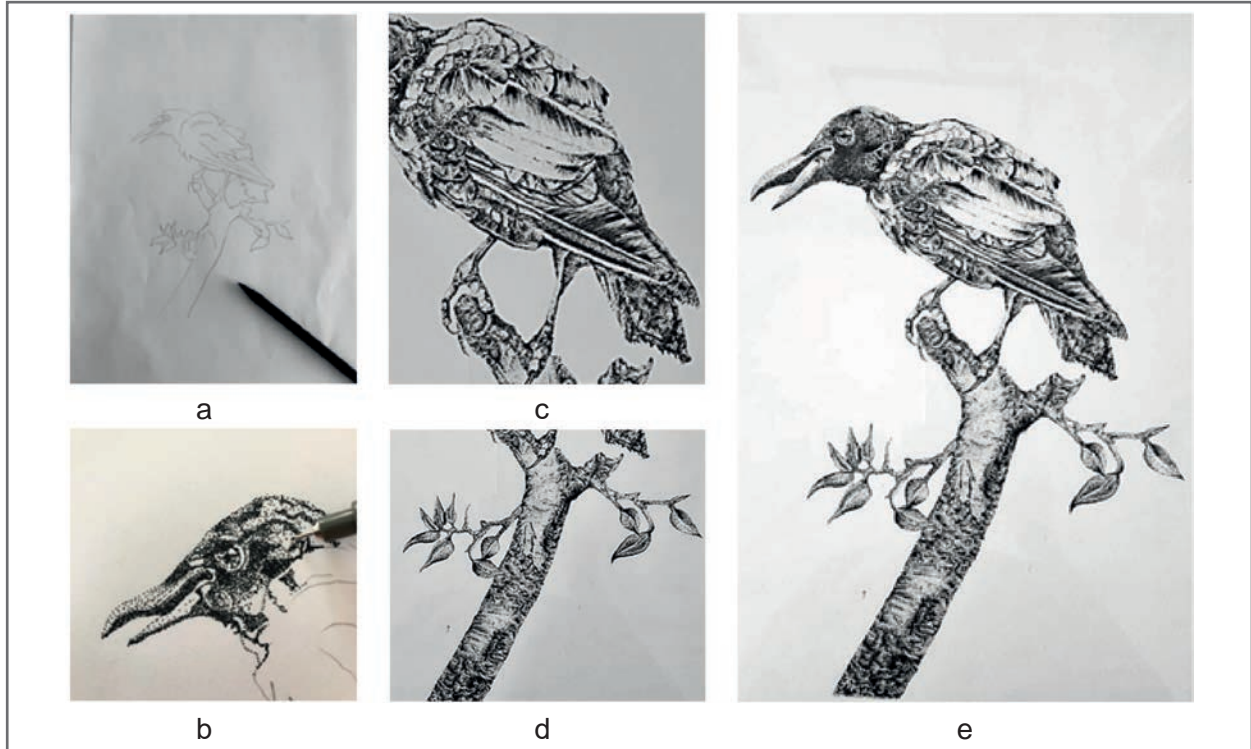
Öğrenme Birimi : Nokta
Uygulama Adı : Nokta İle Yüzey Çalışması
Süre : 160 dk.
Amaç : Yan yana ve seyrek kullanılan noktalar ile bir yüzey oluşturmak.

İşlem Basamakları

1. Atölye önlüğünüzü giyiniz.
2. Araç gereçlerinizi ve çalışacağınız masanızı hazırlayınız.
3. Resmini çizmek istediğiniz konuyu tespit ediniz.
4. Resim kalemi ile eskiz oluşturduktan sonra bristol kâğıdın parlak yüzeyine bastırmadan çiziniz.
5. Çizerken ve noktalararken bristol kâğıdını kaymaması için köşelerinden bant yardımı ile sabitleyiniz.
6. Rapido mürekkep kalem ile koyu alanlarda sık, açık alanlarda seyrek noktalamalar yapınız.
7. Noktaların sık ve seyrek kullanılması dikkat ederek resmi-nizi tamamlayınız.
8. Çalışma masası temizliğinizi yapınız.

Araç Gereç

1. Bristol kâğıt (25 x 35 cm)
2. Resim kalemi
3. Cetvel
4. Makas
5. Maket bıçağı
6. Rapido kalem (0,05-0,1-0,2-0,3...) veya artline kalem
7. Bant

Görsel 1.7: Hayvan figürleri

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Koyu alanlarda sık nokta için değeri yüksek (0,3 No.lu) kalemin kullanılmasına özen gösteriniz.
2. Açık alanlarda seyrek nokta için değeri düşük (0,1 No.lu) kalemin kullanılmasına özen gösteriniz.
3. Maket bıçağı kullanırken iş güvenliği kuralları doğrultusunda öğretmen yardımından faydalanınız.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU						
NOKTA İLE YÜZEY ÇALIŞMASI						
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:			
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:				
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:			
Başlama Saati:	Bitiş Saati:	Kullanılan Toplam Süre:				
Nokta ile Yüzey Çalışması etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.						
		1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK						
1. Malzeme temin edildi.						
2. Konuya dair web sitelerinden örnekler incelendi.						
3. Belirlenen çalışmanın eskizi bristol kâğıdın parlak yüzeyine çizildi.						
4. Rapido kalemleri açık-orta ve koyu ton oluşturacak şekilde numaraları belirlendi.						
5. Bristol kâğıt, kaymaması için masaya köşelerinden bantla sabitlendi.						
B) UYGULAMA						
6. Çalışmada sık ve seyrek noktalamalar kullanılarak resim iki boyutlu tasarıma dönüştürüldü.						
7. Çalışma sırasında atölye içi arkadaşlarla fikir alışverişinde bulunuldu.						
8. Özgün bir çalışma olmasına dikkat edildi.						
9. Temiz ve düzenli çalışıldı.						
C) UYGULAMA SONRASI						
10. Çalışma bittikten sonra ortam temizliği yapıldı.						
11. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.						
TOPLAM PUAN						

Ölçek Puanının 100'lük sisteme dönüştürme işlemi nasıl yapılır?

Tablodan alınabilecek en yüksek puan, her bir ölçüt için 5 puandır. Öncelikle ölçüt sayısı ile en yüksek puan çarpılır. Böylece tablodan alınabilecek en yüksek puan hesaplanır. Ölçüt sayısı her tabloda kazandırılacak yeterliğe göre değişebilir, hesaplamada bu dikkate alınmalıdır. 10 ölçüt . 5 (en yüksek puan)= 50 puandır. Bu puanın 100'lük sisteme çevrilmesi için formül: **PUAN = [(Öğrencinin tablodan aldığı Puanı . 100)/50]** örneğin öğrenci uygulama etkinliğinden toplam 35 puan almışsa yüzölçümde karşılığı 35.100=3500 3500/50=70

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında.

Uygulama tekrar edilmelidir.

1.2. TEMEL TASARIM ELEMANI OLARAK ÇİZGİ

Hazırlık Çalışması

Doğadaki gözlemlerinizi sonucunda çizgiye nerelerde rastlanır?

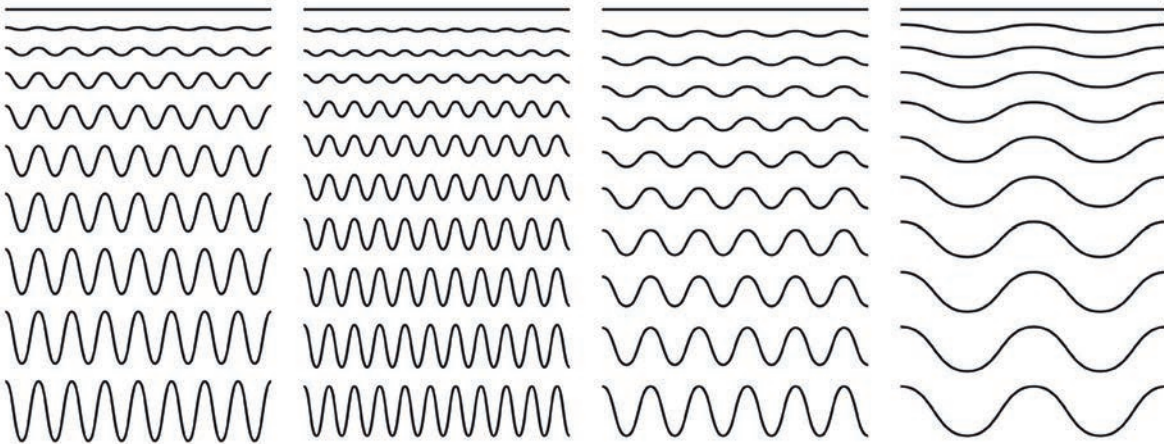
Bir yüzey üzerinde birçok noktanın art arda sıralanmasından oluşan görsel anlatım elemanına **çizgi** denir. Çizgi sadece A noktasından B noktasına hareket etmez. Çizgi uygulamasında öncelikle düz bir arka plan yüzeyine karşı, ön planda hareket oluşur. Sanatta bir çizgi iki boyutlu veya üç boyutlu olarak kullanılabilir. Genellikle çizgi, bir sanatçının yeteneklerinin algılanmasının en saf yolu olarak düşünülür. Bir çizgi, kâğıt veya tuval üzerinde hareket hâlindeyken kesintisiz etki yayabilir. Bu nedenle çizgi sanatı veya çizgi çizimi, görsel sanatın en temel unsurlarından biridir. Çizgi, düşüncelerimizi bir yüzeye aktarmanın en basit yoludur.

Görsel 1.8'de ilk insanların mağara duvarlarına yapmış oldukları resimlerde temel tasarım elemanı olan çizgiyi kullanmaları, çizginin insanların düşüncelerini aktarmada kullandıkları önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Bazen kesintisiz bir çizgi yüzeyde kullanılırken sonsuzluk etkisi yarattığı gibi bazen de bu kesintisizlik, çizginin tek bir biçimini ortaya koyar. İyi bir izleyici doğada kendiliğinden oluşan çizgi çeşitlerini yağın yağmurda, ağaç gövdelerinde ve güneş ışıklarında rahatlıkla görebilmektedir.

Görsel 1.8: Kaya barınakları, Madhya Pradesh, Hindistan

Görsel 1.9'da görüldüğü gibi çizgi; dinamik, hareket ve yön değiştirmeye müsait bir yapıdadır.

Görsel 1.9: Çizgi

Görsel 1.10: Medicinal Flora, by Paul Klee, 1924

?

Bunları Biliyor muydunuz?

Bauhaus 20. yüzyılda mimari tasarım ve sanat alanlarında yeni akımlar yaratmış bir okuldur. Kurulduğu zaman dünyanın en seçkin ve çağdaş mimarlarını, sanatçıları bir araya getirerek yalnızca bir eğitim kurumu yaratmamış; aynı zamanda bir üretim merkezi ve tüm bunların konuşulup tartışıldığı bir yer hâline gelmiştir. Berlin ve Münih'te eğitime devam edilmiştir.

Paul Klee (Pol Kli), Bauhaus (Bahaus) okulu öğrencilerine çizginin “Yürüyüşe çıkmış bir nokta.” olarak tanımını yapar ve “Çizginizi yürüyüşe çıkarın.” diye ekler (Görsel 1.10). Sanatçı, çocuk karalamalarına benzeyen eserlerinde öğrencilerine verdiği derslerdeki gibi beyaz bir kâğıda bir nokta ile başlayıp çizgiye, çizgiden düzeye, düzeyden de hacme ulaşır.

1.2.1. Çizginin Plastik Sanatlarda Önemi

Çizginin farklı kalınlıklarda kullanılması ile hareket ve dinamizm tetiklenir. Bu dinamizm, çizginin niteliğini oluşturur. Böylece yüzeyin boyutlanması ile hacim güçlenir. Çizgi; plastik sanatların hemen hemen tüm aşamalarında kullanılan, açıklık ve koyuluk oranına göre tartılabilen, kapladığı alana göre de ölçülebilen bir unsurdur. Çizginin hareketine ton ve renk de katılınca yeni biçimlendirme elemanları kaçınılmaz olur. Böylece farklı çizgi çeşitlerinin bir arada kullanılması ile yapılan resimlerde hareket tüm yüzeye hâkim olur.

Sanatçı duygusunun karmaşık bir aracı olan çizgiyi; resimlerde Vincent Van Gogh (Vinsint Van Goh) dinamizm (Görsel 1.12), Andre Masson (Andre Meson) ana kahraman (Görsel 1.13), Edvard Munch (Edvir Manç) ise sonsuzlukta yayılan bir dalga olarak betimlemiştir (Görsel 1.14). Bu eserlerin tümünde ana kahraman çizgi, duyguya bir hareket kazandırarak devinimi güçlendirmektedir. Munch'ın “Çığlık” adlı eserinde çizginin dalga dalga yayıldığı hisse oldukça yoğundur.

Görsel 1.11: Joseph Roulin portresi, Vincent Van Gogh

Görsel 1.12: L'ouefcosmique 1941-46 drypoint Andre Masson

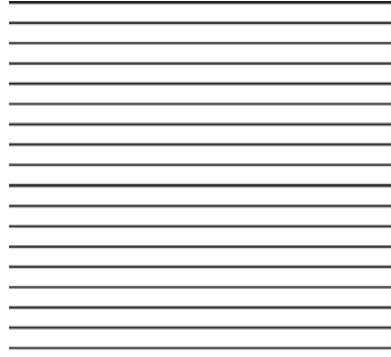
Görsel 1.13: Çığlık, Edvard Munch

1.2.2. Çizgi Çeşitleri

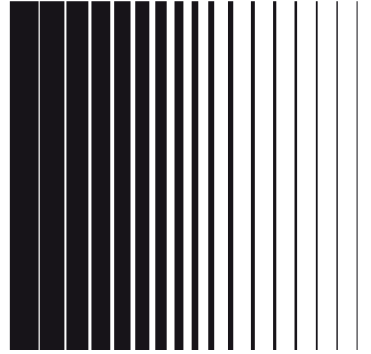
Çizgi birçok çeşitten oluşur. Kimileri kırık, kimileri doğru, kimileri eğridir. Bu çizgiler dikey, yatay ve dairesel olarak da yer değiştirir. Objektif anlatımlarda çizgiler ölçme, teknik resim ve proje çizimlerinde subjektiftir. Anlatımlarda ise sınırsız düzenlemelerde kullanılır. Bir kompozisyonda çizgi birlik ve bütünlük anlamında ilk planda yer alır.

Düz Çizgiler: Gözü belli bir yöne doğru yöneltir. Kurşun kalem, ince fırçalar, mürekkepli kalemler kullanılarak devamlılık hissi yaratır. Statik ve hareketsizdir. Durgun olup dalgalanmaya ve kırılmaya izin vermez (Görsel 1.14).

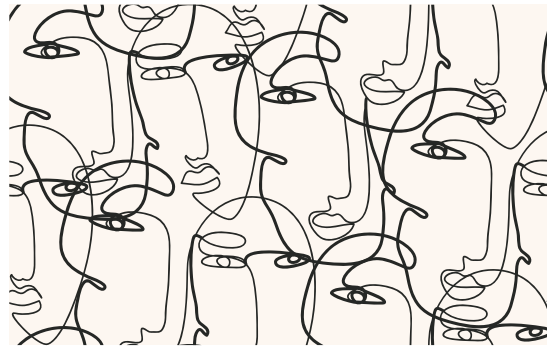
Görsel 1.14: Düz çizgiler

Kalın-İnce Çizgiler: Açık-koyu ton farklılıkları oluşturur. Devamlılık etkisi ile topluluk, kıpırdanma ve biçim yaratır. Ağaç, sütun, ayakta duran insan figürü, dikey çizgileri hatırlatır (Görsel 1.15).

Görsel 1.15: Kalın ince çizgiler

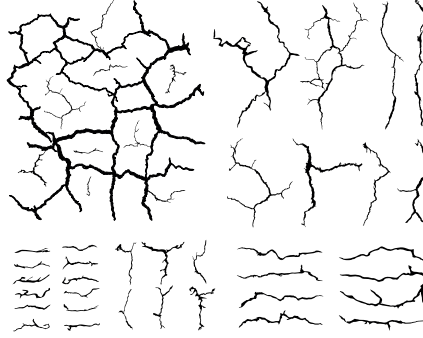
Kavisli Çizgiler: Canlılık ve hareketlilik kazandırır. Eğrilikleri arttıkça yüzey dinamizm kazanır, biçim oluşur, rüzgârda salınan dallar ve yapraklar, kurumuş toprak gibidir (Görsel 1.16).

Görsel 1.16: Kavisli çizgiler

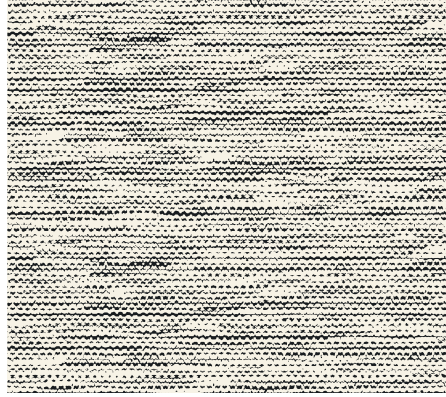

Kırık Çizgiler: Çatlak, dağınık, sert, dinamizm ve ani yön değişikliği etkisi uyandırır. Susuz kalmış toprak, yaprak çizgileri, yaşlanmış cilt, bazı hayvan derileri gibi yüzeylerde karşılaşılan çizgi çeşitlerindedir. Yüzeyde optiksel odaklanmayı gerektirerek merak oluşturur (Görsel 1.17).

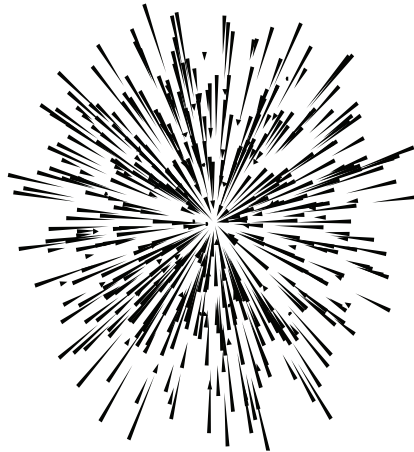
Görsel 1.17: Kırık çizgiler

Hafif Titreşim Gösteren Çizgiler: Adale titreşimlerini anımsatır ve ilk çocukluk dönemi çizgilerine benzetilir. Küçük ve etkileşimli yüzey yaratan çizgidir. Bu çizgi türünü; kumaş, halı, kilim gibi yüzeylerde yer yer durağan, yer yer de hareket kazandıran bir etki yaratır (Görsel 1.18).

Görsel 1.18: Hafif titreşim gösteren çizgiler

Kesik Çizgiler: Değişik yönlere hareket edebilme ve dinamizm etkisi yaratır. Sık sık atılan kesik çizgiler yoğun bir koyu değer, boşluk bırakılarak atılan çizgiler ise güçlü bir ışık etkisi yaratır. Güneş ışınlarının geliş şekli, yağmur yağışı gibi örneklerde görülen kesik çizgiler ani bitiş ve başlangıçları temsil eder (Görsel 1.19).

Görsel 1.19: Kesik çizgiler

Görsel 1.20, 1.21, 1.22 ve 1.23'te görülen örneklerdeki çizgi çeşitleri teknik olarak kullanılıncı tasarımda hareket, dinamizm, form, ışık-gölge elemanları ile estetik güçlü kompozisyonlar oluşturmuştur.

Görsel 1.20: Devamlı çizgi ile yüzey düzenlemesi

Görsel 1.21: Kırık çizgi ile natürmort düzenlemesi

Görsel 1.22: Kırık çizgi ile yüzey düzenlemesi

Görsel 1.23: Kesik çizgi ile yüzey düzenlemesi

Görsel 1.24'te farklı çizgi çeşitleri ile hayvan figürü çizimi görülmektedir.

Görsel 1.24: Çizgi çeşitleri ile hayvan figürü düzenlemesi

1.2.3. Çizginin Psikolojik ve Karakteristik Özelliği

Kullanılan yazı ve imza, nasıl ki psikolojik ve karakteristik özellik taşıyorsa çizgi de sanatçının duygularının yansımasıdır. Sanatçılar duygularını, düşüncelerini, hayallerini gözlemlerini şekil ve formlara ulaştırmak için çizginin duygusal tepkilerinden faydalanır.

Örneğin

- Cam kırıklarında oluşan çatlaklar heyecan, kırgınlık, çatışma gibi duyguları (Görsel 1.25),

Görsel 1.25: Cam kırıkları

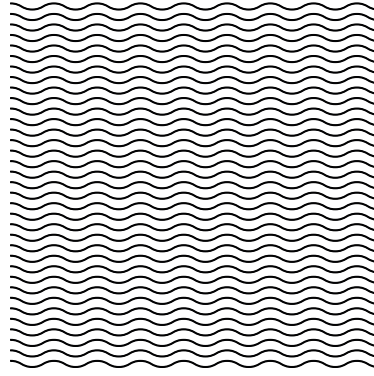

- Bir meşaleden yayılan kesik çizgiler başarı ve kazanma duygusunu (Görsel 1.26),

Görsel 1.26: Meşale

- Yatay ve devamlı çizgiler huzur ve istikrarı (Görsel 1.27),

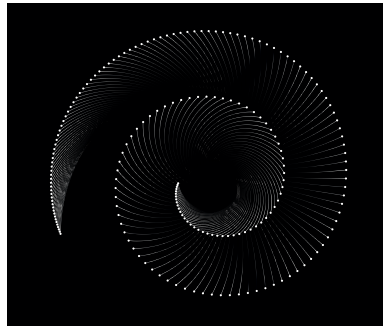
Görsel 1.27: Yatay ve devamlı çizgi

- Ani flaş patlaması, şimşek çakması sonucu oluşan çizgiler, dikkat çekmeyi, şok etkisi yaratmayı (Görsel 1.28),

Görsel 1.28: Şimşek

- Spiral iç içe dolanan çizgiler hipnoz ve odaklanmayı (Görsel 1.29) ifade eder.

Görsel 1.29: Spiral çizgi

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Çizgi

Uygulama Adı : Çizgi İle Yüzey Çalışması

Süre : 160 dk.

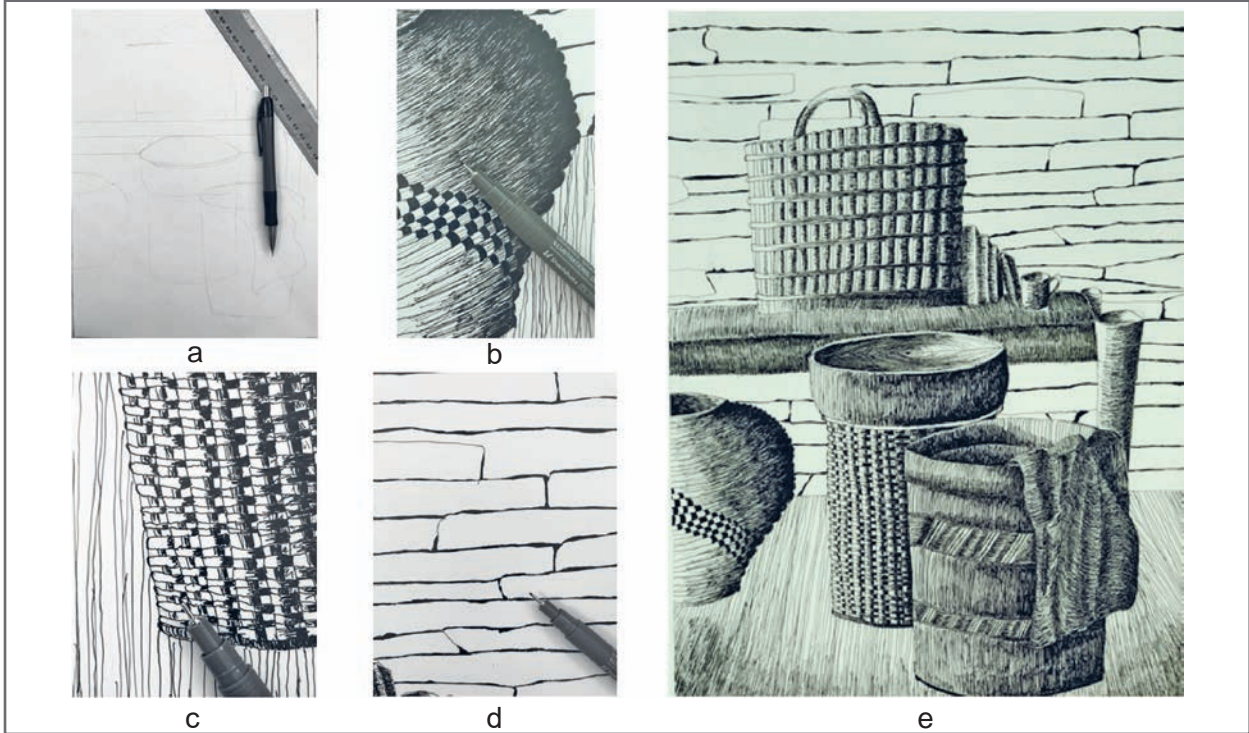
Amaç : Çizgi çeşitlerini kullanarak bir yüzey oluşturmak.

İşlem Basamakları

1. Atölye önlüğünüzü giyiniz.
2. Araç gereçlerinizi ve çalışacağınız masanızı hazırlayınız.
3. Resmini çizmek istediğiniz konuyu tespit ediniz.
4. Resim kalem ile eskiz oluşturduktan sonra bristol kâğıdın parlak yüzeyine bastırmadan çiziniz.
5. Çizerken bristol kâğıdını kaymaması için köşelerinden bant yardımı ile sabitleyiniz.
6. Rapido kalem ile çizgi çeşitlerini kullanarak açık, orta, koyu değerler ve hacim oluşturacak şekilde resminize devam ediniz.
7. Işık-gölge, ton ilişkisine dikkat ederek resminizi tamamlayınız.
8. Çalışma masası temizliğinizi yapınız.

Araç Gereç

1. Bristol kâğıt (25 x 35 cm)
2. Resim kalem
3. Cetvel
4. Makas
5. Maket bıçağı
6. Rapido kalem (0,05-0,1-0,2-0,3...) ve artline kalem
7. Bant

Görsel 1.30: Çizgi ile yüzey düzenlemeleri

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Çizgi çeşitlerini kullanırken resminizin ışık alan yönüne dikkat ediniz.
2. Hangi çizgilere nerelerde yer vereceğinize karar verirken planlama yapınız.
3. Maket bıçağı kullanırken iş güvenliği kuralları doğrultusunda öğretmen yardımından faydalanınız.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU							
ÇİZGİ İLE YÜZEY ÇALIŞMASI							
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:				
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:					
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:				
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:			
Çizgi ile Yüze Çalışması etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.							
			1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK							
1. Malzeme temin edildi.							
2. Konuya dair örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.							
3. Belirlenen çalışmanın eskizi bristol kâğıdın parlak yüzeyine çizildi.							
4. Rapido kalemlerin numaraları açık-orta ve koyu ton oluşturacak şekilde belirlendi.							
5. Bristol kâğıt, kaymaması için masaya köşelerinden bantla sabitlendi.							
B) UYGULAMA							
6. Çalışmada çizgi çeşitleri kullanılarak açık-koyu değerlerle hacim verilmiş, resim iki boyutlu tasarıma dönüştürüldü.							
7. Çalışma sırasında fikir alişverişinde bulunuldu.							
8. Özgün bir çalışma ortaya çıkarıldı.							
9. İş güvenliği kurallarına dikkat edildi.							
10. Temiz ve düzenli çalışıldı.							
C) UYGULAMA SONRASI							
11. Çalışma bittikten sonra ortam temizliği yapıldı.							
12. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.							
TOPLAM PUAN							

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİşTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

1.3. NOKTA VE ÇİZGİ

Hazırlık Çalışması

Nokta ile çizginin birlikte oluşturduğu kompozisyonları hangi tasarım alanlarında kullanabilirsiniz?

Noktaların çizgiyi oluşturduğu bilgisinden yola çıkıldığında, iki plastik değer birarada kullanılmasında dengeyi sağlamak en önemli unsurlardandır. Oluşan kompozisyonlarda aşağıdaki plastik değerler doğrultusunda nokta ve çizginin;

- Nasıl bir hacim oluşturulacağına
- Düzenlemede nokta ve çizgiden hangisinin ön plana çıkarılacağına
- Ritim ve devamlılığın nasıl sağlanacağına
- Dengenin nasıl sağlanacağına
- Boşlukların ve dolulukların nasıl oluşturulacağına
- Bütünlüğün nasıl sağlanacağına
- Noktaların yan yana gelirken çizgiyi nasıl oluşturduğuna
- Çizginin oluşturduğu yuvarlak biçimlerin noktayı çağrıştırdığına
- Sıklık ve seyreklik oranına göre ışık-gölge, açık-orta-koyu değerlerin nasıl oluştuğuna

Görsel 1.31'de örneğinde görüldüğü gibi plastik değerlere ulaşıldığı gözlemlenir.

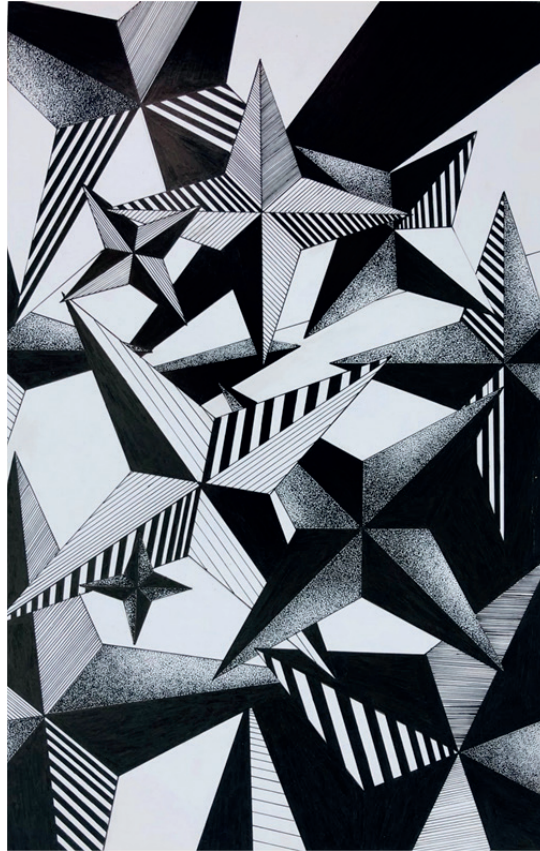
Görsel 1.31: Çizgi ve nokta ile kompozisyon

Görsel 1.32 ve 1.33'te yüzey değerlendirmelerinde hareketli kompozisyon görülmektedir.

Görsel 1.32: Çizgi ve nokta ile yüzey düzenlemesi

Görsel 1.33: Çizgi ve nokta ile geometrik formlar

Çizgi ve noktanın bir arada kullanılmasıyla derinlik yaratan kompozisyon gözlenmektedir (Görsel 1.34).

Görsel 1.34: Çizgi ve nokta ile serbest düzenleme

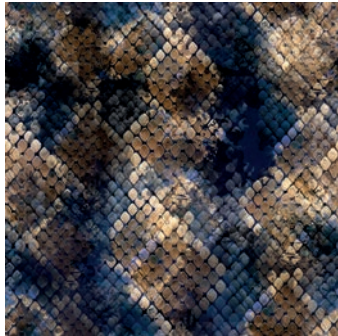
Görsel 1.35, 1.36, 1.37 ve 1.38'de görüldüğü gibi oluşturulan bu serbest kompozisyonlara halı-kilim motifleri, mutfak kullanım eşyaları, seramik, koltuk, yastık, nevresim gibi günlük hayatta kullanılan materyallerde sıkça rastlanır. Böylece iki temel tasarım elamanı olan nokta-çizgi bir araya geldiğinde ritmik, devamlı, simetrik, dinamik tasarım elamanlarına dönüşebilmektedir.

Görsel 1.35: Seramik

Görsel 1.36: Halı

Görsel 1.37: Nevresim

Görsel 1.38: Porselen

Uygulama Yaprağı

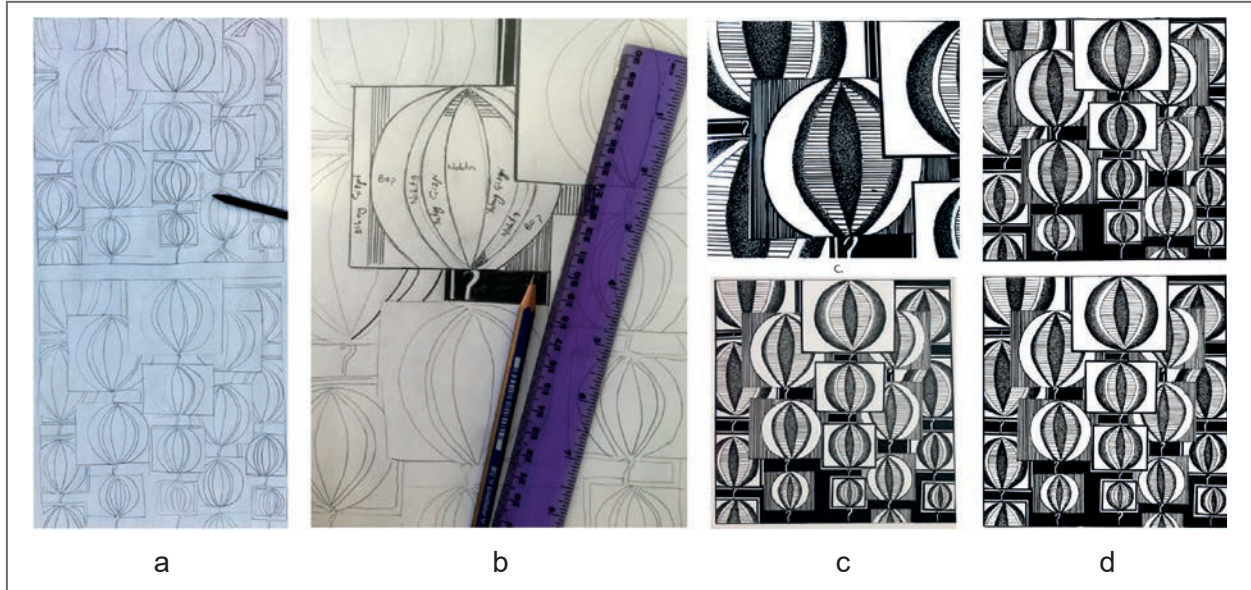
Öğrenme Birimi : Nokta İle Çizgi
Uygulama Adı : Nokta ve Çizgi ile Yüzey Çalışması
Süre : 160 dk.
Amaç : Nokta ve çizgi çeşitlerini bir arada kullanarak yüzey oluşturmak.

İşlem Basamakları

1. Atölye önlüğünüzü giyiniz.
2. Araç gereçlerinizi ve çalışacağınız masanızı hazırlayınız.
3. Resmini çizmek istediğiniz konuyu tespit ediniz.
4. Oluşturulan eskizde hangi alanların nokta, hangi alanların çizgi, hangi alanların boş olacağına karar veriniz ve eskizinizde belirtiniz.
5. Resim kalem ile eskiz oluşturduktan sonra bristol kâğıdın parlak yüzeyine bastırmadan çiziniz.
6. Çizerken bristol kâğıdını kaymaması için köşelerinden bant yardımı ile sabitleyiniz.
7. Rapido kalem ile çizgi çeşitlerini ve noktayı kullanarak açık, orta, koyu değerler ve hacim oluşturacak şekilde resminize devam ediniz.
8. Işık-gölge, ton ilişkisine dikkat ederek resminizi tamamlayınız.
9. Çalışma masası temizliğinizi yapınız.

Araç Gereç

1. Bristol kâğıt (25 x 35 cm)
2. Resim kalem
3. Cetvel
4. Makas
5. Maket bıçağı
6. Rapido kalem (0,05-0,1-0,2-0,3...) ve artline kalem
7. Bant

Görsel 1.39: Çizgi ve nokta ile yüzey çalışmaları

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Çizgi çeşitlerini, noktayı, boşluk-doluluk alanlarını belirlerken açık-orta-koyu değerlerin kompozisyon bütünlüğünü sağlayacağı şekilde eskizde tasarlamayı unutmayınız.
2. Maket bıçağı kullanırken iş güvenliği kuralları doğrultusunda öğretmen yardımından faydalanınız.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU							
NOKTA VE ÇİZGİ İLE YÜZEY ÇALIŞMASI							
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:				
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:					
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:				
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:			
Nokta ve Çizgi ile Yüze Çalışması etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.							
			1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK							
1. Malzeme temin edildi.							
2. Konuya dair örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.							
3. Belirlenen çalışmanın eskizi bristol kâğıdın parlak yüzeyine çizildi.							
4. Rapido kalemlerin numaraları açık-orta ve koyu ton oluşturacak şekilde belirlendi.							
5. Bristol kâğıt, kaymaması için masaya köşelerinden bantla sabitlendi.							
B) UYGULAMA							
6. Çalışmada nokta ve çizgi çeşitlerinin nerelerde kullanılacağına karar verilmiş, resim iki boyutlu tasarıma dönüştürüldü.							
7. Çalışma sırasında atölye içi arkadaşlarla fikir alışverişinde bulunuldu.							
8. Özgün bir iş olmasına dikkat edildi.							
9. İş güvenliği kurallarına dikkat edildi.							
10. Temiz ve düzenli çalışıldı.							
C) UYGULAMA SONRASI							
11. Çalışma bittikten sonra ortam temizliği yapıldı.							
12. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.							
TOPLAM PUAN							

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

1.4. AÇIK-KOYU İLE GEOMETRİK FORMLARI HACİMLENDİRME

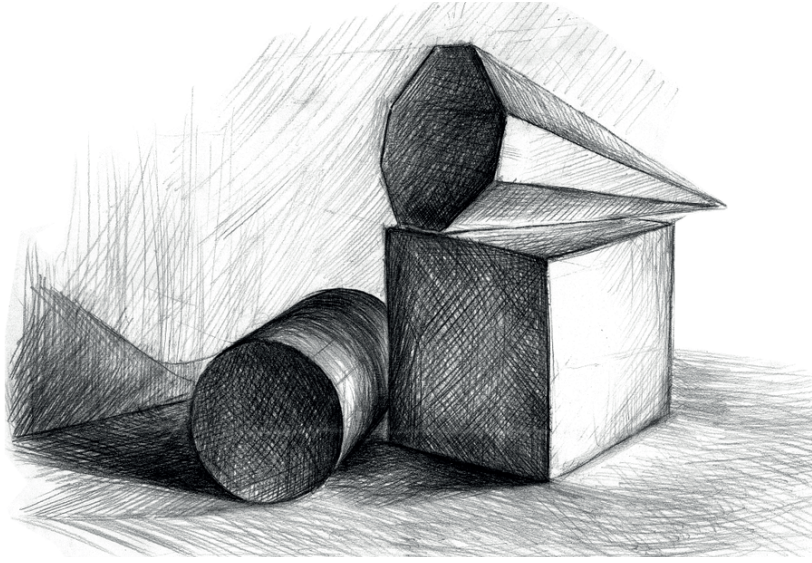

Hazırlık Çalışması

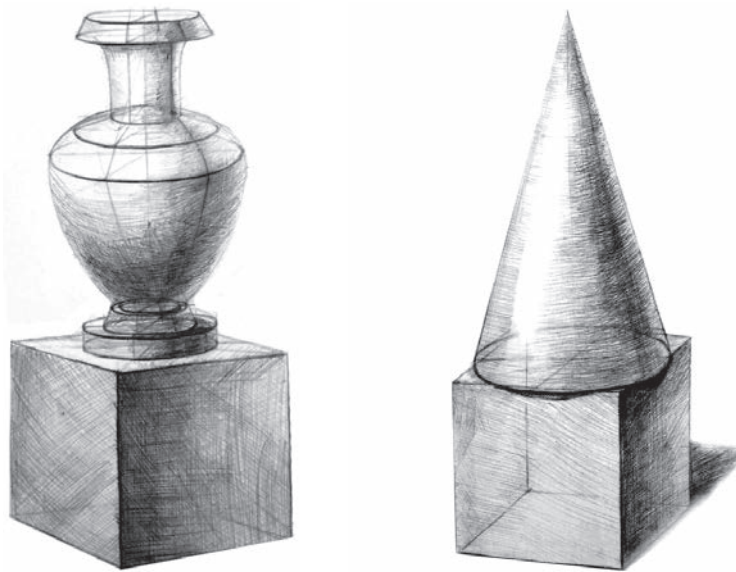
Günün farklı saatlerinde ışığın objeler üzerindeki etkisi sizce nasıl farklılıklar gösterir?

Işık, objeyi her noktadan aynı şiddetle aydınlatmaz. Işığın geliş yönüne yakın yüzeyler daha fazla ışık aldığı için açık, ışığa uzak ve arkada kalan yüzeyler daha az ışık aldığı için koyu görünür. Resim dilinde buna **açık-koyu** denir.

Görsel 1.40 ve 1.41'de farklı geometrik şekillere ışığın geliş açısıyla oluşan açık orta ve koyu değerleri gözlemlenir.

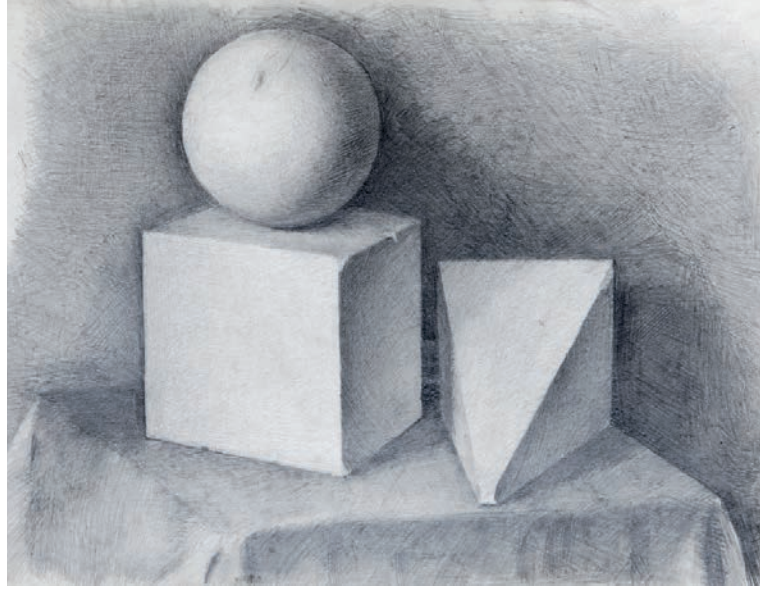
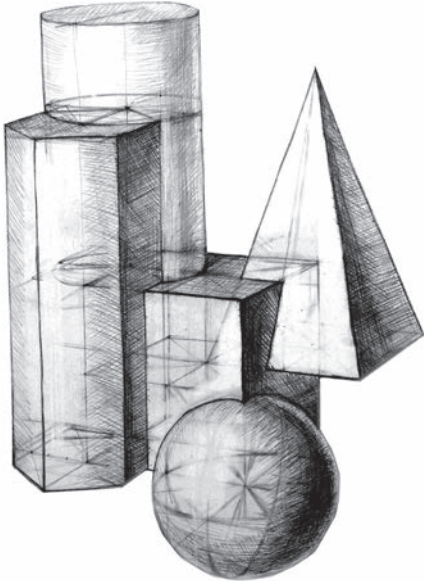

Görsel 1.40: Işığın geometrik cisimlere etkisi

Görsel 1.41: Cisimlerde ışık etkisi

Görsel 1.42'de ışığın direkt oluşturduğu ton kontrastları, 1.43'te ise yaygın ışığın oluşturduğu ton kontrastları arasındaki yumuşak geçişler gözlemlenir.

Görsel 1.42: Işığın farklı geometrik objelere etkisi

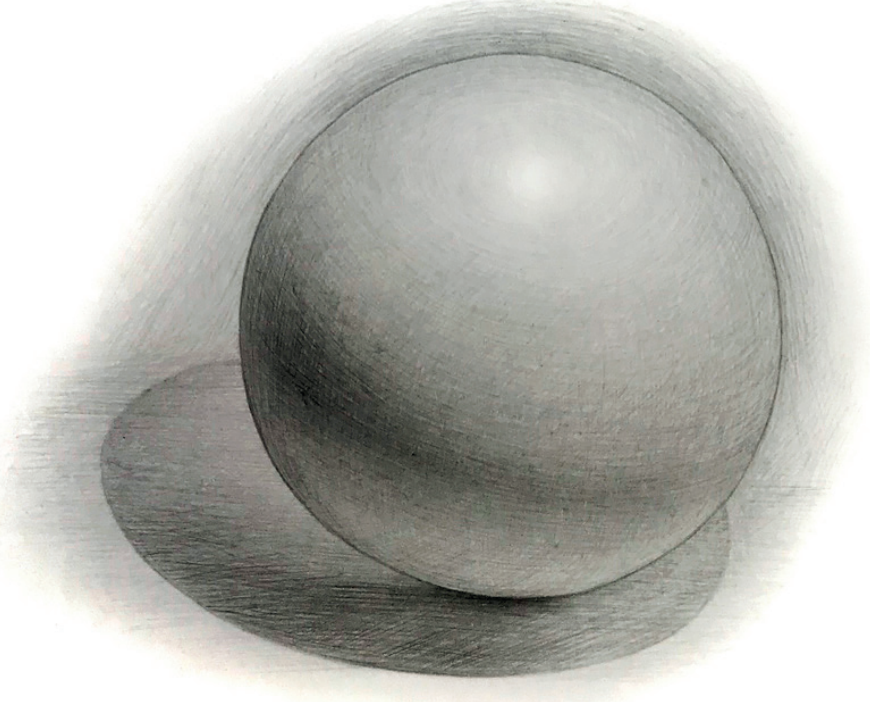

Görsel 1.43: Kompozisyon

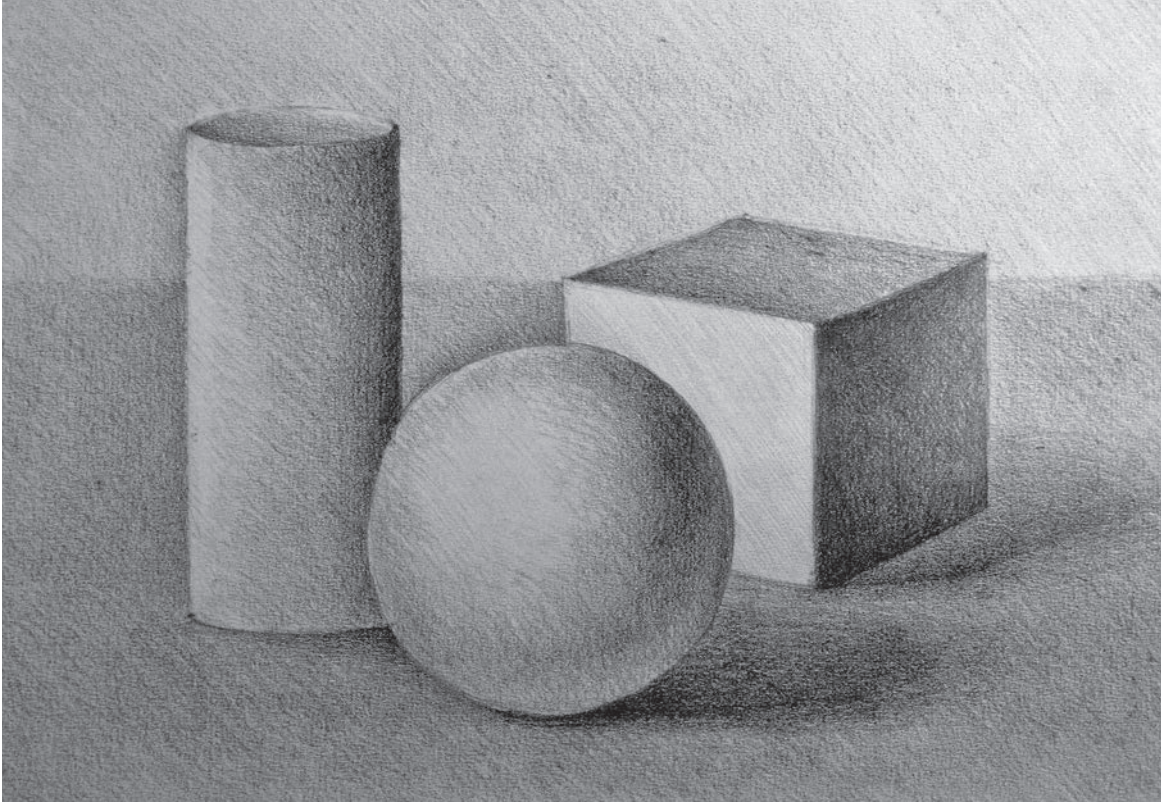

1.4.1. Işık-Gölge

Işığın farklı yüzeyler üzerinde yayılırken oluşturduğu açık, orta, koyu ton değerlerine **ışık-gölge** denir. Görsel 1.44 ve 1.45'teki görsellerde ışığın objeler üzerindeki etkisi gözlemlenir.

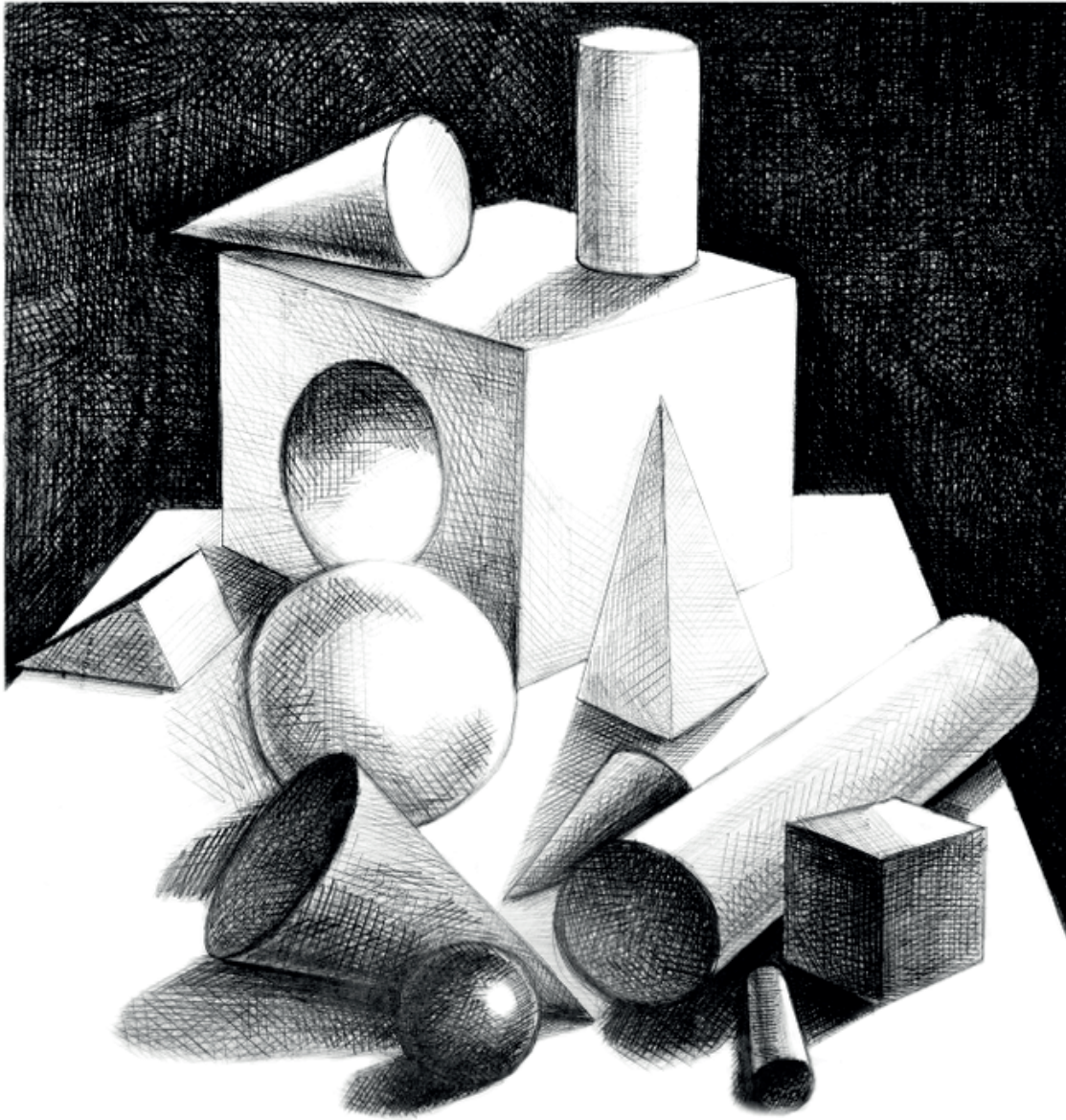
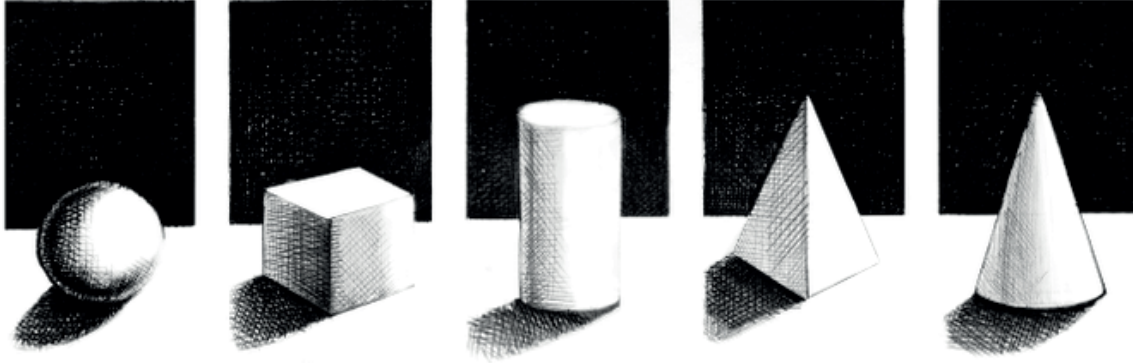

Görsel 1.44: Dairede ışık etkisi

Görsel 1.45: Silindir, daire ve karede ışık etkisi

Görsel 1.46'da farklı geometrik objeler üzerinde ışık ve gölgenin açık ve koyunun oluşturduğu güçlü etki gözlemlenir.

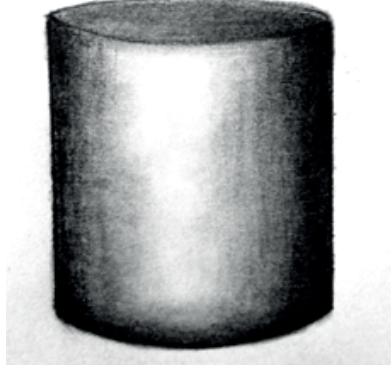

Görsel 1.46: Farklı geometrik objelerde ışık ve gölge

1.4.2. Ton

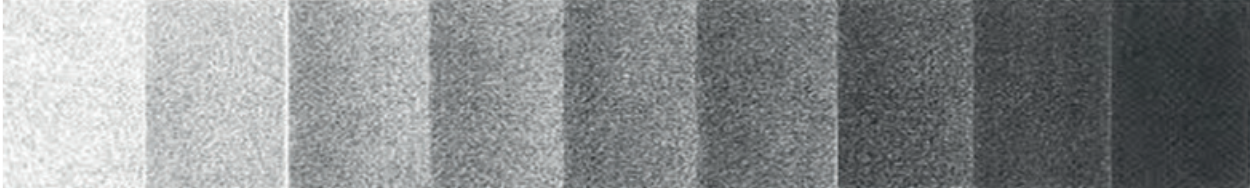
Varlıkları aydınlatan ışık kaynakları, varlıkların her yanını eşit aydınlatmaz. Varlıkların ışık almayan kısımları koyu, ışık alan yerleri de açık görünür. Bu görünüm ışıktan gölgeye doğru giderek koyulaşır. İşte bu açıktan koyuya doğru değişen görünüm farkına resim dilinde **ton** denir. Aynı rengin en açık ton değerinden en koyu ton değerine hassas geçiş sağlayarak götürme işine ise **renk valörü** denir. Görsel 1.47'de görüldüğü gibi ışığın obje üzerindeki dağılımıyla açık tondan koyu tona doğru bir renk geçişi oluşur.

Görsel 1.47: Objeye üzerinde ton değerleri

1.4.3. Ton Çubuğu

Işığın şiddetine göre oluşan açıktan koyuya derecelendirilen gri değerlere **ton çubuğu** denir. Görsel 1.48'de açıktan koyuya doğru derecelendirilen grinin tonları görülür.

Görsel 1.48: Ton çubuğu

1.4.4. Form

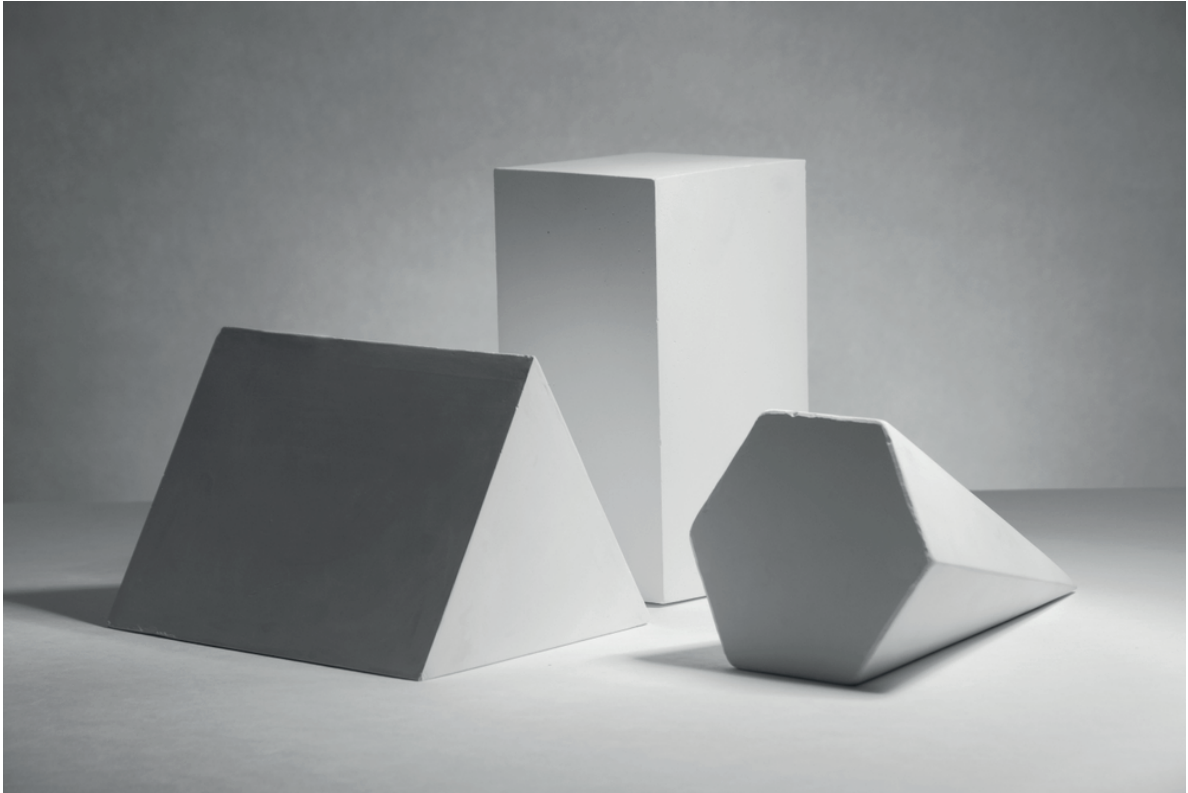
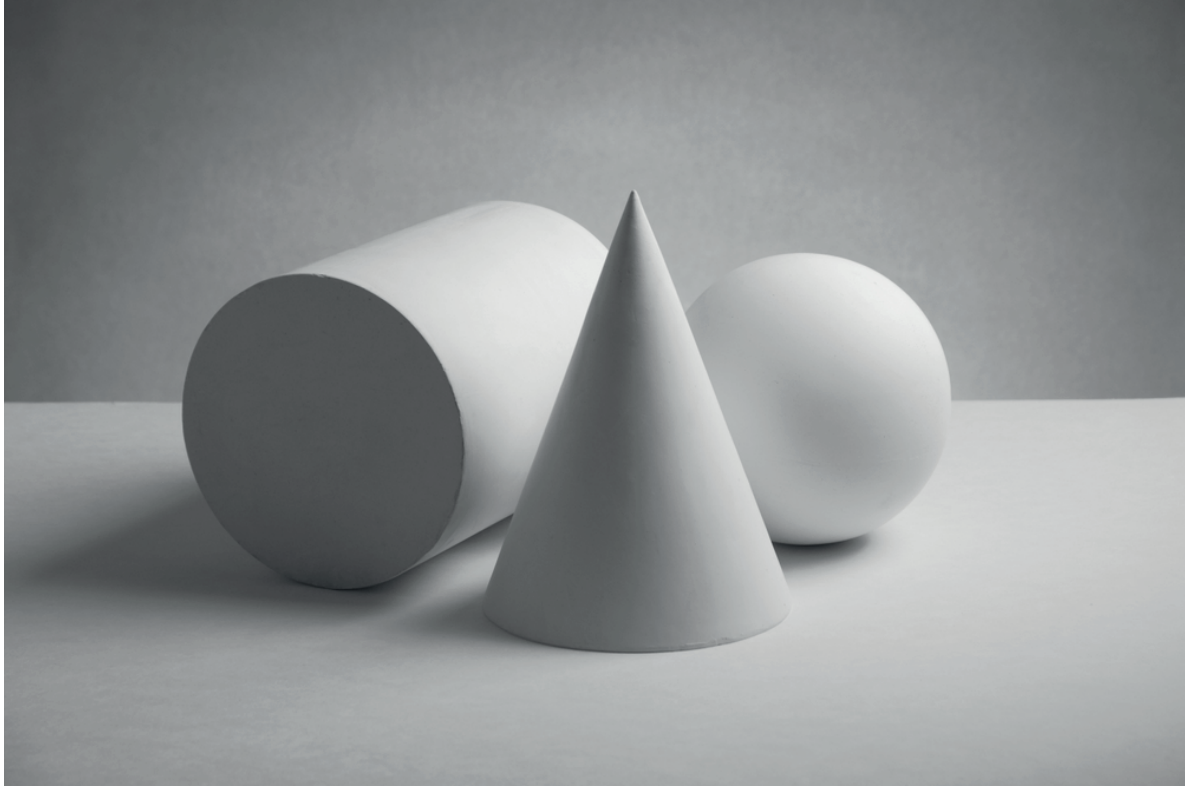
Biçimlendirme etkinliği insanın yaratma isteminin dışı vuruşudur. Form, bir tasarımın forma dönüşerek somutlaşmış hâlidir. Tasarıya genişlik ve yükseklikle birlikte derinlik etkisi de verilmişse üçüncü boyut etkisi devreye girer ki bu durum form kelimesiyle ifade bulur. Form oluşumunda üçüncü boyut etkisi yaratabilmek için ışık-gölge ve perspektiften yararlanır (Görsel 1.49).

Görsel 1.49: Apollon büstü

Görsel 1.50'de ışığın geliş yönü açık bir şekilde verilmiştir. Farklı geometrik objeler üzerinde sağlanan koyuluk tonları ile kompozisyonlar oluşturulmuştur.

Görsel 1.50: Farklı prizmalarda ton değerleri

1.4.6. Kompozisyon

Temel biçimlendirme öğelerinin (nokta, çizgi, renk, doku, boyut, biçim, yüzey) bir bütün içerisinde estetik bir ilişkiyle bir yüzey üzerine yerleştirilmesine **resimde kompozisyon** denir. Kompozisyonda en önemli ilke, her şeyin bütüne ait ve uygun olmasıdır. Bu da kompozisyon unsurlarının, hareket ve ritim duygusunun orantılı yerleştirilmesiyle mümkün olur (Görsel 1.51).

Görsel 1.51: Elmalı ve Çuha Çiçeği ile Natürmort, Paul Cezanne

Görsel 1.52'de görüldüğü gibi Cezanne (Sezan) nesnelere büyük bir titizlikle yerleştirirse de onun asıl ilgilendiği nesnelere kendisi değildir. Sanatçının asıl önem verdiği unsurlar biçim, hacim, renk, ışık ve diğer unsurlar arasında ki ilişki olmuştur.

Görsel 1.52: Kompozisyon örneği

Görsel 1.53'te geometri elemanları ile oluşturulmuş soyut kompozisyon örnekleri görülüyor.

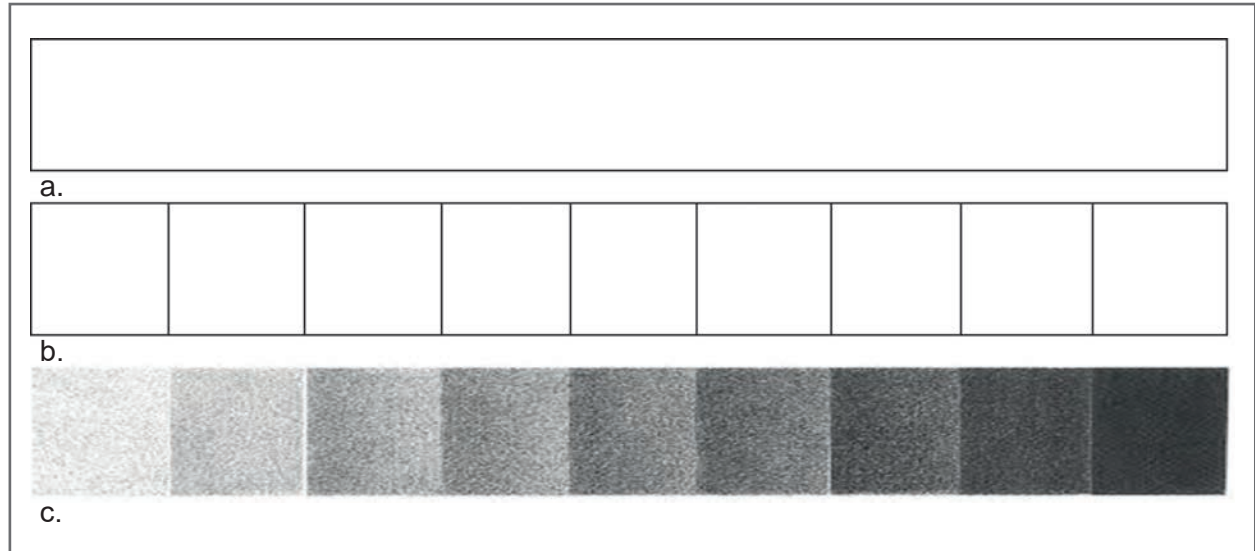
Görsel 1.53: Geometrik objelerle oluşturulmuş kompozisyon örnekleri

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Açık-Koyu İle Geometrik Cismi Hacimlendirme
Uygulama Adı : Ton Çubuğu Oluşturma
Süre : 40 dk.
Amaç : Açık-koyu, ışık-gölge kullanarak ton değerleri uygulaması yapmak.

İşlem Basamakları	Araç Gereç
<ol style="list-style-type: none">1. Çizim yapmak için kullanılacak araç gereçleri temin ediniz.2. Cetvelinizi kullanarak 4 cm yüksekliğinde, 27 cm genişliğinde bir şekil çiziniz (Görsel 1.54 a).3. Çizgilerinizin düz olmasına dikkat ediniz. Verilen ölçülere dikkat ederek çiziminizi yapınız.4. 20 cm genişliği, araları 3 cm olmak koşulu ile 9 eşit parçaya ayırınız (Görsel 1.54 b).5. En açık tondan koyu tona geçiş sağlayınız. En koyu tonda 5B ya da daha büyük numaralı çizim kalemini kullanınız.6. Ton çubuğunun diğer kutularında, kullandığınız kalemin koyuluk derecesini hafifleterek ilk kutuda en açık değeri elde edecek şekilde ara değerleri oluşturunuz (Görsel 1.54 c).7. Çalışma masası temizliğinizi yapınız.	<ol style="list-style-type: none">1. Bristol kâğıt (25 x 35 cm)2. Resim kalemi3. Cetvel4. Makas5. Maket bıçağı6. Rapido kalem (0,05-0,1-0,2-0,3...) ve artline kalem7. Bant

Görsel 1.54: Ton çubuğu

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Çizdiğiniz çizgilerin yönüne ve uygulanan tonların her bölümde farklı olmasına önem veriniz.
2. Mutlaka cetvel kullanınız.
3. Çalışırken elinizin temizliğine dikkat ediniz.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU					
TON ÇUBUĞU UYGULAMASI					
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:		
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:			
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:		
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:	
Ton Çubuğu Uygulaması etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.					
	1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK					
1. Malzeme temin edildi.					
2. Konuya dair web sitelerinden örnekler incelendi.					
3. Ton çubuğu doğru hazırlandı.					
4. Rapido kalemleri açık-orta ve koyu ton oluşturacak şekilde numaraları belirlendi.					
5. Bristol kâğıt, kaymaması için masaya köşelerinden bantla sabitlendi.					
B) UYGULAMA					
6. Kâğıda yerleştirme (kompozisyon) doğru yapıldı.					
7. Çizim aşamasında cetvel kullanıldı.					
8. Koyulaştırma yaparken çizgi izi bırakmadan ton değerleri verildi.					
9. En açık tondan koyu tona doğru ara geçişler sağlandı.					
C) UYGULAMA SONRASI					
10. Çalışma bittikten sonra ortam temizliği yapıldı.					
11. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.					
TOPLAM PUAN					
DEĞERLENDİRME: Eğer bu ölçekten 100 üzerinden 70 aldıysanız bu öğrenme için başarınız yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsanız ilgili önceki öğrenmeleri tekrar ediniz.					

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

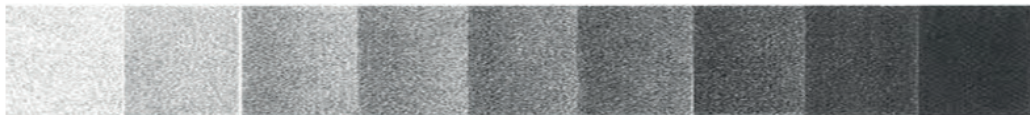
İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

Uygulama Yaprağı

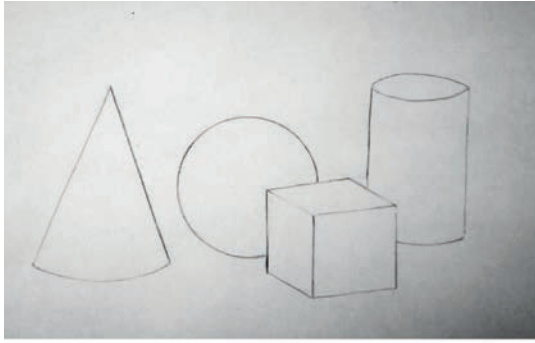
Öğrenme Birimi : Açık-Koyu İle Geometrik Cismi Hacimlendirme
Uygulama Adı : Geometrik Cisimleri Hacimlendirme
Süre : 80 dk.
Amaç : Açık-koyu, ışık-gölge kullanarak geometrik cisimlere hacim vermek.

İşlem Basamakları

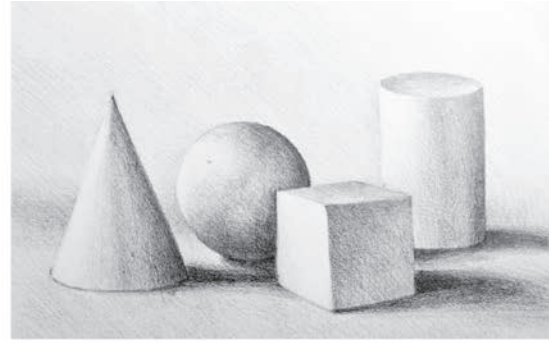
1. Çalışmanızda kullanılacak araç gereçleri temin ediniz.
2. Kâğıdınızı dik tutarak geometrik cisimleri çiziniz (Görsel 1.55 a).
3. Açık-koyu, ışık-gölge uygulamasına başlamadan önce ışığın geliş yönüne dikkat ediniz (Görsel 1.55 b).
4. Geometrik formun yapısına uygun hacim etkisi verecek çizgiler kullanınız (Görsel 1.55 c).
5. Çalışmanız bitti ise kâğıt ölçüsünde mukavva kesiniz. Çalışmanızı mukavvaya yapıştırınız ve üzerini jelatin ile kaplayınız.
6. Çalışma masası temizliğinizi yapınız.

Araç Gereç

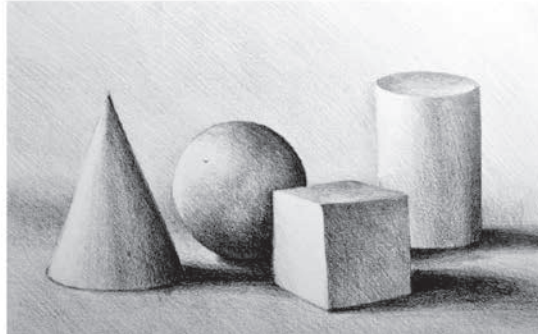
1. Bristol kâğıt (25 x 35 cm)
2. Kurşun kalem (2B, 3B, 5B çizim kalemi)
3. Hamur silgi
4. Cetvel

a

b

c

Görsel 1.55: Geometrik cisimlerde gölgelendirme

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Silindir şeklinde objeler çizerken çizgilerin dairesel yönlü olmasına, küresel objeler çizerken ise küresel olmasına dikkat ediniz.
2. Işığın geliş yönüne göre çizgilerinizin açık-koyu ton değerlerine dikkat ediniz.
3. Işık alan bölgelerde çizgi tonu daha açık, gölgede kalan bölgelerde çizgi tonu daha koyu olmalıdır.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU							
GEOMETRİK CİSİMLERİ HACİMLENDİRME UYGULAMASI							
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:				
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:					
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:				
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:			
Geometrik Cisimleri Hacimlendirme Uygulaması etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.							
			1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK							
1. Malzeme temin edildi.							
2. Konuya dair örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.							
3. Açık-koyu, ışık-gölge uygulamasına başlamadan önce ışığın geliş yönü doğru belirlendi.							
4. Bristol kâğıt, kaymaması için masaya köşelerinden bantla sabitlendi.							
B) UYGULAMA							
5. Kağıt üzerine geometrik formlar doğru çizildi.							
6. Çizgiler formların yapısına uygun kullanıldı.							
7. Geometrik formlara hacim etkisi verilerek ton değerleri doğru uygunlandı.							
8. Objeler dikkatle gözlemlendi.							
9. Objenin yüzey karakterini yansıtacak şekilde etüt edildi.							
C) UYGULAMA SONRASI							
10. Çalışma bittikten sonra ortam temizliği yapıldı.							
11. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.							
TOPLAM PUAN							
DEĞERLENDİRME: Bu ölçekten 100 üzerinden 70 aldıysanız bu öğrenme için başarınız yeterli düzeyde demektir. 69 veya altı puan almışsanız ilgili önceki öğrenmeleri tekrar ediniz.							

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

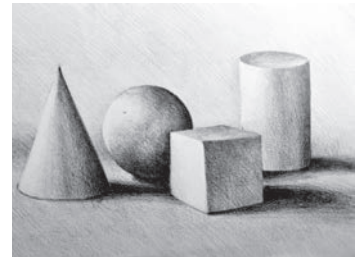
İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

1.5. AÇIK-KOYU İLE YÜZEY DÜZENLEMESİ

Hazırlık Çalışması

Çevrenizdeki obje yüzeylerinin eşit miktarda ışık alıp almadığını inceleyerek ışık almayan alanların nasıl görüntüğünü açıklayınız.

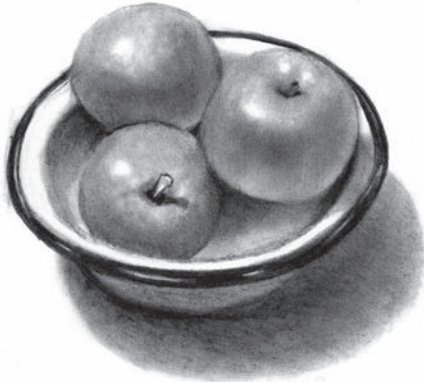
Açık-koyu tekniği üç boyutluluğu göstermeyi sağlar. Yüzey düzenlemesinde önemli olan, biçimlerin amaca uygun olarak uyumlu olması ve estetik düzeni ortaya koyabilmesidir.

Temel biçimlendirme öğelerinin bir bütün içerisinde ifade bulduğu bir kompozisyon örneği görülür. Aynı kompozisyon üstünde ışık-gölgenin açık, orta, koyu değerlerin yüzey üzerine dengeli dağılımı görülüyor (Görsel 1.56).

Görsel 1.56: Paul Cezanne, Elmalı Natürmort

Görsel 1.57'de ışığın geliş yönü doğrultusunda dereceli olarak açık koyu tonlar verilmiştir.

Görsel 1.57: Açık-koyu yüzey düzenlemesi

Açık Koyu Yüzey Düzenlemesinde Dikkat Edilecek Noktalar

- Temel biçimlendirme öğelerine dikkat ederek kompozisyon hazırlanmalıdır.
- Kompozisyonun amaca uygun olarak uyumlu ve dengeli olmasına özen gösterilmelidir.
- Estetik düzen oluşturmaya özen gösterilmelidir.
- Küçük ölçüler, görsel algıda uzaklık etkisi oluşturur; Büyük ölçüler ise yakınlığı ifade eder.
- Tasarımda birbirine yakın aralıklar uygundur. Birbirinden uzak olanlar ise bütünlük sağlamaz, kompozisyonun yapısını bozabilir.

- Bütünlük ilkesi ile kompozisyonda kullanılacak elemanların birbirinden çok uzak ve çok farklı yerlerde kullanılması, bütünlüğü bozduğu için bütünlüğe dikkat edilmelidir.
- Yan yana olan aralıklar tekrar edilirse monotonluk oluşabilir. Monotonluk ise kompozisyonu estetikten uzaklaştırır.
- Form ve mekânlar arasında farklı büyüklükte aralıklar kullanılması, düzenlemelerde hareket ve dinamizm getirir.
- Biçimlerin yüzey üzerine yakın aralıklı ve aralıksız olarak düzenlemelerinde göz, biçimleri gruplayarak algılar. Göz, eksik biçimleri tamamlama eğiliminde olduğundan biçimleri zemin üzerine yerleştirirken dikkat edilmelidir.

Görsel 1.58, 1.59 ve 1.60'da farklı tekniklerle estetik bir şekilde düzenlenmiş açık koyu yüzey düzenlemeleri görülüyor.

Görsel 1.58: Lavi (Mürekkep) tekniği ile yapılmış açık-koyu yüzey düzenlemesi

Görsel 1.59: Lavi tekniği ile yapılmış yüzey düzenlemesi

Görsel 1.60: Kara kalem ile açık-koyu yüzey düzenlemesi

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi :	Açık-Koyu İle Yüzey Hacimlendirme
Uygulama Adı :	Objelerin Yüzey Karakterini Yansıtacak Şekilde Etüt Etmek
Süre :	80 dk.
Amaç :	Objelerin yüzey karakterini, açık ve koyu değerlerini yansıtacak uygulamayı yapmak.

İşlem Basamakları

1. Çizim yapmak için kullanılacak araç gereçleri temin ediniz.
2. Objeyi bir zemin üzerine yerleştiriniz.
3. Kâğıdınızı yatay tutunuz. Objeyi dikkatle gözlemleyerek resim kaleminizle kâğıdın parlak yüzeyine dış hatlarını çiziniz (Görsel 1.61 a).
4. Kaleminizi biraz yan tutarak yumuşak gölgeleme yapınız (Görsel 1.61 b).
5. Gölgeleme yaparken çizgilerin yumuşak ve dairesel olmasına dikkat ediniz.
6. Işığın geldiği bölgeyi mümkün olduğunca açık bırakınız.
7. Açık ve koyu alanları belirginleştiriniz (Görsel 1.61 c).
8. Son olarak objenin en koyu kısmını, dış kenar çizgisini koyulaştırınız (Görsel 1.61 d).

Araç Gereç

1. Bristol kâğıdı (25 x 35 cm)
2. Kurşun kalem (2B, 3B, 5B çizim kalemi)
3. Hamur silgi
4. Cetvel

a

b

c

d

Görsel 1.61: Açık koyu yüzey hacimlendirme

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Gölgeleme yaparken kaleminizi fazla bastırmayıp çizgilerin yumuşak ve dairesel olmasına dikkat ediniz.
2. Işığın geldiği bölgeyi mümkün olduğunca açık bırakınız.
3. Gölge olan yerlerin de belirgin olmasına önem veriniz.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU							
OBJELERİN YÜZEY KARAKTERİNİ YANSITACAK ŞEKİLDE ETÜD ETMEK							
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:				
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:					
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:				
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:			
Objelerin YüzeY Karakterinini Yansıtacak Şekilde Etüd Etmek etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleYiniz.							
			1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK							
1. Malzeme temin edildi.							
2. Konuya dair örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.							
3. Bir zemin üzerinde kompozisyon düzenlendi.							
4. Bristol kâğıt, kaymaması için masaya köşelerinden bantla sabitlendi.							
B) UYGULAMA							
5. Kompozisyon dikkatle gözlemlenerek resim kalemi bastırılmadan dış hatlarıyla kâğıda aktarıldı (Görsel a.).							
6. Gölgeleme yaparken çizgilerin yumuşak ve dairesel olmasına dikkat edildi.							
7. Kompozisyonda kullanacağı objelerin yapısına uygun, hacim etkisi verecek yumuşak gölgeleme yapıldı (Görsel b.).							
8. Işıklı-gölgeli, açıklı-koyulu alanlar belirginleştirildi (Görsel c.).							
9. Objenin yüzeY karakterini yansıtacak şekilde etüd edildi (Görsel d.).							
C) UYGULAMA SONRASI							
10. Çalışma bittikten sonra ortam temizliği yapıldı.							
11. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.							
TOPLAM PUAN							

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

1.6. RENK İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

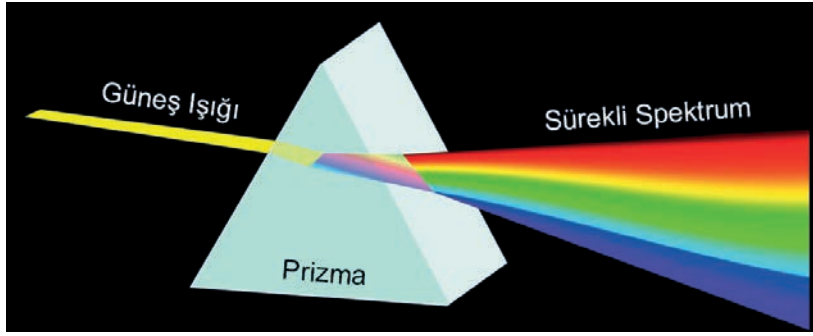
Hazırlık Çalışması

Karanlık bir odada nesnelerin renklerini neden göremeyiz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Renk temel tasarım ilkelerinden en dikkat çekici olan ilkedir. Temel kavramları bilmek rengi anlayabilmeyi kolaylaştırır.

1.6.1. Rengin Oluşumu

Işığın cisimlere çarpmasıyla yansıyan ışınların gözümüzde oluşturduğu duyuma **renk** denir (Görsel 1.62).

Görsel 1.62: Rengin oluşumu

Güneşli bir havada renklerin daha parlak ve canlı görünmeleri, kapalı havada ise parlaklığını ve canlılığını kaybetmeleri, ayrıca olduklarından koyu görünmeleri rengin ışığa bağlı olduğunu gösterir. Işık yoksa her şey, şekil ve renk olarak karanlıkta kaybolur.

Bunları Biliyor muydunuz?

17. yüzyılda Isaac Newton, gökkuşağı denen bu doğa olayını kendi evinde gerçekleştirmiştir. Güneş ışığı demetinin karanlık bir odaya sızmasını sağlayarak, bu ışığı üçgen bir prizma çubuktan geçirip güneş tayfı renklerine ayrıştırma-yı başarmıştır. Bu renkler; mor, turuncu kırmızı, sarı, yeşil, mavi, koyu mavidir (Görsel 1.63).

Görsel 1.63: Isaac Newton (Aytek Nivtin)

1.6.2. Renk Çemberi

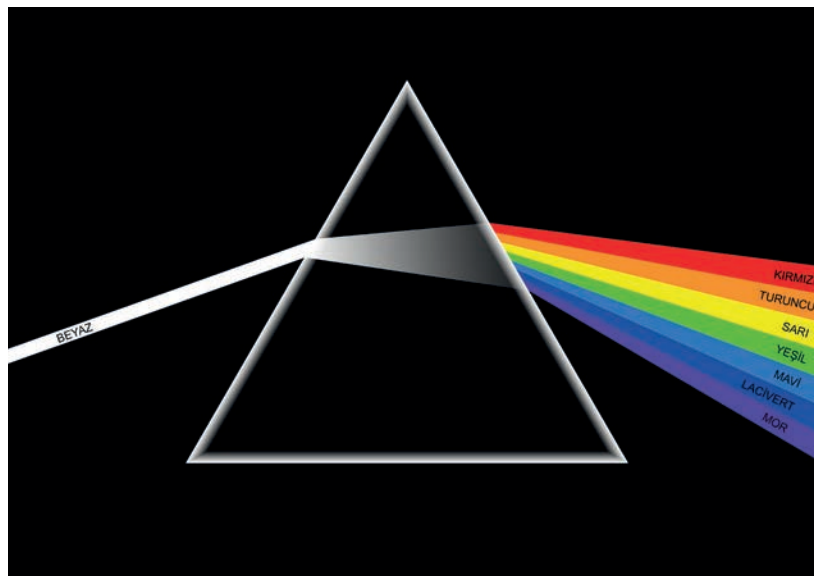
Üç ana renk kırmızı, mavi ve sarı merkez alınarak turuncu, yeşil ve morun ara renk olarak elde edilir. Kendi aralarında karıştırılarak oluşan bu renk değerlerinin gösterildiği dairesel yapıdır (Görsel 1.64).

Görsel 1.64: Renk çemberi

1.6.3. Tayf

Güneş ışığının prizmadan geçerek kırılması sonucu renkli ışıklara ayrılmasına **tayf** denir (Görsel 1.65). Beyaz ışık tayftaki tüm renklerin toplamıdır. Siyah ise ışığın yokluğudur. Bütün cisimlerde, aldıkları ışığın tamamını ya da bir kısmını yansıtma özelliği vardır. Cisim beyaz ise aldığı üç ana ışık rengini de yansıtıyor demektir. Cisim siyah ise aldığı üç ana ışık rengini de emiyor demektir.

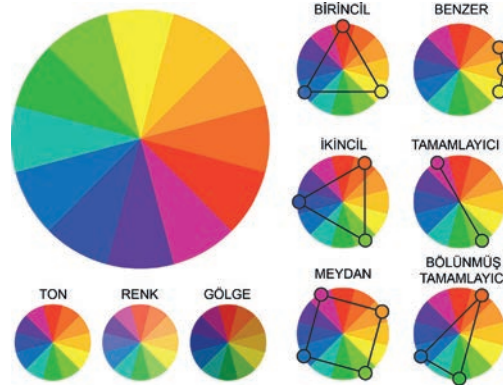

Görsel 1.65: Güneş tayfı

1.6.4. Armoni

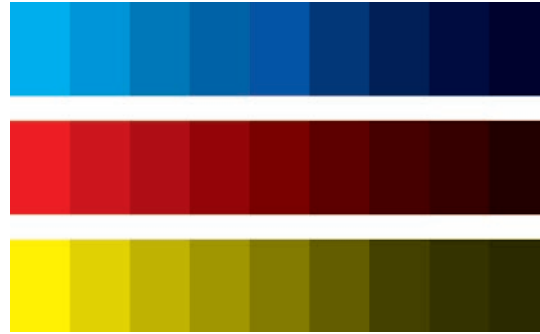
Renk armonisi renklerin uyumu demektir. Renklerin göze hoş gelen şekilde gruplanmasıdır. Görsel 1.66'da görüldüğü gibi birçok renk kombinasyonunun yanında bazı kurallar uygulanınca tasarımların daha çok tercih edildiği fark edilir. Bu kuralların her biri farklı bir renk armonisi oluşturur.

Görsel 1.66: Renk armonileri

1.6.5. Skala

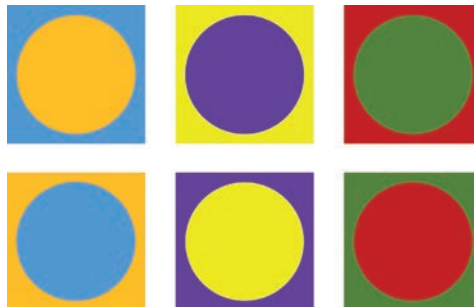
İki rengi birbiriyle karıştırarak elde edilen renk değerine **skala** denir (Görsel 1.67).

Görsel 1.67: Renk skalaları

1.6.6. Kontrast

İki ana rengin karışımından oluşan ara renk, dışarıda kalan üçüncü ana rengin kontrastı yani zıt rengidir. Buna göre sarı ile mavinin karışımından oluşan yeşil renk kırmızının, sarı ile kırmızının karışımından oluşan turuncu renk mavinin, mavi ile kırmızının karışımından oluşan mor renk ise sarının kontrastıdır (Görsel 1.68). Zıt renkler aynı zamanda birbirlerinin tamamlayıcısıdır yani zıt olmalarına karşın şiddetle birbirlerini çeker.

Görsel 1.68: Kontrast renkler

Görsel 1.69'da ünlü ressamın ön planda kontrast renklerden olan mavi ve turuncuyu kullanarak oluşturduğu çarpıcı tablosu görülüyor.

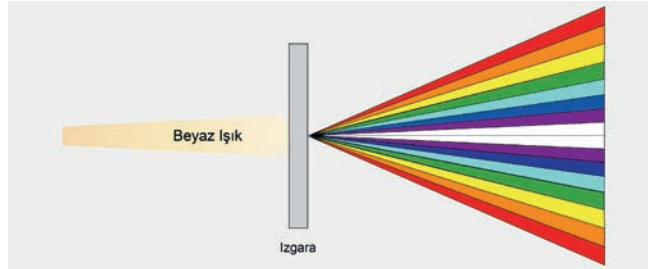
Görsel 1.69: Paul Gauguin (Pol Gogen)

1.6.7. Kromatik Kavramı

Rengin parlaklık derecesine **kroma** denir. Siyah, beyaz ve gri parlaklık derecesi yüksek olmayan renkler oldukları için akromatik renklerdir. Siyah ve beyaz rengin karıştırılması ile oluşan ara renklerdir. Ana ve ara renkler ise parlaklık derecesi yüksek olduğu için **kromatik renkler** olarak isimlendirilir.

1.6.8. Işık Kavramı

Cisimleri görmeyi, renkleri ayırt etmeyi sağlayan fiziksel enerjiye **ışık** denir (Görsel 1.70).

Görsel 1.70: Işığın oluşumu

1.6.9. Renk Perspektifi

Renklerin her birinin ayrı ayrı derinlik etkisi vardır. Bu duruma **renk perspektifi** denir. Örneğin sıcak renklerden en dinamik renk olan kırmızının diğer renklere göre göze çarpma durumu fazladır. Bu durum kırmızının diğer renklere göre daha önde ve çarpıcı görünmesini sağlar. Soğuk renklerden olan mavi renk ise olduğundan daha uzaktaymış algısı uyandırır. Bundan dolayı sıcak ve soğuk renklerin yakın ve uzak görünmesi; cisimleri büyük, küçük ve geniş gösterme nitelikleri mevcuttur. Görsel 1.71'de görülen kırmızı daha sıcak bir renk olduğu için daha yakın görünmektedir.

Görsel 1.71: Renk perspektifi ile oluşturulmuş kompozisyon örneği

Görsel 1.72'de ön planda soğuk, arka planda sıcak renklerin yer aldığı görülüyor.

Görsel 1.72: Koşan atlar

Renk perspektifinde genellikle ön planda sıcak renkler, arka planda ise soğuk renkler kullanılır ya da arka planları öne getirmek ve göze çarpmalarını sağlamak için sıcak renkler, ön planları geri atmak ve uzaktaymış gibi göstermek için soğuk renkler kullanılır.

Kuvvetli renkler, zayıf renkleri geri plana atar. Koyulukları aynı kuvvette olmasına rağmen kırmızı ve sarı renkleri maviden daha ileride görünür yani sıcak renkleri soğuk renklerden daha önde algılanabilir. Bu durum renklerin dalga boylarından oluşmuştur. Renk kırmızıdan mavine gittikçe etkisi azalır. Renk çemberinde renk perspektif özelliklerine göre kırmızı, turuncu, sarı, yeşil ve mavi şeklinde sıralanır.

Yakınıımızda bulunan varlıklar, gözümüze gerçek renk ve boyutlarıyla görünürken uzaklaştıkça varlıkların boyutları küçülüp renkleri soluklaşmaya başlar. Gözdeki bu algılama olayının iki boyutlu düzleme renk ve çizgi olarak aktarılmasına **hava perspektifi** denir.

Görsel 1.73'e bakıldığında zaman hava tabakasının giderek silikleştiği gözlemlenir.

Görsel 1.73: Hava perspektifi

Aşağıda renk konusu ile ilgili verilen farklı görselleri inceleyiniz (Görsel 1.74 ve 1.75).

Görsel 1.74: Renkli manzara

Görsel 1.75: Renkli portre

1.6.10. Renk Grupları

Renk çemberinde üç ana renk ve onların karışımıyla oluşan üç ara renk yer alır. Ana renklerin karışım miktarlarının değiştirilmesiyle farklı değerlerde renkler oluşur. Çemberdeki renkler insanda uyandırdığı etkiye göre sıcak yada soğuk olarak nitelendirilir.

1.6.10.1. Ana Renkler

Renk çemberi dikkatle incelendiğinde üç ana renk olduğunu görülür (Görsel 1.76). Bunlar kırmızı, sarı ve mavidir. Ana renkler doğada saf olarak bulunup karışımla elde edilemez.

Görsel 1.76: Ana renkler

1.6.10.2. Ara Renkler

Ana renkler ikişer ikişer aynı oranda karıştırıldığında ortaya çıkan renklere **ara renkler** denir. Bunlar turuncu, mor ve yeşildir. Kırmızıyla sarı karıştırıldığında turuncu renk, sarı ile mavi karıştırıldığında yeşil renk, kırmızı ile mavi karıştırıldığında mor renk elde edilir (Görsel 1.77).

Görsel 1.77: Ara renkler

Görsel 1.78'de görüldüğü gibi ana renkler birbiriyle karıştırıldığında ara renkleri verir.

Görsel 1.78: Ara renkler

1.6.10.3. Sıcak ve Soğuk Renkler

Isı ve ışık etkisi veren kırmızı, turuncu ve sarı gibi renkler sıcak renklerdir. Serinlik etkisi veren deniz, orman ve gökyüzü gibi renkler ise soğuk renklerdir. Bu renkler yeşil, mavi ve mordur (Görsel 1.79 ve 1.80).

Görsel 1.79: Sıcak ve soğuk renkler

Görsel 1.80: Sıcak ve soğuk renkler

1.6.10.4. Nötr Renkler

Güçlü renklerle birlikte kullanılan çarpıcı olmayan siyah, beyaz ve gri renklere **nötr renkler** denir (Görsel 1.81). Herhangi bir rengi açmak ya da koyulaştırmak için siyah ve beyaz renk kullanılır.

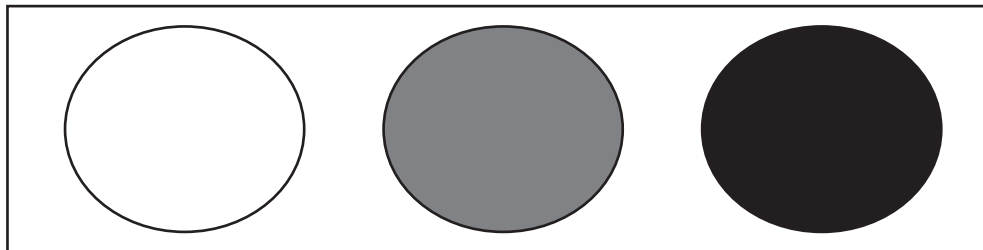

Görsel 1.81: Siyah ve beyazın karışımı gri rengi oluşturur.

Bunları Biliyor muydunuz?

Beyaz, cismin üzerine düşen ışığın tüm dalga boylarını yansıtır. Siyah ise tüm dalga boylarındaki renkleri emer. Bu özelliklerinden dolayı beyaz ve siyah, renk olarak kabul edilmez (Görsel 1.82).

Görsel 1.82: Nötr renkler

1.6.11. Guaj Boya Tekniğinin Özellikleri

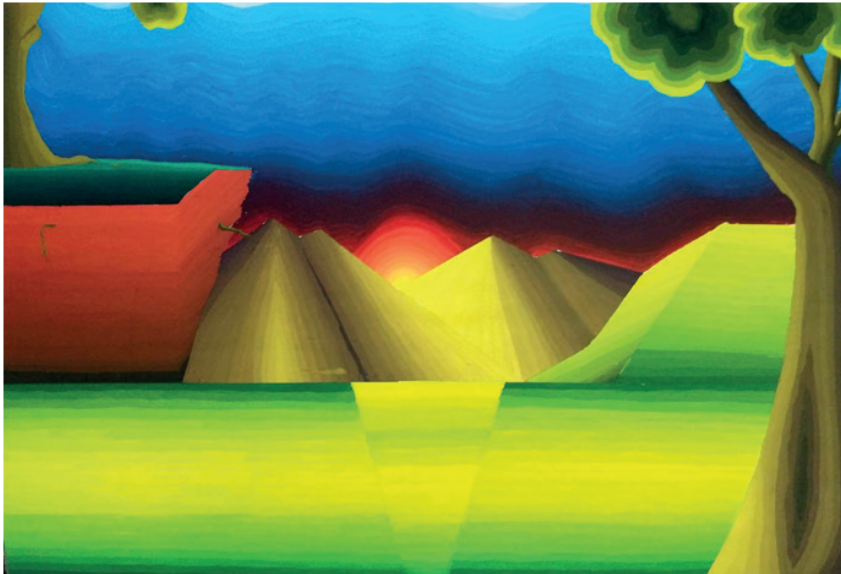
Su ile karıştırılarak kullanılan kapatıcı bir boya çeşididir. Piyasada tüp, tablet ve kavanoz hâlinde bulunur. Su ile inceltir ama saydam değildir. Kapatıcıdır. Su ile inceltmesi bakımından sulu boyaya, çalışma tekniği yönünden yağlı boyaya benzer. Renklerin açık tonlarını elde etmek için beyaz boyadan faydalanılır.

Guaj boya, kapatma özelliği sebebiyle boyaların katmanlar şeklinde sürülerek düzeltilmesine olanak sağlar. Ancak rastgele üst üste sürülen renkler, boyanın kalın bir tabaka oluşturmasına ve çatlamasına yol açar. O nedenle beğenilmeyen renkler temiz ve ıslak bir fırçayla temizlenebilir. Çabuk kuruması ve örtücü bir boya türü olması gibi özelliklerinden dolayı pratik bir tekniktir. Guaj boya tekniğinde açık-koyu değerler su miktarının az ya da çok kullanılmasıyla elde edilir (Görsel 1.83).

Görsel 1.83: Guaj boya

Guaj boya tekniğinde ise açık tonlar, beyaz karıştırılarak elde edilir. Çalışırken zeminin kuru olması gerekir. Sürülen bir renk kuruduktan sonra ton değiştirir, zeminin yaş olması ise bu ton değişikliğini daha da artırır (Görsel 1.84).

Görsel 1.84: Guaj boya tekniği ile oluşturulmuş kompozisyon örneği

1.6.11.1. Guaj Boya Tekniğinde Kullanılan Araç Gereç

Guaj boya, su ile çalışıldığı için resim kâğıtları kalın olmalıdır. Tercihen sulu boya kâğıtları kullanılabilir. Fırçaların yumuşak ve fırça uçlarının sivri olması gerekir. Bunun dışında bu teknikte palet, su kabı, boya deneme kâğıdı ve boya kaşığı kullanılmaktadır.

1.6.11.2. Guaj Boya Tekniğini Uygulamada Dikkat Edilecek Hususlar

1. Konu kâğıda daha önceden çizilmelidir.
2. Renkler kâğıt üzerinde değil palet üzerinde karıştırılıp boyamaya geçilir.
3. Sıkılan boyalar fırça yardımıyla suyla inceltilir.
4. Boyanın kıvamı çok iyi ayarlanmalıdır. Ne sulu boyadaki kadar sulu ne de çok koyu olmalıdır.
5. Ayrıca renkleri üst üste sürmemek gerekir.
6. Hatalı bir boyamada hatalı boyanan yer sulandırılarak bir peçete yardımıyla temizlenir. Sonra tekrar farklı renklerle boyanabilir.

Aşağıda guaj boya konusu ile ilgili verilen farklı görselleri inceleyiniz (Görsel 1.85)

Görsel 1.85: Guaj boya tekniği ile yapılmış çalışma örnekleri

Uygulama Yaprağı

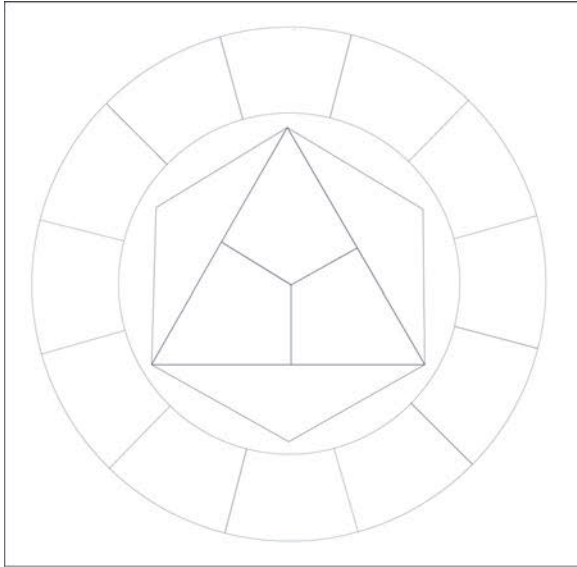
Öğrenme Birimi : Renk
Uygulama Adı : Renk Çemberi Oluşturma
Süre : 160 dk.
Amaç : Renk tonlarını doğru yerlerde kullanarak renk çemberi yapmak.

İşlem Basamakları

1. Renk çemberi için kullanılan araç gereçleri temin ediniz.
2. 10 cm yarıçapında bir daire çiziniz.
3. Aynı merkezi kullanarak birinci dairenin içine 6 cm yarıçapında ikinci bir daire daha çiziniz.
4. Köşegenler arasındaki dik açıları altı eşit parçaya bölerek on iki tane kutu oluşturunuz.
5. Çemberin iç kısmını bölümlere ayırınız.
6. Dairelerin içine köşeleri tam merkezden geçen üçgen çiziniz (Görsel 1.86 a).
7. Ana renklerden kırmızı, sarı ve mavi rengi şekildeki gibi boyayınız (Görsel 1.86 b).
8. Sarının içine kırmızı boya ekleyerek sırayla kırmızımsı turuncu, turuncu ve sarımsı turuncu renklerini üçgenin uçlarının gösterdiği kutudan başlayarak boyayınız (Görsel 1.86 c).
9. Sarı rengin içine mavi boya ekleyerek sırayla sarımsı yeşil, yeşil ve mavimsi yeşil renklerini sırasıyla boyayınız (Görsel 1.86 d).
10. Renk çemberi bitti ise kâğıt ölçüsünde mukavva kesiniz. Renk çemberinizi mukavvaya yapıştırınız ve üstünü jela-tinle kaplayınız.

Araç Gereç

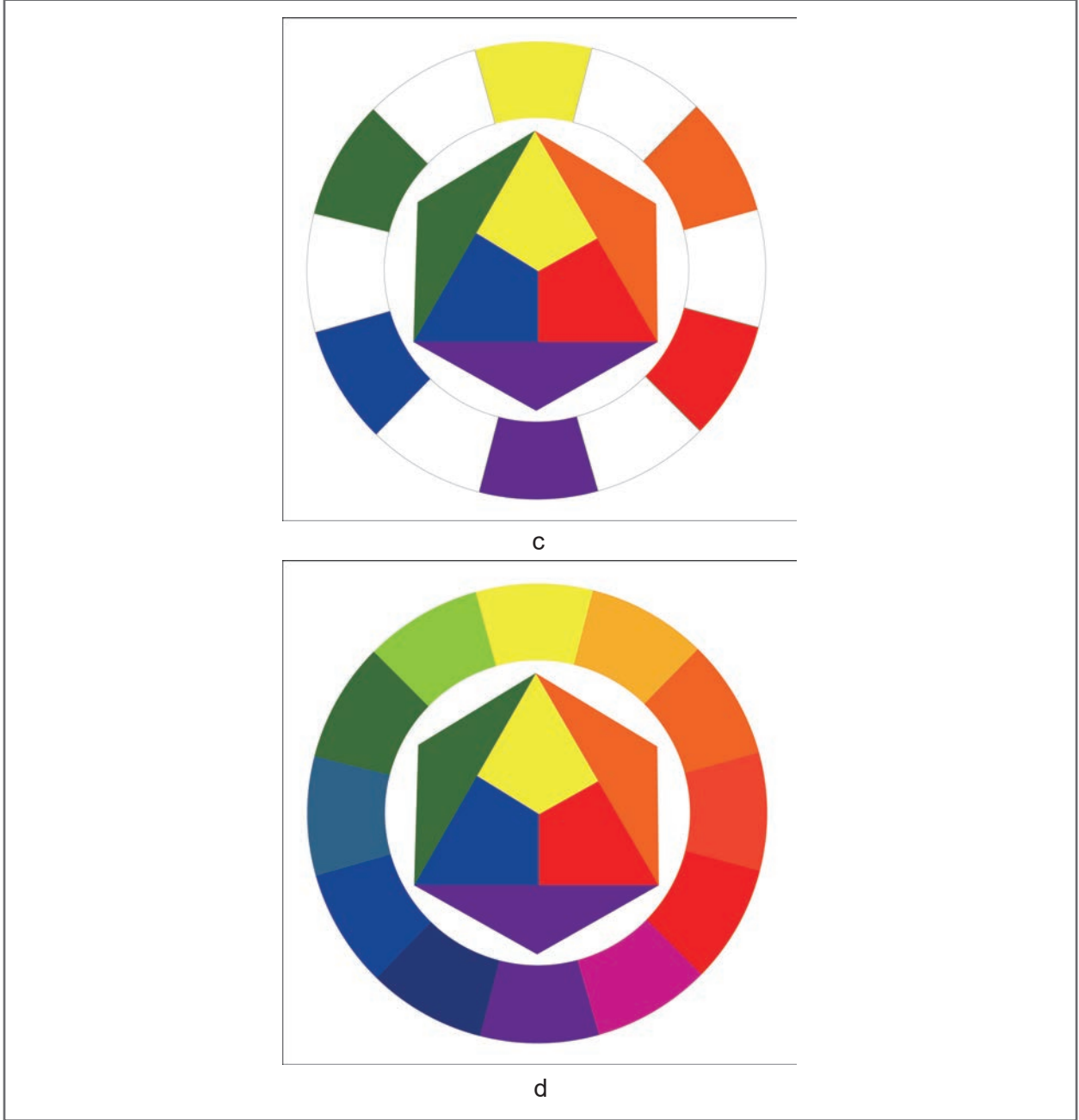
1. Bristol kâğıdı (25 x 35 cm)
2. Kurşun kalem
3. Silgi
4. Cetvel
5. Pergel
6. Guaj boya
7. Su kabı
8. Fırça (2 veya 4 numara)
9. Kâğıt bant

a

b

Görsel 1.86: a,b,c,d) Renk çemberleri

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Guaj boya özelliklerini hatırlayınız.
2. Temiz ve düzenli çalışınız.
3. Ton değerlerinin her kutuda farklı olmasına dikkat ediniz.
4. Renklerin birbirine karışmaması için çizilen kareler arasında bant kullanınız.
5. Boyanın kıvamı koyu ise su karıştırarak inceltiniz.
6. Kırmızı ve mavi yoğun bir renktir, boya azar azar ekleyiniz.

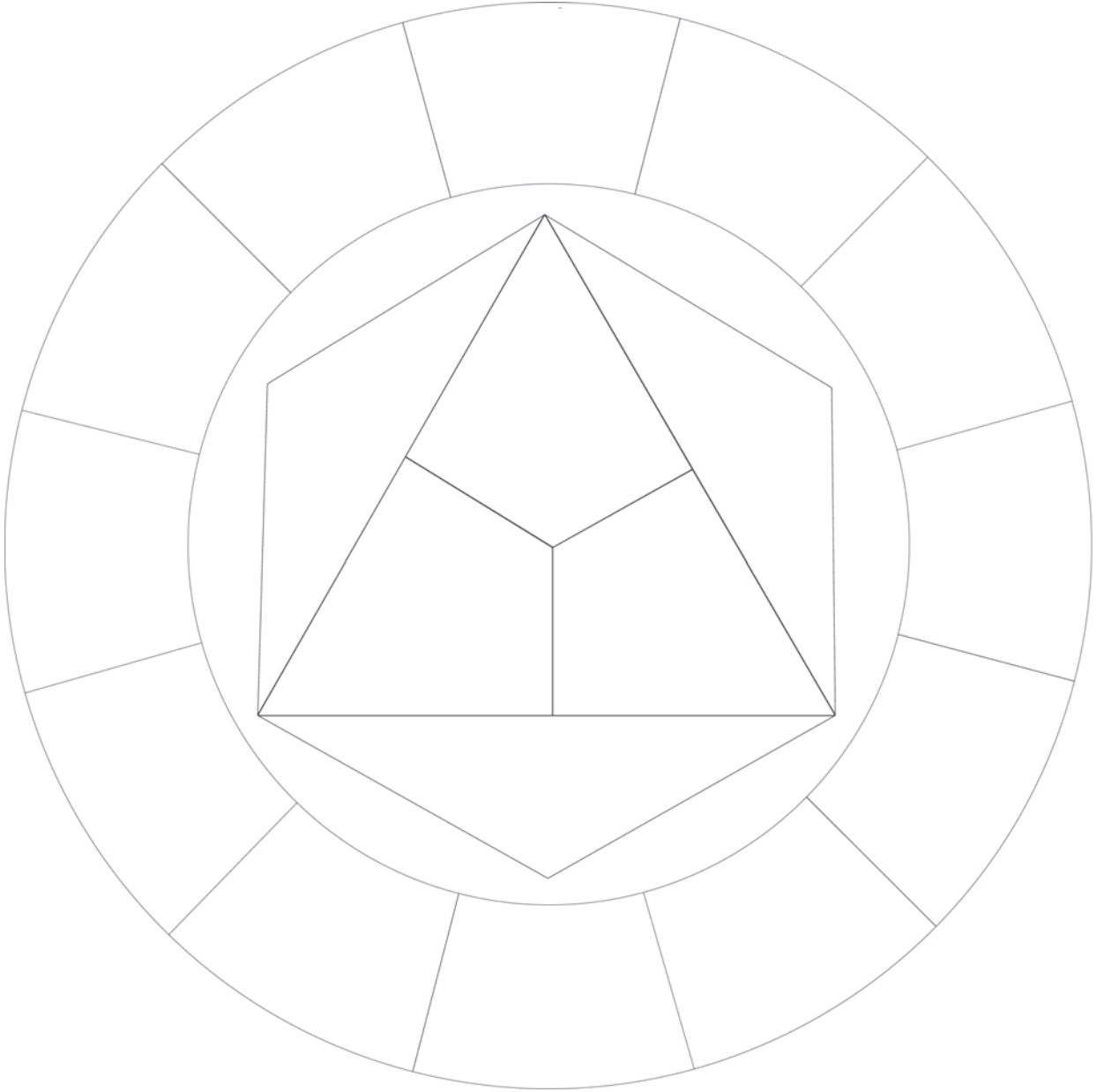
ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU							
RENK ÇEMBERİ UYGULAMASI							
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:				
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:					
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:				
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:			
Renk Çemberi Uygulaması etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.							
			1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK							
1. Malzemeler temin edildi.							
2. Konuya dair örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.							
3. Önlük giyilerek çalışma alanı oluşturuldu.							
B) UYGULAMA							
4. İç ve dış çember doğru çizildi.							
5. Çizim araçları doğru kullanıldı.							
6. Çember iç aralıkları eşit bölündü.							
7. Ana renkler doğru yerleştirildi.							
8. Ara renkler doğru yerleştirildi.							
9. Renk geçişlerindeki ton farklılıklarına dikkat edildi.							
C) UYGULAMA SONRASI							
10. Temiz ve düzenli çalışıldı.							
11. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.							
TOPLAM PUAN							

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.
(50-70) GELİŞTİRMELİ İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.
(0-50) UYGULAMA TEKRARI İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

Ek-1

Görsel 1.87: Bu sayfadan kopya ederek kendi renk çemberinizi oluşturabilirsiniz.

1.7. RENK KONTRASTLIKLARI

Hazırlık Çalışması

Renk kontrastlarını kendi alanınızda nasıl kullanabilirsiniz?

Renklerin birbiriyle olan ilişkileri bize kontrast çeşitlerini verir. Kontrastları ile birlikte kullanılan renklerin etkisi artar.

1.7.1. Yalın Renk Kontrastı

Renk kontrast karışımlarının en basit hâlidir. Çoğunlukla sarı, kırmızı, mavi renkler kullanılır. Bu katkısız yalın hâldeki renklerin açık ve koyu değerleri de bir arada kullanılabilir (Görsel 1.88).

Görsel 1.88: Yalın renk kontrastı

1.7.2. Açık-Koyu Kontrastı

Bütün renklerin açık ya da koyu olmak üzere iki değeri bulunur. Açık değerdeki renk ile koyu değerdeki renk yan yana getirildiğinde renklerin değerleri meydana gelir yani açığın daha açık, koyunun ise daha koyu görünmesine **açık koyu kontrastı** denir (Görsel 1.89).

Görsel 1.89: Açık-koyu kontrastı

1.7.3. Sıcak-Soğuk Kontrastı

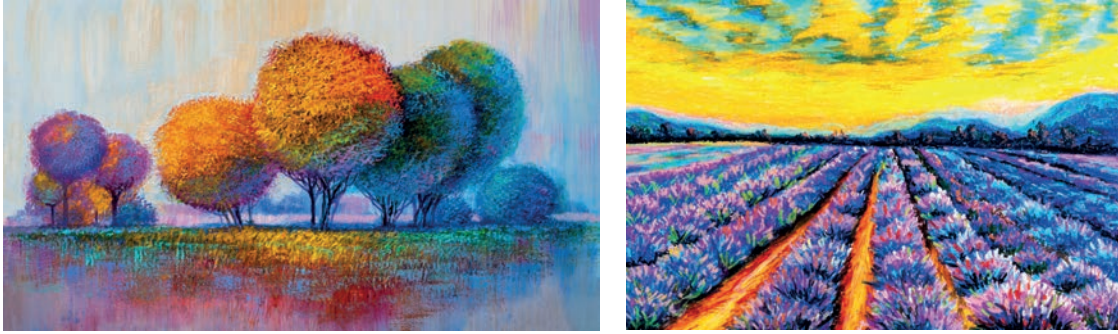
Sıcak ve soğuk renklerin bir arada kullanılmasıyla sağlanan uyumdur (Görsel 1.90).

Görsel 1.90: Sıcak ve soğuk kontrastı

1.7.4. Tamamlayıcı Kontrast

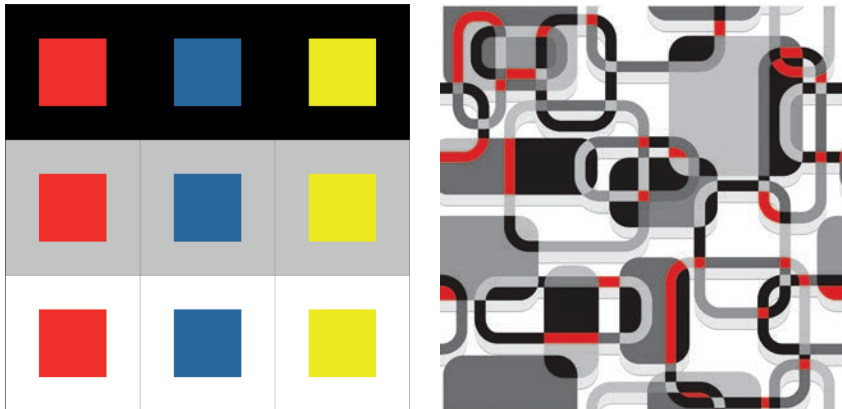
Renk çemberi üzerinde bulunan tamamlayıcı renklerle yapılır. Bu renkler çemberde birbirinin karşısında bulunan renklerdir. Örneğin kırmızı ile yeşil, mavi ile turuncu, sarı ile mor gibi. Bir rengin yaptığı etki tam karşıtı olan renkle dengelenir (Görsel 1.91). Tamamlayıcı renk kontrastı yaparken birbirini tamamlaması istenen iki rengin ışık güçlerinin denk ve birbiriyle uyumlu olması gerekmektedir.

Görsel 1.91: Tamamlayıcı kontrast

1.7.5. Yanıltıcı Kontrast

Bir rengin siyah, beyaz ve gri üzerindeki etkisiyle ilgilidir. Kullanılan renklere birinin şiddeti yüksek tutularak gri, beyaz ve siyah üzerinde farklı etki yapması sağlanır. Buna **yanıltıcı kontrast** denir (Görsel 1.92).

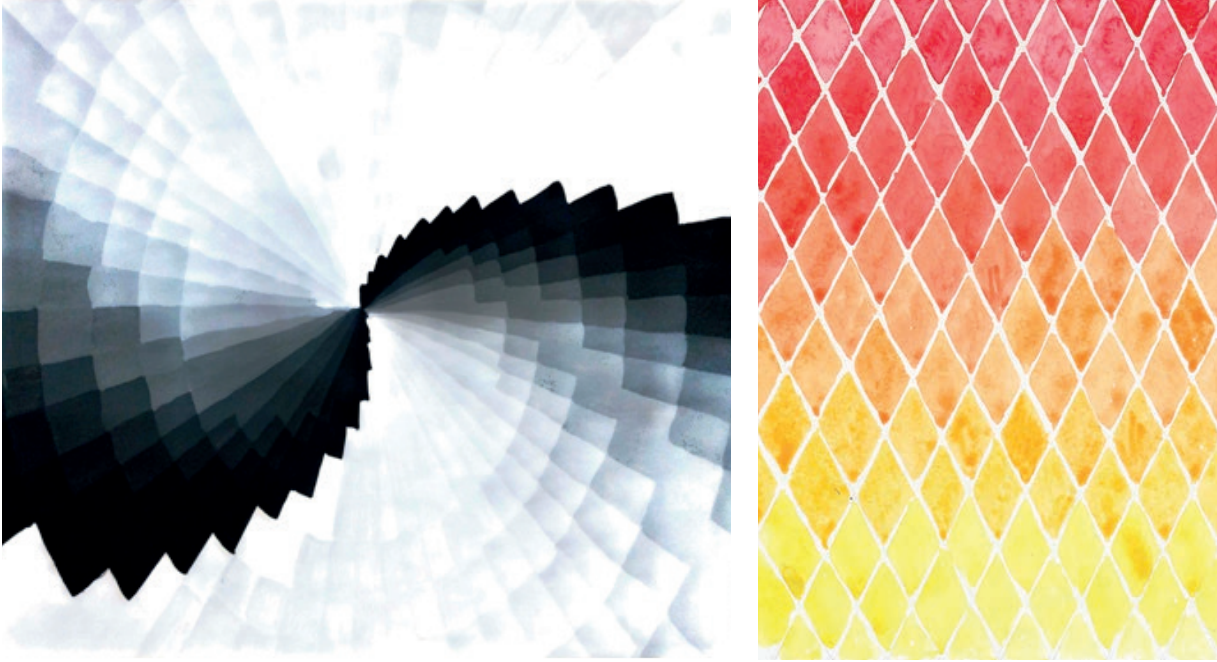

Görsel 1.92: Yanıltıcı kontrast

1.7.6. Kalite Kontrastı

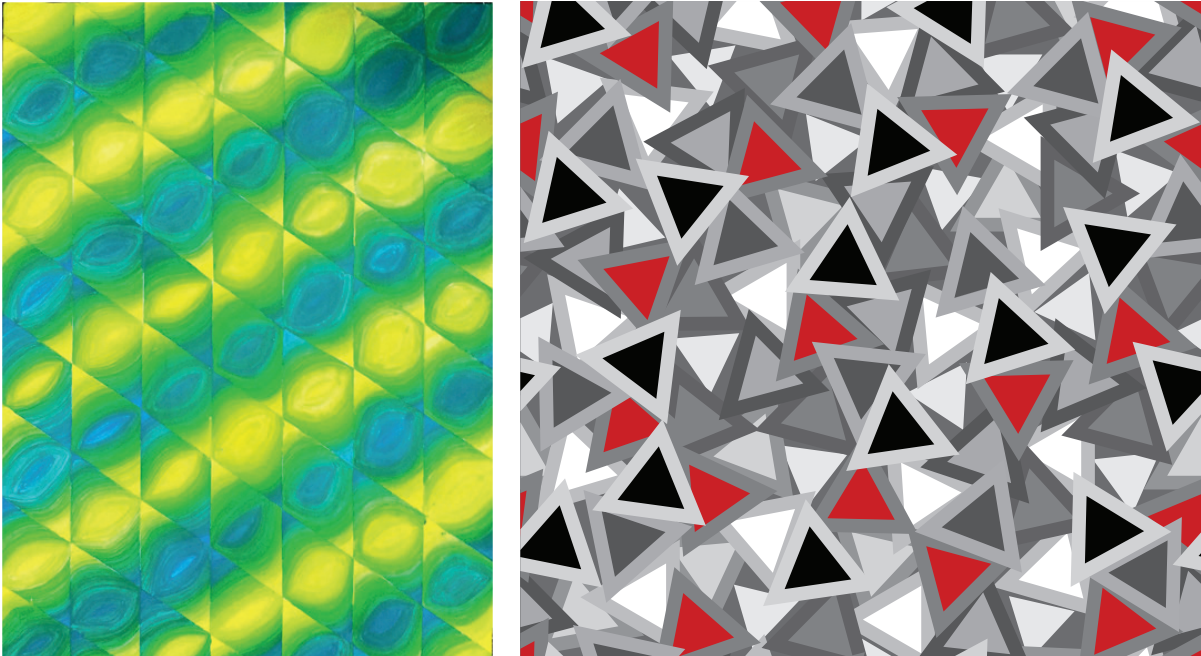
Bir rengin en açık tonundan başlayarak koyulaşmaya doğru götürülürken veya en koyu tonundan en açığa doğru getirilirken elde edilecek ara tonlar, o rengin kalitesini meydana getirir. Işık şiddeti yüksek renkle ışık şiddeti olmayan gri renklerin bir arada kullanılmasına **kalite kontrastı** denir (Görsel 1.93).

Görsel 1.93: Kalite kontrastı

1.7.7. Miktar Kontrastı

İki ya da daha fazla renk arasındaki orantı ile sağlanır. Kullanılan renklerin birinin diğerine oranı ile miktar kontrastı meydana gelir (Görsel 1.94).

Görsel 1.94: Miktar kontrastı

Görsel 1.95 ve 1.96'da kontrast renkler bir arada kullanıldığında oluşturduğu etki daha net görülür.

Görsel 1.95: Portrede kontrast renkler

Görsel 1.96: Renkli portre

1.7.8. Renklerin Psikolojik Etkileri

Renkler insan üzerinde çeşitli duyu titreşimlerine sebep olur.(Görsel 1.97).

Kırmızı: Renklerin içinde en ilgi çekici olanıdır. Canlılığı, hareketi, heyecanı temsil eder. Renk skalasında titreşimi en yüksek renktir.

Sarı: Renklerin en aydınlık olanıdır. Neşe ve hareket verir. Sinir sistemini uyarır, kan dolaşımını rahatlatır. Olgunluk, bereket ve ışığı sembolize eder.

Mor: Hüzün, korku ve pişmanlık hissi uyandırır. Yalnızlıktan hoşlanan insanların rengidir. Bir tarafta da sonsuzluk ve bilinmezlik ile ilişkilendirilir.

Mavi: Sessizlik, soğukluk ve sakinlik verir. Dinlendirici bir renktir. Denizin ve gökyüzünün rengidir.

Yeşil: Huzur veren, dinlendirici bir renktir. Yeniden doğuşun, büyümenin ve doğanın sembolüdür.

Turuncu: Yaşama sevincini, eğlenceyi ve sıcaklığı ifade eder.

Pembe: Aşkın ve sevginin rengidir. Aynı zamanda sakinleştirici bir etkisi vardır.

Kahverengi: Kahverengi, toprağın ve ahşabın rengidir. Sağlam ve güvenilir bir his verir.

Beyaz: Temizliği, saflığı, ferahlığı, bozulmamışlığı ifade eder. Yeniden başlamanın, barışın simgesi olarak da kabul edilir.

Siyah: Ağırılık, ciddiyet, tehlikeyi ve hüznü temsil eder. Aynı zamanda gücün ve gizemin rengidir.

Gri: Temkinli olma ve olgunluk duygusu verir.

Kandinsky (2005) "Zincifre kırmızısı, insanları daima cezbetmiş olan ateşin cazibesine sahiptir (Görsel 1.98). Uzun ve tiz trompet sesinin kulağı zorlaması gibi parlak limon sarısı da gözü yakar ve izleyici, rahatlamak için maviye ya da yeşile koşar. Oysa renkler, daha duyarlı bir ruhta daha derin ve yoğun bir etki bırakır. Böylece, renkleri izlemenin yol açtığı ikinci sonuçla yani renklerin ruhsal etkileriyle karşılaşırız. Her renk kendisine özgü bir ruhsal titreşim yaratır, ilk fiziksel izlenimde yalnızca bu ruhsal titreşime giden bir yol olarak önemlidir." (s.78) demiştir.

Görsel 1.97: Renklerin insan üzerindeki etkileri

Görsel 1.98: W. Kandinsky (Vasily Kandiski)

Uygulama Yaprağı

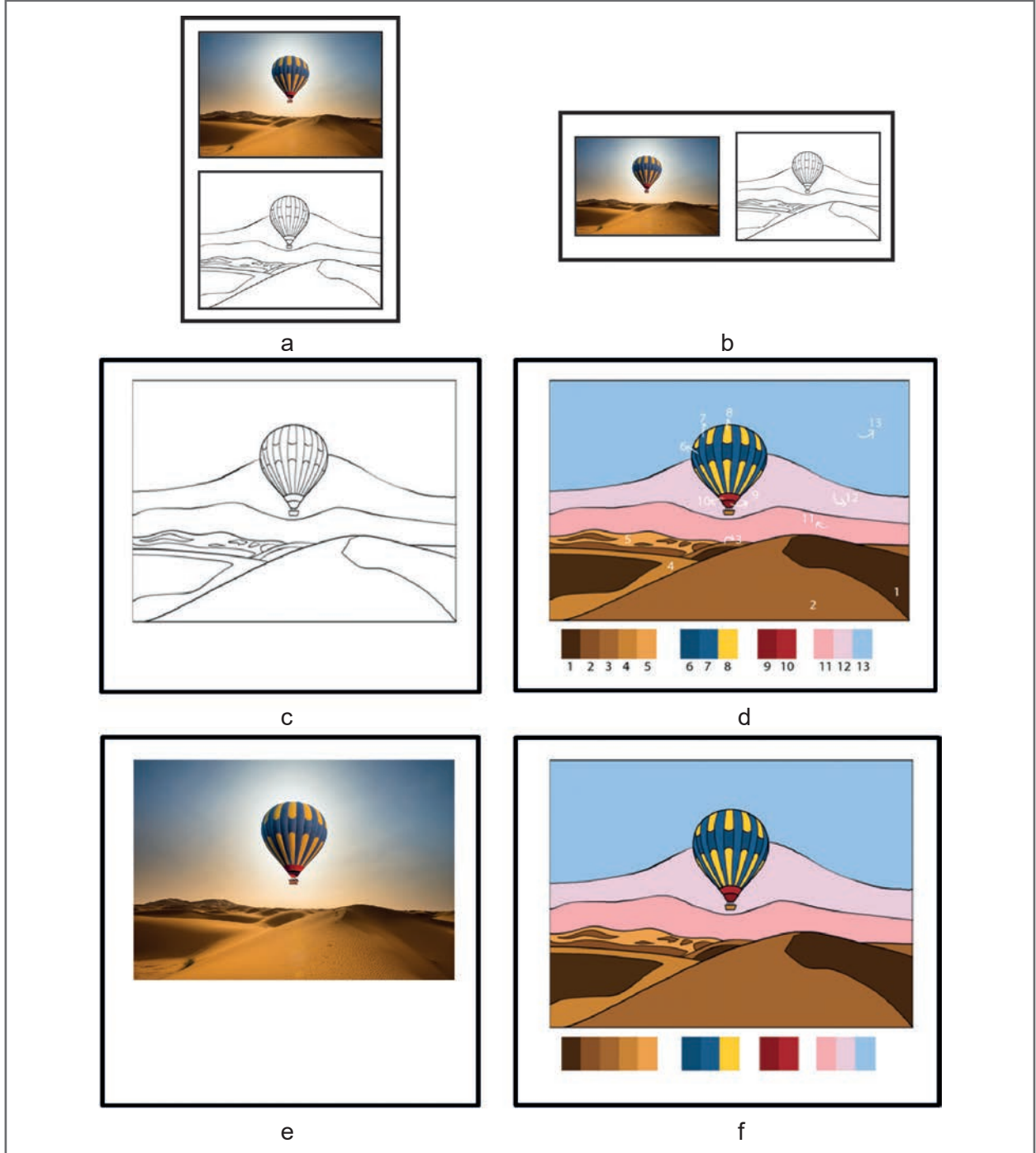
Öğrenme Birimi :	Renk Kontrastlıkları
Uygulama Adı :	Renkli Fotoğraf Üzerinde Yer Alan Renklerin Analizi
Süre :	160 dk.
Amaç :	Renk analizi yaparak fotoğrafı resim kâğıdına aktarmak.

İşlem Basamakları

1. Fotoğraf analizi çalışmasında kullanılacak araç gereçleri temin ediniz.
2. Seçtiğiniz fotoğrafın ölçüsünü alarak kâğıdınızda yerleştireceğiniz alanı oluşturunuz.
3. Fotoğrafınızı görseldeki gibi fotoğraf bölümüne yapıştırınız (Görsel 1.99 a).
4. Fotoğraf alanının altına renk skalası için 2x4 cm ebadında dikdörtgenler çiziniz (Görsel 1.99 b).
5. Renk skalanızın altındaki boşluğa yine fotoğrafınızın ölçüsünde dörtgeninizi çiziniz.
6. Fotoğrafınıza dikkatlice bakarak çok büyük alan kaplayan ve belirgin olan renkleri belirleyiniz.
7. Fotoğrafınızın üstüne parşömen kâğıdınızı koyunuz ve az önce belirlediğiniz renklere ait yerleri geometrik çizgiler ile sınırlayınız. Bu çizdiğiniz dörtgen sizin fotoğraf analizi yapacağınız alandır.
8. Fotoğrafın detaylarını almayınız. Sadece seçtiğiniz renklerin alanlarını belirleyiniz.
9. Parşömene çizdiğiniz düzenlemeyi, kâğıdınızdaki fotoğraf analizi bölümüne ışıklı masa ya da pencere camı kullanarak geçiriniz (Görsel 1.99 c).
10. Boya malzemelerinizi hazırlayınız. Fırçanızı, suyunuzu, paletinizi, temizleme süngerinizi temin ediniz.
11. Guaj boyanızın renk tonlarından yararlanarak belirlediğiniz renklere en yakın tonu bulup hazırladığınız skala kutusunu düzgün olarak boyayınız (Görsel 1.99 d).
12. Boyanızın kıvamına ve bulduğunuz tonların fotoğraftakilerle aynı olmasına özen gösteriniz.
13. Seçtiğiniz renkleri yukarıdaki sıralama gibi açık koyu değerleriyle dikkatlice boyayarak çalışmanızı bitiriniz (Görsel 1.99 f).
14. Fırçanızı iyi temizleyiniz. Temiz ve düzenli olunuz.

Araç Gereç

1. Bristol kâğıdı (25 x 35 cm)
2. Kurşun kalem
3. Silgi
4. Cetvel
5. Pergel
6. Guaj boya
7. Su kabı
8. Fırça (2 veya 4 numara)
9. Palet
10. Fotoğraf örneği
11. 1 adet A4 parşömen kâğıt
12. Fırça temizlemek için sünger

Görsel 1.99: Renkli fotoğraf üzerinde yer alan renklerin analizi

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Kâğıdınızı enine ya da boyuna kullanabilirsiniz.
2. Skala kutusunu, boyadığınız rengi değiştirmeden geometrik düzenlemedeki uygun alanları dalga yapmadan boyayınız.
3. Aynı ton değerlerini tekrar bulmak zor olduğundan skala ile analiz bölümünü aynı anda boyamalısınız.
4. Guaj boyada rengin tam tonu boya kuruyunca ortaya çıkar, bu sebeple tonlara karar vermeden önce boyanın kurumasını bekleyiniz.
5. Temiz ve düzenli çalışınız.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU						
RENKLİ FOTOĞRAF ÜZERİNDE YER ALAN RENKLERİN ANALİZİ UYGULAMASI						
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:			
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:				
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:			
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:		
Renkli Fotoğraf Üzerinde Yer Alan Renklerin Analizi etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.						
		1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK						
1. Malzemeler temin edildi.						
2. Konuya dair örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.						
3. Renklerini kolaylıkla analiz edeceği bir görsel seçildi.						
4. Renk skalası doğru hazırlandı.						
B) UYGULAMA						
5. Fotoğraf, çizim ve skala kâğıda orantılı bir şekilde aktarıldı.						
6. Seçilen fotoğrafı istenen ölçüde kâğıda geçirildi.						
7. Guaj boya tekniğini doğru kullanıldı.						
8. Renk karışımlarında ton farklılıklarına dikkat edildi.						
9. Skala üzerindeki renkler kompozisyona doğru uygulandı.						
10. Renk geçişlerindeki ton farklılıklarına dikkat edildi.						
C) UYGULAMA SONRASI						
11. Temiz ve düzenli çalışıldı.						
12. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.						
TOPLAM PUAN						

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

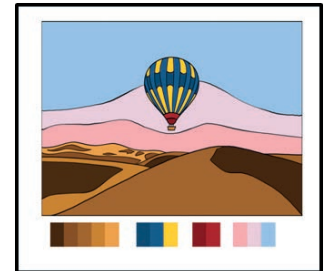
İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

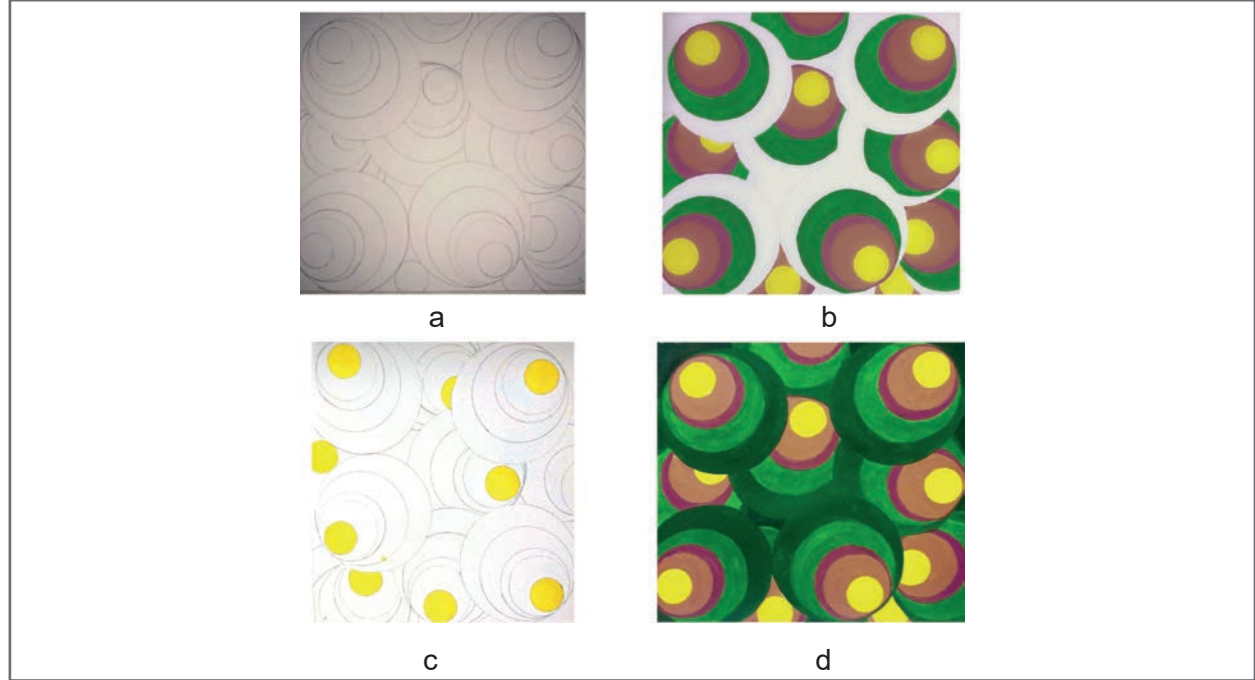

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Renk Kontrastlıkları
Uygulama Adı : Kontrast Çeşitleriyle Renk Düzenlemesi
Süre : 160 dk.
Amaç : Kontrast çeşitleriyle renk düzenlemesi yapmak.

İşlem Basamakları	Araç Gereç
<ol style="list-style-type: none">1. Geometrik formları kullanarak 20x20 cm kare içine bir yüzey düzenlemesi yapınız (Görsel 1.100 a).2. Çalışmanızı renk kontrastlarını kullanarak guaj boya ile aşamalı olarak renklendiriniz (Görsel 1.100 b.c.d).	<ol style="list-style-type: none">1. Bristol kâğıdı (25 x 35 cm)2. Kurşun kalem3. Silgi4. Cetvel5. Pergel6. Guaj boya7. Su kabı8. Fırça (2 veya 4 numara)9. Palet10. Fotoğraf örneği11. 1 adet A4 parşömen kâğıt12. Fırça temizlemek için sünger

Görsel 1.100: Renk kontrastları

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Seçtiğiniz renklerin kontrast çeşitleriyle uyumlu olmasına dikkat ediniz.
2. Çalışmanızda aynı renk olacak alanları rengi değiştirmeden ve dalga yapmadan boyayınız.
3. Aynı ton değerlerini tekrar bulmak zor olduğundan aynı renkle boyayacağınız alanı aynı anda boyamalısınız.
4. Guaj boyada rengin tam tonu boya kuruyunca ortaya çıkar, bu sebeple tonlara karar vermeden önce kurumasını bekleyiniz.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU							
RENK KONTRASTLIKLARI UYGULAMASI							
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:				
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:					
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:				
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:			
Renk Kontrastlıkları Uygulaması etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.							
			1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK							
1. Malzemeler temin edildi.							
2. Konuya dair örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.							
3. Geometrik formlarla yüzey düzenlemesi için araştırma yapıldı.							
4. Seçilen bir örnek üzerinde renk araştırması yapıldı.							
B) UYGULAMA							
5. Seçilen çalışmayı istenen ölçüde kâğıda geçirmiş.							
6. Geometrik şekillerin nizami olmasına önem verilmiş.							
7. Guaj boya tekniğini doğru kullanmış.							
8. Doğru renk kontrastı seçilmiş.							
9. Renk karışımlarında ton farklılıklarına dikkat edilmiş.							
C) UYGULAMA SONRASI							
10. Temizlik ve düzene dikkat edildi.							
11. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.							
TOPLAM PUAN							

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

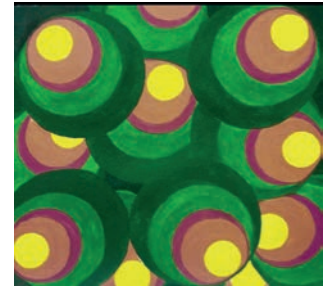
İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

1.8. KOLAJ TEKNİĞİ

Hazırlık Çalışması

Geleneksel Türk sanatlarından kırk yama ile kolaj tekniği arasında nasıl bir benzerlik kurabilirsiniz?

Herhangi bir yüzeyde atık malzemeler kullanılarak oluşturulan resim tekniğine **kolaj tekniği** denir.

1.8.1. Kolaj

Yırtma-yapıştırma diye de tanımlanan bu teknikte sanatçılar bez, düğme, boya, kırık cam parçaları, ip, atık otobüs biletleri, tahta, tel örgü, boş makaralar, metaller, gazete gibi malzemeler kullanmışlardır. Bu malzemeler ile oynarken resim yüzeyinde oluşturulan rastlantısal etkinin tutku ve heyecanını yaşamışlar ve bu yeni fikirleriyle güzel sanatlar alanında beklenmedik yenilik yaratmışlardır. 1912 yılında ortaya çıkan kolaj tekniği ilk kez kübizmin öncüsü Pablo Picasso (Pablo Pikaso) tarafından kullanılmıştır. Resmin nesneye dönüştüğü bu süreçte Georges Braque (Corç Birek), Juan Gris (Huan Grisi), Kurt Schwitters (Kut Şivitens) gibi ressamın da denemeler yaptıkları gözlemlenmiştir.

Pablo Picasso kolaj tekniğinde gazete parçalarını, duvar kâğıtlarını ve renkli kâğıtları tuvaline yapıştırırken bir yandan nesnelere parçalayıp diğer yandan gerçek yaşamdan alınmış parçaları bir araya getiriyordu. Böylece kolajda kullanılan dış malzemelerle resimlere derinlik, hacim ve boyut duygusu kazandırarak yeni kompozisyonlar oluşturmuştur (Görsel 1.101).

Görsel 1.101: Kolaj, Pablo Picasso 1975

Bunları Biliyor muydunuz?

“Yapıştırmalarımda sık sık gazete sayfaları kullandım ama amacım gazete yapmak değildi.”
Pablo PICASSO

Görsel 1.102: Kurt Schwitters-vişne, Gandalf's Gallery

Kurt Schwitters'in (Kut Şivitens) eserinde doku, kazıma ve pürüzlü yüzeylerle kompozisyon oluşturmuştur. Bu oluşturulan kompozisyonda malzemelerin yan yana ve üst üste gelmesi sanatçıya kısıtlılık yaratmayan, özgürleştirici bir palet ve oyun alanı sağlamıştır (Görsel 1.102).

1.103 No.lu görsellerde atık malzemeler ve boyanın aynı yüzeyde kullanılması ile oluşan kolaj uygulamaları, tesadüflerin güçlü bir etki oluşturduğunu göstermektedir. Tuval üzerinde yapılan bu uygulamalar tuval kolajı olarak da isimlendirilir. Günümüz tüketim toplumlarında atık diye tanımlanan objelerin yan yana üst üste gelmesiyle oluşturulan biçimler birçok sosyal mesajı da içerisinde barındırmaktadır. Birlikte kullanılması düşünülmeyen malzemeler bir araya getirildiğinde hayal gücünün sınırsızlığı ortaya çıkar.

Görsel 1.103: Kolaj tekniği ile yüzey düzenleme

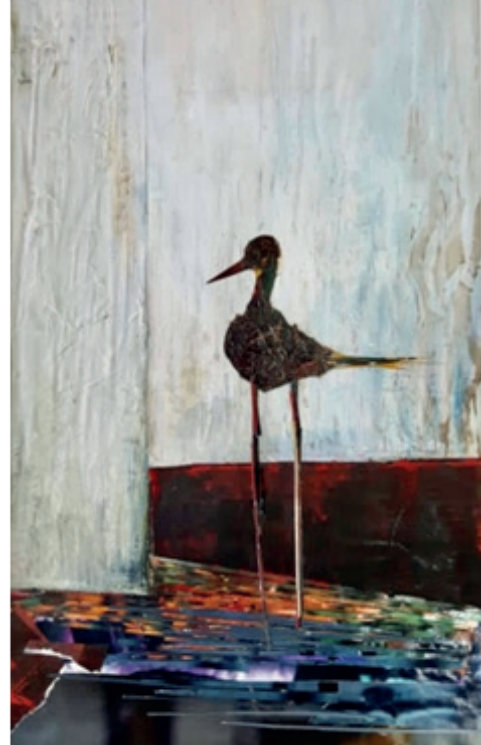

Birbirine yakın tonlarda farklı el işi kâğıtları ile açık, orta ve koyu değerler oluşturulmuştur (Görsel 1.104).

Görsel 1.104: Kolaj tekniği ile natüromort

1.105 No.lu görsellerde yer alan kolajlarda kâğıt, ana malzeme olarak kullanılmış ve yırtma-yapıştırma tekniği uygulanmıştır. Yer yer boyanın kullanılması da güçlü kompozisyonlar oluşmasını sağlamıştır.

Görsel 1.105: Kolaj tekniği ile çeşitli düzenleme

Günümüz popüler kültüründe kolaj uygulamaları grafik sanatlar, fotoğraf sanatı (photoshop gibi), reklamcılık gibi alanlarda yaygın olarak kullanılmaktadır (Görsel 1.106).

Görsel 1.106: Kolaj tekniği ile photoshop

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi :	Kolaj
Uygulama Adı :	Kolaj Tekniği ile Yüzey Düzenlemesi
Süre :	160 dk.
Amaç :	Yüzey biçimlendirirken farklı plastik malzemeyi bir arada kullanarak kolaj uygulaması yapmak.

İşlem Basamakları

1. Atölye önlüğünüzü giyiniz.
2. Araç gereçlerinizi ve çalışacağınız masanızı hazırlayınız. Kolaj tekniği ile yapacağınız kompozisyonunuzu belirleyiniz.
3. Eskizlerle kompozisyon denemeleri yapınız.
4. Karar verdiğiniz kompozisyonu bristol kâğıdınıza çiziniz.
5. Tutkal, makas, boyar malzemeler kullanıp kesme-yapıştırma denemeleri yaparak resminizi açık-koyu, derinlik ve plan oluşturacak şekilde tamamlayınız.
6. Çalışma masası temizliğinizi yapınız.

Araç Gereç

1. Bristol kâğıt (25 x 35 cm)
2. Makas
3. Tutkal
4. Sargı bezi
5. Çeşitli resim fırçaları
6. Akrilik boya
7. Gazete, dergi yaprakları, atık kâğıtlar
8. Vernik
9. Önlük vb.

Görsel 1.107: Kolaj tekniği ile yüzey düzenlemeleri

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Deneysel araştırma yapmayı unutmadan mutlaka eskiz ön hazırlığını yapınız.
2. Keserek, kopararak, yapıştırarak kullanacağınız materyallerin nasıl duracağını göz önünde bulundurunuz.
3. Boşluk-doluluk alanlarını belirlerken açık-orta ve koyu değerlerin kompozisyon bütünlüğünü sağlayacak düzen içerisinde çalışınız.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU						
KOLAJ TEKNİĞİ İLE YÜZEY ÇALIŞMASI						
Öğrencinin Adı-Soyadı:		Tarih:				
Sınıfı:	No.:	Öğretmenin Adı-Soyadı:				
Genel Değerlendirme Notu:		İmza:				
Başlama Saati:	Bitiş Saati:	Kullanılan Toplam Süre:				
Kolaj Tekniği ile Yüze Çalışması etkinliği ile ilgili gözlenmesi gereken beceriler aşağıda "Ölçütler" sütununda listelenmiştir. Gözlediğiniz ölçütün karşısına beceriye ilişkin gözlem sonucunuzu (X) işareti koyarak işaretleyiniz.						
		1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK						
1. Malzemeler temin edildi.						
2. Konuya dair örnekler web siteleri ve kataloglardan incelendi.						
3. Önlük giyilerek çalışma alanı oluşturuldu.						
4. Belirlenen çalışmanın eskizi için deneysel çalışmalar oluşturuldu.						
5. Seçilen eskiz bristol kâğıda çizildi.						
B) UYGULAMA						
6. Yırtma-yapıştırma ve boyama teknikleri bir arada kullanıldı.						
7. Yaratıcılık ön plana çıkarıldı.						
8. Oluşturulan kompozisyonda plan, açık-koyu, oran-orantı, hacim elemanlarıyla uygulama tamamlandı.						
9. İş güvenliği kurallarına dikkat edildi.						
C) UYGULAMA SONRASI						
10. Temizlik ve düzene dikkat edildi.						
11. Çalışma bittikten sonra ortam temizliği yapıldı.						
12. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.						
TOPLAM PUAN						

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİşTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

OKUMA METNİ

FRIDA KAHLO (FİRİDA KAĞLOV)

Frida Kahlo, 1910 yılında Meksika’da dünyaya gelir. Sağlığı hiçbir zaman çok iyi olmayan Frida, çocukluk döneminde geçirdiği çocuk felci nedeniyle hayatı boyunca topallayarak yürümek zorunda kalır.

Hayatını altüst edecek trafik kazasını geçirdiğinde ise on sekiz yaşındadır. Böyle bir kazadan sonra hayatta kalmasına bile mucize gözüyle bakılır. Uzun süren tedaviler onu sırtüstü kıpırdamadan yatmaya mahkûm etmiştir. Onun bu hâline üzülen aile fertleri kendini seyredebilsin diye bir ayna asarlar. Sonunda içindeki resim aşkı galip gelir, gördüklerini resmetmeye başlar. En çok gördüğü kendisi olduğundan resimlerinde kendisini model alır.

Kazadan birkaç yıl sonra kendisi gibi bir ressam olan Diego Riviera ile evlenir. Yaşamı boyunca sağlık sıkıntıları onu hiç rahat bırakmaz. Geçirdiği sayısız ameliyat ve uzun tedavi süreçlerine rağmen içindeki resim aşkı hiç sönmemiştir.

Resimlerinde hiçbir estetik kaygı duymamış, yaşadığı acıları hissettiği şekliyle tuvale aktarmıştır.

O resimleriyle iz bırakmış, yaşadığı acılarına savaş açmıştır. Verdiği mücadele ile dünyaca tanınmış bir ressam olmayı başarmıştır.

(1910-1954)

Sizin hedefleriniz neler ve hedeflerinize ulaşmak için neler yapıyorsunuz sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıda verilen açıklamaları okuyunuz, verilen açıklama doğru ise cümlelerin başındaki parantezlere "D" yanlıı ise "Y" yazınız.

1. () İlk çocukluk dönemi çizgilerine de benzetilen kırık çizgiler, kas titreşimlerini de yansıtır.
2. () Kolaj uygulamaları popüler sanat akımlarından olup reklamcılık alanında da kullanılmaktadır.
3. () Noktacılık akımının temsilcilerinden olan Pablo Picasso tüm resimlerinde puantalizm tekniğı kullanmıştır.
4. () İki temel tasarım elemanı olan nokta ve çizgiye seramik, halı, kumaş gibi metaryallerde sıkça rastlanmaktadır.

B) Aşağıda cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Işığın şiddetine göre oluşan açıktan koyuya derecelendirilen gri değerlere denir.
2. Herhangi bir yüzeyde atık malzemeler kullanılarak oluşturulan resim tekniğıne denir.
3. Renklerin siyah-beyaz-gri yanında kullanılması ile oluşur.
4. tasarım elemanlarının önemli başlangıcı ve en basit unsurudur.
5. Desende ışık-gölge ve açık-koyu değerlerini uygularken en açıktan başlayarak en doğru gidilir.
6. Sanatçılar duygularını, düşüncelerini, hayallerini gözlemlerini şekil ve formlara ulaştırmak için çizginin tepkilerinden faydalanırlar.
7. en aydınlık renktir. Neşe ve hareket verir. Sinir sistemini uyarır, kan dolaşımını rahatlatır.
8. Temel biçimlendirme öğelerinin bir bütün içerisinde estetik bir ilişkiyle bir yüzey üzerine yerleştirilmesine denir.
9. Kolajda kullanılan dış malzemeler resimlere derinlik, ve boyut kazandırır.
10. Noktalar yan yana gelerek oluşturur.

C) Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Aşağıdakilerden hangisi güneş kaynaklı olan beyaz ışığın özel bir prizmadan geçirilerek renklere ayrılmasını ifade eder?
 - A) Armoni
 - B) Kontrast
 - C) Renk
 - D) Tayf
 - E) Ton

2. Aşağıdaki renk gruplarından hangisi ara renk grubudur?

- A) Kırmızı-Sarı-Yeşil
- B) Siyah-Kırmızı-Mavi
- C) Yeşil-Mor-Turuncu
- D) Sarı-Yeşil-Mor
- E) Kırmızı-Sarı-Mavi

3. Aşağıdaki renk gruplarından hangisi sıcak renk grubudur?

- A) Mor-Sarı-Yeşil
- B) Sarı-Kırmızı-Mavi
- C) Yeşil-Mor-Mavi
- D) Sarı-Turuncu-Kırmızı
- E) Turuncu-Kırmızı-Mavi

4. Aşağıdakilerden hangisi ışığın objelere çarptıktan sonra yansıyarak gözümüze bıraktığı etkiye verilen isimdir?

- A) Armoni
- B) Işık
- A) Prizma
- B) Renk
- C) Tayf

5. Işığın cisimler üzerinde yayılırken oluşturduğu açık-orta-koyu ton değerlerine verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ton çubuğu
- B) Işık gölge
- C) Form
- D) Skala
- E) Kompozisyon

6. Güneş ışınlarının geliş şekli, yağmur yağışı gibi örnekler hangi çizgi çeşidini tanımlar?

- A) Düz çizgi
- B) Kesik çizgi
- C) Kırık çizgi
- D) Kavisli çizgi
- E) Hafif titreşimli çizgi

7. Aşağıdaki renk gruplarından hangisi nötr renklerdir?

- A) Kırmızı-Yeşil
- B) Mor-Turuncu
- C) Siyah-Beyaz
- D) Mavi-Sarı
- E) Siyah-Gri

8. Varlıkların bizden uzaklaştıkça renklerinin farklılaşmasını, silikleşmesini aşağıdakilerden hangisi oluşturur?

- A) Hava perspektifi
- B) Psikolojik
- C) Renk perspektif
- D) Skala
- E) Yansıma

9. Atık malzemeler ve boyanın aynı yüzeyde kullanılması ile oluşan resim tekniği hangisidir?

- A) Nokta
- B) Kavisli çizgi
- C) Kolaj
- D) Kompozisyon
- E) Biçim

10. İki rengin birbiriyle karıştırılarak elde edilen renk değerlerine verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kontrast
- B) Armoni
- C) Tayf
- D) Renk çemberi
- E) Skala

11. Aşağıdakilerden hangisi su ile inceltilen, şeffaflığı olmayan kapatıcı bir boya türüdür?

- A) Sulu boya
- B) Guaj boya
- C) Pastel boya
- D) Yağlı boya
- E) Kuru boya

D) Aşağıda verilen soruların cevaplarını noktalı alana yazınız.

1. Nokta ve çizgi ile yüzey çalışması yapılırken nelere dikkat edilmesi gerekir? Üç madde yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Renk çemberini tanımlayınız.

.....

.....

.....

.....

3. Kolaj tekniğini uygularken hangi atık malzemeler kullanılabilir? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

4. Birbirine zıt olan renkleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. ÖĞRENME BİRİMİ YÜZ VE SAÇ ŞEKİLLERİ

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ?

- Yüz şekillerinin neler olduğu
- Yüz oran ve orantısını
- Farklı yüz şekillerindeki kusurları düzeltme
- Kaş, burun ve çene yapısındaki kusurları düzeltme
- Yüz özelliklerine uygun saç modellerine, karar verme

NASIL ÖĞRENECEKSİNİZ?

- Görsel örnekleri inceleyerek
- Uygulama yapraklarındaki çizimleri yaparak

1.2. YÜZ ŞEKİLLERİ

Hazırlık Çalışması

Sınıf arkadaşlarınızın yüzlerini inceleyerek yüz şekillerinin hangi geometrik şekle (yuvarlak kare, üçgen) daha yakın olduğunu tahmin ediniz.

Güzellik; geçmişten günümüze kadar üzerinde düşünülen, araştırılan, yorumlanan ve daha fazlasına ulaşmak için çaba sarf edilen bir kavram olmuştur. Tarihte güzelliğin tanımı dönemlere göre değişiklik gösterse de zamanla güzelliği somut olarak tanımlama ihtiyacı doğmuştur. Güzeli tanımlanırken en doğru ölçülerin bulunabilmesi için altın oran kullanılmıştır.

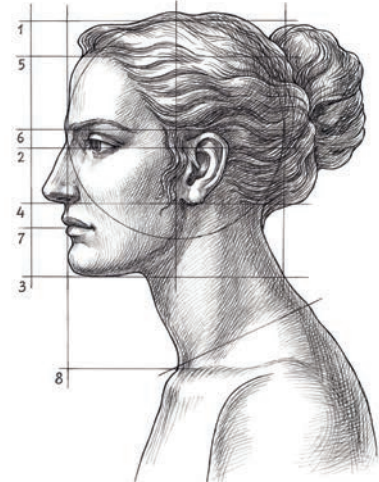
Altın oran, doğada bir bütünün parçaları arasında gözlemlenen uyum ve estetik açıdan en uygun boyutları verdiği düşünülen geometrik ve sayısal bir oran ilişkisidir. Eski Mısır'da insanlar ilk olarak doğada var olan bu oranı fark etmişler ve eserlerini yaparken bu oranı dikkate almışlardır. Daha sonra 12. ve 13. yüzyıllarda yaşamış olan Fibonacci (Fibonacci) olarak anılan İtalyan matematikçi Leonardo Pisano (Leonardo Pizano) kendi bulduğu Fibonacci dizisi sayılarının altın oranı olduğunu keşfetmiştir. Böylece altın oran matematiksel olarak ifade edilmiştir. Sanat ve mimaride altın oran kullanılarak kalıcı ve estetik değeri olan eserler ortaya koyulmuştur. Örneğin eski Mısır piramitleri, Yunan heykelleri, Leonardo da Vinci'nin eserleri, Mimar Sinan'ın camileri altın oran kullanılarak yapılmıştır. Doğada altın orana örnek olarak insan vücudu ve yüzü (Görsel 2.1), deniz kabukları, çiçek yaprakları (Görsel 2.2) DNA molekülü gösterilebilir.

Orantılı bir yüz, orantısız yüzlere göre daha dikkat çekici ve etkileyicidir. Yüz şekillerinde oval yüz, altın orana en yakın olan yüz olarak kabul edilir. Bu yüz şekli, diğer yüz şekillerini tanımlamak için ölçüt olarak kabul edilebilir.

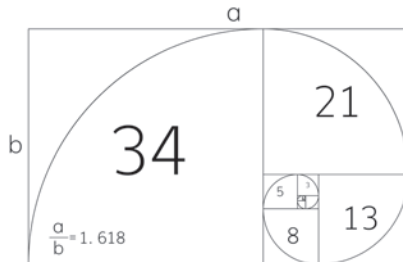

Bilgi Kutusu

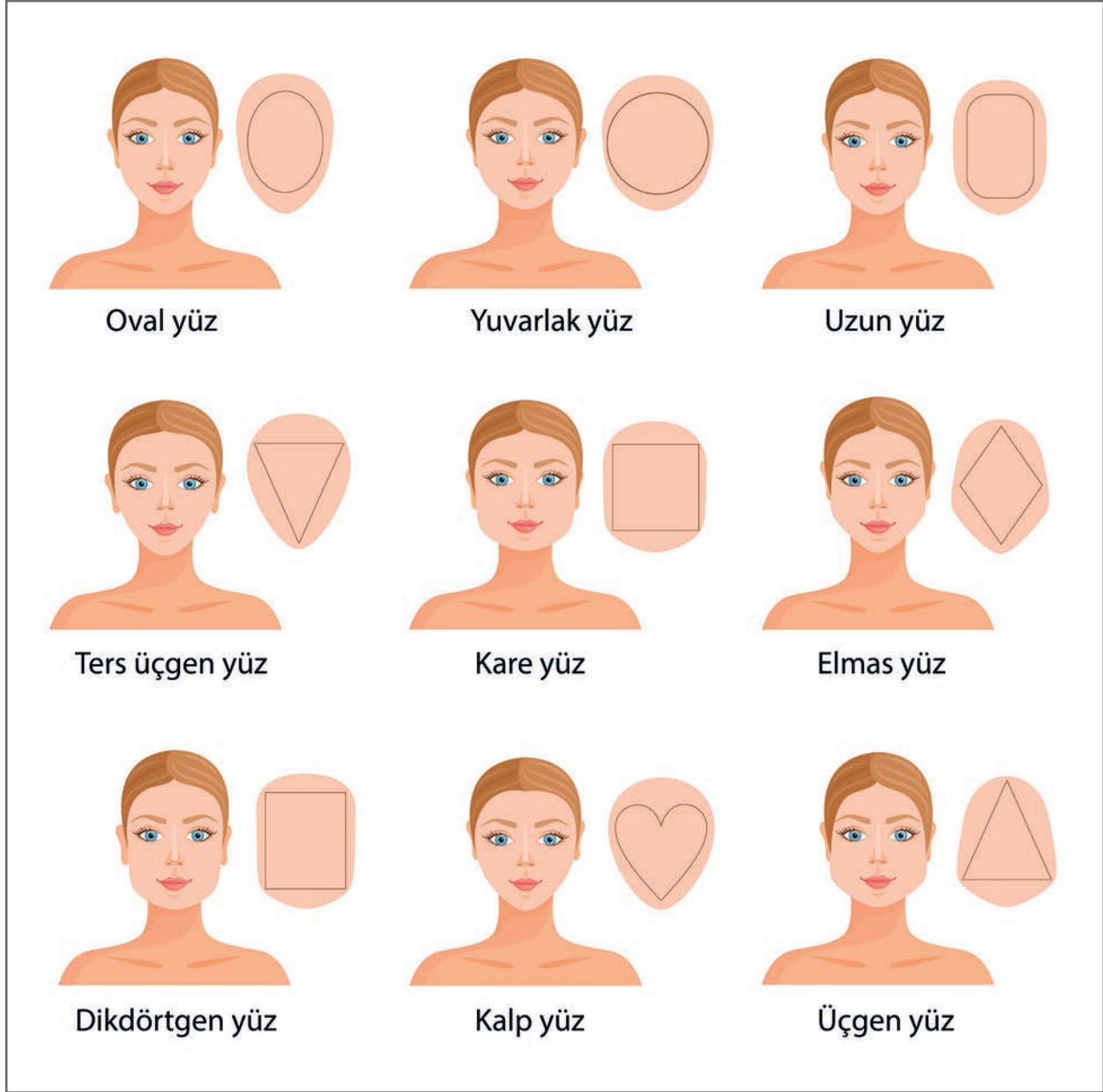
Matematiksel olarak altın oran Φ sayısı her sayının kendinden önceki sayıyla toplanması sonucu oluşan bir sayı dizisidir. Örneğin $0+1=1$, $1+2=3$, $2+3=5$ şeklinde devam eder ve sayılar büyüdükçe 1,618 sayısında sabitlenir. Bu sabit sayı 13. yy. da yaşamış olan matematikçi Fibonacci adının ilk harfleri ile adlandırılmış ve Φ şeklinde ifade edilmiştir.

Görsel 2.1: Yüzün yan görünümünde orantı

Görsel 2.2: Doğada altın oran

Görsel 2.3: Yüz şekilleri

Temelde oval yüz olmak üzere dört temel yüz şekli ve bu temel yüz şekillerinin karışımı olan karışık (mix) yüz şekilleri mevcuttur (Görsel 2.3). Bu dokuz farklı yüz şekli şöyle sıralanabilir (Tablo 2.1):

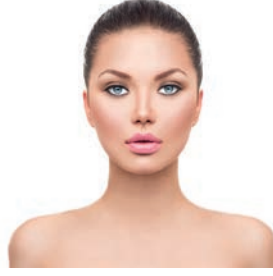
Tablo 2.1: Yüz Şekilleri

Temel Yüz Şekilleri	Mix (Karışık) Yüz Şekilleri
1. Oval yüz	5. Kalp şeklinde yüz
2. Yuvarlak yüz	6. Elmas şeklinde yüz
3. Kare yüz	7. Uzun yüz
4. Üçgen yüz	8. Dikdörtgen yüz
	9. Ters üçgen yüz

Kişiyeye uygun saç modeli belirlenirken, makyaj uygulaması ve kaş tasarımı yapılırken iyi bir sonuç elde etmek için en temel kural, yüz şeklinin doğru belirlenmesidir.

Oval Yüz: Yüzün uzunluğu, genişliğinden daha fazladır. İdeal yüz şekli olarak kabul edilebilir. Tüm saç modelinin kolayca uygulanabileceği bir yüz şeklidir (Görsel 2.4).

Görsel 2.4: Oval yüz

Kare Yüz: Alın çizgisinin uzunluğu elmacık ve çene kemikleriyle neredeyse aynı genişliktedir. Çene genişliği ve kemikleri yüzün en dikkat çekici özelliklerindedir (Görsel 2.5).

Görsel 2.5: Kare yüz

Elmas Şeklinde Yüz: Alın dar, elmacık kemikleri geniş, çene küçük ve sivridir. Baklava yüz olarak da bilinir (Görsel 2.6).

Görsel 2.6: Elmas yüz

Kalp Şeklinde Yüz: Saç çizgisi altında kalp şeklinde bir görüntü oluşturur. Alın kemiği ve yanaklar geniştir. Çeneye doğru sivri bir yapıya sahiptir (Görsel 2.7).

Görsel 2.7: Kalp yüz

Yuvarlak Yüz: Yumuşak ve dolgun yanak kısmıyla dikkat çeker. Yüzün genel görünümü daire şeklindedir. Çene ve alın kısmı yuvarlak hatlardadır (Görsel 2.8).

Görsel 2.8: Yuvarlak yüz

Üçgen Yüz: Alın yapısı dar, yanaklar geniş, çene kısmı üçgen ve sivri yapıya sahiptir (Görsel 2.9).

Görsel 2.9: Üçgen yüz

Uzun Yüz: Oval yüz şekline benzer fakat yüz uzunluğu oval yüze göre fazladır. Çene yuvarlak hatlıdır ve bu yüz şeklinde hatlar keskin değildir (Görsel 2.10).

Görsel 2.10: Uzun yüz

Ters Üçgen Yüz: Alın çeneye göre daha geniştir. Çene daha sivri bir yapıdadır (Görsel 2.11).

Görsel 2.11: Ters üçgen yüz

Dikdörtgen Yüz: Çene genişliği ve alın genişliği birbirine çok yakındır. Yüzün boyu, enine göre daha fazladır. Çene kısmında kavis gözlemlenir. Kare yüzün daha uzun hâlidir (Görsel 2.12).

Görsel 2.12: Dikdörtgen yüz

2.1.1. Temel Yüz Çizimi

Hazırlık Çalışması

Yüz şekillerini çizebilmek mesleğinizde size ne gibi avantajlar sağlar?

Her yüz, temelde belli oran-orantıya sahiptir. Bir yüz çizimi yapılırken öncelikle yüzün dış hattının oluşturulması gerekir. Yüzün diğer bölümleri (göz, kaş, burun vs.) verilen baş şekline uygun büyüklükte, genişlikte ve aralıkta çizilir.

Bir yüz hattının oluşturulabilmesi için öncelikle oran orantı kurallarının bilinmesi gerekir.

Yüzde oran orantılar aşağıda verilmiştir.

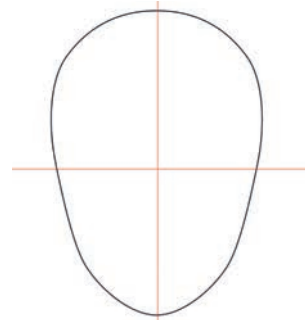
Bilgi Kutusu

Bir kompozisyonun parçalarının birbiriyle ya da bütünüyle olan boyut ya da ölçü ilişkisine **oran-orantı** denir.

1. Önce insan başının dış çerçevesi çizilir. İnsan başı tam olarak yuvarlak değildir. Çizime başlarken buna dikkat edilmelidir. Baş genel olarak oval yapıdadır. Üst kısmı daha geniş alt kısmı ise dardır. Yumurta şeklini andırır. Baş şekli çizildikten sonra oran-orantıyı yakalayabilmek için kılavuz çizgiler kullanılmalıdır (Görsel 2.13).
2. Çizilen şekil tam ortadan dikey ve yatay olarak bölünerek iki kılavuz çizgi oluşturulur. Bu çizgiler bize göz, kaş, ağız, burun ve kulak alanlarının belirlenmesinde temel oluşturur (Görsel 2.14).

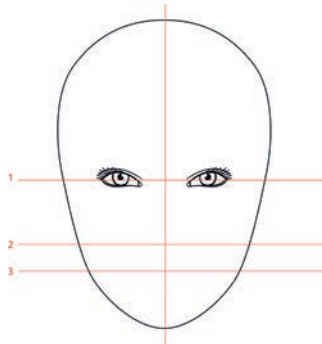

Görsel 2.13: Oval yüz hattı

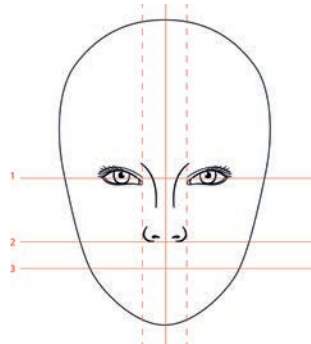

Görsel 2.14: Göz ve burun yerleştirme çizgileri

3. İlk kılavuz çizgiden itibaren yüz üç eşit parçaya bölünür. Burun ve dudakların yerleştirileceği alanın sınırları belirlenir (Görsel 2.15).
4. Gözler temel belirleyici yatay çizginin iki tarafına eşit aralıklarla çizilir.
5. Burun gözlerin hemen altında oluşan alana çizilir (Görsel 2.16).

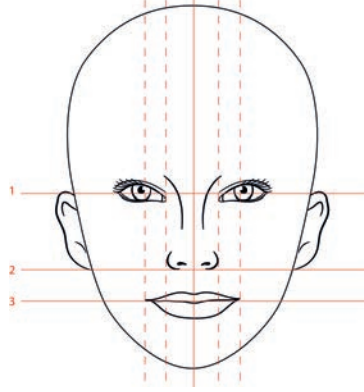
Görsel 2.15: Burun ve dudak yerleştirme çizgileri

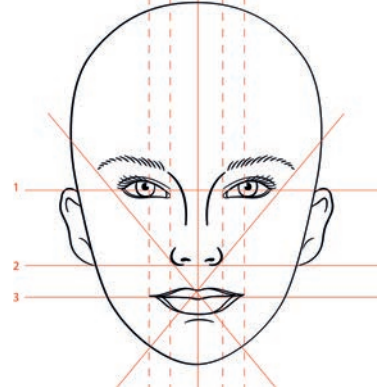
Görsel 2.16: Burun kenar sınırları

6. Dudaklar burnun hemen altındaki alana çizilir.
7. Kulaklar kaş ve burun arasında çizilir (Görsel 2.17).
8. Temel çizgilerin üst kısmı alt kısmında olduğu gibi tekrar üç eşit parçaya bölünür.
9. Kaşlar hemen gözün üzerindeki ilk kısma çizilir.
10. Saç çizgisi kaşların üstünde oluşan ikinci çizgiden itibaren başlar (Görsel 2.18)

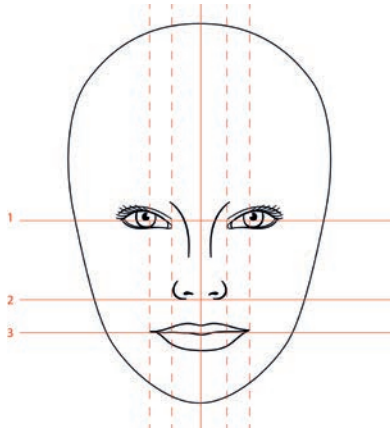

Görsel 2.17: Kulağın çizilmesi

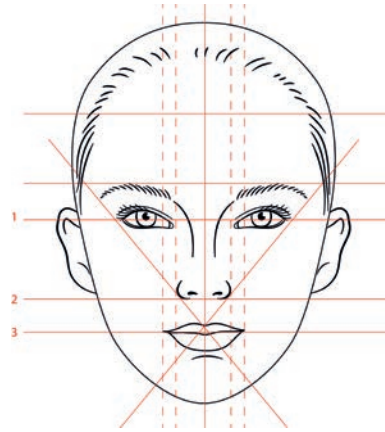

Görsel 2.18: Kaşın çizileceği bölüm

11. Dudak kenarlarının sınırları, göz bebeklerinden aşağıya doğru dikey çizildiğinde ortaya çıkar (Görsel 2.19).
12. Kaşların ve gözün sınırı, burun kenarından çapraz bir çizgi çekilerek belirlenir (Görsel 2.20).

Görsel 2.19: Dudak kenar sınırları

Görsel 2.20: Göz ve kaş sınırları

13. Saç çizgisinin başlangıcı temel olarak yüz üç parçaya bölündüğünde en üste kalan çizginin üstünden başlar ve alnın geniş yada dar olmasına göre değişebilir.
14. Saç yüksekliği saçın şekli, gür veya zayıf yapılı olması gibi durumlara göre değişkenlik gösterir.

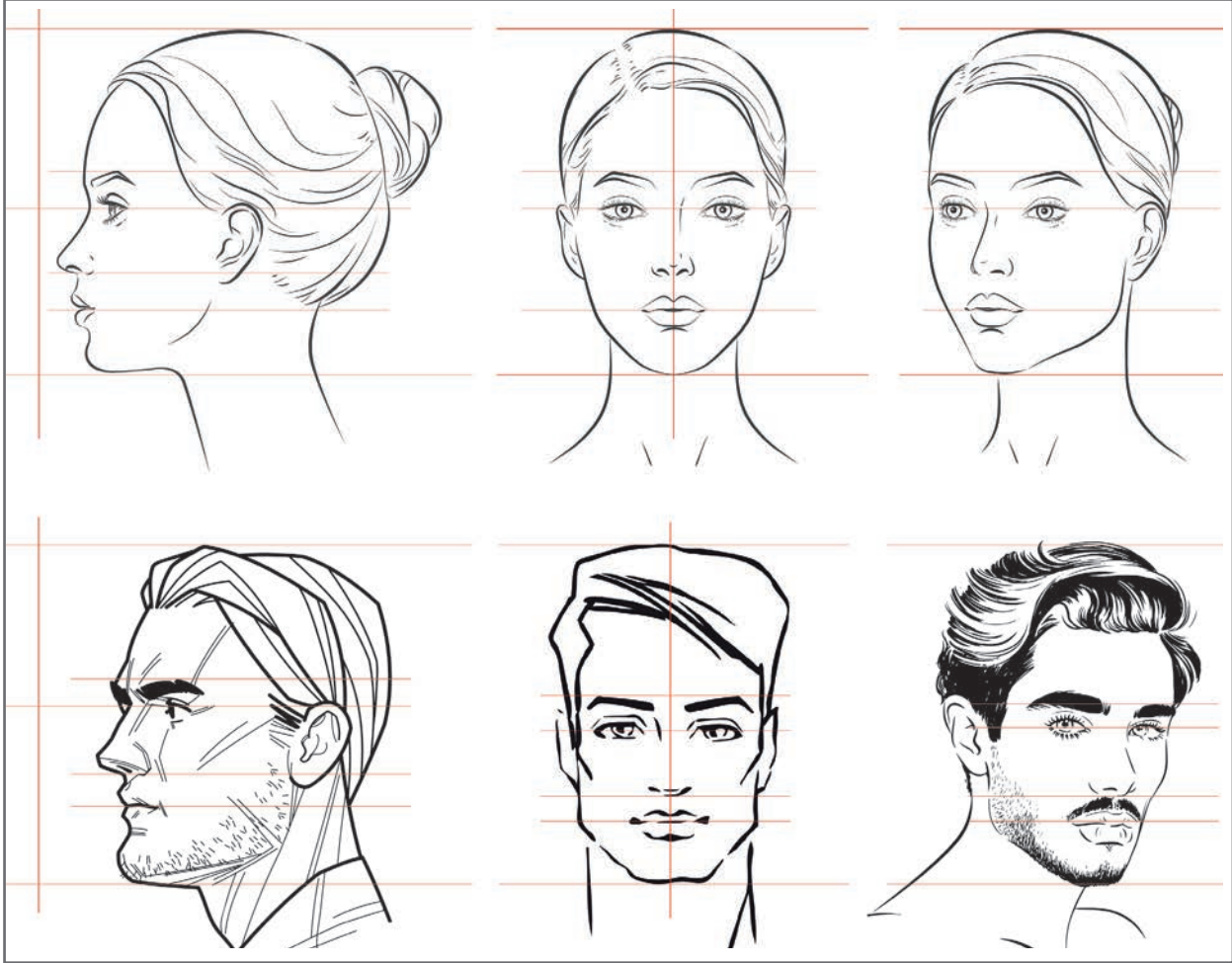

Farklı Açılardan Kadın ve Erkek Yüz Çiziminde Orantı

Yüz 3/4 Profilden Çizilirken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

1. 3/4 oranında çalışma yapılırken yüz perspektifi dikkate alınmalıdır. Göz çiziminde çizim yapan kişiye yakın olan göz, biraz daha büyük çizilir. İki göz arasındaki mesafe bir gözden daha küçük görünür. Uzakta kalan gözün göz pınarı, burnun arkasında kaldığı için görünmez.
2. Burun çiziminde yakın olan kısımdaki burun deliği daha büyük görünürken diğer burun deliğinin küçük bir kısmı görünür.
3. Dudak çizilirken yakın olan dudak kısmı daha uzun çizilir.

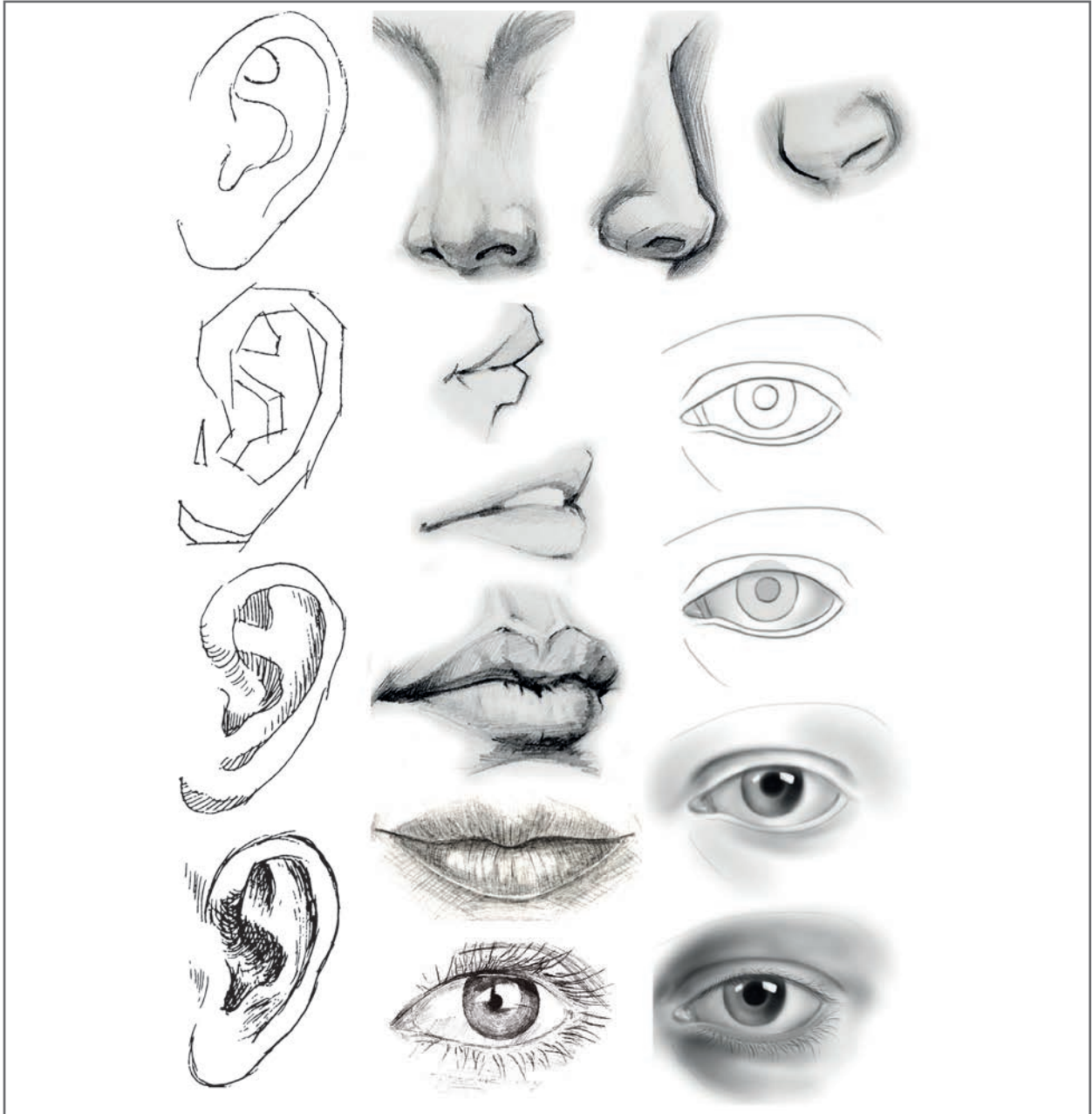
Görsel 2.21: Kadın ve erkek yüz çiziminde oran-orantı

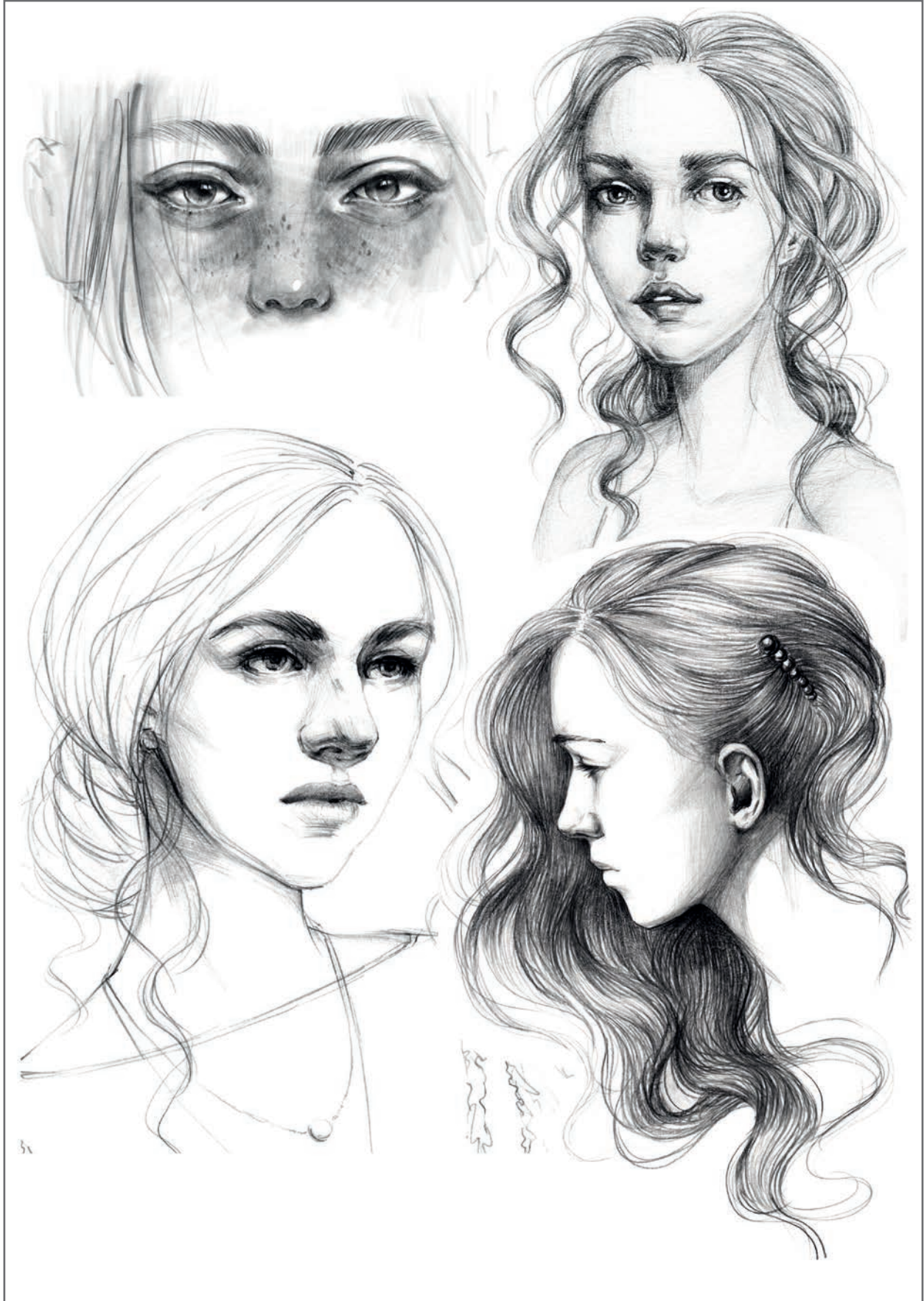
Erkek Yüz Oranları

- Kadın ve erkek yüz çiziminde oranlar temelde aynı olmasına rağmen aralarında ufak farklılıklar vardır (Görsel 2.21).
- Erkek kafa yapısı kadın kafa yapısına göre daha büyüktür. Taslak çiziminde buna dikkat edilmelidir.
- Erkek yüz hatları kadın yüz hatlarına göre daha köşelidir.
- Yüz hatlarının önden görünüşünün de yandan görünüşünün de oransal yerleşimi aynıdır.
- Erkeklerin kaş yapısı, kadın kaş yapısına göre daha kalındır. Kulak yapısı ise kadınlara oranla daha büyüktür boyun ise daha kalındır.
- Burun kenarları ve burun kemeri daha geniştir.

Kaş Göz Burun Dudak Çiziminde Dikkat Edilecek Hususlar (Görsel 2.22 ve 2.23)

1. Göz çizimi yapılırken iki gözün birbirine benzer şekilde çizilmesine özen gösterilmelidir.
2. Kirpik ve kaşlar çizilirken kıl çıkış yönüne ve kılın kalınlığına dikkat edilmelidir.
3. Burnun üst kısmı dar alt kısmı daha geniştir. Burun çizilirken ayrıntılar, ışık-gölge tekniği ile verilmelidir. Gölgeleme sırasında oluşan koyuluklar hamur silgi ile aydınlatılabilir.
4. Dudak oluşturulurken dudağın çevresi çok belirgin çizilmemelidir. Bu, yapay bir görüntüye neden olur. Dudak formu ışık-gölge ile oluşturulmalıdır.
5. Alt dudak üst dudağa göre daha dolgundur. Dudağın üstünde burnun altındaki noktaya kadar uzanan bir oluk bulunur. Çalışmanın gerçekçi görünmesi için bu ayrıntıların çizilmesi önemlidir.
6. Kulak kenarları keskin net çizgilerle oluşturulur. Kulağın iç kısmı ise gölge ile çalışılır. Kulaklar, kaş eksenini ile burun eksenini arasındadır.

Görsel 2.22: Kaş, göz ve burun çizimleri

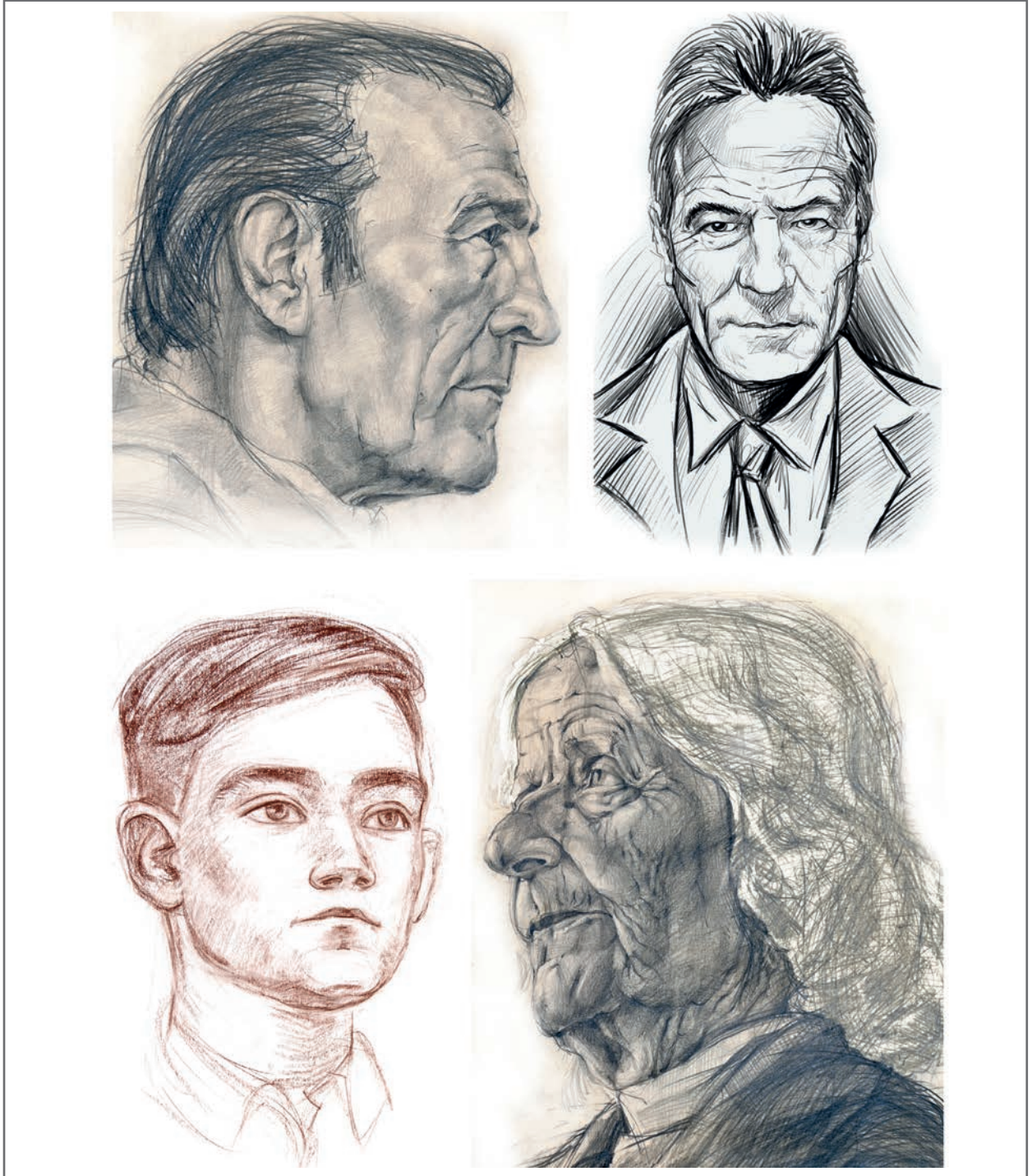

Görsel 2.23: Farklı açılardan portre çizimleri

Yaşlı Yüz Oranları Çizilirken Dikkat Edilecek Hususlar (Görsel 2.24)

1. Yaş ilerledikçe deride elastikiyet kaybı olur. Alın, göz çevresi, ağız çevresi ve alında kırışıklıklar derinleşir.
2. Gözler çukurlaşır, göz simetrisi bozulur, çene altındaki deri gevşer, yüz kılları ve kaşlar sertleşir. Saçlar seyrelir.
3. Alın ve burunda kırıkdayak büyümesi devam eder ve kulaklar büyür. Yaşlı yüz çizilirken bu faktörler göz önüne alınarak çizim yapılmalıdır.

Görsel 2.24: Yaşlı ve genç portre çizimleri

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Temel Yüz Şekli Çizimi

Süre : 20 dk.

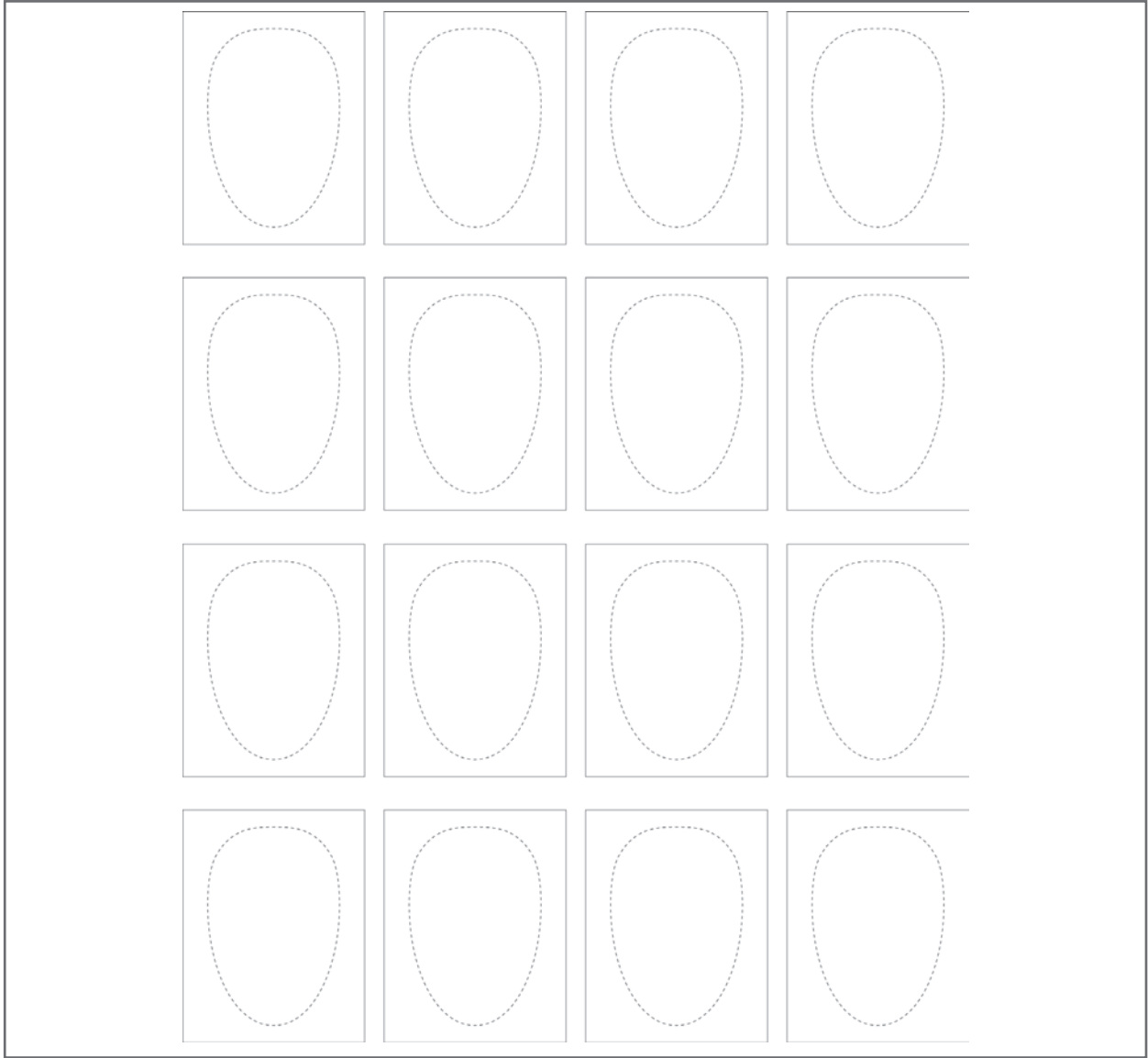
Amaç : Yüz şeklinin oval yapısını pratik ve doğru şekilde çizmek.

İşlem Basamakları

1. Verilen baş şekilleri üzerinde eskiz çalışmaları yapınız.

Araç Gereç

1. Resim kalemi 2B kalem
2. Yumuşak silgi

Görsel 2.25: Yüz ovali eskiz çalışması

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Çalışma esnasında kalem bastırılmadan çalışılır. Bu durum eskizlerin silinerek tekrar çalışılmasına olanak sağlar.
2. Tüm etkinlikler, çalışmaya başlamadan önce etkinlik sayfaları fotokopiyle çoğaltılarak tekrar edilebilir.

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Temel Yüz Şekli Çizimi

Süre : 40 dk.

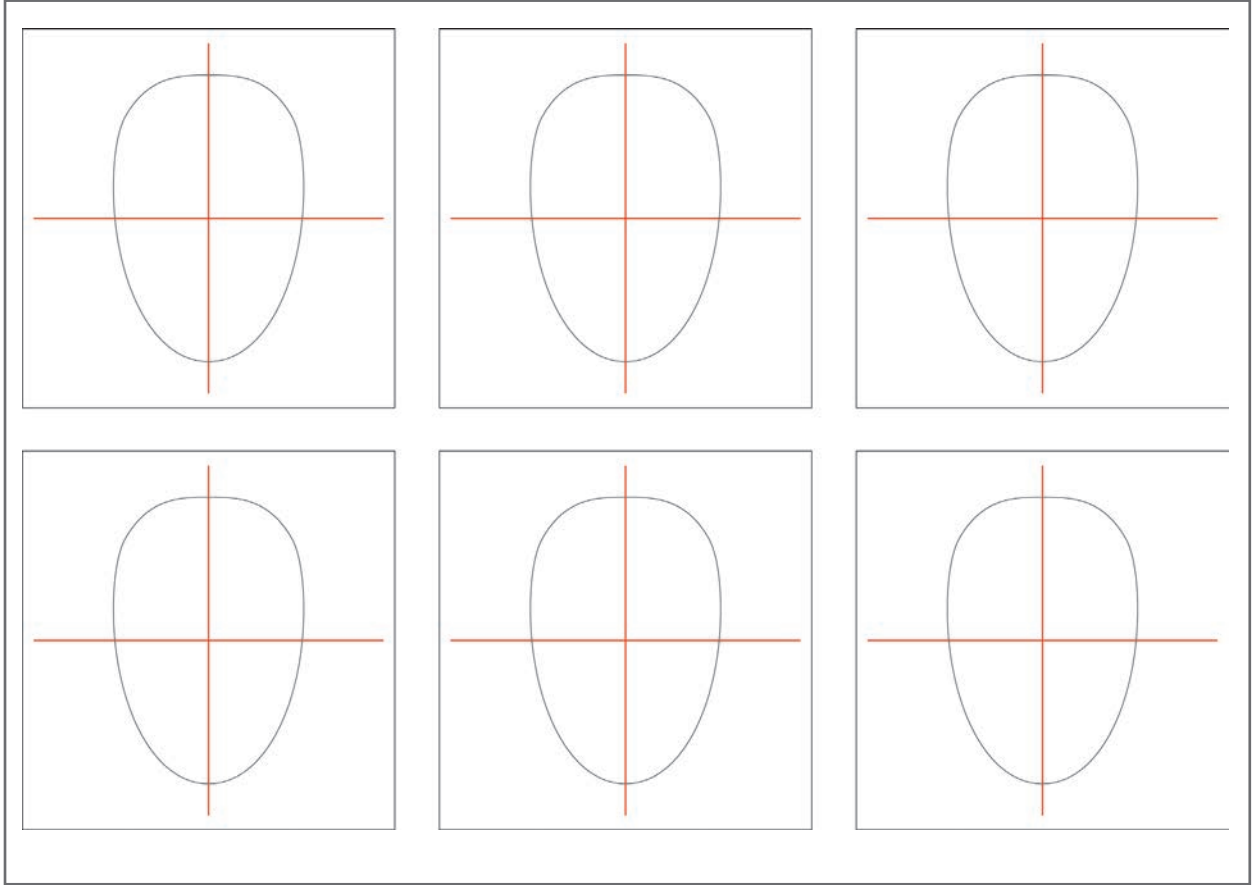
Amaç : Oval yüz şeklinde gözün ve burnun yerlerini doğru belirleyerek çizim yapmak.

İşlem Basamakları

1. Baş şeklini çiziniz.
2. Orantıyı dikkate alarak gözleri çiziniz.
3. Orantıyı dikkate alarak burun çiziniz.

Araç Gereç

1. İnce uçlu mekanik kurşun kalem
2. Yumuşak silgi

Görsel 2.26: Göz ve burun yerleştirme eskizi

Dikkat Edilecek Hususlar

1. İnce uçlu mekanik kurşun kalem kullanmanız daha temiz çalışmanızı sağlar.
2. Göz ve burnu çizerken orantılı çalışmaya özen gösteriniz.
3. Gözü çalırken göz bebeklerini ve irisi -gözün renkli alanını- çizmeyi ihmal etmeyiniz.

Uygulama Yaprağı

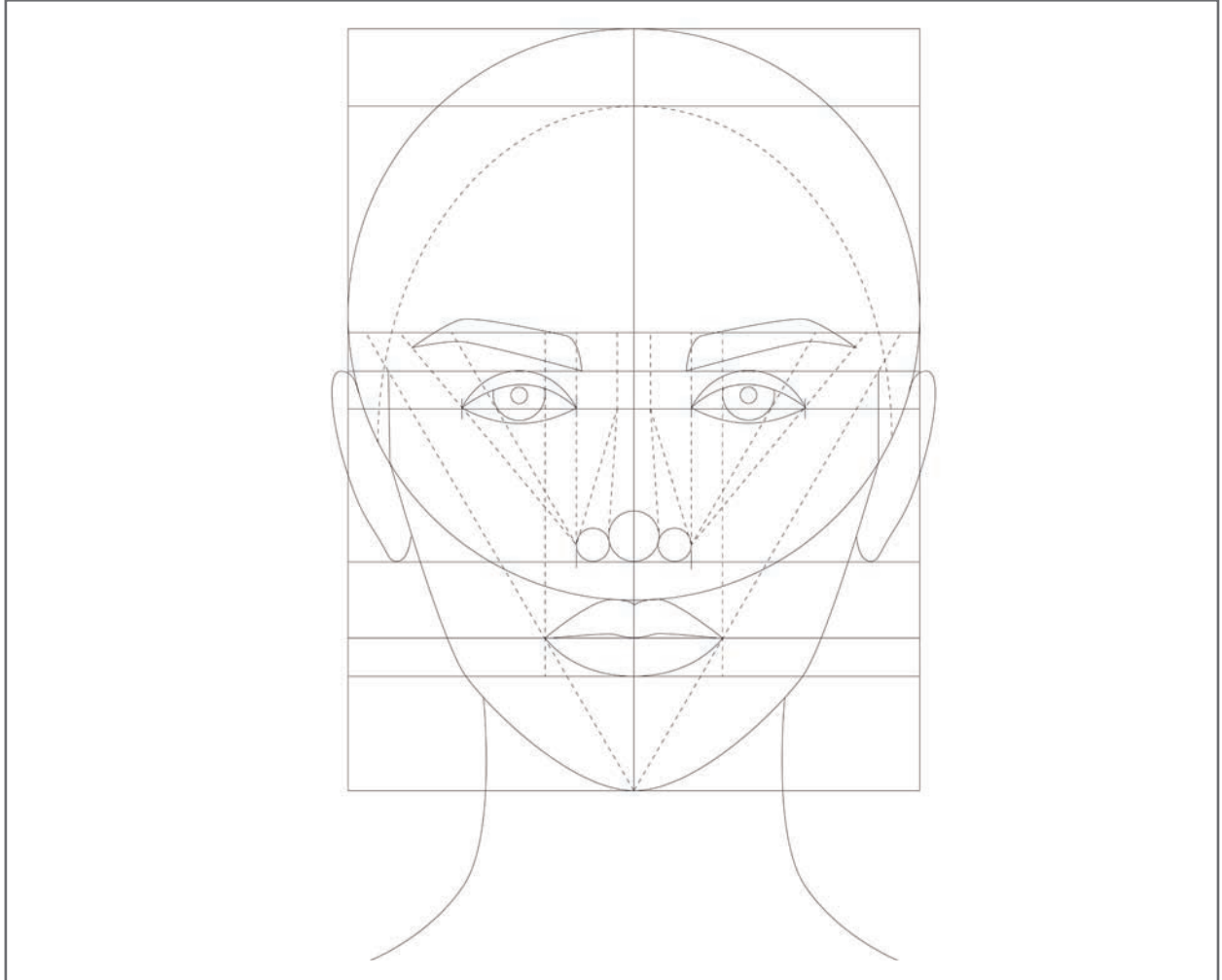
Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri
Uygulama Adı : Orantılı Yüz Çizimi
Süre : 40 dk.
Amaç : Yüzdeki oran ve orantıyı kavramak.

İşlem Basamakları

1. Verilen görsel üzerinde eskiz çalışması yapınız.
2. Yüz hattını çiziniz.
3. Dikey-yatay kılavuz çizgileri oluşturunuz.
4. Göz ve burun çiziniz.
5. Kaşları çiziniz.
6. Dudağı çiziniz.
7. Kulağı çiziniz.
8. Saç çizgisini çiziniz.

Araç Gereç

1. İnce uçlu metalik kurşun kalem
2. İz bırakmayan silgi

Görsel 2.27: Orantılı yüz eskiz çalışması

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Temel Yüz Şekli Çizimi

Süre : 40 dk.

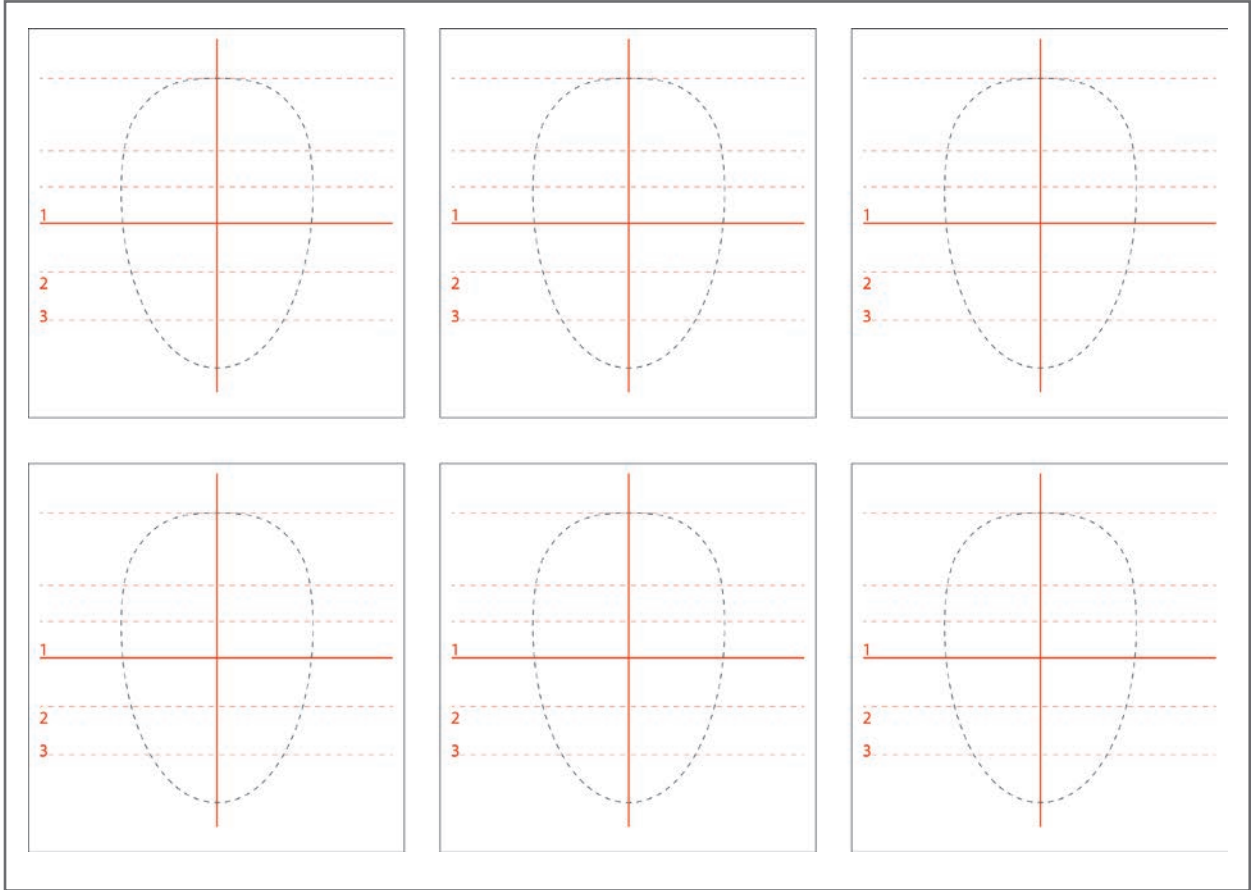
Amaç : Yüz şeklini orantılı olarak doğru ve pratik çizmek.

İşlem Basamakları

1. Baş şeklini çiziniz.
2. Gözleri çiziniz.
3. Burun çiziniz.
4. Dudakları çiziniz.
5. Kaşları çiziniz.
6. Kulakları çiziniz.
7. Saç başlangıç çizgisini oluşturunuz.

Araç Gereç

1. İnce uçlu mekanik kurşun kalem
2. Yumuşak silgi

Görsel 2.28: Yüz eskiz çalışmaları

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Çizimleri yaparken orantılı olmasına dikkat ediniz.
2. Kalem bastırılmadan çalışınız.
3. Göz kaş bitişlerini orantıya uygun bitiriniz.
4. Dudak kenarlarının bitiş yerini bulmak için göz bebeklerinden aşağıya dikey bir çizgi çekilmesi gerektiğini hatırlayınız.

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Farklı Yüz Şekilleri Çizimi

Süre : 20 dk.

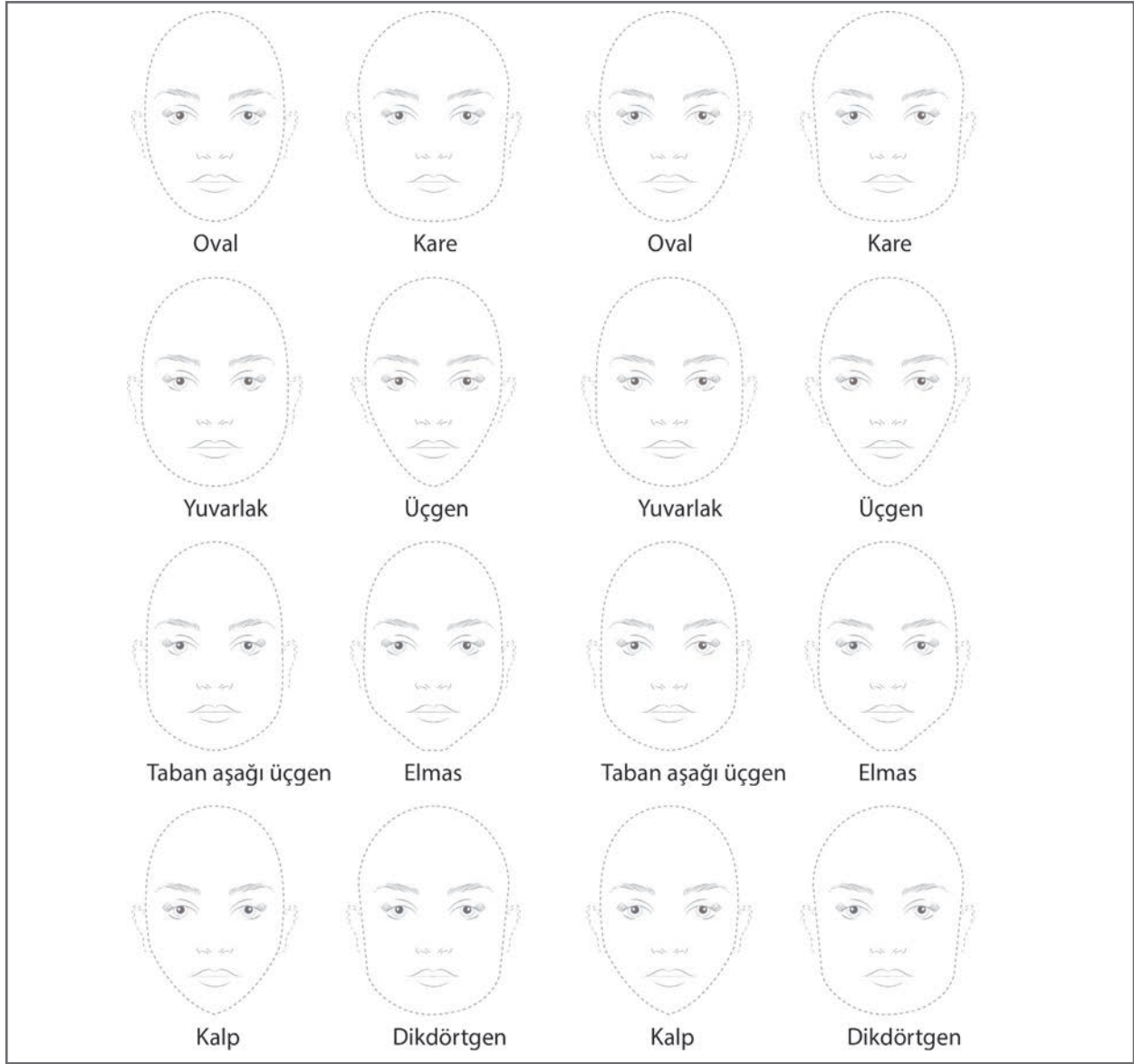
Amaç : Farklı yüz şeklini orantılı olarak doğru ve pratik çizmek.

İşlem Basamakları

1. Verilen görseller üzerinde baş ve yüz şeklini çizersiniz (Görsel 2.29).
2. Kaş, göz, kulak ve burun çizersiniz.

Araç Gereç

1. Mekanik ince uçlu kalem
2. Yumuşak silgi

Görsel 2.29: Yüz eskiz çalışmaları

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Kalem bastırmadan çalışınız. Bu, çalışmalarınızı silerek tekrar etmenizi sağlayacaktır.
2. İnce uçlu kalem kullanmaya özen gösteriniz.

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Farklı Yüz Şekilleri Çizimi

Süre : 80 dk.

Amaç : Farklı yüz şekillerini çizmek.

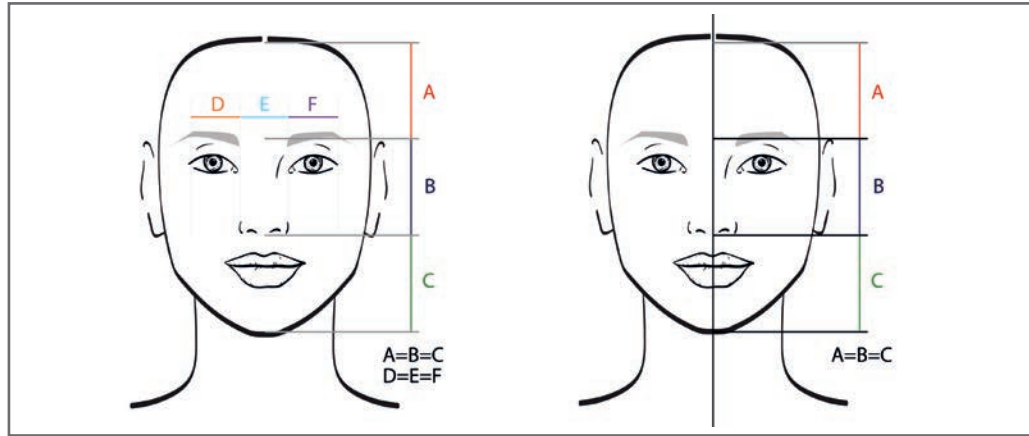
Aşağıdaki işlem basamakları doğrultusunda oran orantılara dikkat ederek temel yüz şekilleri çiziniz.

İşlem Basamakları

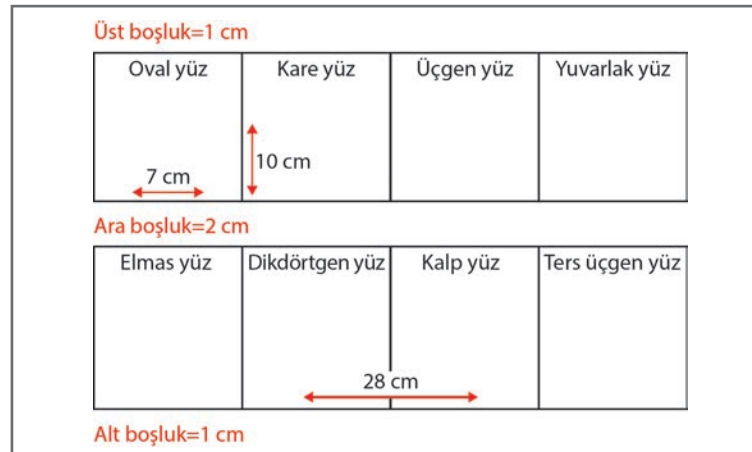
1. Atölye önlüğünüzü giyip araç gereçlerinizi özenle hazırlayınız.
2. Görsel 2.31'de gördüğünüz kutucukları, ölçüleri dikkate alarak resim kâğıdına çiziniz.
3. Sizden istenilen sıralamada yüz şekillerinin dış hatlarını, oluşturduğunuz kutucukların içine çiziniz.
4. Dış hatlarını çizdiğiniz yüzlere oran-orantıyı dikkate alarak Görsel 2.30'daki gibi göz, kaş, burun ve dudak ekleyiniz.
5. Kulakları ve saç çizgilerini ekleyiniz.
6. Göz ve dudak çizgilerinin doğru yerde bittiğinden emin olunuz.
7. Çalışmalarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız. Daha önce belirlenmiş olan kurallara uygun çizip çizmediğinizi birlikte kontrol ediniz.

Araç Gereç

1. Resim kâğıdı (25 x 35 cm)
2. Cetvel
3. Siyah ince uçlu keçeli kalem
4. Resim kalemi HB
5. Mekanik kurşun kalem

Görsel 2.30: Yüz oranları

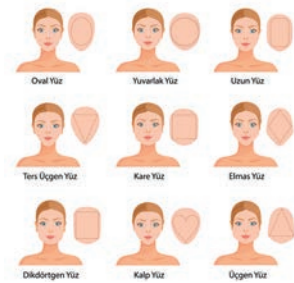
Görsel 2.31: Yüz şekilleri çizim uygulama kareleri

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU						
FARKLI YÜZ ŞEKİLLERİ ÇİZİMİ YAPMA						
Öğrencinin Adı-Soyadı:		Tarih:				
Sınıfı:	No.:	Öğretmenin Adı-Soyadı:				
Genel Değerlendirme Notu:		İmza:				
Başlama Saati:	Bitiş Saati:	Kullanılan Toplam Süre:				
		1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK						
1. Malzemeler doğru temin edildi.						
2. Yüz şekilleri ve özellikleri teknolojik kaynaklardan araştırıldı.						
3. Resim kâğıdına uygun ölçülerde kutucuklar çizildi.						
B) UYGULAMA						
4. Oval yüz çizimi yapıldı.						
5. Kare yüz çizimi yapıldı.						
6. Üçgen yüz çizimi yapıldı.						
7. Yuvarlak yüz çizimi yapıldı.						
8. Elmas şeklinde yüz çizimi yapıldı.						
9. Dikdörtgen yüz çizimi yapıldı.						
10. Kalp şeklinde yüz çizimi yapıldı.						
11. Ters üçgen yüz çizimi yapıldı.						
12. Çizim esnasında kılavuz çizgilerle yapıldı.						
13. Göz çizimi, yüzle orantılı olarak yapıldı.						
14. Kaş çizimi, yüzle orantılı yapıldı.						
15. Burun çizimi, yüz ile orantılı yapıldı.						
16. Dudak çizimi, yüz ile orantılı yapıldı.						
17. Kulak çizimi, yüz ile orantılı yapıldı.						
18. Saç çizgisi, doğru yerde yapıldı.						
C) UYGULAMA SONRASI						
19. Temiz ve düzenli çalışıldı.						
20. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.						
TOPLAM PUAN						
20 ölçütü bir değerlendirme ölçeğinde alınabilecek en yüksek not $20 \times 5 = 100$ olduğundan tabloyu dönüştürmeye gerek yoktur.						

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.
(50-70) GELİŞTİRMELİ İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.
(0-50) UYGULAMA TEKRARI İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

2.1.2. Yüz Kusurlarını Düzeltme Teknikleri

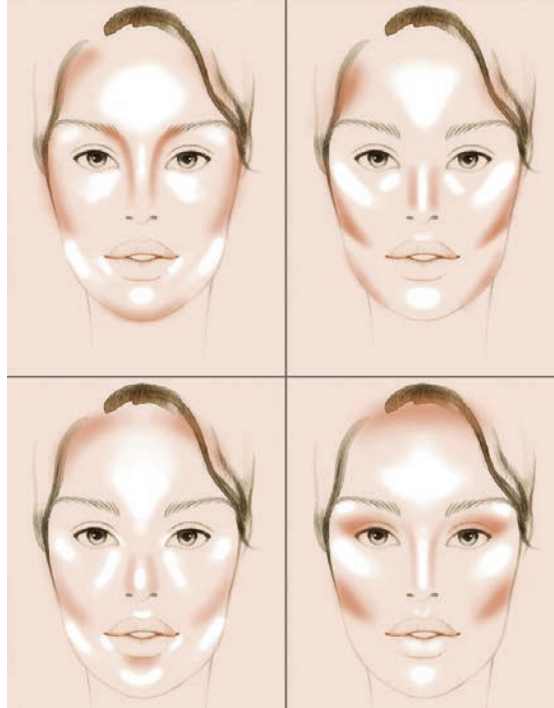
Görsel 2.32: Yüzü renklendirme

Antik Çağ filozoflarından Platon, o dönemde güzelliğin orantıyla ilgili olduğunu öne sürmüştür. Nesnenin güzel olabilmesi nesneyi oluşturan parçaların uyumuyla ilgilidir. Parçalar arasındaki orantı ne kadar kusursuzsa nesne de o kadar güzeldir. Güzel olan her zaman orantılıdır.

Antik Çağlardan günümüze gelen güzellikte orantı aranması neticesinde bugün oval yüz en ideal yüz şekli olarak kabul edilmiştir. Diğer yüz şekilleri (kare, üçgen, elmas vb.) farklı tonlama teknikleri kullanılarak oval yüz şekline yakın bir görüntü elde edilmeye çalışılır (Görsel 2.32).

Renklerle yapılan yüz düzeltmelerinde amaç yüzün hoş gitmeyen alanlarını (keskin ve köşeli yüz hatları, geniş burun kenarlarını vs.) düzeltmektir. Renklerle gölgeleme ve aydınlatma yöntemi kullanılarak yapılan bu düzeltmeler, insanlar için göz yanığı oluşturur ve yüzün daha orantılı görünmesini sağlar.

Yüzde hoş gitmeyen alanlar koyu renklerle geri plana itilir, vurgulanmak istenen alanlar ise açık tonlar kullanılarak daha da ön plana çıkarılır. Tüm bu uygulamalar esnasında renkler arasındaki geçiş oldukça yumuşak ve tonlar birbiriyle uyumlu olmalıdır. Kontur uygulamalarında doğal sonuçlar elde etmek için soğuk tonlarla çalışılmalıdır. Daha sonra ten rengine uygun fondöten seçilerek uygulanır. Yüzde açık-koyu tonlarla yapılan düzeltme uygulamaları genel olarak kontur makyaj olarak adlandırılır. Bu uygulamalarda ilk adım, yüzü doğru analiz edip yüz şekline doğru karar vermektir (Görsel 2.33).

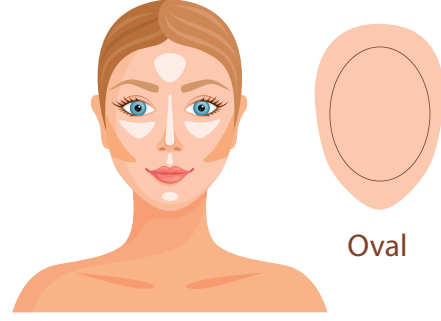

Görsel 2.33: Farklı yüz tiplerinde ışık-gölge tekniğiyle düzeltme

2.1.2.1. Oval Yüzde Düzeltme Teknikleri

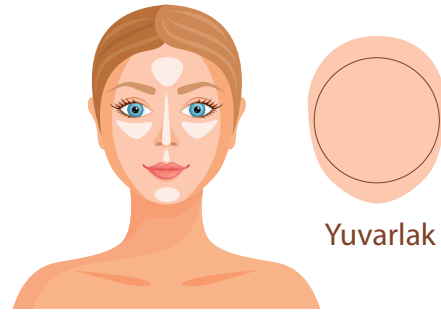
Oval yüz şekli ideal yüz şekli olarak kabul edilir. Oval yüzlere kontur uygulamadaki amaç, yüzdeki kusuru düzeltmek değildir. Yüzü vurgulamak ve elmacık kemiklerini belirgin hâle getirmektir. Bu yüzde elmacık kemiklerinin alt kısmına koyu renkle derinlik verilirken alın, burun ve çene ucu açık renklerle belirginleştirilerek bu alanlara vurgu yapılır. Yüzün diğer bölümleri uygun ten rengi ile renklendirilir (Görsel 2.34).

Görsel 2.34: Oval yüzde düzeltme

2.1.2.2. Yuvarlak Yüzde Düzeltme Teknikleri

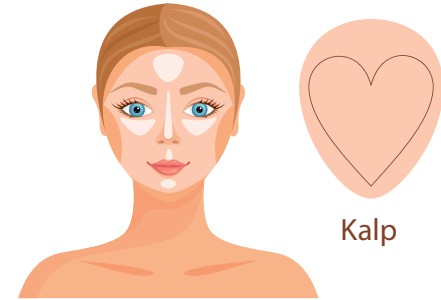
Yuvarlak yüz şeklinde yanaklar en belirgin özelliktir. Bu özelliğinden dolayı yuvarlak yüzde amaç, yüzü olduğundan daha ince göstermektir. Koyu renkler kullanılarak yüz kenarları, elmacık kemiklerinin altı ve çene kenarları geri plana itilmez. Açık ton kullanılarak alna, yüzün orta kısmına ve çene ucuna dikkat çekilmelidir. Bu uygulamalar yüzü daha ince göstermeye yarayacaktır (Görsel 2.35).

Görsel 2.35: Yuvarlak yüzde düzeltme

2.1.2.3. Kalp Yüz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

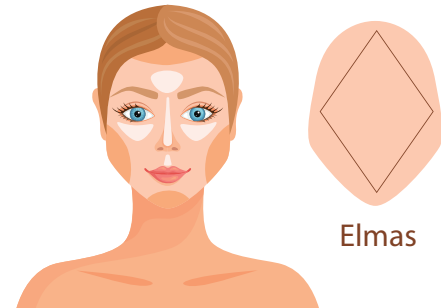
Kalp şeklindeki yüzde en belirgin özellik, geniş alın yapısıdır. Çene kısmı oldukça sivri yapıdadır. Bu yüz şeklinde alın kısmı dikkat çektiği için saç diplerinden başlayarak şakak kısmına doğru yüz gölgelenmelidir. Aynı zamanda yanak kısımlarını daraltmak amacıyla koyu renkle gölgeleme yapılabilir. Kalp şeklindeki yüzde, çene hattı dar olduğu için bu alan açık renkler kullanılarak daha geniş gösterilebilir (Görsel 2.36).

Görsel 2.36: Kalp şeklinde yüzde düzeltme

2.1.2.4. Elmas Yüz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

Elmas yüzün temel özelliği alın, yanak ve çene bölgesindeki belirgin sivri köşelerdir. Bu belirgin hatlar koyu renklerle geri plana itilir. Elmacık kemiklerinin üstü ve alnın ortası açık renklerle vurgulanarak bu alanlara dikkat çekilir (Görsel 2.37).

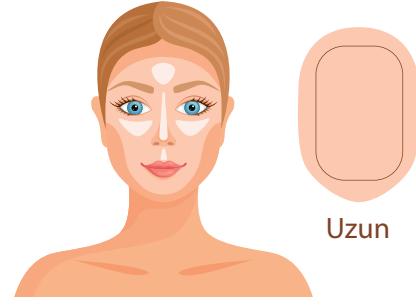

Görsel 2.37: Elmas şeklinde yüzde düzeltme

2.1.2.5. Dikdörtgen Yüzde Düzeltme Teknikleri

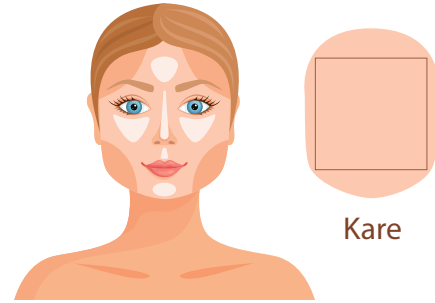
Dikdörtgen şekli nedeniyle yüz, uzun ve sert bir ifadeye sahip olabilir. Bu sert ifadeyi azaltabilmek için yüzün keskin hatları koyu renklerle gölgelendirilmelidir. Gölgeleme saç çizgisinin başlangıcından alnı çerçeveleyecek şekilde yapılır. Çene kısmındaki uzunluğu azaltıp yüzü daha dar gösterebilmek için çenenin iki tarafına gölgeleme yapılmalıdır. Yüze derinlik verebilmek için elmacık kemiklerinin alt kısmından kulak hizasına doğru gölgeleme yapılmalıdır (Görsel 2.38).

Görsel 2.38: Dikdörtgen yüzde düzeltme

2.1.2.6. Kare Yüzde Düzeltme Teknikleri

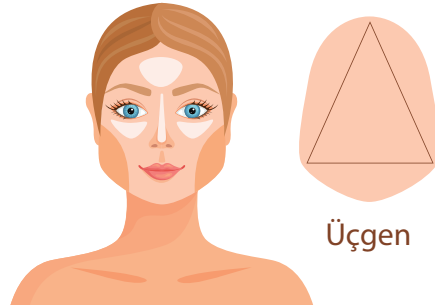
Kare yüzde alın ve çene genişliği neredeyse eşittir. Bu nedenle sert köşeleri yumuşatmak yüzü daha oval gösterebilmek için yüz köşeleri gölgeleme yöntemiyle geri plana itilmelidir. Yüzü daha uzun gösterebilmek için çene ucuna açık renkle aydınlatma yapılmalıdır. Yüzün orta kısmına dikkat çekmek için burnun üstüne, alnın ortasına ve göz altındaki üçgen kısma açık renkler uygulanmalıdır (Görsel 2.39).

Görsel 2.39: Kare yüzde düzeltme

2.1.2.7. Üçgen Yüzde Düzeltme Teknikleri

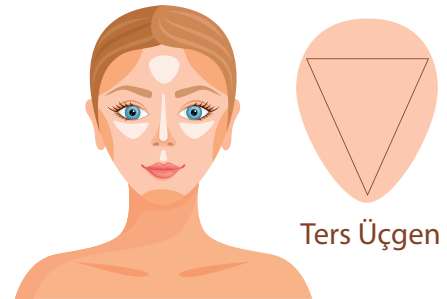
Üçgen yüz yapısında alın dar, çene kenarları geniştir. Çıkıntılı olan çene kenarları koyu tonlarla geri plana itilir. Dar olan alın kısmı açık renklerle daha geniş gösterilir. Burun ve göz alt kısmı aydınlatılarak yüzün alt kısmından orta kısma dikkat çekilir (Görsel 2.40).

Görsel 2.40: Üçgen yüzde düzeltme

2.1.2.8. Ters Üçgen Yüzde Düzeltme Teknikleri

Ters üçgen yüz yapısında alın geniş, çene ise dar yapıdadır. Bu yüz yapısında aydınlatma ve gölgeleme teknikleri kullanılırken geniş olan alnın kenarları koyu renklerle kullanılarak geri plana itilmelidir. Çenenin sivri yapısını kaybetmek için çene ucuna koyu renklerle gölgeleme yapılmalıdır. Yüzün orta alanına dikkat çekmek amacıyla açık tonda renkler kullanılmalıdır. Alın ortası, burun üstü ve göz kenarları üçgeni aydınlık renklerle belirgin hâle getirilir (Görsel 2.41).

Görsel 2.41: Ters üçgen yüzde düzeltme

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Oval Yüzde Düzeltme Teknikleri

Süre : 20 dk.

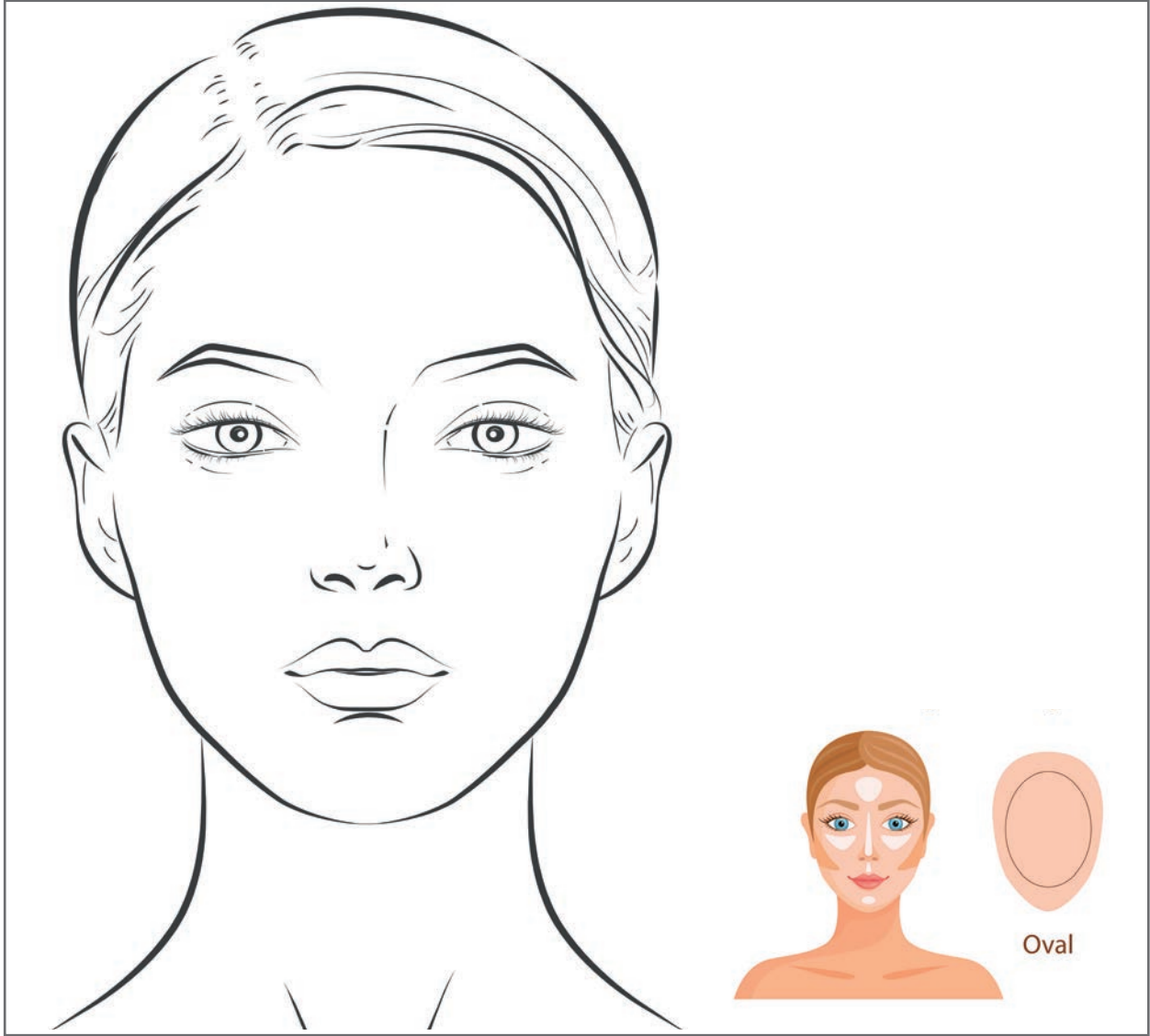
Amaç : Oval yüz şeklinde ışık-gölge tekniğini kullanarak vurgulamalar yapmak.

İşlem Basamakları

1. Elmacık kemiklerinin alt kısmını koyu renk kalemle belirginleştiriniz.
2. Alın, burun ucu ve çene ucuna açık renkle vurgulama yapınız.
3. Kaşları, gözleri, saçları ve dudakları istediğiniz tonlarda renklendiriniz.

Araç Gereç

1. Ten renklerini çalışmak için kahve, krem ve ten rengi tonlarında kuru boya kalemleri
2. Saç, göz ve dudakları renklendirmek için siyah, kahverengi ve kırmızı renkte kuru boya kalemleri
3. Yumuşak silgi

Görsel 2.42: Oval yüz

Görsel 2.43: Oval yüzde düzeltme uygulaması

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Üçgen Yüzde Düzeltme Teknikleri

Süre : 20 dk.

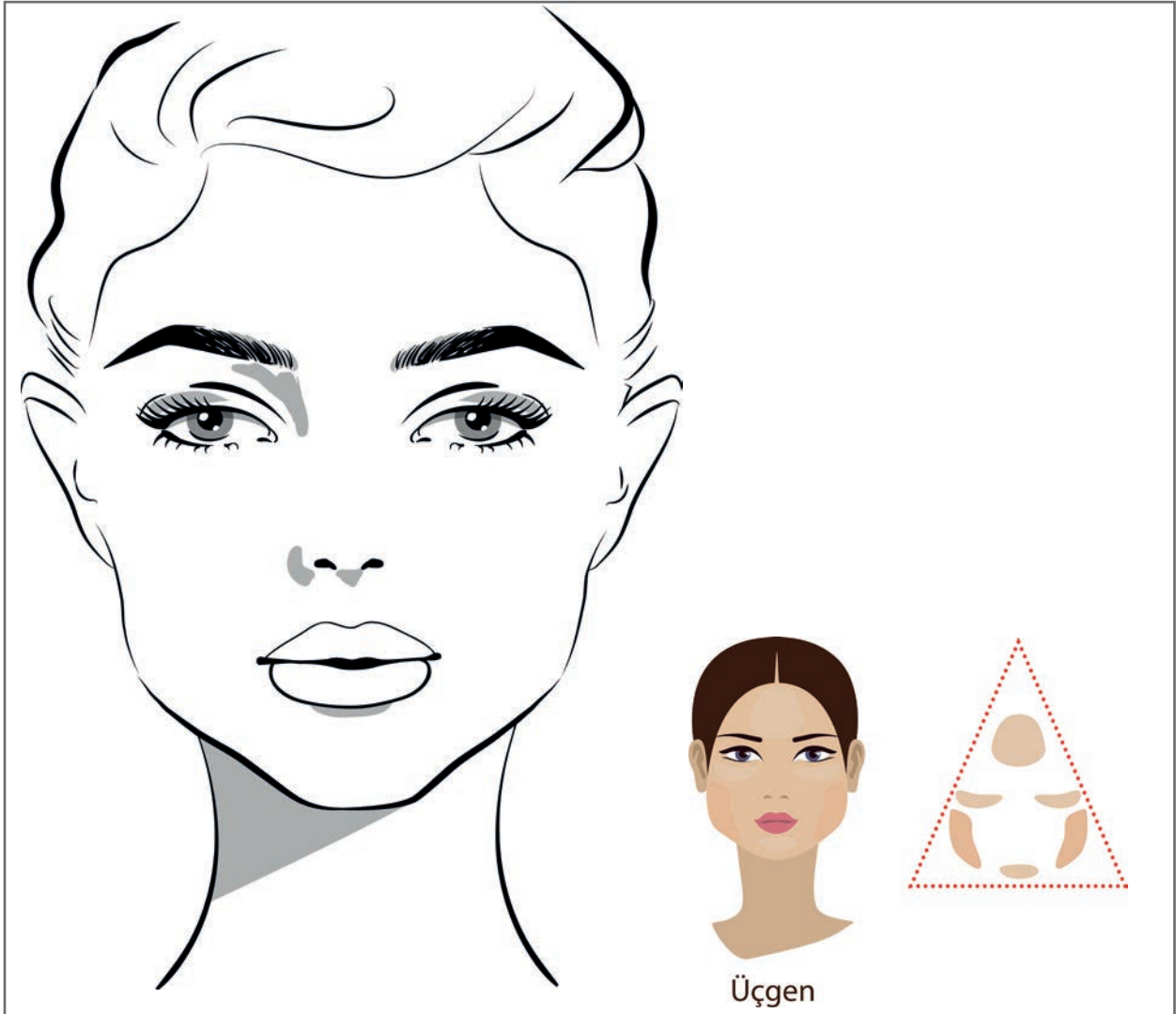
Amaç : Üçgen yüz şeklinde ışık-gölge tekniğini kullanılarak gerekli alanlarda düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları

1. Dar olan alın kısmının kenarlarını açık renklerle vurgulayınız.
2. Çenenin çıkıntılı kenarlarını koyu renk kurşun kalemle gölgeleyiniz.
3. Elmacık kemiklerinin alt kısmını koyulaştırarak bu alanı belirgin hâle getiriniz.
4. Çene ucunu açık renkle vurgulayınız.

Araç Gereç

1. Ten renklerini çalışmak için kahve, krem ve ten rengi tonlarında kuru boya kalemleri
2. Saç, göz ve dudakları renklendirmek için siyah, kahverengi ve kırmızı renkte kuru boya kalemleri
3. Yumuşak silgi

Görsel 2.44: Üçgen yüz

Görsel 2.45: Üçgen yüzde düzeltme uygulaması

Uygulama Yaprağı

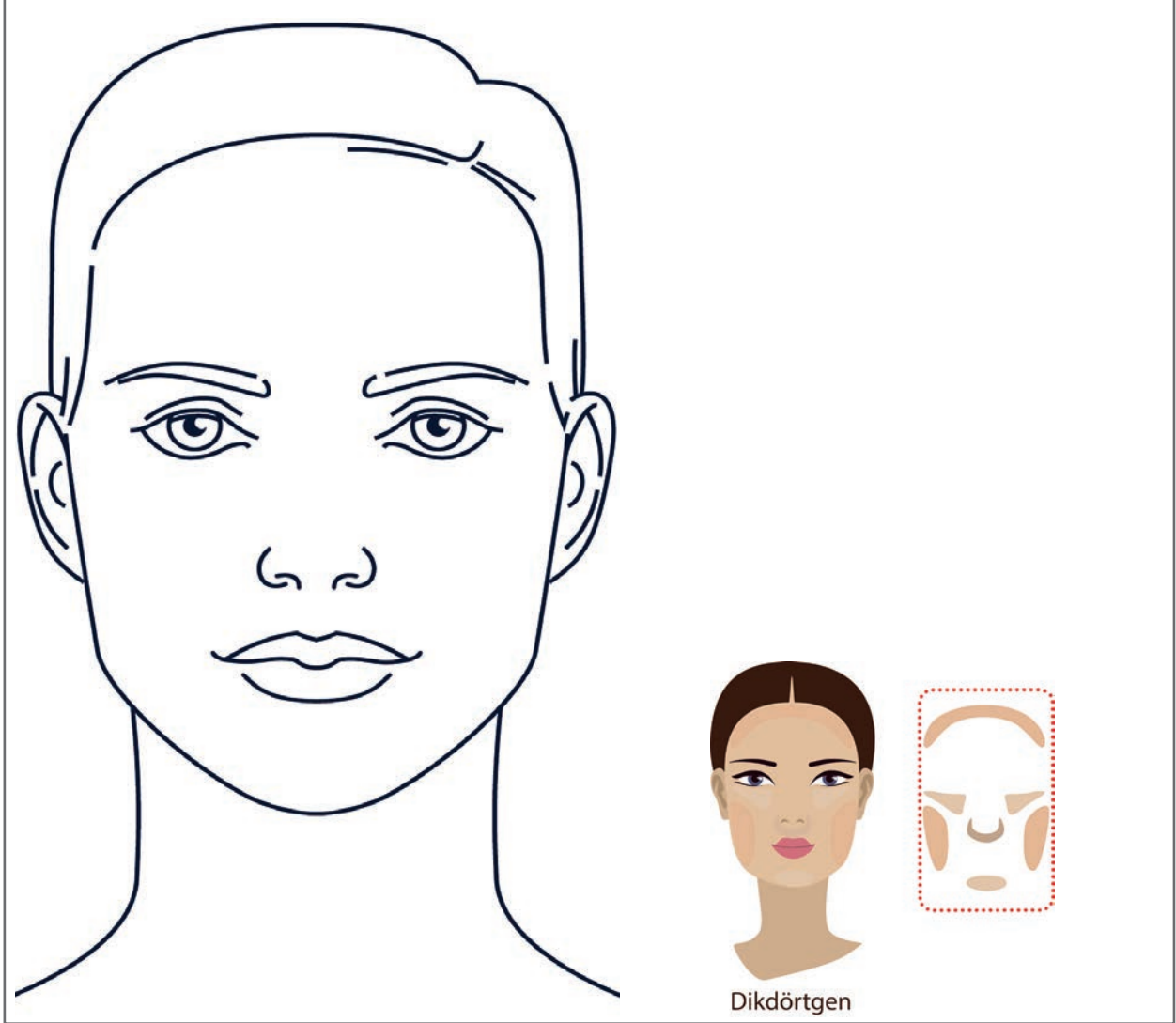
Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri
Uygulama Adı : Dikdörtgen Yüzde Düzeltme Teknikleri
Süre : 20 dk.
Amaç : Dikdörtgen yüz şeklinde ışık-gölge tekniğini kullanarak gerekli alanlarda düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları

1. Saç çizgisi boyunca koyu ten rengi ile gölgeleme yapınız.
2. Kulak altından başlayarak çene kenarlarını koyu ten rengi ile gölgeleyiniz.
3. Çene ucunu koyu ten rengi ile gölgeleyiniz.
4. Burun kenarlarını koyu ten rengi ile gölgeleyiniz.
5. Alın ortasını açık renkle vurgulayınız.
6. Göz altlarını açık renkle vurgulayınız.
7. Kalan kısımları ten rengi ile renklendiriniz.

Araç Gereç

1. Ten renklerini çalışmak için kahve, krem ve ten rengi tonlarında kuru boya kalemleri
2. Saç, göz ve dudakları renklendirmek için siyah, kahverengi ve kırmızı renkte kuru boya kalemleri
3. Yumuşak silgi

Görsel 2.46: Dikdörtgen yüz

Görsel 2.47: Dikdörtgen yüzde düzeltme uygulaması

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Ters Üçgen Yüzde Düzeltme Teknikleri

Süre : 20 dk.

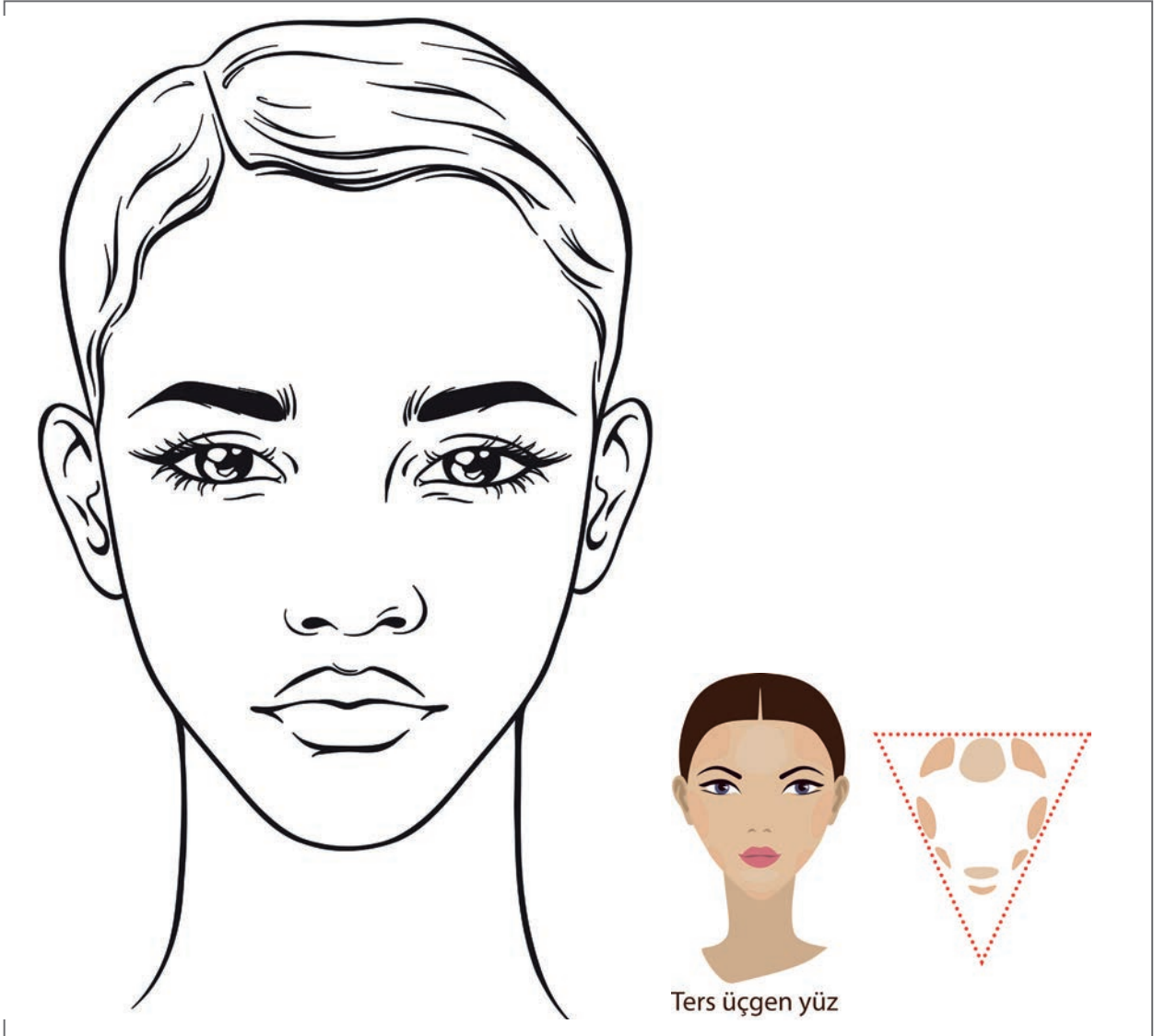
Amaç : Ters üçgen yüz şeklinde ışık-gölge tekniğini kullanarak gerekli alanlarda düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları

1. Alın kısmının kenarlarını koyu ten rengi ile gölgeleyiniz.
2. Yanağın çıkıntılı kısmını koyu ten rengi ile gölgeleyiniz.
3. Çenenin sivri olan alt kısmını koyu ten rengi ile gölgeleyiniz.
4. Alın ortasında açık renk kullanarak belirginleştirme yapınız.
5. Burun üstünde aydınlatma yapınız.
6. Kalan kısımları ten rengi ile renklendiriniz.

Araç Gereç

1. Ten renklerini çalışmak için kahve, krem ve ten rengi tonlarında kuru boya kalemleri
2. Saç, göz ve dudakları renklendirmek için siyah, kahverengi ve kırmızı renkte kuru boya kalemleri
3. Yumuşak silgi

Görsel 2.48: Ters üçgen yüz

Görsel 2.49: Ters üçgen yüzde düzeltme uygulaması

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Kare Yüzde Düzeltme Teknikleri

Süre : 80 dk.

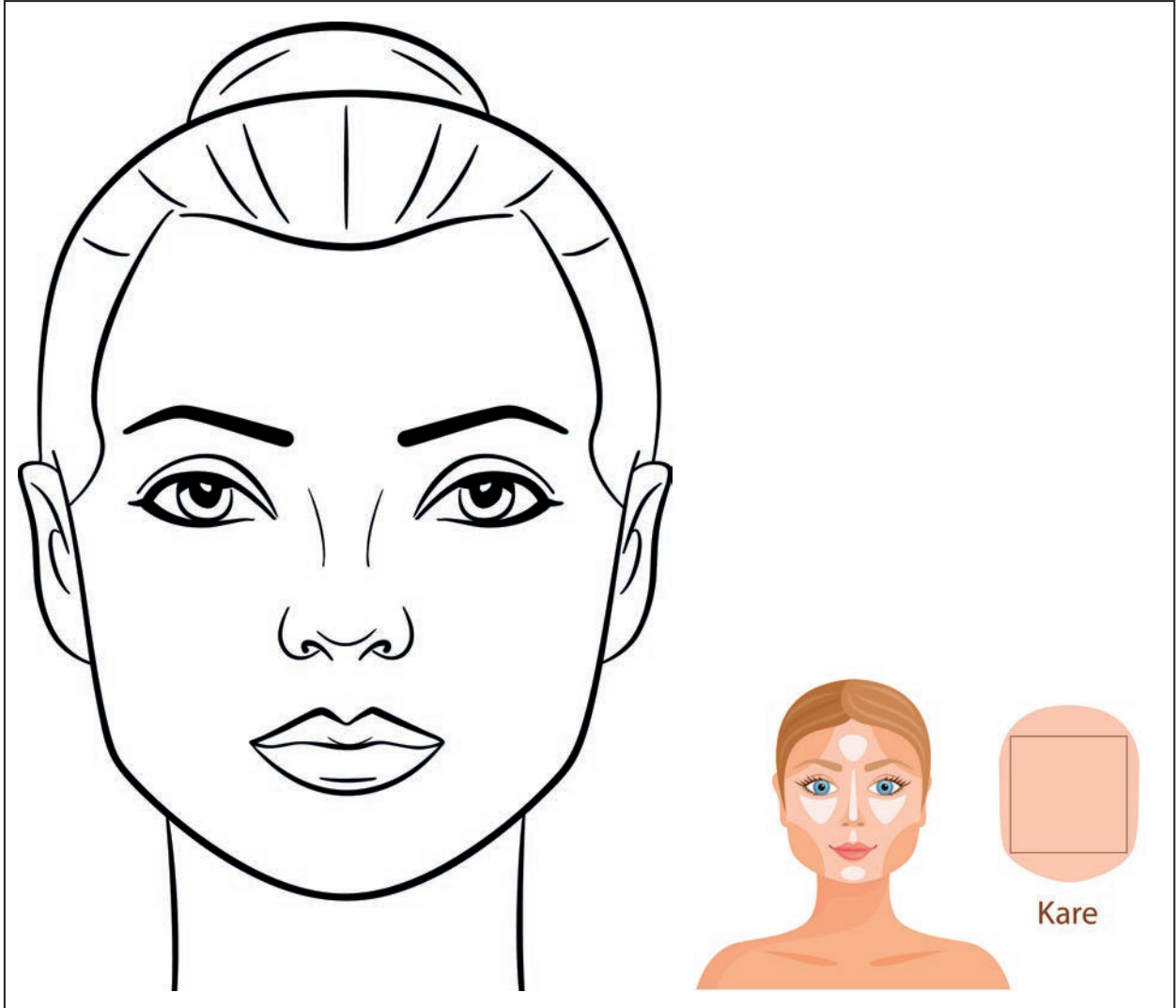
Amaç : Kare yüz şeklinde ışık-gölge tekniğini kullanarak gerekli alanlarda düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları

1. Alın kenarlarındaki köşeli alanları koyu ten rengi gölgeleyiniz.
2. Çene hattındaki köşeleri elmacık kemiklerinin altından başlayarak koyu ten rengi gölgeleyiniz.
3. Alın, çene ucu ve burun üstünü açık renk kalemle vurgulayınız.
4. Saçı gözü ve kaşı istediğiniz renkleri seçerek renklendiriniz.
5. Diğer alanları uygun tonda ten rengi ile renklendiriniz.

Araç Gereç

1. Ten renklerini çalışmak için kahve, krem ve ten rengi tonlarında kuru boya kalemleri
2. Saç, göz ve dudakları renklendirmek için siyah, kahverengi ve kırmızı renkte kuru boya kalemleri
3. Yumuşak silgi

Görsel 2.50: Kare yüz

Görsel 2.51: Kare yüzde düzeltme uygulaması

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Elmas Yüzde Düzeltme Teknikleri

Süre : 20 dk.

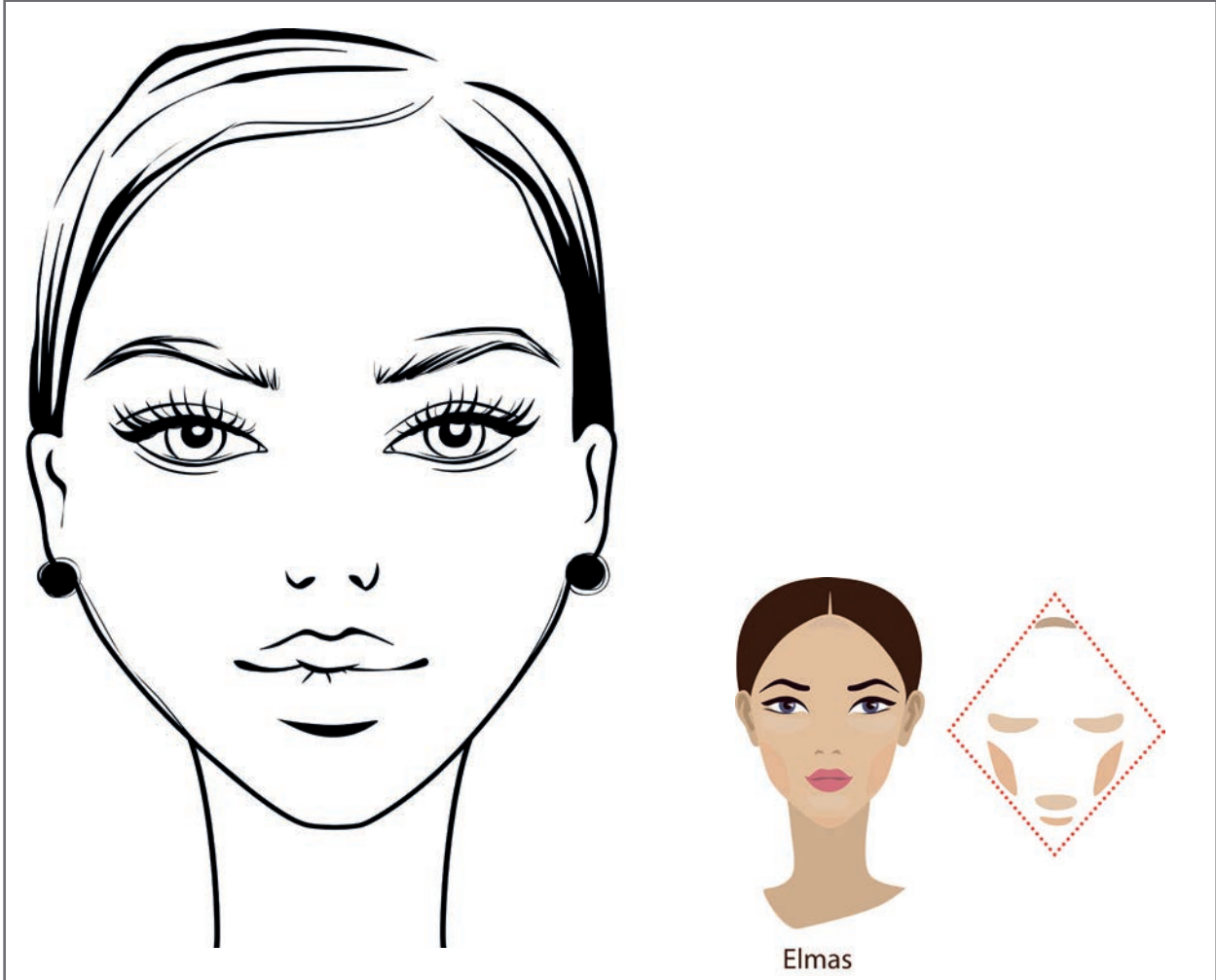
Amaç : Elmas yüz şeklinde ışık-gölge tekniği kullanarak gerekli alanlara düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları

1. Alın ortasında en yüksek alan olan orta kısmı saç dibinden koyu ten rengi gölgeleyiniz.
2. Yanakların çıkıntılı kısmını elmacık kemiklerinin altından koyu ten rengi gölgeleyiniz.
3. Çenenin sivri olan ucunu koyu ten rengi ile gölgeleyiniz.
4. Burun üstünü ve alın ortasını açık renk kalemle vurgulayınız.
5. Saçı, gözü ve kaşı istediğiniz renkleri seçerek renklendiriniz.
6. Diğer alanları uygun tonda ten rengi ile renklendiriniz.

Araç Gereçler

1. Ten renklerini çalışmak için kahve, krem ve ten rengi tonlarında kuru boya kalemleri
2. Saç, göz ve dudakları renklendirmek için siyah, kahverengi ve kırmızı renkte kuru boya kalemleri
3. Yumuşak silgi

Görsel 2.52: Elmas yüz

Görsel 2.53: Elmas yüzde düzeltme uygulaması

Uygulama Yaprağı

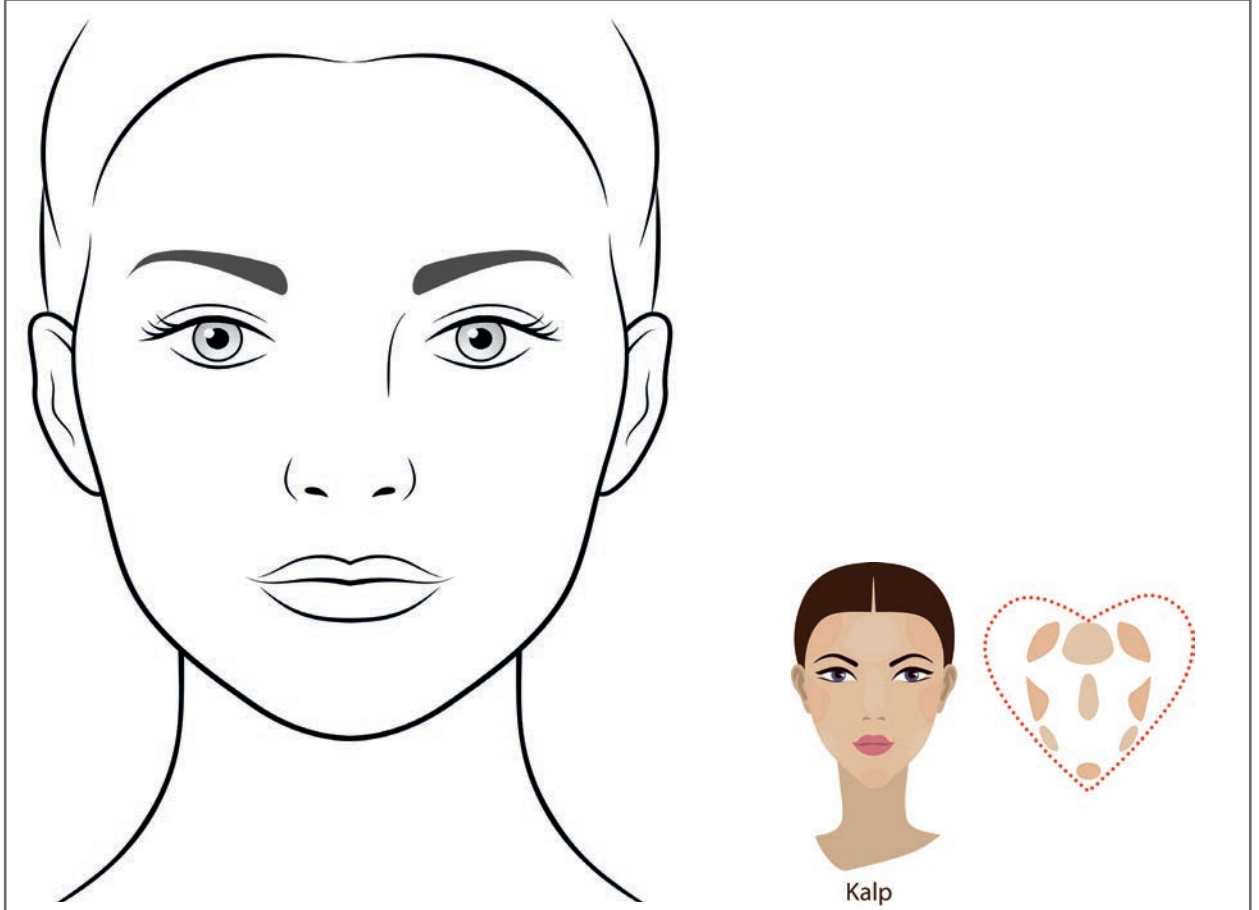
Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri
Uygulama Adı : Kalp Yüz Şeklinde Düzeltme Teknikleri
Süre : 80 dk.
Amaç : Kalp şeklindeki yüz şeklinde ışık-gölge tekniği kullanılarak gerekli alanlarda düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları

1. Araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Görsel 2.54'teki kalp yüz şeklini karbon kâğıdı kullanarak bristol kâğıda geçiriniz.
3. Kullanacağınız renk karışımlarının tonlarını guaj boyalarla oluşturunuz.
4. Alın kenarlarını Görsel 2.55'teki gibi guaj boya ile gölgeleyiniz.
5. Yanak kenarlarına ve elmacık kemiklerinin altına koyu renk guaj boya ile gölgelendirme yapınız.
6. Alın ortasını hazırladığınız açık renk boya ile vurgulayınız.
7. Göz altlarını ve burun kenarlarının üzerini açık renk boya karışımı ile Görsel 2.55'teki gibi vurgulayınız.
8. Kalan alanları hazırladığınız ten rengi ile renklendiriniz.
9. Göz, dudak ve saçları istediğiniz tonda renklendiriniz.

Araç Gereçler

1. Guaj boyaya uygun bristol kâğıt
2. Guaj boya seti
3. Boya fırçaları
4. Resim paleti
5. Kontur uygulamak için ince uçlu keçeli kalem
6. Kâğıt havlu (fırçaların fazla suyunu almak için)

Görsel 2.54: Kalp yüz şekli

Görsel 2.55: Kalp yüzde kontur uygulama örneği

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU							
KALP ŞEKLİNDE YÜZDE DÜZELTME TEKNİKLERİ UYGULAMASI							
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:				
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:					
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:				
Başlama Saati:		Bitiş Saati:		Kullanılan Toplam Süre:			
			1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK							
1. Renklendirme malzemeleri doğru temin edildi.							
2. Çalışma için uygun fırçalar getirildi.							
3. Guaj boyaya uygun resim kâğıdı temin edildi.							
4. Uygulama görseli resim kâğıdına istenilen boyutlarda geçirildi.							
5. Renkler karıştırılarak ten rengi doğru olarak elde edildi.							
6. Ten renginin açık tonları doğru olarak oluşturuldu.							
7. Ten renginin koyu tonları doğru oluşturuldu.							
B) UYGULAMA							
8. Uygun ten rengi oluşturularak eskiz renklendirildi.							
9. Kalp yüz şekline uygun olarak gölgelemeler yapıldı.							
10. Kalp yüz şekline uygun olarak aydınlatmalar yapıldı.							
11. Saç renklendirme uygulaması, açık-koyu ton geçişine dikkat edilerek boyandı.							
12. Göz bebekleri ile iris (gözün renkli kısmı) birbirine karıştırılmadan ve sınır çizgileri aşılmadan renklendirildi.							
13. Dudak renklendirme uygulaması, dudağın formu dikkate alınıp tonlanarak yapıldı.							
14. Ten renklendirilirken açık ve koyu renkler arasındaki geçişlerin yumuşak olmasına dikkat edildi.							
15. Kirpikler ve göz ayrıntıları ince uçlu fırça kullanılarak özenle çalışıldı.							
C) UYGULAMA SONRASI							
16. Boyaların israf edilmemesine özen gösterildi.							
17. Çalışma sonrasında ortam temiz ve düzenli bırakıldı.							
18. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.							
TOPLAM PUAN							

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

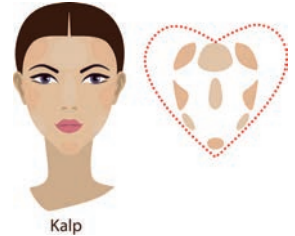
İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

Kalp

Uygulama Yapağı

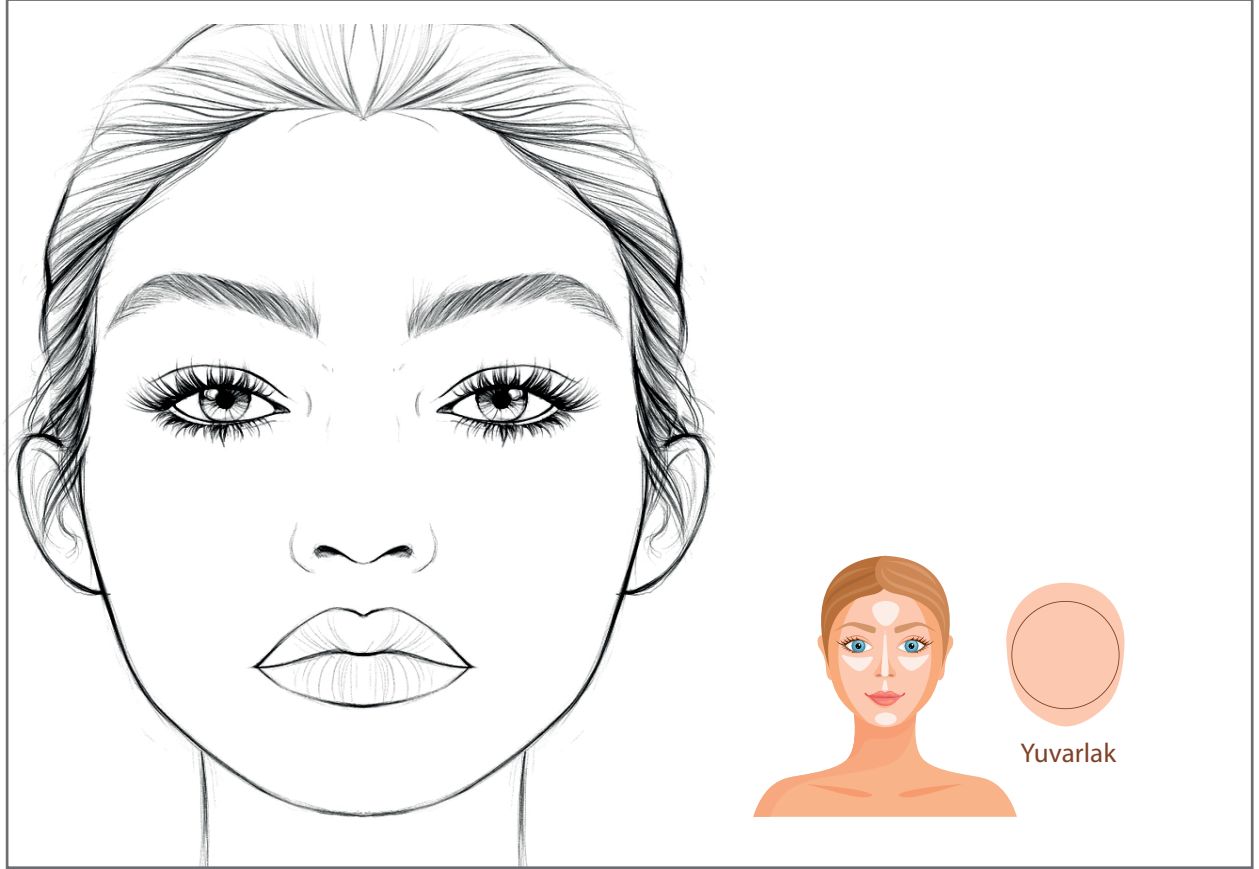
Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri
Uygulama Adı : Yuvarlak Yüzde Düzeltme Teknikleri
Süre : 80 dk.
Amaç : Yuvarlak yüz şeklinde ışık-gölge tekniği kullanılarak gerekli alanlarda düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları

1. Araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Görsel 2.56'daki yuvarlak yüz şeklini karbon kâğıdı kullanarak bristol kâğıda geçiriniz.
3. Kullanacağınız renk karışımlarının tonlarını guaj boya ile oluşturunuz.
4. Alın kenarlarını Görsel 2.57'deki gibi guaj boya ile gölgeleyiniz.
5. Yanak kenarlarını ve elmacık kemiklerinin altına koyu renk guaj boya ile gölgelendirme yapınız.
6. Alın ortasını hazırladığınız açık renk boya ile vurgulayınız.
7. Göz altlarını ve burun üzerini açık renk boya karışımı ile (Görsel 2.57) yuvarlak yüzde kontur uygulama örneğindeki gibi vurgulayınız.
8. Kalan alanları hazırladığınız ten rengi ile renklendiriniz.
9. Göz, dudak ve saçları istediğiniz tonda renklendiriniz.

Araç Gereçler

1. Guaj boyaya uygun bristol kâğıt
2. Guaj boya seti
3. Boya fırçaları
4. Resim paleti
5. Kontur uygulamak için ince uçlu keçeli kalem
6. Kâğıt havlu (fırçaların fazla suyunu almak için)

Görsel 2.56: Yuvarlak yüz şekli

Görsel 2.57: Yuvarlak yüzde kontur uygulama örneği

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU						
YUVARLAK YÜZDE DÜZELTME TEKNİKLERİ UYGULAMASI						
Öğrencinin Adı-Soyadı:			Tarih:			
Sınıfı: No.:		Öğretmenin Adı-Soyadı:				
Genel Değerlendirme Notu:			İmza:			
Başlama Saati:	Bitiş Saati:	Kullanılan Toplam Süre:				
		1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK						
1. Renklendirme malzemeleri doğru temin edildi.						
2. Çalışma için uygun fırçalar getirildi.						
3. Guaj boyaya uygun resim kâğıdı temin edildi.						
4. Uygulama görseli resim kâğıdına istenilen boyutlarda geçirildi.						
5. Renkler karıştırılarak ten rengi doğru olarak elde edildi.						
6. Ten renginin açık tonları doğru olarak oluşturuldu.						
7. Ten renginin koyu tonları doğru oluşturuldu.						
B) UYGULAMA						
8. Uygun ten rengi oluşturularak eskiz renklendirildi.						
9. Yuvarlak yüz şekline uygun olarak gölgelendirmeler yapıldı.						
10. Yuvarlak yüz şekline uygun olarak aydınlatmalar yapıldı.						
11. Saç renklendirme uygulaması açık-koyu ton geçişine dikkat ederek boyandı.						
12. Göz bebekleri ile iris (gözün renkli kısmı) birbirine karıştırılmadan ve sınır çizgileri aşılmadan renklendirildi.						
13. Dudak renklendirme uygulaması, dudağın formu dikkate alınıp tonlanarak yapıldı.						
14. Ten renklendirilirken açık ve koyu renkler arasındaki geçişlerin yumuşak olmasına dikkat edildi.						
15. Kirpikler ve göz ayrıntıları ince uçlu fırça kullanılarak özenle çalışıldı.						
C) UYGULAMA SONRASI						
16. Boyaların israf edilmemesine özen gösterildi.						
17. Çalışma sonrasında ortam temiz ve düzenli bırakıldı.						
18. Uygulama sonrası sınıf arkadaşları ile fikir alışverişinde bulunuldu.						
19. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.						
TOPLAM PUAN						

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ

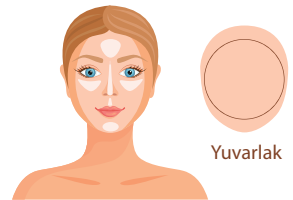
İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

1.3. GÖZ ŞEKİLLERİ

Hazırlık Çalışması

Çevrenizdeki insanların göz yapılarını inceleyiniz. Göz yapılarında ne gibi benzerlikler ve farklar gördüğünüzü açıklayınız.

Gözler, makyaj uygulamasında en çok vurgulanan alanlardandır. Gözleri renklendirerek vurgulamanın kökü Eski Mısır'a kadar dayanır. Mısırlı kadın ve erkekler soyluluklarını ifade etmek için kömür tozundan elde edilmiş siyah sürmeleri kullanmışlardır. Bu uygulamada amaç süslenmek değil asaleti ve soyluluğu vurgulamaktır (Görsel 2.58).

Tarihin farklı dönemlerinde bakışlardaki etkiyi arttırmak için dönemin güzellik anlayışına uygun olarak gözler değişik şekillerde renklendirilmiş ve vurgulanmıştır. Günümüzde ise tüm yüzde olduğu gibi gözde de altın oran ölçü alınarak ideal bir göz yapısı olarak badem göz şekli belirlenmiştir. Diğer göz yapıları bu göz yapısıyla kıyaslanarak sınıflandırılmıştır.

Görsel 2.58: Eski Mısır'da göz makyajı

İdeal göz ölçülerinde gözler başın tam ortasında yer alır. İki göz arası mesafe bir göz boyu kadardır. Burun kenarından çapraz bir çizgi çekildiğinde göz bitimi ve kaş bitimi bulunmuş olur. Badem göz şekli ideal kabul edildiğinde gözler arasındaki mesafe, göz kapaklarının durumu, göz bitişinin aşağıda ya da yukarıda olması farklı göz yapılarının ortaya çıkmasına neden olur.

Göz renklendirme uygulamalarında amaç farklı yapıdaki gözleri badem göze yaklaştırmak olduğu için en önemli faktör göz şeklini doğru tespit etmektir. Her göz yapısı için farklı bir renklendirme tekniği vardır. Tüm gözlerde aynı renklendirme tekniğini uygulamak istediğimiz sonucu vermez.

Renklendirme uygulamasından önce göz şeklini doğru belirlemek için gözün tam karşıya bakması gereklidir. Böylece göz yapısı daha doğru analiz edilebilir. Göz yapısı aynı anda birden fazla özelliğe sahip olabilir. Örneğin bir göz; yakın, düşük veya uzak, yuvarlak olma gibi karakteristik özellikler taşıyabilir.

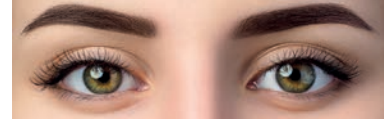
Göz şekilleri aşağıdaki gibidir.

1. Badem gözler
2. Dışa dönük çıkık (patlak) gözler
3. Yuvarlak gözler
4. Yakın gözler
5. Çekik gözler
6. Uzak gözler
7. Çukur (derin) gözler
8. Düşük gözler

Badem Gözler

İdeal göz yapısıdır. İki göz arasında bir göz kadar mesafe vardır. Gözün iç kenarı ve dış kenarı aynı hizada görülür. İstenen tarz ve teknikte renklendirme yapılabilir (Görsel 2.59).

Görsel 2.59: Badem göz şekli

Dışarı Doğru Çıkık Gözler

Üst göz kapağı ve bazı durumlarda alt göz kapağı dışa doğru bombelidir. Patlak göz olarak da adlandırılır (Görsel 2.60).

Görsel 2.60: Dışarı doğru çıkık göz

Yuvarlak Gözler

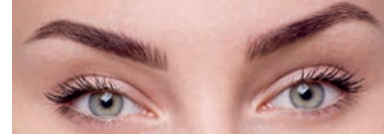
Badem şeklinde bir görüntüden daha yuvarlak yapıdadır. Gözün uzunluğu ve yüksekliği birbirine yakındır. Kişiyi şaşkın bir görüntü verir (Görsel 2.61).

Görsel 2.61: Yuvarlak göz

Çekik Gözler

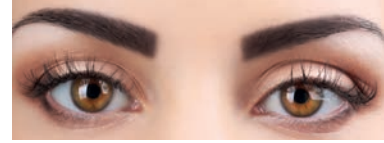
Gözün dış kenarları iç kenara göre daha yukarıdadır (Görsel 2.62).

Görsel 2.62: Çekik göz

Çukur (Derin) Gözler

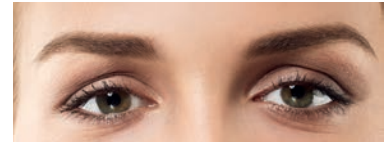
Kaş kemiği normal yapıdan daha ileride ve çıkıntılıdır. Bu çıkıntıdan dolayı göz geri planda kalır ve daha çukur görünür (Görsel 2.63).

Görsel 2.63: Çukur göz

Düşük Gözler

Bu göz yapısında göz düşüklüğünün iki sebebi vardır. Birinci neden göz bitiş noktasının başlangıç noktasından daha aşağıda olmasıdır. İkinci neden ise göz kapaklarının göz üzerine yığılmasıdır. Her iki durum da göze daha düşük bir görüntü verir. Bu göz yapısı kişide yorgun bir ifadeye neden olur (Görsel 2.64).

Görsel 2.64: Düşük göz

Yakın Gözler

İki göz arası mesafenin bir gözden az olduğu göz yapısıdır. Gözler birbirine yakın görünür (Görsel 2.65).

Görsel 2.65: Yakın göz

Uzak Gözler

Gözler arası mesafenin bir gözden fazla olduğu göz yapısıdır. Gözler birbirinden uzak görünür (Görsel 2.66).

Görsel 2.66: Uzak göz

2.2.1. Göz Şekillerinde Renklendirme ile Düzeltme Teknikleri

Farklı göz yapılarını yüz ile orantılı hâle getirmek için çeşitli makyaj teknikleri kullanılarak düzeltmeler yapılabilir.

2.2.1.1. Badem Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

İdeal göz yapısı olduğundan düzeltme yapmaya gerek yoktur. Gözler vurgulanabilir. Diğer gözleri sınıflandırırken ölçüt olarak kullanılır. Diğer tüm göz yapılarındaki farklılıkları düzeltirken amaç gözleri badem göz şekline yaklaştırmaktır (Görsel 2.67).

2.2.1.2. Dışarı Doğru Çıkık (Patlak) Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

Göz belirgin yapıda çıkıntılı olduğundan orta ve koyu tonlarda renkler kullanılarak gözün çıkıntılı kısmı geri plana itilmelidir. Göz içine açık renk kalemler kullanılmamalıdır. Bu, gözü daha büyük gösterir. Gözü daha küçük gösterebilmek için de gözün iç kısmına koyu kalem uygulaması yapılabilir (Görsel 2.68). Koyu renk olarak sadece siyah renk kullanmak yerine, kahverenginin tonları kullanılabilir. Siyah renk yoğun kullanıldığında dikkat çekici ve sert bir görüntüye neden olur.

Görsel 2.67: Badem göz şeklinde renklendirme

Görsel 2.68: Dışa doğru çıkık göz şeklinde düzeltme

2.2.1.3. Yuvarlak Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

Göz kapaklarının dış kısmına koyu tonlarla gölgeleme yapılır. Böylece gözün yuvarlak görüntüsü biraz daha badem göz şekline yaklaştırılır. Bu göz yapısında göz kalemi kullanırken göz ortasından ince bir çizgiyle başlanarak göz dışına doğru hafifçe çıkarılabilir (Görsel 2.69).

2.2.1.4. Çekik Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

Göz bitiş noktası başlangıç noktasından daha yukarıda olduğu için gölgelendirme gözün dış noktasına değil orta noktasına yapılmalıdır. Bu şekilde çekik göz şekli, badem göz şekline biraz daha yaklaşır. Çekik gözler genellikle küçük görünür. Bu gözleri daha büyük göstermek için göz içine açık renk kalem kullanılmalıdır (Görsel 2.70). Koyu renk göz kalemiyle göz kapağı üstüne uygulama yaparken çizgi göz dışına fazla çıkarılmamalıdır.

Görsel 2.69: Yuvarlak şekilde gözde düzeltme

Görsel 2.70: Çekik gözlerde düzeltme

2.2.1.5. Çukur (Derin) Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

Çukur gözlerin bu şekilde görünmesinin iki nedeni vardır. İlk neden göz kapağının çukurda kalmasıdır. Bu durumda yapılacak olan çukurda kalan kısmı açık renklerle ön plana çıkarmaktır. İkinci neden, kaş kemiğinin çıkıntılı olmasıdır. Bu durumda da kaş kemiği orta-koyu tonlarla geriye itilmelidir (Görsel 2.71). Göz kapağına çok kalın çizgiler yapılmamalıdır. Bu gözü daha çukur gösterir. Kirpikler yoğunlaştırılabilir.

2.2.1.6. Düşük Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

Düşük göz kapakları kişiyi üzgün ve yorgun gösterir. Doğru uygulamayı yapabilmek için düşük gözlerin nedenini doğru belirlemeliyiz. Birinci neden gevşeyen göz kapağının göz üzerine düşmesidir. Bu durumda da göz kapağı koyu tonlarla geri plana itilmelidir (Görsel 2.72). İkinci neden göz bitiş noktasının aşağıya doğru olan yapısıdır. Bu durumda ise düşük göz kenarlarına yukarıya doğru gölge verilmelidir. Her iki durumda da göz ve kaş bitiş ölçümleri gölge bu sınırın dışına çıkarılmamalıdır.

2.2.1.7. Uzak Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

Bu gözlere makyaj uygularken alışkın olunan gölgeleme yöntemlerinin tam tersi yönde uygulamak gerekir. Gözün dış kısmına açık tonlar iç kısmına koyu tonlar uygulanır (Görsel 2.73). Göz kalemi uygulamasında gözün dışına çıkılmamalıdır.

Görsel 2.71: Çukur göz şeklinde düzeltme uygulaması

Görsel 2.72: Düşük göz yapısında düzeltme

Görsel 2.73: Uzak göz şeklinde düzeltme

2.2.1.8. Yakın Göz Şeklinde Düzeltme Teknikleri

Bu göz yapısında amaç gözleri birbirinden uzak göstermektir. Bunun için gözün dış kısımlarına gölgeleme yapılmalıdır. İç kısımlarında açık tonda renkler kullanılmalıdır. Kirpik diplerine kalemle uygulama yaparken göz dışına doğru çıkılması da gözleri uzaklaştırmada bir yöntemdir (Görsel 2.74 ve 2.75).

Görsel 2.74: Yakın göz şeklinde eye-liner (aylaynır) uygulaması

Görsel 2.75: Yakın göz şeklinde düzeltme

Uygulama Yaprağı

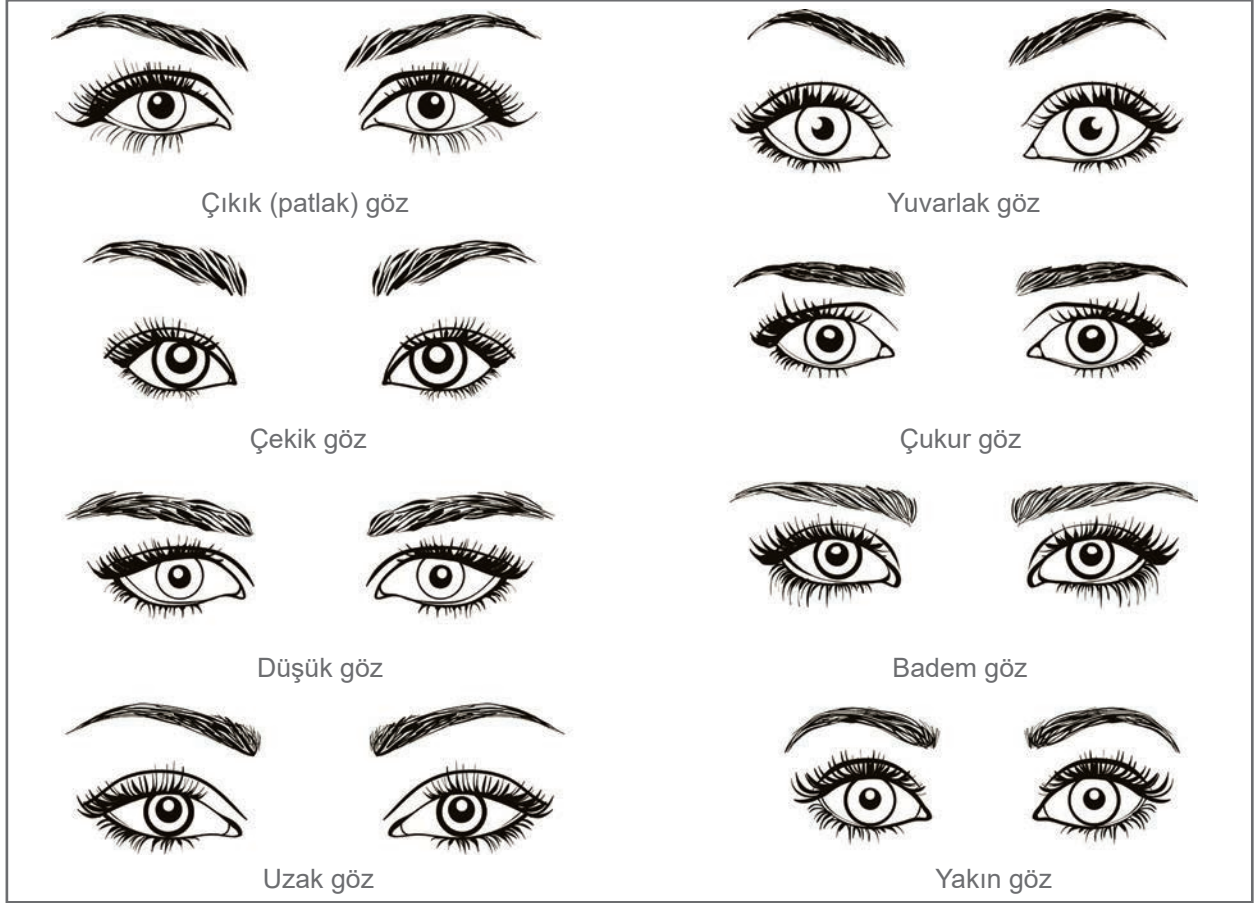
Öğrenme Birimi : Göz Şekilleri
Uygulama Adı : Taslak Üzerinde Göz Şekli Düzeltme Çalışması
Süre : 80 dk.
Amaç : Farklı göz şekillerini tanımak, açık koyu renkleri doğru teknikte kullanarak göz şekillerini düzeltmek.

İşlem Basamakları

1. Göz yapısına uygun olarak koyu renklendirilmesi gereken alanları renklendiriniz.
2. Gözlerin uygun alanlarını açık renklerle renklendiriniz.
3. Koyu renk kalemi kirpik diplerine uygun kalınlık ve şekilde uygulayınız.
4. İnce uçlu kalemle kirpik ve kaşları çiziniz.

Araç Gereç

1. Renkli kuru boya kalem
2. Mekanik uçlu kurşun kalem
3. Yumuşak iz bırakmayan silgi
4. İnce uçlu pilot kalem
5. Kâğıt

Görsel 2.76: Farklı yapıda göz taslakları

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Düzeltme yaparken amaç farklı göz şekillerini badem göz yapısına benzetmektir.
2. Koyu renkleri uygularken keskin çizgilerden kaçınılmalıdır. Renkler yumuşatılarak dağıtılmalıdır.
3. Renk yavaş yavaş koyulaştırılmalı, bir anda yapılan koyulaştırmalar hataya neden olabilir.
4. Açık ve koyu renkler arasındaki geçişler yumuşak olmalıdır.
5. Kirpik ve kaşları çizerken kıl yönüne ve boyuna dikkat edilmelidir.

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Göz Şekilleri

Uygulama Adı : Göz Şekli Çizerek Düzeltme Çalışması

Süre : 80 dk.

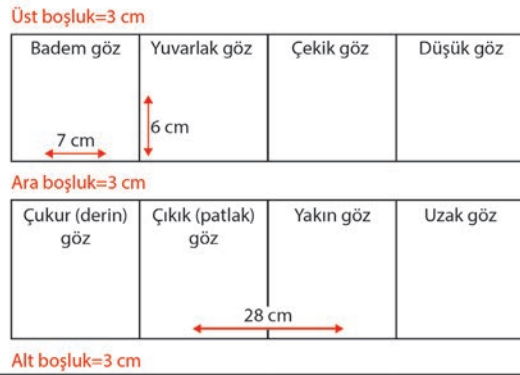
Amaç : Farklı göz şekillerini çizerek göz yapısını kavramak ve uygun teknikle gözdeki istenmeyen durumları gizlemek.

İşlem Basamakları

1. 25 x 35 resim kâğıdına Görsel 2.77'de verilen ölçülerde kutucuklar çiziniz.
2. Kutucukların içine görseldeki gibi çizeceğiniz gözlerin isimlerini yazınız.
3. Çizdiğiniz kutucuklara, adını yazdığınız gözün özelliklerini dikkate alarak Görsel 2.78'deki gibi göz eskizlerini çiziniz.
4. Çizdiğiniz gözleri, düzeltme tekniklerine uygun olarak renklendiriniz.
5. Kaş ve kirpikleri, kıl yönlerini dikkate alarak çiziniz.

Araç Gereç

1. Resim kâğıdı (25 x 35 cm)
2. Renkli kuru boya kalemleri
3. İnce uçlu pilot kalem (kaş ve kirpik kıllarını çalışmak için)
4. İnce uçlu keçeli kalem (göz kalemi çizmek için)

Görsel 2.77: Farklı yapıda göz taslakları

Görsel 2.78: Şablon içine çizilecek göz örneği

Görsel 2.79: Gözde zıt renk kullanımı

Görsel 2.80: Gözde aynı rengin tonlarının kullanılması

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Eskiz çalışmalarınızı yumuşak silinebilir kalemlerle yapmanız daha temiz çalışmanızı sağlayacaktır.
2. Kutucukları uygun ölçülerde kâğıda çizmeye özen gösteriniz.
3. Gözleri çizerken renklendirme uygulamalarının daha rahat görünmesi için bir gözü açık, diğerini kapalı çiziniz.
4. Göz yapılarını çizerken göz özelliklerini (çekik, düşük, çukur) vurgulamayı unutmayınız.
5. Göz makyajında renk tonu seçerken uyumlu renkler seçmeye özen gösteriniz. Gözü vurgulamak isterseniz Görsel 2.79'daki gibi zıt renkleri kullanabilirsiniz.
6. Renk tercihi yaparken Görsel 2.80'deki gibi aynı rengin farklı tonlarını kullanabilirsiniz.
7. Geri plana itmek istediğiniz alanlarda orta ve koyu tonlar kullanmayı unutmayınız.
8. Ön plana çıkarmak istediğiniz alanlarda açık renkler kullanmayı unutmayınız.
9. Kaş ve kirpik çizerken kıl çıkış yönlerini ve boylarını gerçeğe yakın çizmeye çalışınız.
10. Kaş ve kirpik çizimi yaparken ince uçlu pilot kalem kullanmanız daha gerçekçi çizimler yapmanıza yardımcı olacaktır.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU						
GÖZ ŞEKİLLERİ DÜZELTME TEKNİKLERİ						
Öğrencinin Adı-Soyadı:		Tarih:				
Sınıfı:	No.:	Öğretmenin Adı-Soyadı:				
Genel Değerlendirme Notu:		İmza:				
Başlama Saati:	Bitiş Saati:	Kullanılan Toplam Süre:				
		1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK						
1. Malzemeler doğru temin edildi.						
2. Kutucuklar, resim kağıdına verilen ölçülere uygun çizildi.						
B) UYGULAMA						
3. Badem göz eskizi uygun oranda çizildi.						
4. Yuvarlak göz eskizi uygun oranda çizildi.						
5. Çekik göz eskizi uygun oranda çizildi.						
6. Düşük göz eskizi uygun oranda çizildi.						
7. Çukur (derin) göz eskizi uygun oranda çizildi.						
8. Birbirine yakın göz eskizi uygun oranda çizildi.						
9. Birbirine uzak göz eskizi uygun oranda çizildi.						
10. Badem göz düzeltme teknikleri dikkate alınarak renklendirildi.						
11. Yuvarlak göz düzeltme teknikleri dikkate alınarak renklendirildi.						
12. Çekik göz düzeltme teknikleri dikkate alınarak renklendirildi.						
13. Düşük göz düzeltme teknikleri dikkate alınarak renklendirildi.						
14. Çukur (derin) göz düzeltme teknikleri dikkate alınarak renklendirildi.						
15. Birbirine yakın göz düzeltme teknikleri dikkate alınarak renklendirildi.						
16. Birbirine uzak göz düzeltme teknikleri dikkate alınarak renklendirildi.						
17. Kaş yapısı kıl yönü dikkate alınarak çizildi.						
18. Kirpik yapısı kıl yönü ve kalınlığı dikkate alınarak çizildi.						
C) UYGULAMA SONRASI						
19. Çalışma alanı temiz ve düzenli bırakıldı.						
20. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.						
TOPLAM PUAN						

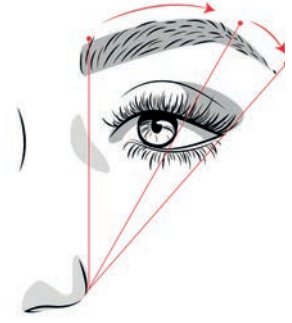
GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.
(50-70) GELİŞTİRMELİ İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.
(0-50) UYGULAMA TEKRARI İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

1.4. KAŞ ŞEKİLLERİ

Kaşlar yüz ifadesini belirleyen, bakışlara anlam katan en önemli faktördür. Kaşa şekil verilirken dikkatli olunmalıdır. Kaş şekillendirmede yapılacak hataların düzeltilme süresi oldukça uzundur. Aynı hataların sürekli tekrarlanması kaş yapısındaki kıl köklerinin hasar görmesine kaşların bir daha eski yoğunlukta ve kusursuz şekilde çıkmamasına sebep olur. Renklendirme yöntemiyle geçici çözümler bulunsa da kaşın uzayarak eski hâline dönmesi aylar alabilir. Bundan dolayı kaşları şekillendirirken bazı hususları dikkate almak gereklidir. Bunlar; yüz şekli, kaş kemiği ile göz arasındaki mesafe, kaş kalınlığı, gözün başlangıç (Görsel 2.81) ve bitiş noktası ve iki kaş arasındaki mesafedir. Bu hususlar göz önüne alınmadan kaşlara şekil verildiğinde bu hizmeti alan kişinin yüz ifadesi sinirli, şaşkın ya da yorgun görünür.

Görsel 2.81: Kaş boyu

Temel olarak dört farklı kaş şekli vardır (Görsel 2.82).

- Doğal (sadece küçük tüyler alınmış kaş şekli değiştirilmemiş) kaş şekli
- Düz kaş şekli
- Kavisli kaş şekli
- Yuvarlak (kemerli) kaş şekli

Görsel 2.82: Temel kaş şekilleri

Bu temel kaş şekillerinde küçük değişiklikler yaparak farklı kaş şekilleri de elde edilir. Bu temel kaş şekillerinde küçük değişiklikler yapılarak yüz yapılarına uygun farklı kaş şekilleride elde edilir (Görsel 2.83, 2.84).

Düz Kaşlar Uzun yüzlerde yüz uzunluğunu kısa gösterir.	Düz	
Yuvarlak Kaşlar Sert hatlı yüzlerde yüz ifadesini yumuşatmak için kullanılır.	Yuvarlak	
Yumuşak Kavisli Kaşlar Oval yüzlerde tercih edilen bir kaş şeklidir.	Yumuşak kavisli	
Sert Kavisli Kaşlar Yuvarlak yüzleri daha uzun göstermek için tercih edilir.	Sert kavisli	
S Şeklindeki Kaşlar Elmas şeklinde yüzde dengeli bir görüntü sağlamak için tercih edilir.	S şeklinde	
Yüksek Kaşlar Düşük gözleri yüksek göstermek için tercih edilir.	Yüksek	

Görsel 2.83: Farklı kaş şekilleri

Görsel 2.84: Yüz yapılarına uygun kaş şekilleri

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Kaş Şekilleri
Uygulama Adı : Temel Göz ve Kaş Çizimi Çalışması
Süre : 40 dk.
Amaç : Taslak üzerinde temel kaş ve göz çizimleri yaparak göz çiziminde pratik kazanmak.

İşlem Basamakları

1. Araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Görsel 2.85'te verilen taslakta kaşları ince uçlu mekanik kurşun kalem kullanarak çiziniz.
3. Gözlerin dış hattını çiziniz.
4. Gözün renkli kısmının yuvarlağını çiziniz.
5. Göz bebeğini çiziniz.
6. Göz kapağını çiziniz.
7. Kirpikleri çiziniz.

Araç Gereç

1. İnce uçlu mekanik kurşun kalem
2. İz bırakmayan yumuşak silgi
3. Resim kalemleri 2B, 3B

Görsel 2.85: Göz ve kaş eskiz çalışması

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Çiziminizi yukarıdan aşağıya doğru yapınız. Bu, kalemin dağılarak çalışmanızın kirlenmesini engeller.
2. Kaş ve kirpikleri ince uçlu mekanik kurşun kalemle tek tek çalışmalısınız. Bu, çalışmanızın daha gerçekçi görünmesini sağlayacaktır.
3. Bir önceki ünite de öğrendiğiniz kesik çizgi tekniğini bu uygulamada kullanabilirsiniz.
4. Kaş ve kirpik çizerken kıl boylarına ve yönlerine dikkat etmelisiniz.

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Kaş Şekilleri

Uygulama Adı : Temel Göz ve Kaş Çizimi Çalışması

Süre : 40 dk.

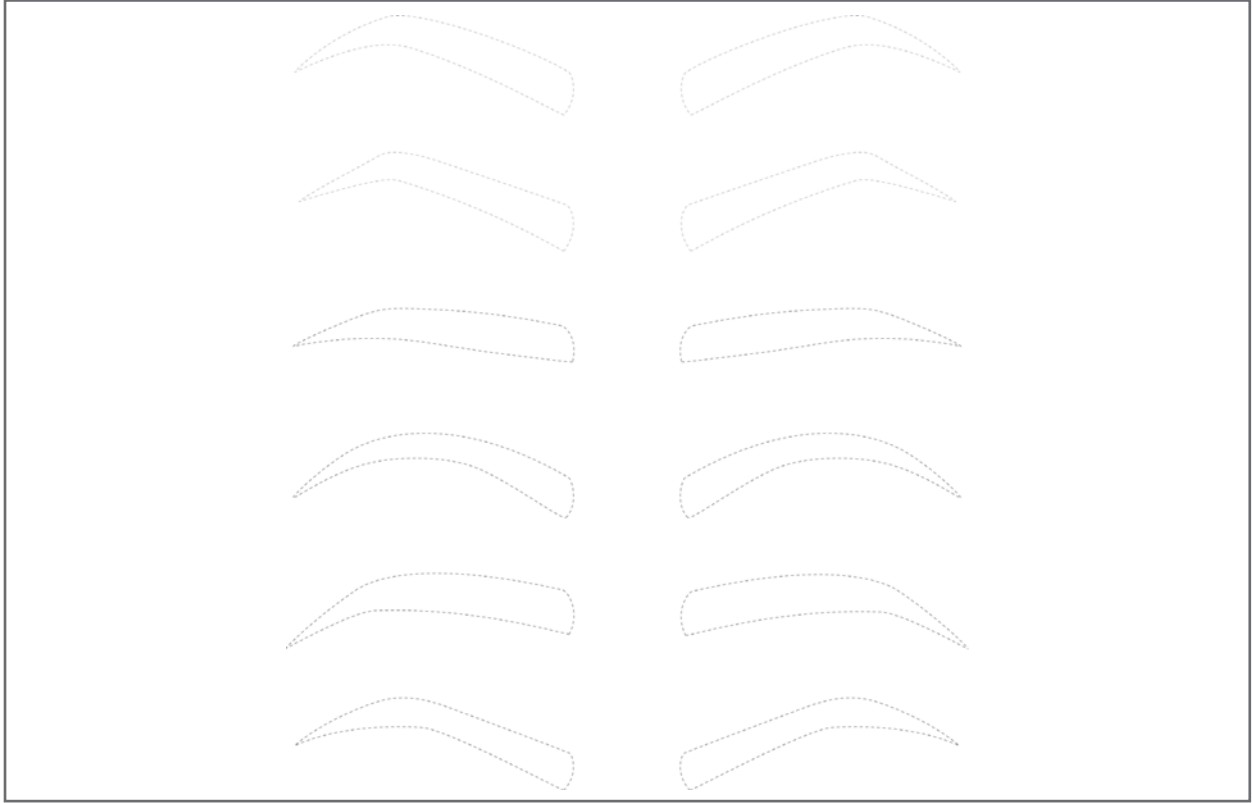
Amaç : Taslak üzerinde temel kaş ve göz çizimleri yaparak göz çiziminde pratik kazanmak.

İşlem Basamakları

1. Araç gerecinizi hazırlayınız.
2. Görsel 2.86'da verilen taslakta kaşları ince uçlu mekanik kurşun kalem kullanarak çiziniz.
3. Kıl yönüne ve boyuna dikkat ederek çizim yapınız (Görsel 2.87).
4. İki kaşı eşit şekilde çizmeye çalışınız.

Araç Gereçler

1. İnce uçlu mekanik kurşun kalem
2. İz bırakmayan yumuşak silgi

Görsel 2.86: Kaş şekilleri eskiz çalışması

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Kaş çizerken kıl boylarına ve yönlerine dikkat etmelisiniz.
2. Kaş yapısında buna yakın iç kısımlar daha seyrek, orta kısımlar yoğundur, kaş bitimine doğru tekrar seyrekleşir.
3. Sağ ve sol kaşı eşit şekilde çizmeye çalışmalısınız. Bunun için sağ kaşı çizdikten sonra sayfayı ters çevirek solu daha eşit çizebilirsiniz.

Görsel 2.87: Kaş şekilleri eskiz çalışması

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Kaş Şekilleri

Uygulama Adı : Yüz Şekline Uygun Kaş Şeklini Çizme

Süre : 40 dk.

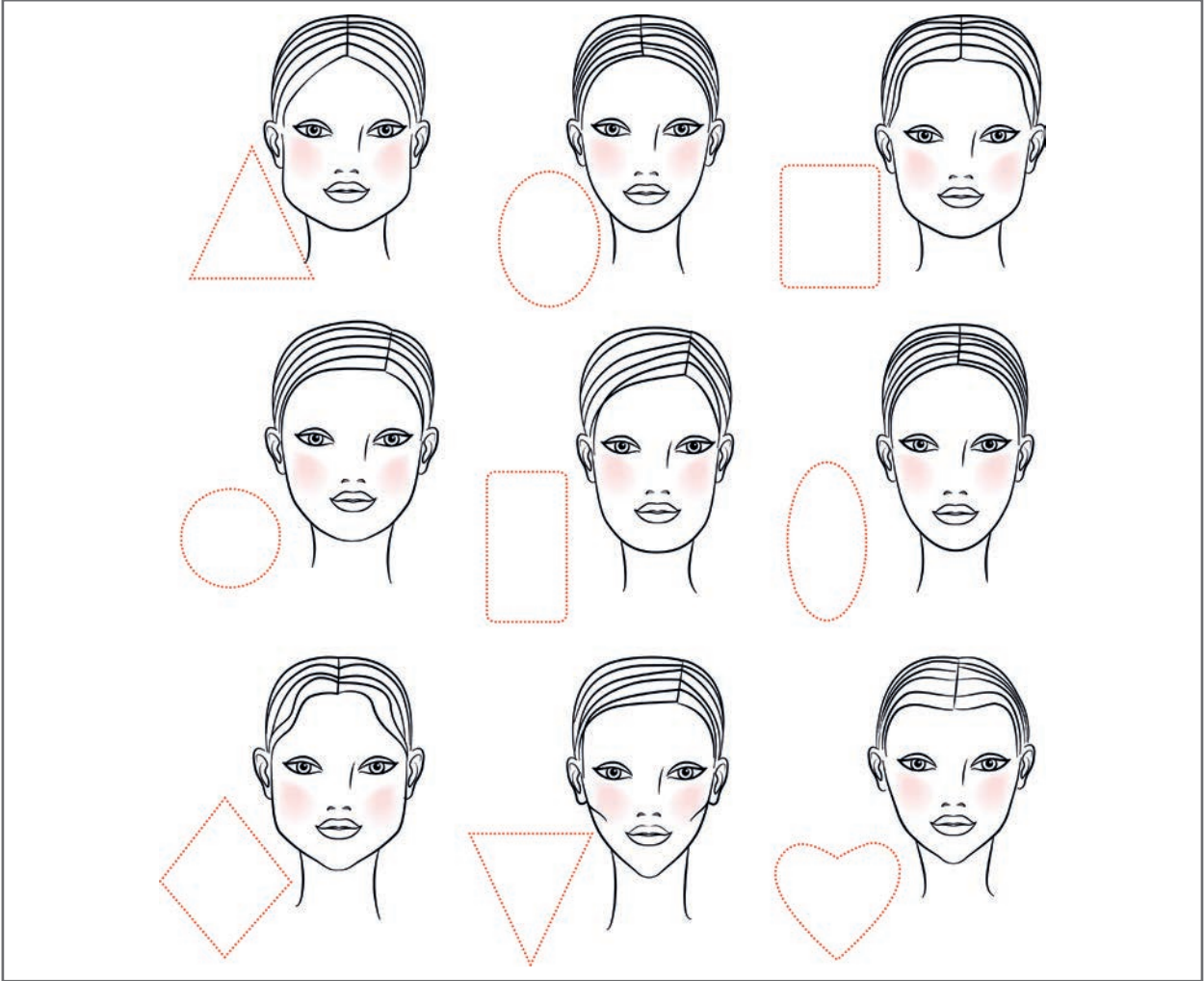
Amaç : Yüz hatlarına uygun kaş şekillerini kavrayarak orantılı çizmek.

İşlem Basamakları

1. Malzemelerinizi hazırlayınız.
2. Görsel 2.88'de verilen yüzlere ince uçlu mekanik kurşun kalemle yüzlere uygun kaş şeklini çiziniz.

Araç Gereçler

1. İnce uçlu mekanik kurşun kalem
2. İz bırakmayan silgi

Görsel 2.88: Göz ve kaş eskiz çalışması

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Çizdiğiniz kaş şeklinin yüz şekline uygun olmasına dikkat ediniz.
2. Hatırlamıyorsanız bilgi yapraklarını tekrar gözden geçiriniz.
3. Kurşun kalemi bastırmadan çalışmanız, çiziminizi silip düzeltirken size kolaylık sağlayacaktır.
4. Çalışmaya başlamadan önce etkinliğin fotokopisini alarak ya da ışıklı masada kâğıda geçirerek tekrar çalışabilirsiniz.

1.5. DUDAK ŞEKİLLERİ

Hazırlık Çalışması

Dudak renklendirme ürünü aynı olmasına rağmen sizce bu ürün neden herkeste farklı görünür. Açıklayınız.

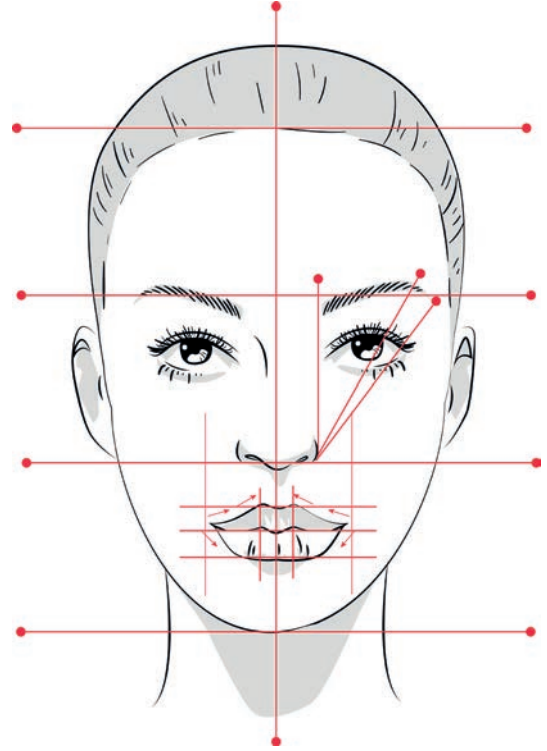
Yüzde en çok dikkat çeken alanlardan biri de dudaklardır. Dudak, yüzdeki orantıyı etkileyen en önemli faktörlerdendir. İdeal dudakta dudak bitiş noktası göz bebekleri hizasındadır.

Alt dudak üst dudağa göre biraz daha kalın olabilir. Burun ile üst dudak çizgisi arasındaki mesafe 1 birim, alt dudak çizgisi ve çene arasındaki ölçü ise 2 birimdir. Simetri, yüzdeki oranda önemli bir husustur (Görsel 2.89).

Tüm dudaklar aynı yapıda değildir. Farklı yapılar da yedi farklı dudak şekli bulunur (Görsel 2.90).

Bunlar:

1. İnce dudaklar
2. Kalın dudaklar
3. Üstü ince altı kalın dudaklar
4. Kısa dudaklar
5. Geniş dudaklar
6. Düşük dudaklar
7. Dengesiz dudaklar (Asimetrik dudaklar)

Görsel 2.89: Dudak orantısı

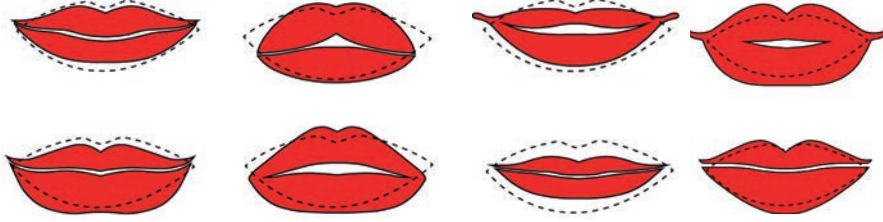
Görsel 2.90: Farklı dudak şekilleri

Dudak renklendirme çalışmalarının kusursuz ve orantılı yapılabilmesi için dudak şekillerinin bilinmesi gereklidir. Dudak şekli belirlendikten sonra orantısızlık varsa önce bu orantısızlık düzeltilmeli daha sonra renklendirme uygulaması yapılmalıdır. Orantısızlıklar düzeltilmeden renklendirme uygulamasının yapılması, kusurların daha da ön plana çıkarılmasına neden olur.

2.4.1. Dudak Şekillerinde Renklendirme İle Düzeltme Teknikleri

Dudak şekilleri her yüz yapısında farklılık gösterir. Yüz ve dudak arasındaki orantıyı sağlayabilmek için dudak yapısına göre farklı renklendirme ve düzeltme teknikleri kullanılır (Görsel 2.91).

Görsel 2.91: Dudak şekillerinde düzeltme

2.4.1.1. İnce Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri

Yüze oranla ince kalan bir yapıdır. İnce dudaklarda düzeltme yaparken dudak kalemi dudak çerçevesinin biraz dışından çekilir. Bu uygulama sırasında dudakların orta kısmına kalın çizgiler çekilirken dudak kenarlarına doğru bu çizgiler inceltir. Dudak açık renk tonlarında rujlarla renklendirilerek olduğundan daha geniş gösterilmelidir. Açık renkler uygulanan bölgeyi daha geniş gösterir. Koyu renkler ise uygulanan alanları daha dar gösterir. Bu renk bilgisi kuralından yararlanarak dudak renklendirmelerinde daha iyi sonuçlar elde edilebilir.

2.4.1.2. Kalın Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri

Yüz oranına uymayan büyüklükteki dudak şeklidir. Kalın dudakları düzeltmek için dudak kalemini dudak çerçevesinin içinden çekmek dudakları daha küçük gösterir. Bu dudak yapısında koyu tonlarda renklendirme yapmak, dudak olduğundan daha küçük gösterecektir.

2.4.1.3. Üstü İnce Altı Kalın Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri

İnce olan üst dudak yapının çerçevesinin dışından dudak kalemi uygulaması yapılır. Kalın olan alt dudak için dudak kalemi dudak çerçevesinin iç kısmından çekilir. Üst dudağın ortasına daha açık tonda renklendirme uygulaması yapılırsa dudak daha dolgun gösterilebilir.

2.4.1.4. Kısa Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri

Dudak bitiş noktası ideal orantıdan daha kısa olan bir dudak yapısıdır. Dudak kalemi ile dudak çerçevesinden çizilen hat, dudak kenarlarına ve dışarıya doğru çizilerek uzatılabilir.

2.4.1.5. Geniş Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri

Dudak bitiş noktası ideal orantıdan daha uzundur. Bu dudakları düzeltmede amaç, dudak kenarlarını daha kısa göstermektir. Bunun için dudak kalemi, mevcut dudak çerçevesinin üzerinden çizilir ve kenar kısımlara gelindiğinde çizgi doğal dudak bitiminden daha önce bitirilir.

2.4.1.6. Düşük Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri

Dudak bitiş noktası dudak çizgisinden daha aşağıdadır. Bu dudak yapısı kişiye üzgün bir ifade verir. Bu dudak yapısını düzeltirken dudak kalemi alt dudak çerçevesinin biraz altından çizilir ve üst dudak çizgisi ile orantılı bir şekilde bitirilir.

2.4.1.7. Dengesiz (Asimetrik) Dudak Yapısında Düzeltme Teknikleri

Bu dudak yapısında orantısız sorunlar vardır. Üst veya alt dudağın bir tarafı diğer tarafından daha ince ya da kısa olabilir. Doğuştan gelen ya da sonradan oluşan herhangi bir asimetri sorununda yapılması gereken düzeltme, dudak kalemi ile asimetrik olan kısmı dudağın diğer alanlarına uygun şekilde yeniden çizmek ve renklendirmektir.

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Dudak Şekillerini Renklerle Düzeltme

Süre : 40 dk.

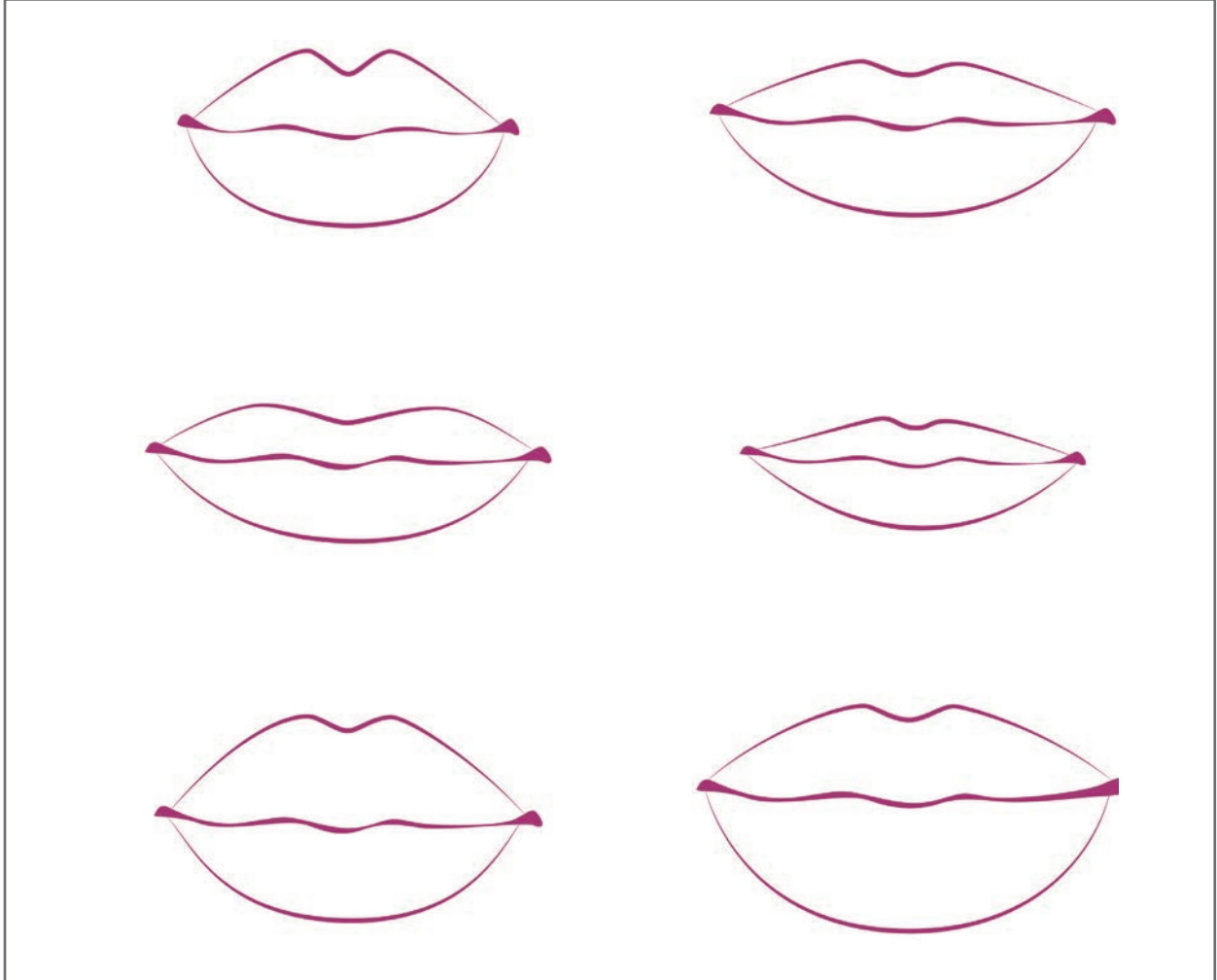
Amaç : Farklı tipte dudak şekilleri çizmek ve düzeltme tekniklerini uygulamak.

İşlem Basamakları

1. İnce dudak yapısında düzeltme yapınız.
2. Kalın dudak yapısında düzeltme yapınız.
3. Üstü kalın altı ince dudak yapısında düzeltme yapınız.
4. Kısa dudak yapısında düzeltme yapınız.
5. Geniş dudak yapısında düzeltme yapınız.
6. Dengesiz (asimetrik) dudak yapısında düzeltme yapınız.
7. Düzeltme yaptığınız dudakları uygun tonlarda renklendiriniz.

Araç Gereç

1. Kuru boya kalemleri
2. Resim kalemi HB
3. Yumuşak silgi

Görsel 2.92: Farklı dudak şekillerinde düzeltme etkinliği

1.6. BURUN ŞEKİLLERİ

Hazırlık Çalışması

Burun yapısının büyük ya da kemerli olması sizce yüz şeklini nasıl etkiler?

Burun, yüz yapısında belirgin bir çıkıntı oluşturduğu için oldukça dikkat çekici bir unsurdur. Burundaki herhangi bir şekil bozukluğu, fazla uzunluk ya da genişlik yüzdeki orantıyı olumsuz etkiler.

İdeal burun yapısında burun köprü genişliği bir göz genişliği kadardır. Alınla burun, burunla çene arası aynı uzunluktadır. Burun kulak hizasında yer alır.

Tarihte Mısır Kraliçesi Nefertiti kısa, kalkık ve düz burun yapısıyla dikkat çeker (Görsel 2.93).

Farklı ırklarda burun oranları değişebilir. Örneğin Afrika ve Asya'da bu standart orantı yapısına uymayan burun şekilleri vardır.

Temel orantılar oluşturulurken burunda da diğer yüz parçalarında olduğu gibi altın oran temel alınır ve ideal ölçüler ortaya konur. Düzgün orantılı burun yapısı, tarihte Antik Yunan kadın ve erkek heykellerinde dikkat çeker (Görsel 2.94).

Tüm burun yapıları ideal oranda değildir. İdeal oran dışında kalan beş temel burun yapısı vardır. Bunlar:

- Uzun burun
- Geniş burun
- Kemerli burun
- Kalkık burun
- Geniş ve Çıkık (Gaga) burun

Bu burun yapılarını, ideal burun yapılarına yaklaştırmak amacıyla burunda ışık-gölge tekniği kullanılarak düzeltmeler yapılabilir.

Görsel 2.93: Mısır Kraliçesi Nefertiti

Görsel 2.94: Antik Yunan heykellerinde kadın burnu

2.5.1. Burun Şekilleri ve Düzeltme Teknikleri

Burun yüzün odak noktasında bulunması nedeniyle en çok dikkat çeken unsurlardan biridir. Burundaki farklılıklar çeşitli makyaj teknikleri kullanılarak yüzle oratılı hâle getirilebilir.

2.5.1.1. Uzun Burun Yapısı

Yüz oranına göre daha uzun yapıda olan burun şeklindedir. Yüzün orta bölgesinin büyük görünmesine neden olur. Burnun uzunluğunu gizlemek için burna verilmek istenen uzunluk kadar burnun üst kısmına aydınlatıcı uygulanır. Burnun uç kısmına koyu gölgelendirme yapılır (Görsel 2.95).

2.5.1.2. Geniş Burun Yapısı

Burun kanatlarının olması gerekenden daha geniş olduğu burun yapısıdır. Bu burun şekli, burun kanatlarının her iki yanına ve burun deliklerinin yanlarına doğru koyu bir gölgeleme yapılarak düzeltilir (Görsel 2.96 ve 2.100).

2.5.1.3. Kemerli Burun Yapısı

Burun üstünün hafif kemerli bir şekilde olduğu burun yapısıdır. Burun üstündeki kemer kısmının üstü, koyu gölgeleme yapılarak düzeltilir (Görsel 2.97 ve 2.101).

2.5.1.4. Kısa ve Düz (Kalkık) Burun

Burnun uç kısmının yukarı doğru kalkık olduğu bir burun yapısıdır. Burun yapısı kalkık olduğu için kısa da görünmektedir. Bu kısırlığını ve istenmeyen fazla kalkıklığı düzeltmek için burnun üst ve uç kısmı açık renklerle ön plana çıkarılarak düzeltme yapılır (Görsel 2.98).

Görsel 2.95: Uzun burun

Görsel 2.96: Geniş burun

Görsel 2.97: Kemerli burun

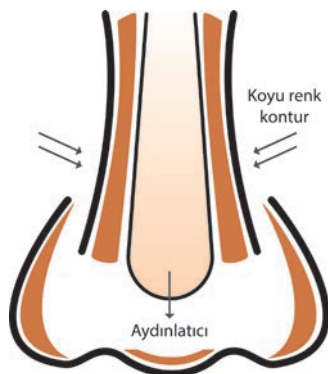
Görsel 2.98: Düz kalkık burun

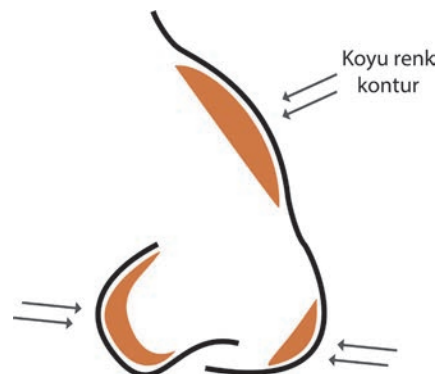
Görsel 2.99: Gaga burun

2.5.1.5. Geniş ve Çıkık (Gaga) Burun

Kemerli burunda olduğu gibi bu burun yapısında, burnun üst kısmındaki kemer biraz daha fazladır. Bundan dolayı burun aşağıya doğru gaga biçiminde uzamaktadır. Burun delikleri belirgindir. Burnun üstüne ve uç kısmına koyu gölgeleme tekniği kullanılarak düzeltme yapılır (Görsel 2.99).

Görsel 2.100: Geniş burunda düzeltme

Görsel 2.101: Kemerli burunda düzeltme

Uygulama Yaprağı

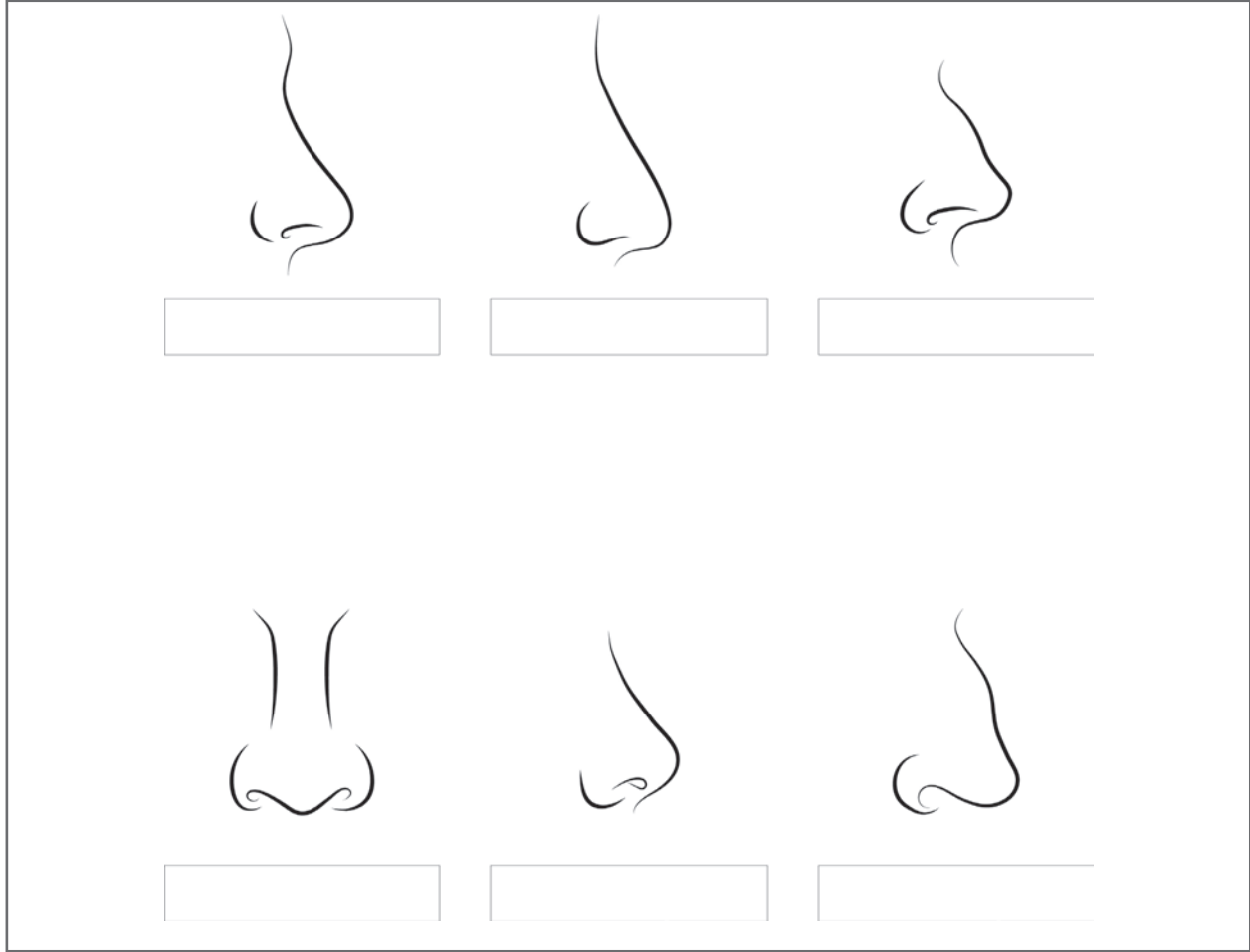
Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri
Uygulama Adı : Burun Şekillerini Düzeltme Teknikleri
Süre : 40 dk.
Amaç : Farklı tipte burun şekillerini kavramak, açık ve koyu renklendirme ile burun şekillerinde düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları

1. Burun yapılarını inceleyiniz. Şekillerin altındaki kutucuklara burun yapısının adlarını yazınız.
2. Burun yapılarındaki istenmeyen çukıntı, uzunluk ve genişlikleri koyu tonlarla geri plana itiniz.
3. Kısa yapıda olan burunları açık renklerle vurgulayarak biraz daha ön plana çıkarınız.

Araç Gereç

1. Ten rengi ve bu tondan iki ton açık ve koyu renk kuru kalemler
2. İz bırakmayan yumuşak silgi

Görsel 2.102: Farklı yapıda burun taslakları

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Burun şekillerindeki genişlikleri daraltırken burun köprüsü yüksekliği boyunca gölgeleme yapmayınız.
2. Sadece üst kısımda gölgeleme yapmak daha doğal bir görüntü verir.
3. Gölge yaptığınız alanın alt kısmını ten rengine uygun bir tonda renklendiriniz.

2.6. ÇENE ŞEKİLLERİ

Yüz orantısını etkileyen önemli faktörlerden bir tanesi de çene yapısıdır. İdeal çene, burun tabanından aşağıya doğru bir çizgi çekildiğinde, bu hayalî çizginin 2-3 mm gerisinde olmalıdır. Çene yapısı olması gerektiğinden daha küçük ve basıksa yüzün diğer alanları büyük görünür. Çene yapısı olması gerektiğinden daha uzun ve çıkıntılıysa yüzün diğer kısımları daha küçük ve orantısız görünür.

İdeal çene yapısı ölçü alındığında diğer çene yapıları altı başlık hâlinde incelenir. Bunlar:

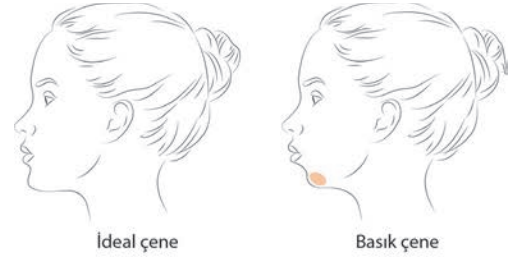
- Basık çene
- Uzun çene
- Dar çene
- Çıkık çene
- Geniş çene
- Çift çene

2.6.1. Çene Şekillerinde Düzeltme Teknikleri

Çene, yüz şeklinde belirleyici unsurdur. Birbirinden farklı olan çene şekillerini yüz ile orantılayabilmek için çeşitli düzeltme teknikleri kullanılır (Görsel 2.103).

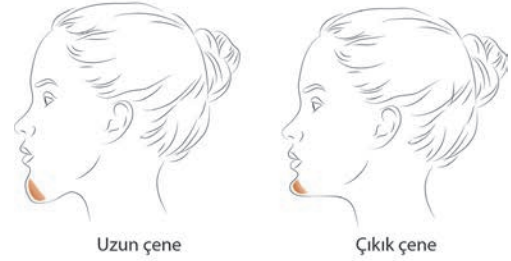
2.6.1.1. Basık Çene

Dudak hizasından geriye doğru oldukça basıktır. Bu yapıdaki çene şeklinde, burun olduğundan daha büyük görünür. Bu yapıdaki çenede, açık tonlarda vurgulama yapılarak çene ön plana çıkarılır.

2.6.1.2. Uzun Çene

Dudak ile çene arasındaki mesafe bu çene yapısında oldukça fazladır. Bu yapıdaki çenede, koyu tonlarda gölgeleme yapılarak çene geri plana itilir. Gölgeleme sadece çene ucuna değil çene altına da yapılır.

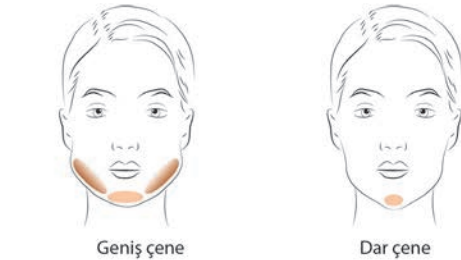

2.6.1.3. Çıkık Çene

Dudak hizasından öne doğru çıkıntılı bir yapıya sahiptir. Çene kısmına koyu gölgeleme yapılarak çene çıkıntısı geri plana itilmiş olur.

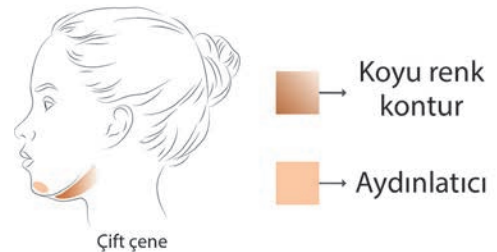
2.6.1.4. Geniş Çene

Yüzün yanlarına doğru genişleyen çene şeklidir. Bu çene yapısını olduğundan daha dar göstermek için çene kenarlarına koyu tonda gölgeleme yapılır. Çene ucu açık tonlarla aydınlatılarak çenenin daha dar görünmesi sağlanabilir.

2.6.1.5. Dar Çene

Dudak ile çene arasındaki mesafenin az olduğu çene şeklidir. Bu yapıdaki çeneye genişlik kazandırmak için açık ton kullanarak çeneyi vurgulamak gereklidir.

Görsel 2.103: Çene düzeltme teknikleri

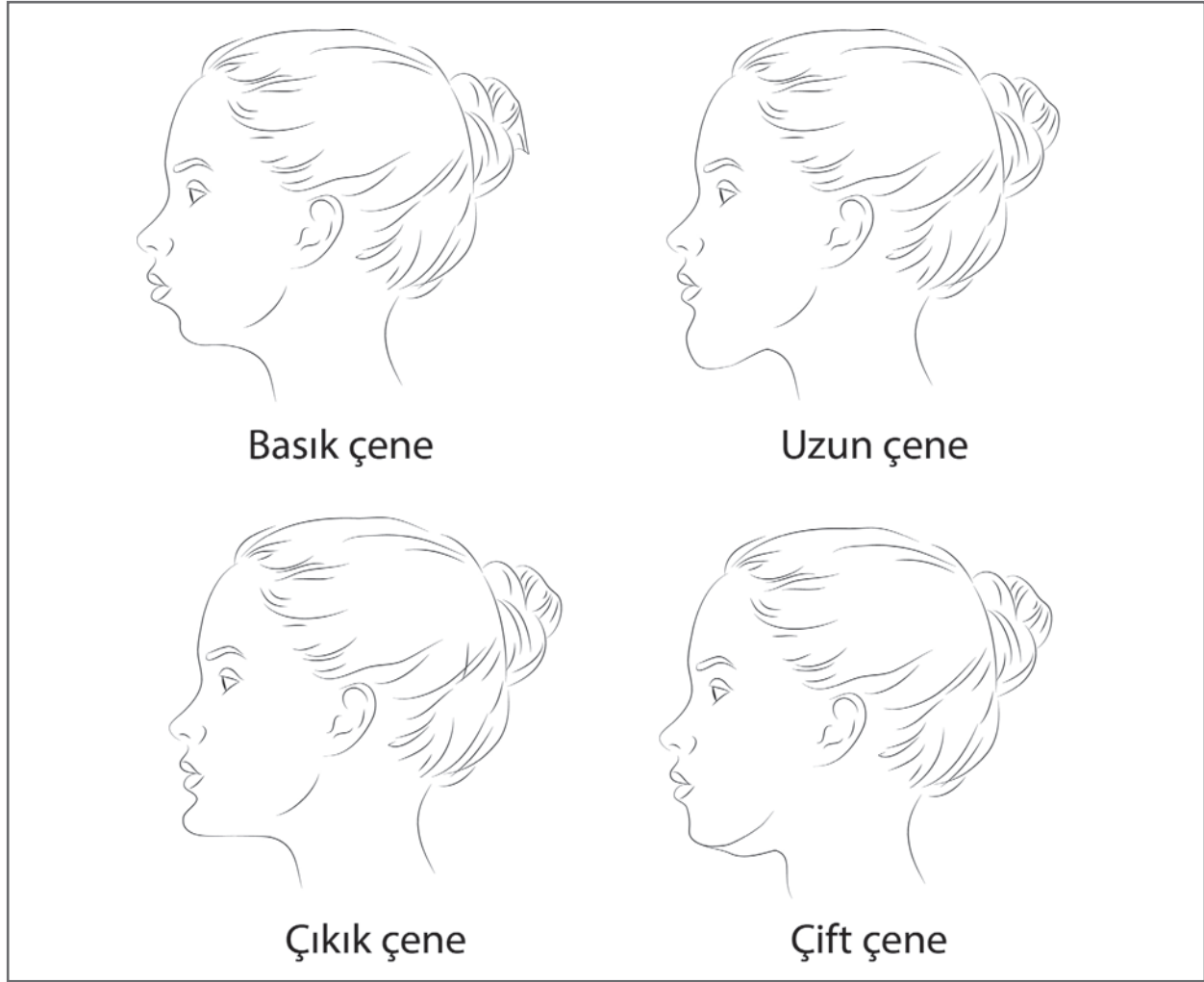
2.6.1.6. Çift Çene

Çene altında oluşan çıkıntının ikinci bir çene gibi görüldüğü çene şeklidir. Bu çene yapısında çenenin altı, çene kemiği hizasına kadar tamamen gölgelenerek geri plana itilir.

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri
Uygulama Adı : Çene Şeklini Düzeltme
Süre : 40 dk.
Amaç : Çene şekillerini kavrayarak açık ve koyu renklendirme ile çene şekillerinde düzeltme yapmak.

İşlem Basamakları	Araç Gereç
<ol style="list-style-type: none">1. Çene şekline uygun aydınlatma ve gölgeleme tekniğini uygulayınız.2. Ten rengi ile yüzü renklendiriniz.3. Saçları renklendiriniz.	<ol style="list-style-type: none">1. Kuru boya kalemleri2. Hamur silgi

Görsel 2.104: Çene şekillerinde düzeltme teknikleri etkinliği**Dikkat Edilecek Hususlar**

1. Ten rengi ile açık koyu tonlamalar arasında yumuşak geçişler oluşturmaya özen gösteriniz.
2. İstenmeyen koyulukları hamur silgi ile hafifletebilirsiniz.

2.7. YÜZ ŞEKİLLERİNE UYGUN SAÇ MODELİ BELİRLEME

Hazırlık Çalışması

Saçlarınızı kestirmeye karar verdiniz. Arkadaşlarınız size kısa saç ve kâkül kestirmenizi önerdi. Arkadaşlarınızın tavsiyelerini dinler misiniz? Yoksa farklı bir model mi tercih edersiniz? Nedenini açıklayınız.

Saç baş derisini güneşten ve soğuktan koruyarak vücudun ısı dengesini korumada yardımcı olur. Ayrıca estetik bir görünüş sağlama konusunda da saçın önemli bir görevi vardır. Antik Mısır'da, Fransa ve İngiltere'de tarihin farklı dönemlerinde saçlar statü sembolü olarak öne çıkmıştır. Karmaşık ve gösterişli şekillendirilmiş saçlar soyluluk simgesi olarak kabul edilmiştir.

Günümüzde ise saçlar kişilik özelliklerini yansıtmada önemli bir rol oynamaktadır. Farklı kesim, renklendirme ve şekillendirme teknikleri kullanılarak saçlarda günün modasına uygun bir görüntü oluşturulur. Saçlarda hedeflenen görüntüyü oluşturabilmek için kişinin sosyal hayatı, boyu, saç dokusu (kıvrıkcık ya da düz olması), saçın ince ya da kalın telli olması, saç yoğunluğu, kulak yapısı, alın yapısı, burun şekli, saç çıkış yönü ve yüz şekli gibi faktörleri göz önünde bulundurmak gerekir.

Saçlara verilen doğru şekil yüzdeki kusurları gizlemede başarılı sonuçlar verir. Yüz yapısındaki köşeler, uzunluklar, çıkıntılar vb. hoş gitmeyen kısımlar saçlara yapılan kesim ve şekillendirme ile geri plana itilir. Yüz yapısı dikkate alınmadan yapılan kesim ve şekillendirme işlemlerinde ortaya çıkan sonuç saç uzmanını da hizmet alan kişiyi de memnun etmeyecektir.

Yüz şekline göre farklı kesim ve şekillendirme modelleri tercih edilebilir. Genel olarak kesim modelleri aşağıdaki gibi sınıflandırılır.

- Düz kesim (uzun düz kesimler, kısa düz küt kesimler, öne doğru uzayan kesimler)
- Katlı kesim (uzayan katlı kesimler, eşit katlı kesimler, kısa katlı kesimler)
- Kombinasyon saç kesim tekniği, birkaç farklı tekniğin birleşmesiyle oluşturulan kesimlerdir.

Yüze uygun saç kesimi modeli belirlendikten sonra saç şekillendirmesi de yüz yapısına ve kesim şekline uygun olmalıdır. Düz, dalgalı hacimli, geriye doğru ya da kâküllerle öne doğru şekillendirmeler yapılabilir. Saç ayrımlarını yüz şekline uygun yapmak gerekir. Saç kesimleri ve şekillendirme, birlikte doğru planlandığında yüze uygun başarılı sonuçlar elde edilir (Görsel 2.105).

Görsel 2.105: Yüz şekline uygun saç şekillendirme

2.7.1. Oval Yüz Şekline Uygun Saç Modelleri

Saç modeline karar verirken çene, kulak büyüklüğü ve kulak şekli de dikkate alınmalıdır. Bu alanlarda bir orantı problemi varsa istenilen saç modeli bu kusurları da gizleyecek şekilde yeniden planlanmalıdır. Örneğin yüz şekli oval fakat kulak kepçeleri çok büyükse kulak çevresini açıkta bırakacak modeller tercih edilmemelidir. Saç boyu kulağı gizleyecek bir boyda seçilmelidir. Saça şekil verirken düz şekillendirmeler kulak kepçesini gizlemeye yetmeyeceği için daha hacimli modeller tercih edilmelidir.

Burun, kulak ve boyun orantılarında sorun yoksa saç modeli rahatlıkla seçilebilir. Oval yüz şekli; kısa, uzun, orta boy, düz, katlı ve asimetrik gibi her türlü saç modeli için uygun yapıdadır. Bu yüz şekilinde, başka yüz şekillerinde kullanılması çok zor olan saç modelleri bile rahatlıkla kullanabilir (Görsel 2.106).

Baş yapısı düzgün olduğundan çift çene problemi yoksa çok kısa kesimler bu yüz için uygundur.

Çene yapısı köşeli hatta sahip olmadığı için bu alan rahatlıkla vurgulanabilir. Oval yüz şekline, çene hattından daha kısa küt kesimler dâhil olmak üzere tüm küt saç modelleri rahatlıkla önerilebilir.

Yüz uzunluğu ve genişliği ideal oranda olduğu için saç ayırımının ortadan ya da yandan ayrılması yüz şeklinde çok büyük farklar yaratmaz. Her yöne ayırım yapılabilir ya da saç ayırım noktası çapraz çizgilerle ayrılarak net ayırım çizgisi yok edilebilir. Saç geriye doğru şekillendirilebilir (Görse 2.107).

Görsel 2.106: Oval yüzde uzun saç modelleri

Görsel 2.107: Oval yüz şekillerinde tercih edilebilecek saç modelleri

2.7.2. Kare Yüze Uygun Saç Şekilleri

Kare yüzde en dikkat çeken alanlar keskin çene hattı, geniş alın ve belirgin elmacık kemikleridir. Bu çene yapısı kişinin sert görünmesine neden olur. Saç şeklini belirlerken amaç; bu keskin köşeleri geri plana itmek, alını daraltmak ve elmacık kemiklerini vurgulamaktır (Görsel 2.108 ve 2.109).

Saç Boyu

Çene hattından daha kısa saçlar, çeneyi vurgulayıp ön plana çıkaracağı için tercih edilmemelidir.

Kâkül Kullanımı

Bu yüz yapısında düz kâkül uygulamalarından kaçınılmalıdır. Düz kâküllü keskin saç şekilleri, yüzdeki köşelerin daha fazla vurgulanmasına neden olur. Alında bir saç hareketliliği istenirse ince ve hareketli yan perçemler kullanılır.

Saç Ayrımları

Çok derin olmamak kaydıyla yandan yapılabilir. Bu, yüze daha yumuşak ifade vermeye yardımcı olur.

Saç Katları

Saç uçları elmacık kemiklerinin aşağısından başlayarak hafif katlandırılmalıdır. Asimetrik kesimler kullanılabilir.

Saç Şekillendirmesi

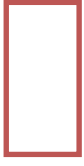
Saç uçlarına verilen katlar hafif dalgalı olarak kullanılabilir.

Görsel 2.108: Kare yüzde uzun saç boyu ve saç ayrımı

Görsel 2.109: Kare yüzde orta saç boyu ve hafif yan ayırım kullanımı

2.7.3. Uzun ve Dikdörtgen Yüze Uygun Saç Şekilleri

Bu yüzlerdeki sorun, yüz boyunun enine göre olması gerekenden daha uzun yapıda olmasıdır. Dikdörtgen yüz ve uzun oval yüz şekilleri bu gruba girer. Bu yüzlerde saç modeli seçerken amaç, yüz boyunu daha kısa ve yüzü biraz daha yuvarlak göstermektir.

Saç Boyu

Uzun ve dikdörtgen yüzde saç boyunun çok uzun ve düz seçilmesi yüz şeklini daha uzun göstereceği için tercih edilmemelidir. Kişi uzun saç kullanmak istiyorsa saç katlandırılmalı ve saça hacim kazandırılmalıdır (Görsel 2.110). Kişi, saçlarını daha kısa kullanmak isterse saç boyu omuz hizasından daha kısa kesilmemelidir. Çene hattından kısa düz kesimler, yüz uzunluğunu vurgular. Bu nedenle bu boylardan kaçınılmalıdır.

Kâkül Kullanımı

Uzun yüzleri daha kısa göstermenin en iyi yoludur. Kâkül kesiminde yumuşak ve hacimli kâküller kullanmak bu yüz şekli için daha uygundur (Görsel 2.111).

Saç Ayrımları

Yan ayrımlar bu yüzleri daha dengeli gösterir.

Saç Katları

Katlı saçlara hacim vermek daha kolay olacağı için saç hafif katlandırılabilir.

Saç Şekillendirmesi

Yüzü daha yuvarlak göstermek için dalgalı şekiller kullanılabilir.

Yapılmaması Gereken Uygulamalar

Saç modeli planlaması yapılırken yüz uzunluğu vurgulanarak ön plana çıkarıldığı için bu uygulamalardan kaçınılmalıdır.

- Saçları çene hizasından daha kısa kesmek (Görsel 2.112)
- Baş tepesine hacim vererek yüksek göstermek (Görsel 2.113)
- Saçları ortadan ve derin ayırmak
- Saçları dümdüz şekillendirmek

Görsel 2.110: Hafif yan ayırım ve hacimli şekillendirme

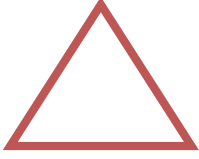
Görsel 2.111: Uzun saçta kâkül

Görsel 2.112: Çene hattından kısa kesim modeli

Görsel 2.113: Saçta tepe yükseltisi

2.7.4. Üçgen Yüze Uygun Saç Şekilleri

Üçgen yüzün en belirgin özelliği, alın yapısının dar ve çene yapısının geniş olmasıdır. Bu yüz şeklinde dengeyi sağlayabilmek için alın daha geniş ve çene kenarları daha dar gösterilmelidir.

Saç Boyu

Açıklanan orantılı kesim ve şekillendirme bilgileri temel alınarak farklı boylarda kullanılabilir. Saç boyu belirlenirken kişinin isteği göz önünde bulundurulmalıdır.

Küt Saç Modelleri

Kişinin çene kemikleri kişiyi rahatsız edecek derecede belirginse saç boyu, çene hizasından biraz daha uzun kesilmelidir.

Çene hizasından daha kısa kesilmiş düz kesimler çenenin köşelerini daha belirgin hâle getirir. Bu durum çene kısmını vurgular, kişinin kendini daha da rahatsız hissetmesine neden olur (Görsel 2.114).

Uzun Saç Modelleri

Daha uzun bir saç boyu isteniyorsa saçın üst kısmı yanlardan hafif bombeli şekillendirilmeli, saçlar alt kısmına doğru inceltilerek yüz köşeleri saklanmalıdır. Bu gibi durumlarda ense kısmı kısa ve önlere doğru uzayan modeller tercih edilebilir.

Çene kemikleri rahatsız edecek genişlikte değilse ve vurgulanarak dikkat çekmek isteniyorsa saç boyu oldukça kısaltılır. Yoğunluk saçın tepe kısmına verilir ve çeneyle daha dengeli bir görüntü yaratılabilir (Görsel 2.115 ve 2.116).

Kâkül Kullanımı

Düz kâkül, yüzün çene kısmını vurgulayarak yüzü daha geniş göstereceği için tercih edilmemelidir.

Saç Ayrımları

Saçlar yandan ayrılarak dar olan alın kısmı daha geniş gösterilebilir.

Saç Katları

Saçlara çene hizasında hafif kat verilmesi çenenin köşe kısımlarını daha yumuşak gösterecektir.

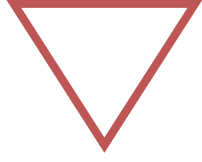
Görsel 2.114: Hacimli, yan ayırım çene altında küt saç modeli

Görsel 2.115: Üst kısmı hacimli, hafif yan ayrımlı saç modeli

Görsel 2.116: Başın tepesinde hacim oluşturularak denge sağlanan kısa saç modeli

2.7.5. Ters Üçgen ve Kalp Şeklindeki Yüzlere Uygun Saç Şekilleri

Ters üçgen ve kalp şeklindeki yüz yapısında yüz yapısında alın geniş ve çene yapısı dardır. Ters üçgen yüz ve kalp yüz arasındaki tek fark, kalp yüzdeki saç çizgisinin başlangıç noktasıdır. Kalp yüzde saç çizgisi alın ortasından "V" şeklinde başlar. Bu kalp görüntüsü oluşturur. Ters üçgen yapıda ise saç çizgisi düz yapıdadır. Bu nedenle bu iki yüz şeklinde de alın genişliğini daraltarak çene kenarlarını geniş göstermek, yüzde dengeyi sağlayacaktır (Görsel 2.117).

Saç Boyu

Uzun ve orta boy saçlar yüze dengeli bir görüntü verir.

Kâkül Kullanımı

Alındaki genişliği daraltmak için yumuşak yan perçemler kullanılabilir.

Saç Ayrımları

Alın kenarlarındaki genişliği daraltmak için ortadan ayırım yapılabilir. Derin olmayan hafif yan ayrımlar da kullanılabilir. Saçlar geriye doğru şekillendirilmemelidir.

Saç Katları

Elmacık kemiklerinin altından başlayan katlar saçlara hacim vererek çene kenarlarındaki boşluğun dengelenmesine yardım eder (Görsel 2.118).

Yapılmaması Gereken Uygulamalar

Saçlar geriye doğru taranırsa ve hacim verilirse geniş olan alın yapısı vurgulanır. Saç, çene çevresinde düz şekillendirildiğinde yüzün sivri çene kısmı ortaya çıkar. Bu uygulamalardan kaçınılmalıdır (Görsel 2.119).

Görsel 2.117: Üçgen yüzde hacimli küt saç modeli

Görsel 2.118: Üçgen yüzde yan ayrımlı, omuz hizasında kesilmiş saç modeli

Görsel 2.119: Ters üçgen yüzde uygulanmaması gereken saç şekillendirmesi

2.7.6. Yuvarlak Yüze Uygun Saç Şekilleri

Yuvarlak yüzün temel özelliği, yüz boyu ve eninin birbirine çok yakın olmasıdır. Bu yüz şeklinde amaç yüzü daha ince ve uzun göstermektir. Bu yüz şekli genetik olabileceği gibi fazla kilo alımı nedeniyle de oluşmuş olabilir.

Saç Boyu

Kusurları kapatmak için en az omuz hizasında olmalıdır. Çok uzun boylar tercih edilmemelidir.

Kâkül Kullanımı

Yuvarlak yüz şeklinde alın bölgesi yoğun düz kâküllerle kapatılmamalıdır. Bu uygulamalar yüzün olduğundan daha kısa görünmesine neden olur. Yüz boyunu daha uzun ve ince göstermek için yana doğru hafif uçları inceltilmiş perçemler kullanılabilir.

Saç Ayrımları

Uzun saç boylarında saçı ortadan ayırmak, yüze daha uzun bir görüntü verir. Daha kısa saç boyunda derin yan ayrımlar da kullanılabilir (Görsel 2.120).

Saç Katları

Uzun saçlarda katsız düz saç modelleri kullanılabilir. Kısa saç boylarında uçları ince, tepe kısmında hacimli kısa kesimler de kullanılabilir (Görsel 2.121).

Saç Şekillendirmesi

Yüzdeki kusurun tersi yönde bir yükselti oluşturmak, dikkati bu yöne çeker. Bu nedenle baş üstünde bir bombe oluşturulabilir.

Saç uçlarının incelerek hafif dalgalı hâlde şekillendirilmesi de dikkatlerin yüzden saça kaymasına neden olur.

Yapılmaması Gereken Uygulamalar

Yuvarlak kesimler ve fazla hacimli şekillendirmeler, yuvarlak yüzü daha belirgin hâle getireceği için tercih edilmemelidir (Görsel 2.122).

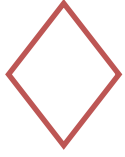
Görsel 2.120: Saç boyu ve hafif yan ayırım

Görsel 2.121: Baş üstü hacimli kenarlara doğru incelen kısa kesim modeli

Görsel 2.122: Yuvarlak yüzde uygulanmaması gereken hacimli yuvarlak saç modeli

2.7.7. Elmas Yüze Uygun Saç Şekilleri

Yüzün en belirgin kısmı elmacık kemikleridir. Çene kısmı sivri yapıdadır. Alın dardır. Yüzün uzunluğu genişliğinden fazladır. Belirgin alan elmacık kemikleri olduğu için saç şekillendirilmesi yapılırken bu alana dikkat etmek gereklidir. Yüz boyu uzunsa daha kısa gösterilmelidir. Alın yapısı daha geniş gösterilerek orantı sağlanabilir.

Saç Boyu

Farklı saç boyları kullanılabilir. Burada esas nokta elmacık kemiklerinin vurgulanmak istenip istenmemesidir. Elmacık kemikleri çok belirgin yapıdaysa elmacık kemiklerini geri plana itmek için orta ve uzun boyda saçlar tercih edilir. Arkası kısa önü uzun diyagonal kesimler kullanılabilir (Görsel 2.123).

Elmacık kemikleri kabul edilebilir derecede çıkıntılıysa kişi bu farklılığını vurgulamak isteyebilir. Böyle durumlarda kısa asimetrik kesimler de bu yüz şeklinde etkileyici olabilir.

Kâkül Kullanımı

Yüz uzunluğunu kısa göstermek için kâkül kullanılabilir (Görsel 2.124).

Saç Ayrımları

Saç ortadan ayrılmaz. Bu, yüzün daha uzun görünmesine neden olur. Derin yan ayrımlar kullanılabilir. Bu ayrımlar yüzü daha geniş gösterir.

Saç Katları

Saçların yanaklara gelen kısmı olabildiğince düz gelmelidir. Bu alana hacim vermek yüzün orta bölümünün daha geniş görünmesine neden olur. Bu istenmeyen bir durumdur. Saça, çene hizasından kat verilebilir.

Saç Şekillendirmesi

Uzun saçta çene hizasının altında kalan bölüm hacimli olarak şekillendirilebilir (Görsel 2.125).

Görsel 2.123: Elmas yüzde arkası kısa önü uzun küt kesim

Görsel 2.124: Elmas yüzde kâkül kullanımı ile yüz uzunluğunu kısaltma

Görsel 2.125: Elmas yüzde tepe kısmı hafif hacimli, çene hizası hafif dalgalı saç modeli

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Yüz Şekline Uygun Saç Tasarımı Oluşturma

Süre : 80 dk.

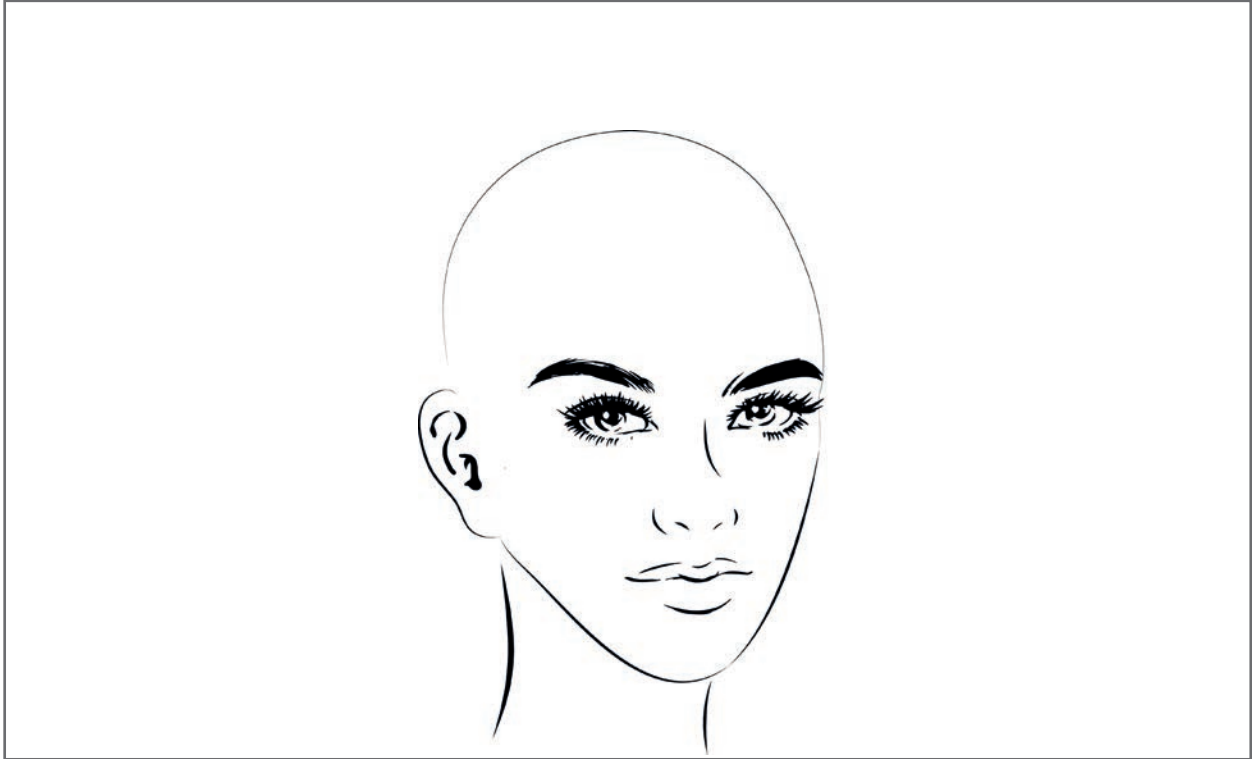
Amaç : Ters üçgen yüz şekline uygun saç tasarımı yapmak.

İşlem Basamakları

1. Görsel 2.126'da verilen taslak üzerinde ters üçgen yüz şeklinin özelliklerini göz önüne alarak bir saç modeli tasarlayınız.
2. Yüz şekli 3/4 profilden çizildiğinden çalışmanızda perspektif kurallarını göz önünde bulundurunuz.
3. Saç taslağını çizerken resim kalemiiyle fazla bastırmadan, önce dış hat hatlarını oluşturup daha sonra ayrıntılarını çiziniz.
4. Saç ve yüzü dikkatli bir şekilde guaj boya tekniğiyle renklendiriniz.
5. Saç ve yüzü renklendirirken çalışmanıza boyut katmak için ışık gölge tekniğini kullanınız.

Araç Gereç

1. HB, 2B, 3B resim kalemleri
2. İz bırakmayan silgi
3. Guaj boya
4. Boya paleti
5. İnce ve kalın uçlu boya fırçaları
6. Kâğıt havlu

Görsel 2.126: Ters üçgen yüzde saç tasarım taslağı

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Yüz şekli 3/4 profilden çizildiği için çalışmanızda perspektif kurallarını göz önünde bulundurunuz.
2. Saç taslağını çizerken resim kalemiiyle fazla bastırmadan saçın dış hatlarını oluşturunuz daha sonra ayrıntılarını çiziniz.
3. Saç ve yüzü dikkatli bir şekilde kuru boya kalemleriyle renklendiriniz.
4. Saç ve yüzü renklendirirken çalışmanıza boyut katmak için ışık-gölge tekniğini kullanınız.
5. Diğer saç tasarımı oluşturma etkinliklerinde, bu hususları göz önünde bulundurmamayı unutmayınız.

Uygulama Yaprağı

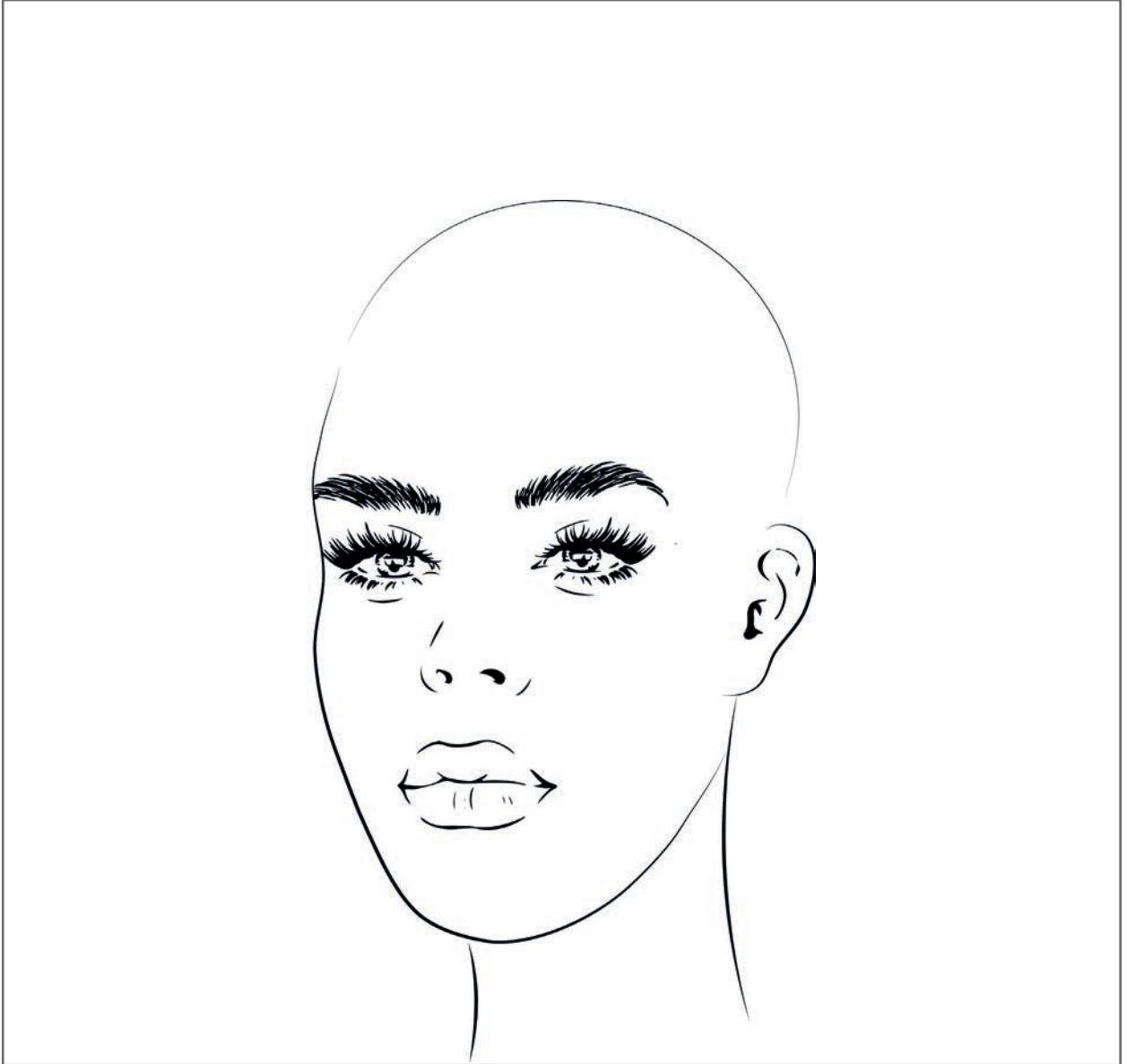
Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri
Uygulama Adı : Saç Şekilleri Çizimi
Süre : 80 dk.
Amaç : Yuvarlak yüz şekillerine uygun saç şekillerini taslak olarak çizmek.

İşlem Basamakları

1. Görsel 2.127'de verilen taslak üzerinde uzun yüz şeklinin özelliklerini hatırlayarak yüze uygun saç modelini tasarlayınız.
2. Saç ayrıntılarını çiziniz.
3. Yüzü ve saçı kuru boya veya guaj boya tekniği ile renklendiriniz.
4. Çalışma alanınızı temizleyiniz.

Araç Gereç

1. HB, 2B, 3B resim kalemleri
2. İz bırakmayan silgi
3. Kuru boya kalemleri
4. Guaj boya
5. İnce ve kalın uçlu boya fırçaları

Görsel 2.127: Yuvarlak yüzde saç tasarım taslağı

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Saç Şekilleri Çizimi

Süre : 80 dk.

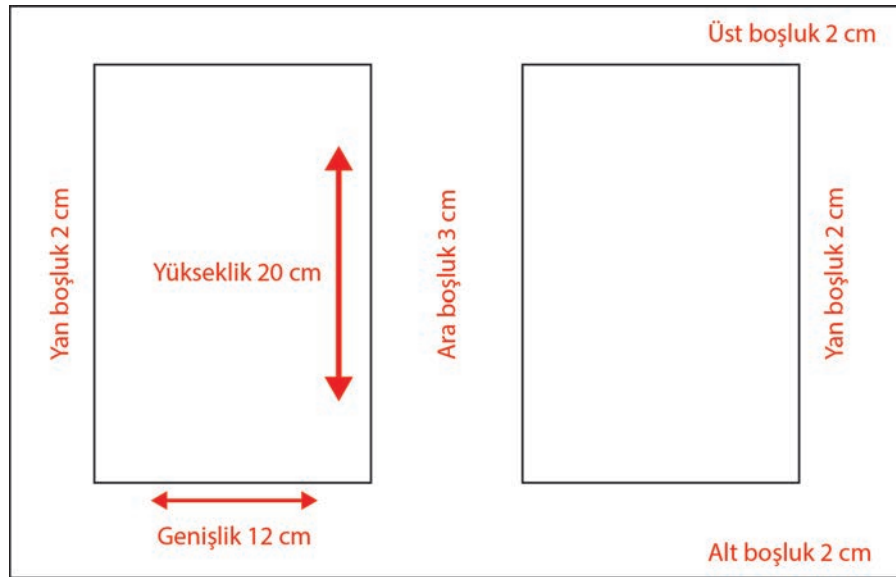
Amaç : Oval yüz şekillerine uygun saç şeklini pratik şekilde çizmek.

İşlem Basamakları

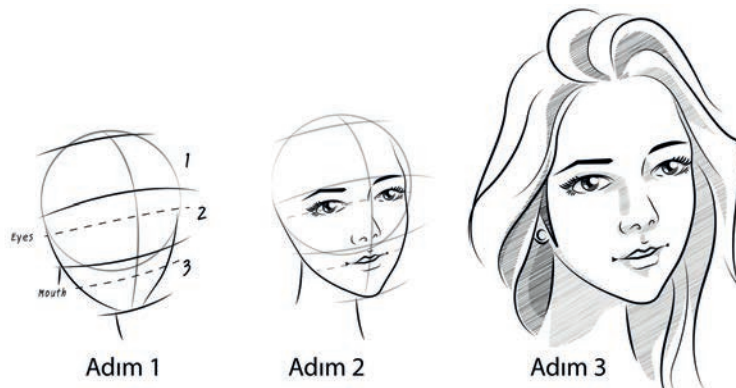
1. Resim kâğıdına Görsel 2.128'de verilen kutucukları çiziniz.
2. Oval yüz şeklini çiziniz.
3. Oval yüz şekline uygun olan uzun ya da orta boy saç modellerinden birini Görsel 2.129'daki gibi aşamalı olarak çiziniz.
4. 2. kutucuğa oval yüze uygun kısa saç modelini aynı işlem basamaklarını takip ederek çiziniz.
5. Çizimlerinizde kitabınızın son sayfalarında yer alan (Görsel 2.132-2.134) saç çizim örneklerini kullanabilirsiniz.
6. Yüz ve saçı renklendiriniz.

Araç Gereç

1. Resim kâğıdı (25 x 35 cm)
2. HB, 2B, 3B resim kalemleri
3. İz bırakmayan silgi
4. İnce uçlu mekanik kalem
5. Guaj boya

Görsel 2.128: Oval yüzde saç tasarımı uygulama kutucukları

Görsel 2.129: Saç çizim aşamaları

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU						
OVAL YÜZ ŞEKLİNE UYGUN KISA VE UZUN SAÇ MODELİ ÇİZME						
Öğrencinin Adı-Soyadı:		Tarih:				
Sınıfı:	No.:	Öğretmenin Adı-Soyadı:				
Genel Değerlendirme Notu:		İmza:				
Başlama Saati:	Bitiş Saati:	Kullanılan Toplam Süre:				
		1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK						
1. Malzemeler doğru temin edildi.						
2. Yüz şekline uygun saç modelleri, teknolojik kaynaklardan araştırıldı.						
3. Kutucuklar, resim kağıdına verilen ölçülere uygun çizildi.						
B) UYGULAMA						
4. Baş ovali çizildi.						
5. Gözler orantılı çizildi.						
6. Kaşlar orantılı çizildi.						
7. Kirpiğin kıl yönüne ve kalınlığına dikkat edilerek çizildi.						
8. Burun orantılı olarak çizildi.						
9. Dudak orantılı olarak çizildi.						
10. Boyun orantılı olarak çizildi.						
11. Saç eskizi çizildi.						
12. Saç ayrıntıları çizildi.						
13. Yüzü ve boynu renklendirmek için ten rengi uygun tonlarda hazırlandı.						
14. Ton geçişleri dikkate alınarak yüz renklendirildi.						
15. Saç, ışık-gölge faktörü dikkate alınarak renklendirildi.						
16. Saç ayrıntıları ince fırçalarla özenli şekilde çalışıldı.						
C) UYGULAMA SONRASI						
17. Çalışma özgün tasarlandı.						
18. Çalışma alanı temiz ve düzenli bırakıldı.						
19. Boyalar israf edilmeden yeteri kadar kullanıldı.						
20. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.						
TOPLAM PUAN						

GENEL DEĞERLENDİRME

(70-100) YETERLİ İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.
(50-70) GELİŞTİRMELİ İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.
(0-50) UYGULAMA TEKRARI İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında. Uygulama tekrar edilmelidir.

Uygulama Yaprağı

Öğrenme Birimi : Yüz ve Saç Şekilleri

Uygulama Adı : Özgün Saç Tasarımı Oluşturma

Süre : 80 dk.

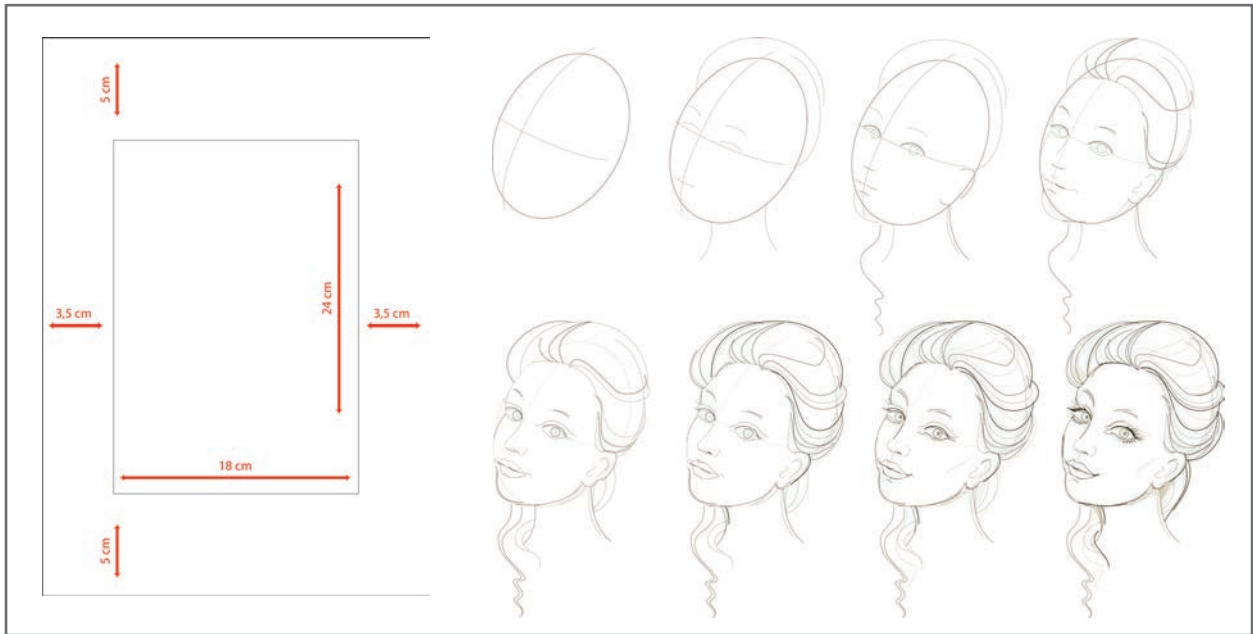
Amaç : Kolaj tekniğini kullanarak özgün bir saç tasarımı oluşturmak.

İşlem Basamakları

1. Resim kâğıdına Görsel 2.130'daki verilen şekli ölçülere uygun olarak çiziniz.
2. Kitabın arka sayfalarında verilen örnek saç çizimlerini (Görsel 2.132-2.134) inceleyerek nasıl bir model çizeceğinizi tasarlayınız.
3. Yüz şeklini çiziniz.
4. Göz, kaş, dudak ve burnu orantılı olarak çiziniz.
5. Tasarladığınız saç şeklini aşamalı olarak çiziniz (Görsel 2.131).
6. Çizimlerinizi tonlamalara dikkat ederek renklendiriniz.
7. Kurutulmuş çiçekler, kumaş parçaları, tül, boncuk gibi malzemeleri kullanarak çalışmanızı daha önceki ünite de öğrendiğiniz kolaj tekniğiyle tamamlayınız.

Araç Gereç

1. Resim kâğıdı (25 x 35 cm)
2. HB, 2B, 3B resim kalemleri
3. İz bıraktırmayan silgi
4. İnce uçlu mekanik kalem
5. Guaj boya
6. Tül, gazete kâğıdı, kurutulmuş çiçek, renkli kâğıtlar, kumaş vb.
7. Yapıştırıcı
8. Makas

Görsel 2.130: Çerçeve oluşturma

Görsel 2.131: Aşamalı saç modeli çizimi

Dikkat Edilecek Hususlar

1. Çalışmanın tamamında kolaj tekniğinden faydalanabilirsiniz yani yüz ve saç şeklinizi tasarlayıp boyadıktan sonra arka fonu ve saç aksesuarlarınızı kolaj yöntemiyle yerleştirebilirsiniz.
2. Saçları renklendirirken mavi, pembe, yeşil gibi farklı tonlar kullanabilirsiniz. Herhangi bir renk sınırlaması bulunmamaktadır.
3. Farklı türlerde malzemeleri, uygun kompozisyon oluşturarak bir arada kullanıp yaratıcı çalışmalar elde edebilirsiniz.

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU						
ÖZGÜN SAÇ MODELİ TASARIMI ÇİZME						
Öğrencinin Adı-Soyadı:		Tarih:				
Sınıfı:	No.:	Öğretmenin Adı-Soyadı:				
Genel Değerlendirme Notu:		İmza:				
Başlama Saati:	Bitiş Saati:	Kullanılan Toplam Süre:				
		1	2	3	4	5
A) UYGULAMAYA HAZIRLIK						
1. Tasarlanacak saç modeli için araştırma yapıldı.						
2. Malzemeler doğru temin edildi.						
3. Verilen dikdörtgen şekil, resim kâğıdına uygun ölçülerde çizildi.						
B) UYGULAMA						
4. Yüz şekli orantılı olarak çizildi.						
5. Gözler orantılı olarak çizildi.						
6. Kaşlar orantılı olarak çizildi.						
7. Kirpik, kıl yönü ve kılın kalınlığına dikkat edilerek çizildi.						
8. Burun orantılı olarak çizildi.						
9. Dudak orantılı olarak çizildi.						
10. Boyun orantılı olarak çizildi.						
11. Özgün bir saç taslağı oluşturuldu.						
12. Saçlar ayrıntılı olarak çizildi.						
13. Yüz ve boyun uygun tonlarda renklendirildi.						
14. Ten renklendirilirken ton geçişlerine dikkat edildi.						
15. Saç, göz ve ten rengine uygun olarak renklendirildi.						
16. Çalışmada farklı materyaller kullanıldı.						
17. Yaratıcı bir kompozisyon oluşturuldu.						
C) UYGULAMA SONRASI						
18. Düzenli ve temiz çalışıldı.						
19. Çalışma öncesinde ve sonrasında sınıf arkadaşları ile fikir alışverişinde bulunuldu.						
20. Uygulama belirtilen sürede tamamlandı.						
TOPLAM PUAN						

GENEL DEĞERLENDİRME**(70-100) YETERLİ**

İşlem basamaklarını sırasıyla doğru şekilde uyguladı.

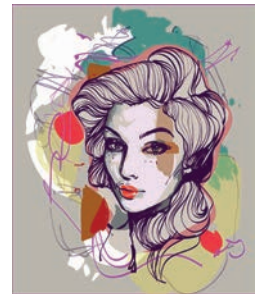
(50-70) GELİŞTİRMELİ

İşlem basamaklarında tekrar edilmesi gereken yerler mevcut.

(0-50) UYGULAMA TEKRARI

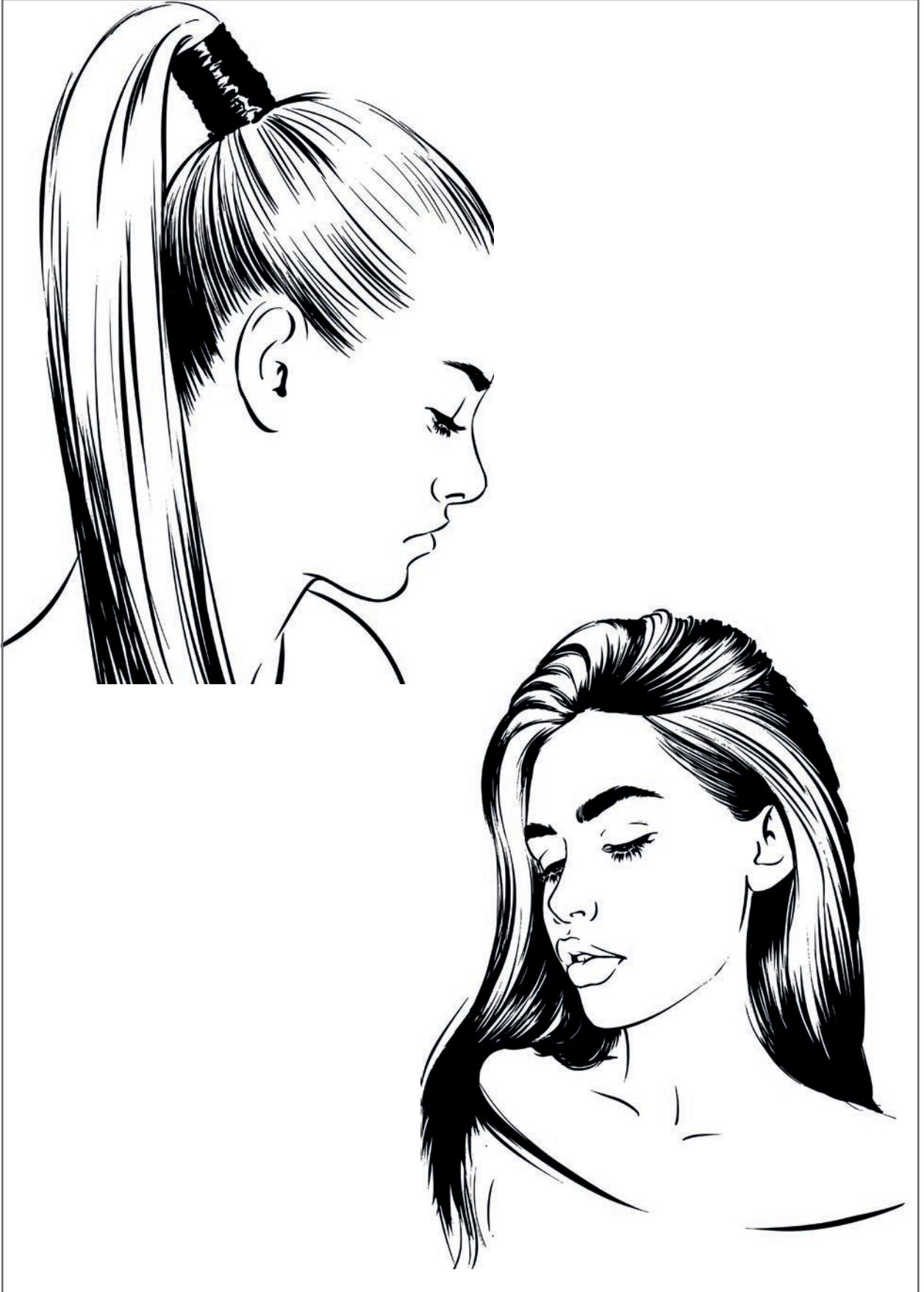
İşlem basamaklarını uygulamada istenen seviyenin altında.

Uygulama tekrar edilmelidir.

Görsel 2.132: Örgü ve topuz saç modeli çizimleri

Görsel 2.133: Düz saç modeli çizimleri

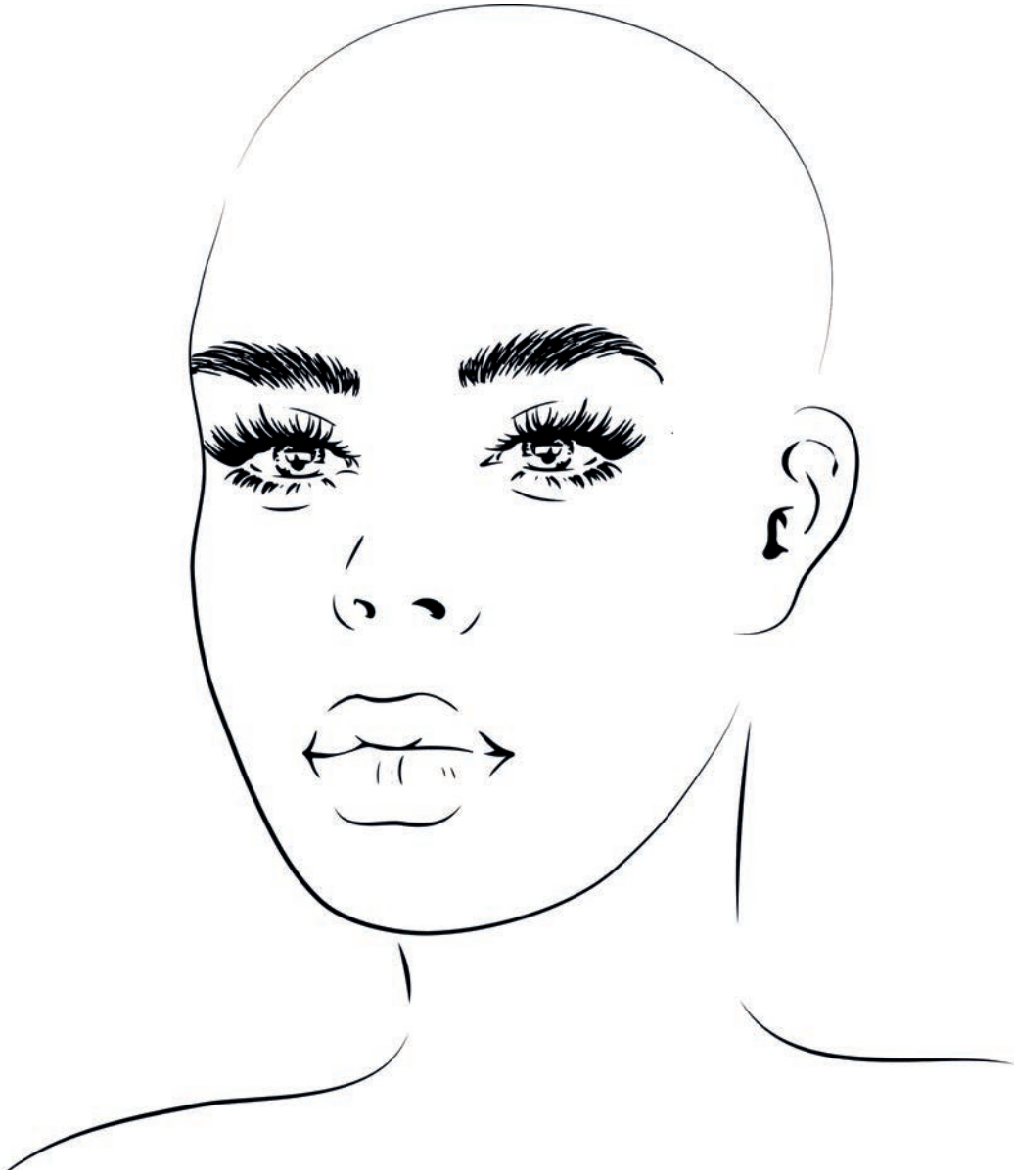
Görsel 2.133: Kıvrıkcık saç modeli çizimi

Görsel 2.133: Örgülü saç modeli çizimi

Görsel 2.134: Guaj boya tekniğiyle yapılan portre çalışmaları

Görsel 2.135: Saç tasarımında kullanılacak taslak

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A) Aşağıdaki cümlelerin başındaki boşluğa ifade doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. () Uzun yüzlerde düzeltme yapılırken çene koyu tonlanarak geri plana itilir.
2. () Oval yüz, en ideal yüz şekli olarak kabul edilir.
3. () Üçgen yüzün en belirgin özelliği, alın ve çene genişliğinin eşit olmasıdır.
4. () Yuvarlak yüzde gölgeleme, yoğun olarak yanak kısmına yapılmalıdır.
5. () Kalp şeklinde yüzde alın, çeneye göre daha geniş yapıdadır.
6. () Üçgen yüzde alın, kenarları gölgelenip yanak çukuru aydınlatılır.
7. () Kare yüz şeklinde köşeler, koyu tonlanarak düzeltme yapılabilir.

B) Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

1. Düz ve keskin kâküller daha çok yüz şeklinde tercih edilir.
2. Tepe kısmında ters yükselti oluşturularak yüz şekilleri daha uzun gösterilebilir.
3. Çene hattından daha kısa olan küt saç modelleri yüzdeki köşeleri daha keskin gösterip ön plana çıkaracağı için bu yüz şeklinde tercih edilmez.
4. Çene çevresine hacim vermek yüz şeklini daha geniş göstererek dengeli bir görüntü sağlar.
5. Belirgin elmacık kemiklerini ve sivri olan çene hattını vurgulanmak istenirse yüz şeklinde saç tasarımı yapılırken tepe kısmı hacimli, enselerin kısa modeller tercih edilebilir.
6. Temel yüz çizimlerinde iki göz arasındaki mesafe kadar olmalıdır.

C) Aşağıda verilen soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Temel yüz çiziminile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Çene uzunluğu, kaş uzunluğu ile orantılıdır.
- B) Kulaklar burunla aynı hizadadır.
- C) Burun yüzün ortasında yer alır.
- D) Kaş bitişi, göz bitişi ile orantılanır.
- E) Kaş başlangıçları, burun kanatları ile orantılır.

2. Temel yüz çiziminde dudak çizgilerinin kenar sınırlarını belirlemedeki ölçüt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Saç çizgisinin başlangıcından dudak kenarlarına doğru dikey çizgiler.
- B) Kaş çizgisinin başlangıcından dudak kenarlarına doğru dikey çizgiler.
- C) Göz bebeklerinden dudak kenarlarına doğru dikey çizgiler.
- D) Şakaklardan dudak kenarlarına doğru dikey çizgilerler.
- E) Burun kanatlarından dudak kenarlarına doğru dikey çizgilerler.

3. Aşağıdakilerden hangisi ters üçgen yüzün özelliklerindedir?

- A) Çene kısmı geniş, alın kısmı dar yapıdadır.
- B) Çene ile alın genişliği birbirine çok yakındır.
- C) Yanak ve çene genişliği birbirine yakındır.
- D) Alın geniş, çene dar yapıdadır.
- E) Çene ve alın dar yapıdadır.

4. Elmas yüzle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Elmacık kemikleri belirgin özelliktedir.
- B) Saç, şekillendirilirken hafif dalgalı modeller tercih edilebilir.
- C) Alın dar yapıdadır.
- D) Çene kısmına aydınlatıcı uygulama yapılır.
- E) Öne doğru uzayan küt saç kesimi bu yüzlerde kullanılır.

5. Yüz düzeltme uygulamasında kullanılan aydınlatma-gölgeleme tekniği ile aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Açık renkler, vurgulanmak istenen alanlarda kullanılmalıdır.
- B) Koyu renkler, yüzü kısa göstermek için çenede kullanılmalıdır.
- C) Koyu renkler, yüze derinlik vermek için elmacık kemiklerinin altına uygulanmalıdır.
- D) Koyu renkler, yüz ortasını vurgulamak için burun üstüne uygulanmalıdır.
- E) Gölgeleme işleminde açık-koyu geçişler yumuşak olmalıdır.

6. Birbirine yakın gözlerde makyajla düzeltme işlemiyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Açık renkler, gözün iç kısmına; koyu renkler, dış kısmına uygulanmalıdır.
- B) Koyu renkler, gözün iç kısmına; açık renkler, dış kısmına uygulanmalıdır.
- C) Koyu tonlar, tüm göz kapağına ve kaş kemiğine uygulanmalıdır.
- D) Açık renkler, tüm göz kapağına ve kaş kemiğine uygulanmalıdır.
- E) Orta tonlar, kaş kemiğinin altına kadar uygulanmalıdır.

7. Kaş şekilleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Düz kaşlar, uzun yüzleri daha kısa gösterir.
- B) Kavisli kaşlar, yuvarlak yüzleri daha uzun gösterir.
- C) Yuvarlak hatlı kaşlar, kare yüzleri daha yumuşak gösterir.
- D) Düz kaşlar, yuvarlak yüzleri daha sert gösterir.
- E) Yüksek kavisli kaşlar yüze sert bir ifade verir

8. Çukur (derin) göz yapısı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Üst göz kapağının kaş kemiğinden geride olması, gözde çukurluk nedenidir.
- B) Göz makyajı yapılırken göz kalemi, ince çekilmelidir.
- C) Göz makyajı yapılırken göz kapağı, koyu tonlarla renklendirilir.
- D) Sadece kaş kemiğinin çıkıntılı olması, göze çukur bir görüntü verebilir.
- E) Göz makyajında kaş kemiği, orta tonlarda renklendirilir.

9. Göz yapılarıyla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Yuvarlak göz, diğer göz yapılarını belirlemede kıstas oluşturur.
- B) Düşük gözün başlangıç noktası, bitiş noktasından daha yüksektir.
- C) Patlak gözlerde göz kapağı, kaş kemiğinden daha geridedir.
- D) Çekik gözlerde göz başlangıcı göz bitiminden daha yukardadır.
- E) Badem gözün başlangıç ve bitiş noktası aynı hizadadır.

10. Gözlerde makyajla düzeltme yapılırken kullanılan tekniklerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Badem gözlerde düzeltme teknikleri uygulanmasına gerek yoktur.
- B) Dışa çıkıntılı gözlerde açık tonlar, göz kapağı boyunca uygulanabilir.
- C) Düşük gözlerde eyeliner, gözü yukarda gösterecek şekilde uygulanmalıdır..
- D) Yakın gözlere koyu vurgulamalar, göz bitimine yoğunlaşmalıdır.
- E) Çekik gözlerin düzeltiminde göz kapağı ortalarına vurgu yapılmalıdır.

11. Aşağıda burun şeklini düzeltme teknikleri ile ilgili verilen bilgilerden yanlıştır?

- A) Geniş burun kenarları, koyu tonda gölgeleme ile geri plana itilir.
- B) Kısa burun boyu, açık renklerle vurgulanır.
- C) Gölgeleme burun köpsürünün üst kısmına yapılır.
- D) Uzun burunlarda burun ucu gölgelenerek geri plana itilir.
- E) Kemerli burunda kemer, açık renklerle kullanılarak geri plana itilir.

12. Çene şekilleriyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) İdeal çene burun tabanından dikey çizgi çekildiğinde 2-3 mm geridedir.
- B) Uzun çene yapısı, burnun daha büyük görünmesine neden olur.
- C) Çift çenede çene altına koyu tonda uygulama yapılmalıdır.
- D) Basık çene yapısı, burnun daha büyük görünmesine neden olur.
- E) Uzun çene, ucu gölgelenerek geri plana itilir.

13. Aşağıdakilerden hangisi dudak şeklinde düzeltme yaparken uygulanan doğru bir tekniktir?

- A) Kalın dudaklarda kalem, doğal dudak çerçevesinin dışından çekilir.
- B) Kalın dudakları küçük göstermek için açık tonda renklendirme yapılır.
- C) Düşük dudaklarda, yeni bir çerçeve oluşturduktan sonra renklendirme yapılır.
- D) İnce dudaklarda kalem, doğal dudak çerçevesinin içinden çekilir.
- E) İnce dudakları büyük göstermek için koyu tonda renklendirme yapılır.

14. Uzun yüz şekline uygun saç modelleriyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Saç tepesinde yükselti oluşturulmalıdır.
- B) Düz kâküller kullanılmalıdır.
- C) Saçlar hafif yandan ayrılmalıdır.
- D) Düz uzun saç şekillerinden kaçınılmalıdır.
- E) Saçlar katlandırılmalı ve hacimli şekillendirilmelidir.

15. Yüz şekline uygun saç modeline karar verirken aşağıdakilerden hangisi daha az dikkate alınır?

- A) Alın genişliği
- B) Çene darlığı
- C) Saç rengi
- D) Burun büyüklüğü
- E) Kulak yapısı

16. Burun düzeltme teknikleri ile aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Kemerli burunlarda kemer kısmına açık tonlar uygulanmalıdır.
- B) Düşük burun uçlarında açık renkler uygulanmalıdır.
- C) Geniş burun kanatlarına koyu tonlar uygulanmalıdır.
- D) Kısa burunlarda burun ucuna koyu tonlar uygulanmalıdır.
- E) Uzun burunlarda burun ucu ve kenarına açık renkler uygulanmalıdır.

17. Aşağıdakilerden hangisi yuvarlak yüzlerde saç tasarımı uygulanırken yapılan doğru uygulamadır?

- A) Belirgin kabarık bukleler verilir ve saç geriye doğru şekillendirilir.
- B) Saç boyu çok kısa tutularak yüz ön plana çıkarılıp saç yana doğru şekillendirilir.
- C) Saç, saç boyu orta seviyede tutularak hafif yan ayrımla düz şekillendirilir.
- D) Saç, saç boyu kısa tutularak afro kıvrıkcık olarak şekillendirilir.
- E) Saç, saç boyu orta seviyede tutularak yanlara doğru kabarık şekillendirilir.

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

A

- adale** : Kas.
akromatik : Beyaz ışığı çözümlenmeden geçiren, renksemez .
altın oran : Matematik ve sanatta, bir bütünün parçaları arasında gözlemlenen, uyum açısından en yetkin boyutları verdiği sanılan geometrik ve sayısal bir oran bağıntısıdır.
analiz : Çözümleme.
asimetri : Bakışimsız. Simetrik olmayan (bk. Simetri). Bir bütün iki eşit parçaya ayrıldığında iki tarafın birbirine benzer olmaması durumu.

B

- bristol kâğıt** : Pürüzsüz, sağlam, bir yüzü parlak karton.

C

- cezbetmek** : Kendine çekmek, bağlamak, etkilemek.

D

- desen** : Bir nesnenin ya da bir figürün biçiminin bir yüzey üzerinde, çoğunlukla renkleri verilmeden betimlenmesi.
devinim : Hareket.
dinamizm : Renk ve çizgilerin resim yüzeyinde hareketi.
doğal : Kendiliğinden olan, insan eliyle yapılmamış.
doku : Bir vücudun veya bir organın yapı öğelerinden birini oluşturan hücreler bütünü.

E

- eskiz** : Resme hazırlık için yapılan ön çizgi çalışmasına verilen isim.
estetik : Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duyu, bedii, bediiyat.

F

- figür** : Resimde insan ve hayvan gibi canlı varlıklar için kullanılan terim.
form : Biçim, şekil.

G

- grafik sanatlar** : Bir güzel sanatlar türü.
gravür : Baskı ile yapılan kazıma resim kalıbı tekniklerine verilen genel isim.

H

- hipnoz** : Sözle, bakışla, telkinle sağlanan bir tür uyku durumu.

K

- kâkül** : Alna düşen kısa kesilmiş saç, perçem.
katlı saç : Saçları farklı açılarla keserek saç uçlarının belirgin hâle getirildiği saç modelleri.
kavis : Doğru veya düz olmayan, bir noktasında yön değiştiren.
kemerli : Kemiklerden oluşan yay biçimindeki yapı.
kırkyama : Kumaş artıklarını birleştirerek örtü, yorgan yüzü vb.ni yapma işi.
kompozisyon : Sanat yapıtında, parçaların bir bütün içinde düzenli olarak bir araya getirilmesi.
kontrast : Karşıtlık.
kontur makyaj : Ten renginden daha açık ve koyu tonlar kullanılarak yüzde yapılan ışık-gölge uygulaması ile yüzü şekillendirme işlemi.
kromatik : Parlak renkli ya da boyandığında parlak renk meydana getiren.
küt : Kısa ve kalınca.

L	
lavi tekniği	: ini mürekkebini sulandırarak fırça yardımı ile yapılan resimler.
N	
Nefertiti	: Mısır kraliçesi.
O	
obje	: Nesne.
objektif	: Nesnel.
oran	: Büyüklük, nicelik, derece bakımından iki Şey arasında veya parça ile bütün arasında bulunan bağıntı.
orantı	: Bir Őeyi oluşturan parçaların kendi aralarında ve parçalarla bütün arasında bulunan uygunluk. İki oranın eşit olma bildirimini.
oval	: Yumurta Şeklinde olan yapı.
P	
palet	: Ressamın üzerinde boylarını hazırladığı ve karıŐtırdıđı ince tahta, metal, cam veya plastik araç.
parŐomen kâğıdı	: ParŐomene benzetilerek yapılan, mat, dayanıklı ve hafifçe saydam kâğıt.
photoshop	: Grafik ve fotoğrafların Őekillendirilebileceđi bir resim editörü.
plastik sanat	: Gerçekliğin kendi biçimleri içinde (düzlem bir düzeyde ya da uzayda) gerçeklikleri olayların tasarımına baŐvuran sanatların tümü.
R	
rapido	: Çeşitli uç kalınlıklarına sahip mürekkepli kalem.
renk valörü	: Bir renk tonunun açıklık ve koyuluk derecesi.
ritim	: Kompozisyonun oturtulabilmesi için gerekli olan yanaŐımlardan biri.
S Ő	
sa boyu	: Saçın ıkıŐ noktası ile en uzun noktası arasındaki uzaklık.
sa ayrımı	: Başın tepe kısmında saçların ayrılmasıyla oluşturulan çizgi.
simetri	: Aralarında ya da parçaları arasında bakıŐım bulunan, bakıŐık, bakıŐımlı (iki ya da daha çok Şey).
somut	: Soyuta karşı olarak, beş duyu organıyla doğrudan doğruya algılanabilen.
soyut	: Somut gerçekliğe olan uzaklığı nedeniyle anlaŐılması güç olan.
spiral	: Sarmal biçimde olan.
statik	: Durağan.
subjektif	: Öznel.
Şekillendirme	: Saa fn, maŐa gibi uygulamalarla geçici olarak biçim verme.
T	
tasarım	: Sanatsal araçlarla gerçeklikteki olayların ve nesnelere dış görünüşünün yeniden üretimi.
ton	: Aynı rengin eŐitleri.
trompet	: Bir ağızlık ve kendi üstüne kıvrılmıŐ silindir bir borudan oluşan nefesli çalgı.
tuval	: ereveye gerilen ve üzerine resim yapılan pamuk ya da keten cinsinden bez.
	
Üçgen prizma	: Tabanı gen olan prizma.
Z	
zincifre	: Kırmızı renkli doğal cıva sülfür.

KAYNAKÇA

- Abdullah, D. (1993). *Temel Plastik Sanatlar Eğitimi*. Ankara: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Akalın, E. (2000). *Art Book Cezanne*. (Çev. Özge ÖZBEK). Ankara: Dost Kitabevi.
- Eaton, A. ve Openshaw, F. (2000). *Cosmetic Make-up and Manicure –The Art and the Science (Kozmetik Makyaj ve Manikür)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Gombrich, E. H. (1997). *Sanatın Öyküsü*. İstanbul: (RK) Remzi Kitabevi.
- Gökaydın, N.(2002). *Temel Sanat Eğitimi*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- İpşiroğlu, N. ve İpşiroğlu, M. Ş. (1993). *Sanatta Devrim*. İstanbul: (RK) Remzi Kitabevi.
- Kandinsky, W.(2010) *Sanatta Ruhsallık Üzerine*. Beşiktaş/Çarşı: Altıkırkbeş Yayın.
- Kandinsky, W. (2005). *Sanatta Ruhsallık Üzerine*. (Çev. Ekinci, G). İstanbul: Altıkırkbeş Yayıncılık.
- Kılıçkan, H. (1999). *Okullarda Resim*. İstanbul: Fil Yayınevi.
- Odabaşı Aslan, H. (2006). *Grafikte Temel Tasarım*. İstanbul: Yorum Sanat Yayınları.
- Özkan, E. (1997). *Resim Sanatı*. Bursa: F. Özsan Matbaacılık.
- Özsoy, V. ve Aksoy, Ş. (2006). *Yöntem ve Teknikleriyle Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar*. Ankara: Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları 4.
- Sarah, S. (2005). *The Drawing Book*. London: A Darling Kindersley Book.
- Szunyoghy, A. (2018). *Portrait Drawing (Portre Çizimi)*. (Çev. Güral, İ.). İstanbul: Hep Kitap.
- Willenbrink, M. ve Willenbrink, M. (2017) *Drawing Portraits For The Absolute Beginner (Yeni Başlayanlar İçin Portre Çizimi)*. (Çev. Sürmeli, E). İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları.
- Yılmaz, M. (2005). *Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Yüzüak, R.(2017). *Sil Makyajını*. İstanbul: Okuyan Us Yayınları. Tunalı, İ. (1998). *Estetik*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

GENEL AĞ KAYNAKÇASI

- Ayran, A. ve Aydın, N. (2017). Matematik ve doğa. *Journal of Awareness* , 2 (3S), 509-514. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/joa/issue/31802/348711> (Erişim Tarihi: 14.12.2020 Erişim Saati: 21.57).
- Çelebi, C.R., Kahraman, T. ve Uçar, Ö. (2010). 1996-2009 “Türkiye Güzellerinin Karakteristik Yüz ve Makyaj Özelliklerinin Değerlendirilmesi. *Acta Turcica Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, II/1, Ocak 2010 “Kültür Tarihimize Yarış. https://actaturcica.files.wordpress.com/2020/01/ii_1_23.pdf (Erişim Tarihi: 03.11.2020 Erişim Saati: 14.04)
- Gündüz, A. (2016). *Boyanmanın Toplumsal İşlevi*. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6 (1), 147-167. DOI: 10.20488. www-std-anadolu-edu-tr.291261 (Erişim Tarihi: 02.11.2020 Erişim Saati: 11.04).

- Demir, H. (2012). *Biz Frida'yı Çok Sevdik*. Kadın Araştırmaları Dergisi, 0 (3). <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iukad/issue/731/7898> (Erişim Tarihi: 16.11.2020 Erişim Saati: 20.46)
- Seçkin, F. ve Bülbül, M. (2020). *İnsan Anatomisinde Altın Oranlama ve Sanat Eserlerindeki Karşılaştırılmalı Analizi*. Temel Eğitim, 2 (4), 6-20. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/temelegitim/issue/57292/623149> (Erişim Tarihi: 12.10.2020 Erişim Saati: 22.00).
- Seçkin, F. ve Bülbül, M. (2019). *Altın Oranın Uygulandığı Kadın Suretlerinin İnsanlık Tarihi Açısından İncelenmesi*. Temel Eğitim, 1 (4), 45-59 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/temelegitim/issue/49907/623014> (Erişim Tarihi: 14.12.2020 Erişim Saati: 14.30).
- Sengir, S. & Yücel, A. (2016). *Temel tasarımda çizgi üzerine*. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 6 (15) , 478-487 .<https://dergipark.org.tr/tr/pub/odusobiad/issue/27575/290219> (Erişim Tarihi: 28.11.2020 Erişim Saati: 15.30).
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr>
- Umberto, E. (2016). *Güzelliğin Tarihi*. (Çev. Akkoyunlu, A.C) İstanbul: Doğan Kitap. <https://www.academia.edu/22639067>. (Erişim Tarihi:7.12.2020 Erişim Saati: 21.25)
- Özkartal, M. (2009). *Resim Sanatında Çizgi Ve Çizgi Ritmi Üzerine*. Sanat ve Tasarım Dergisi , 1 (4) , 55-72 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sanatvetasarim/issue/20663/220431> (Erişim Tarihi: 16.11.2020 Erişim Saati: 21.46)

GÖRSEL KAYNAKÇASI

<http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=1524>

CEVAP ANAHTARLARI

1. ÖĞRENME BİRİMİ	
A Bölümü	
1. D	3. Y
2. D	4. D
B Bölümü	
1. Ton çubuğu	6. Duygusal
2. Kolaj tekniği	7. Sarı renk
3. Yanıltıcı kontrast	8. Kompozisyon
4. Nokta	9. Hacim
5. Koyuya	10. Çizgiyi
C Bölümü	
1. D	7. C
2. C	8. C
3. D	9. C
4. D	10. E
5. B	10. B
6. B	
2. ÖĞRENME BİRİMİ	
A Bölümü	
1. D	5. D
2. D	6. Y
3. Y	7. D
4. D	
B Bölümü	
1. Uzun	4. Ters üçgen
2. Yuvarlak	5. Elmas
3. Kare	6. Bir göz
C Bölümü	
1. A	10. B
2. C	11. E
3. D	12. B
4. D	13. C
5. D	14. A
6. B	15. C
7. D	16. C
8. C	17. C
9. E	